

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๒๐ พรรษา

ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน)

กลุ่มบูรณาการ

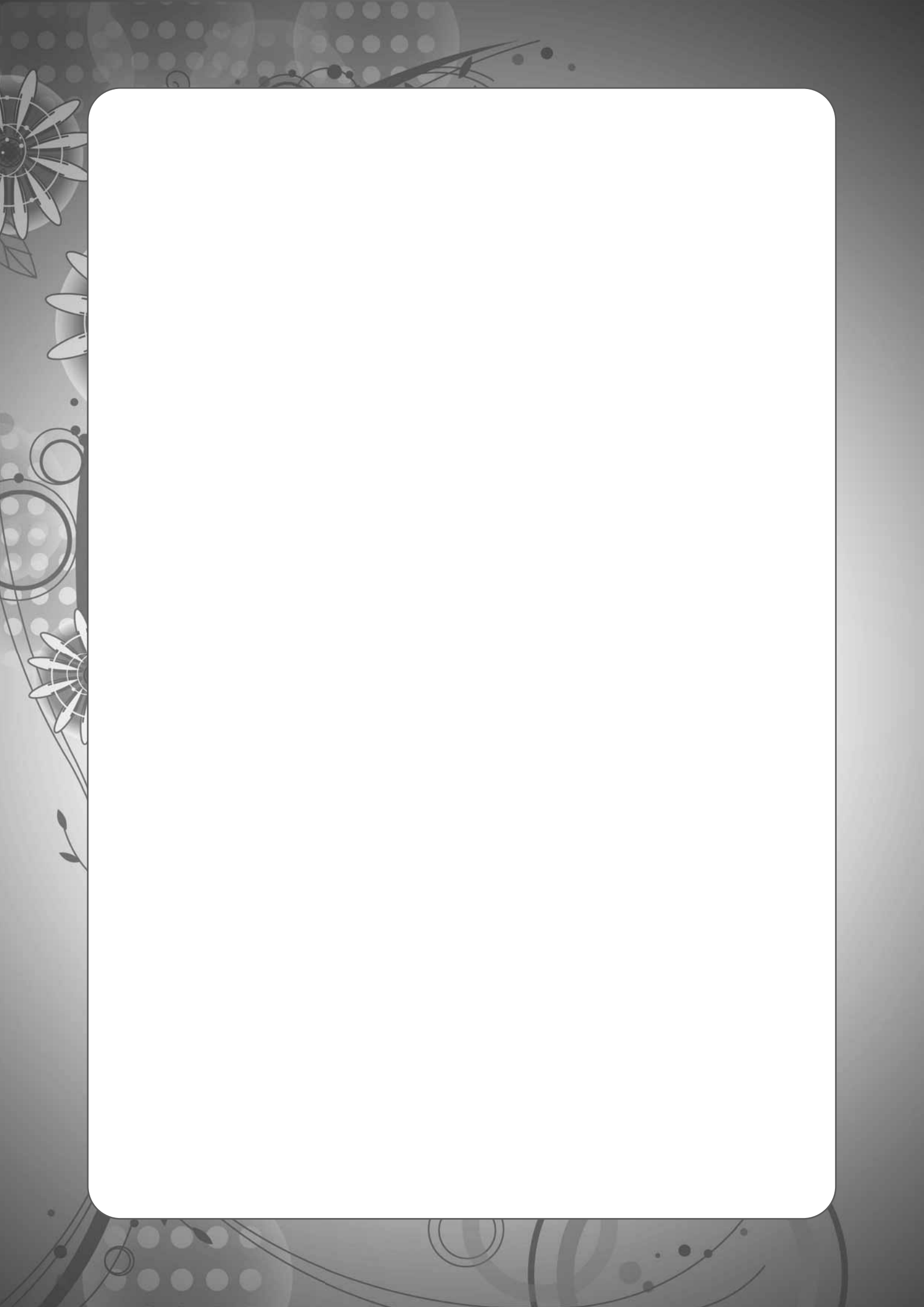
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

คนดีศรีแผ่นดิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คำนำ

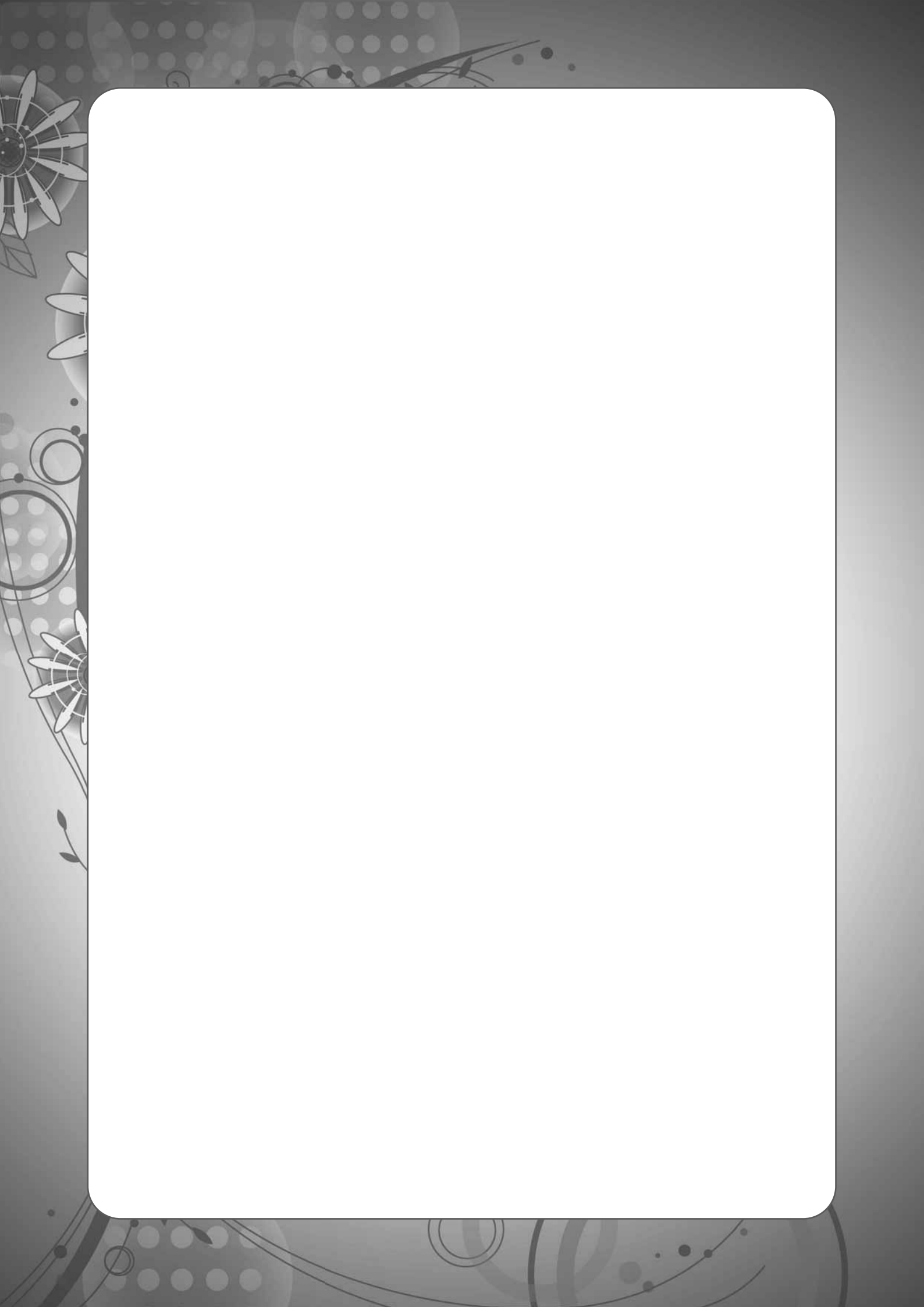
ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) นี้ เป็นเอกสารหนึ่งในชุดการจัดการเรียนรู้ ในโครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งชุดการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะประกอบด้วยชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) มี ๕ ชุดคือ

- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มบูรณาการ

ในการนำชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) ไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาคำชี้แจงที่เขียนไว้ในส่วนหน้าของแต่ละเล่มอย่างละเอียด เพราะในคำชี้แจงจะกล่าวถึงส่วนประกอบของโครงสร้างเนื้อหา แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แนวทางการวัดผลประเมินผล สำหรับผู้เรียนแต่ละกลุ่มตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ซึ่งจะช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

หวังว่าชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครูผู้สอน) นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูครบชั้นและครูไม่ครบชั้น ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสารชุดนี้ ที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชา โดยมีกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาเป็นแกน และบูรณาการ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ ใช้เวลาเรียน ๓๐ ชั่วโมง ประกอบด้วย ๓ หน่วยย่อย คือ หน่วยย่อยที่ ๑ คนดีศรีแผ่นดิน มี ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๙ ชั่วโมง หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย มี ๔ แผน การจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๙ ชั่วโมง และหน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย มี ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน ๑๒ ชั่วโมง ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ๒ ชุด คือ ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครู) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับครู) ประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ส่วนหน้า ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก และโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยย่อย เรียงตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

๒.๒ โครงสร้างแผนจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยย่อย

๒.๓ แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

๒.๔ แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน ใบงาน ใบความรู้ แบบประเมินผลงาน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และการทดสอบหลังเรียน ในทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยแบบทดสอบก่อนเรียนจะอยู่ในแผนการเรียนรู้ที่ ๑ และแบบทดสอบหลังเรียนจะอยู่ในแผนสุดท้ายของหน่วยการเรียนรู้

๒. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) เรียงตามลำดับดังนี้

๒.๑ แบบทดสอบก่อนเรียน

๒.๒ ใบงาน ใบความรู้ตามแผนการเรียนรู้ โดยใช้สีและสัญลักษณ์ บนหัวกระดาษ ดังนี้

๒.๒.๑ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ใช้สีส้ม มีสัญลักษณ์เป็นรูป

☆☆ ดาว

๒.๒.๒ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ใช้สีฟ้า มีสัญลักษณ์เป็นรูป

☆☆ ดาว

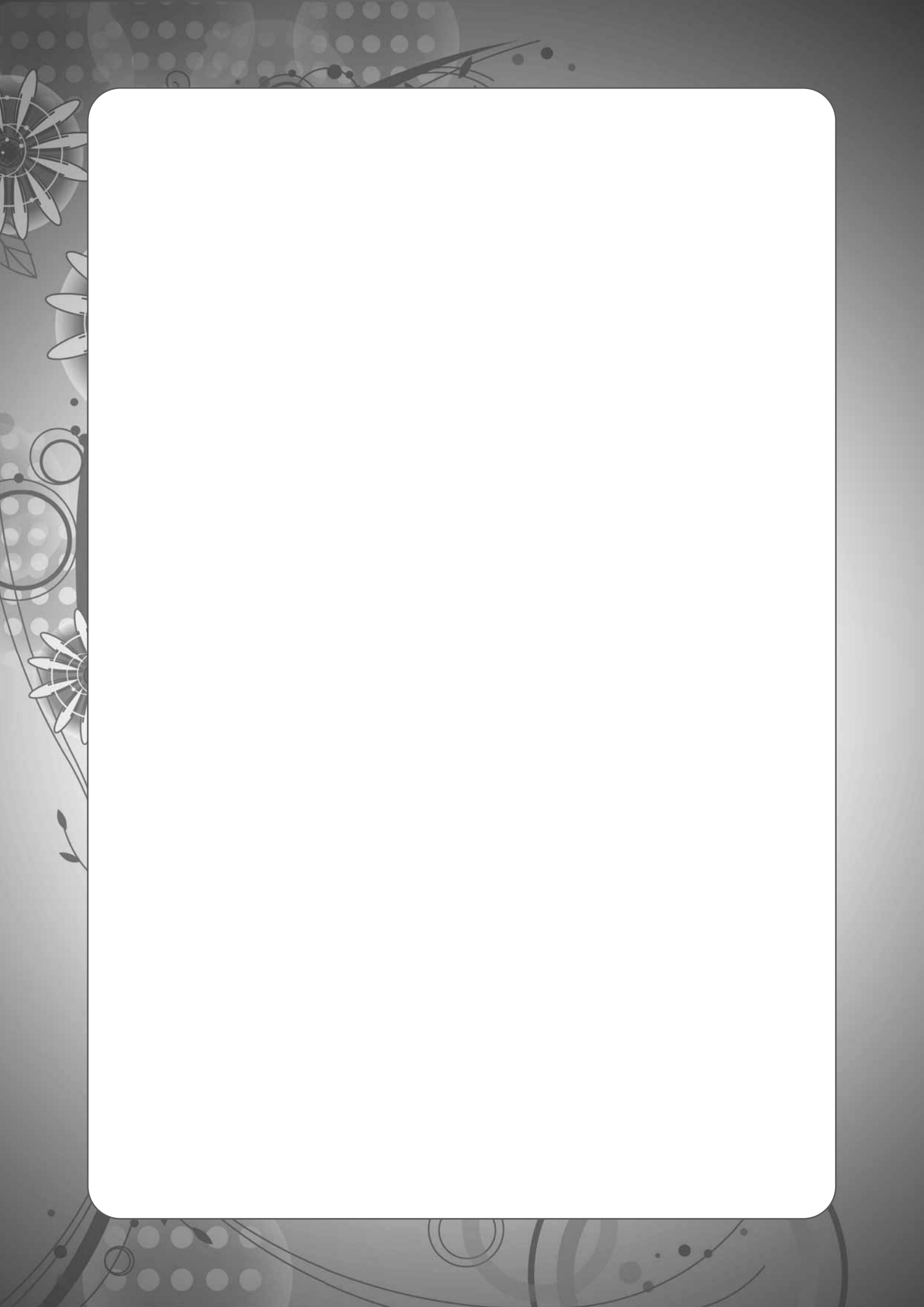
๒.๒.๓ ใบงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใช้ม่วง มีสัญลักษณ์เป็นรูป

☆☆ ดาว

๒.๒.๔ ใบงานที่ไม่มีสี ไม่มีดาว ใช้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

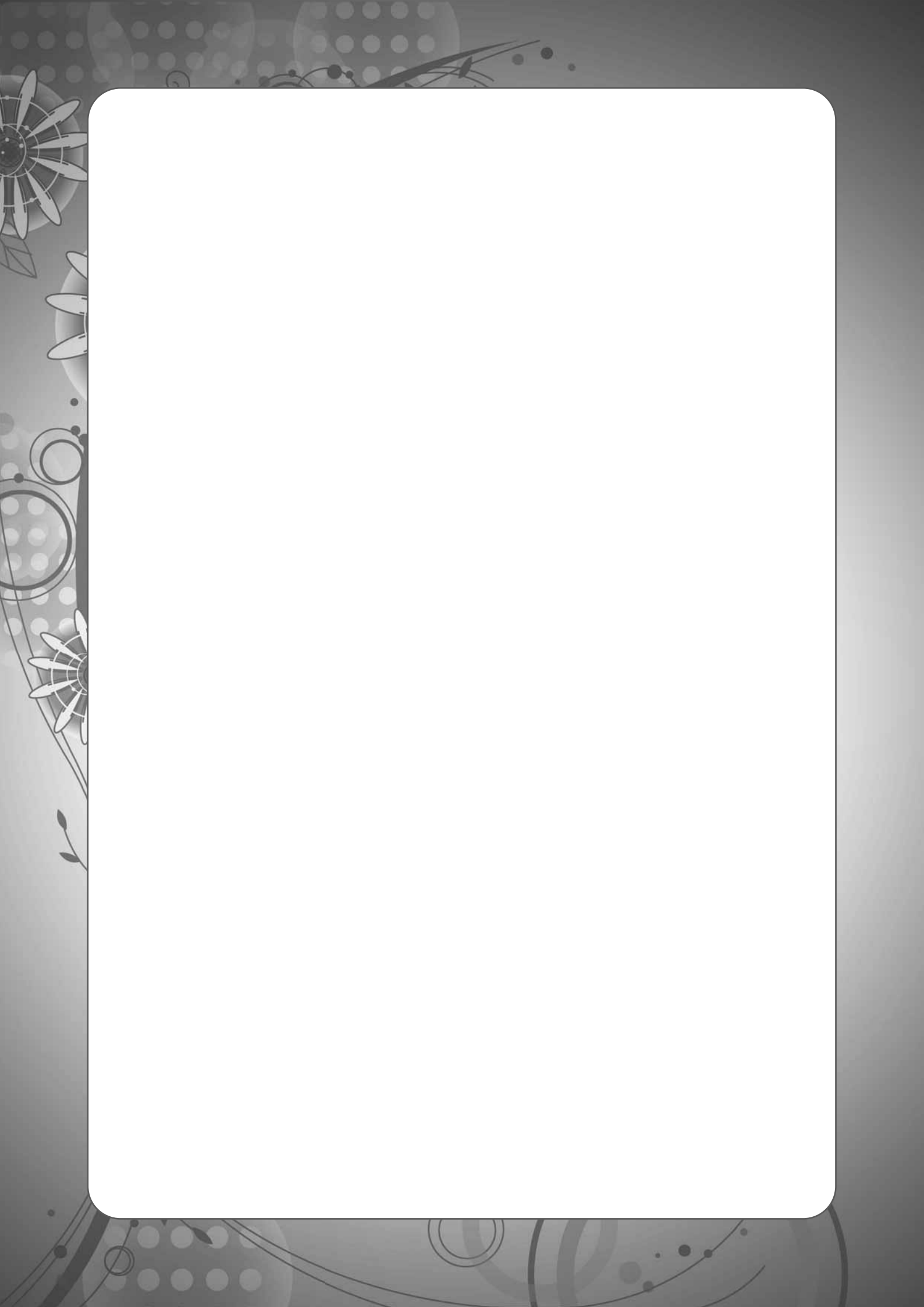
๒.๓ แบบทดสอบก่อนเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ในด้านการดำรงตนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีระเบียบวินัย อดทน เคารพกฎหมาย และการ มีสติ รู้คิด รู้ทำ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ละเอียดจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และการเรียนรู้ของนักเรียนได้

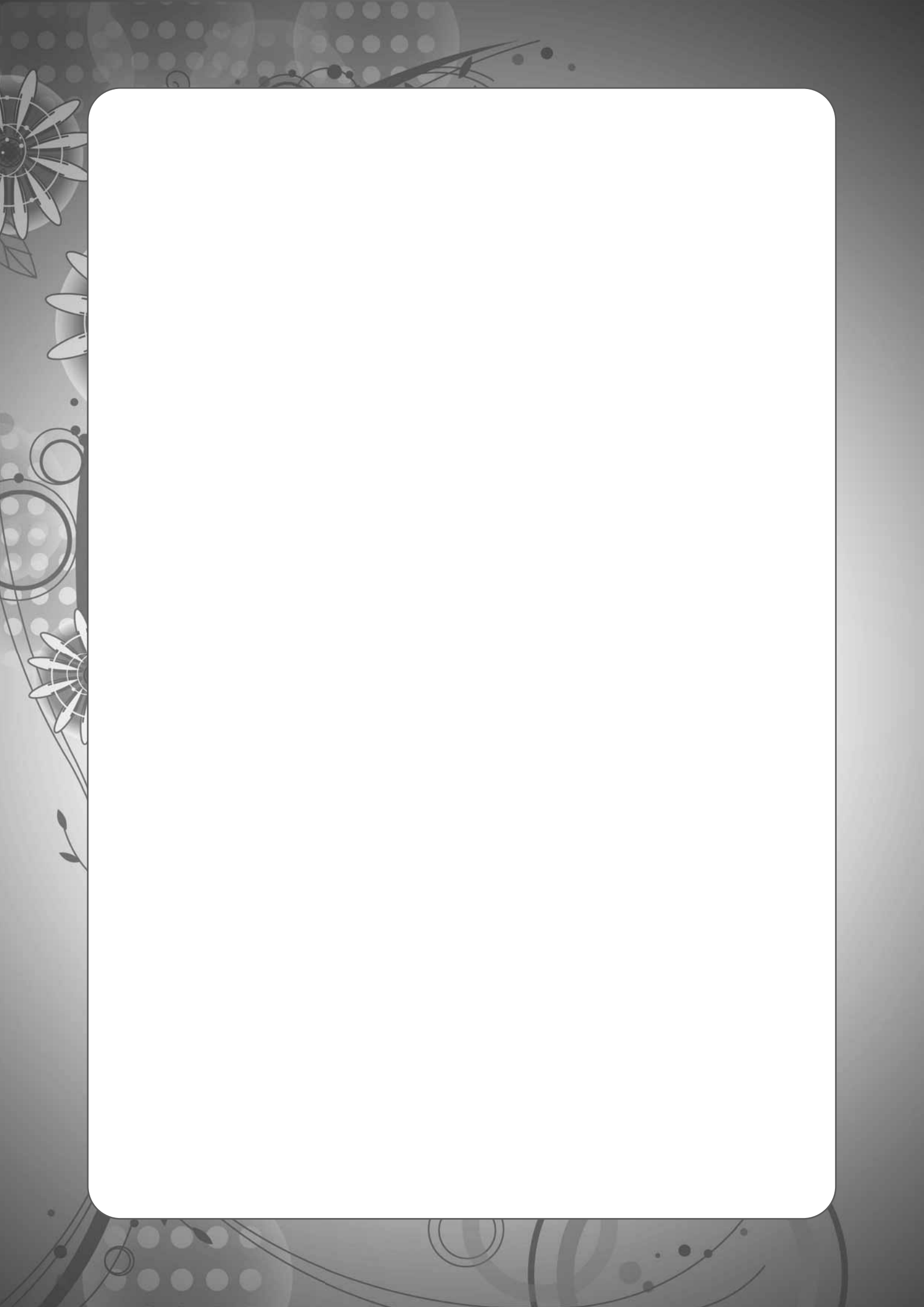
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจง	ก
สารบัญ	ข
หน่วยการเรียนรู้บูรณาการหน่วยที่ ๒ คนดีศรีแผ่นดิน	
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	๑
ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก	๔
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๕
หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๑	๙
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๑	๑๐
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ ครอบครัวของฉัน	๑๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม	๔๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ วัฒนธรรมในแต่ละภาคของประเทศไทย	๘๑
หน่วยย่อยที่ ๒ สังคมน่าอยู่	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๒	๑๐๗
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๒	๑๐๘
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ คุณลักษณะของพลเมืองดี	๑๑๑
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิเด็ก	๑๓๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ กฎหมายน่ารู้	๑๗๓
หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย	
ใบสรุปหน้าหน่วยย่อยที่ ๓	๑๙๕
โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยย่อยที่ ๓	๑๙๖
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	๑๙๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ อำนาจอธิปไตย	๒๒๐
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ กิจกรรมประชาธิปไตย	๒๓๔
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	๒๔๖

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ (ช่วงชั้นที่ ๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน(จำนวน ๓๐ ชั่วโมง)

มาตรฐาน ส ๒.๑.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข
ตัวชี้วัด

- ป.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน
- ป.๔/๒ ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ป.๔/๓ วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย
- ป.๔/๔ อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น
- ป.๔/๕ เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน
- ป.๕/๑ ยกตัวอย่างและปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี
- ป.๕/๒ เสนอวิธีการ ปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่น จากการละเมิดสิทธิเด็ก
- ป.๕/๓ เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย
- ป.๕/๔ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
- ป.๖/๑ ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของครอบครัว และชุมชน
- ป. ๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
- ป. ๖/๓ แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
- ป. ๖/๔ อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย
- ป. ๖/๕ ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตัวชี้วัด

- ป.๔/๑ อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
- ป.๔/๒ อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง
- ป.๔/๓ อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ป.๕/๑ อธิบายโครงสร้างอำนาจ หน้าที่และความสำคัญของส่วนท้องถิ่น
- ป.๕/๒ ระบบบทบาทหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น
- ป.๕/๓ วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ป.๖/๑ เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
- ป.๖/๒ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ในท้องถิ่นและประเทศ
- ป.๖/๓ อภิปรายบทบาทความสำคัญ ในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สีก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

- ศ ๒.๑ ป.๕/๕ ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย

มาตรฐาน ท ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนวัตศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่า นวัตศิลป์ ภายทอศความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด

- ศ ๓.๑ ป.๔/๓ แสดง การเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตน
- ศ ๓.๑ ป.๕/๒ แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
ตัวชี้วัด

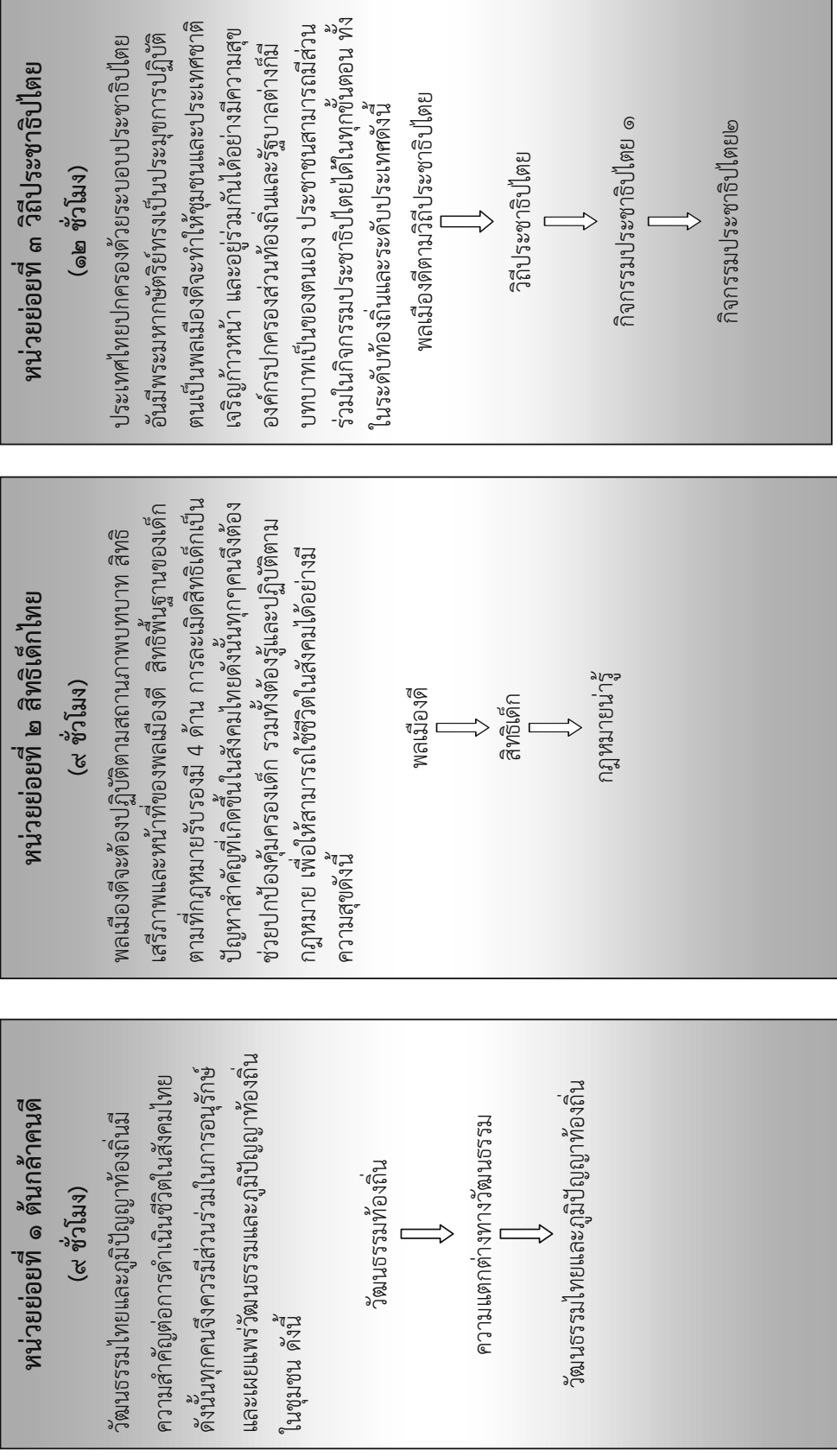
- ท ๓.๑ ป.๔/๓ พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
- ท ๓.๑ ป.๔/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
- ท ๓.๑ ป.๕/๑ พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
- ท ๓.๑ ป.๕/๕ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
- ท ๓.๑ ป.๖/๑ พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
- ท ๓.๑ ป.๖/๖ มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

มาตรฐาน ต ๑.๑ เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด

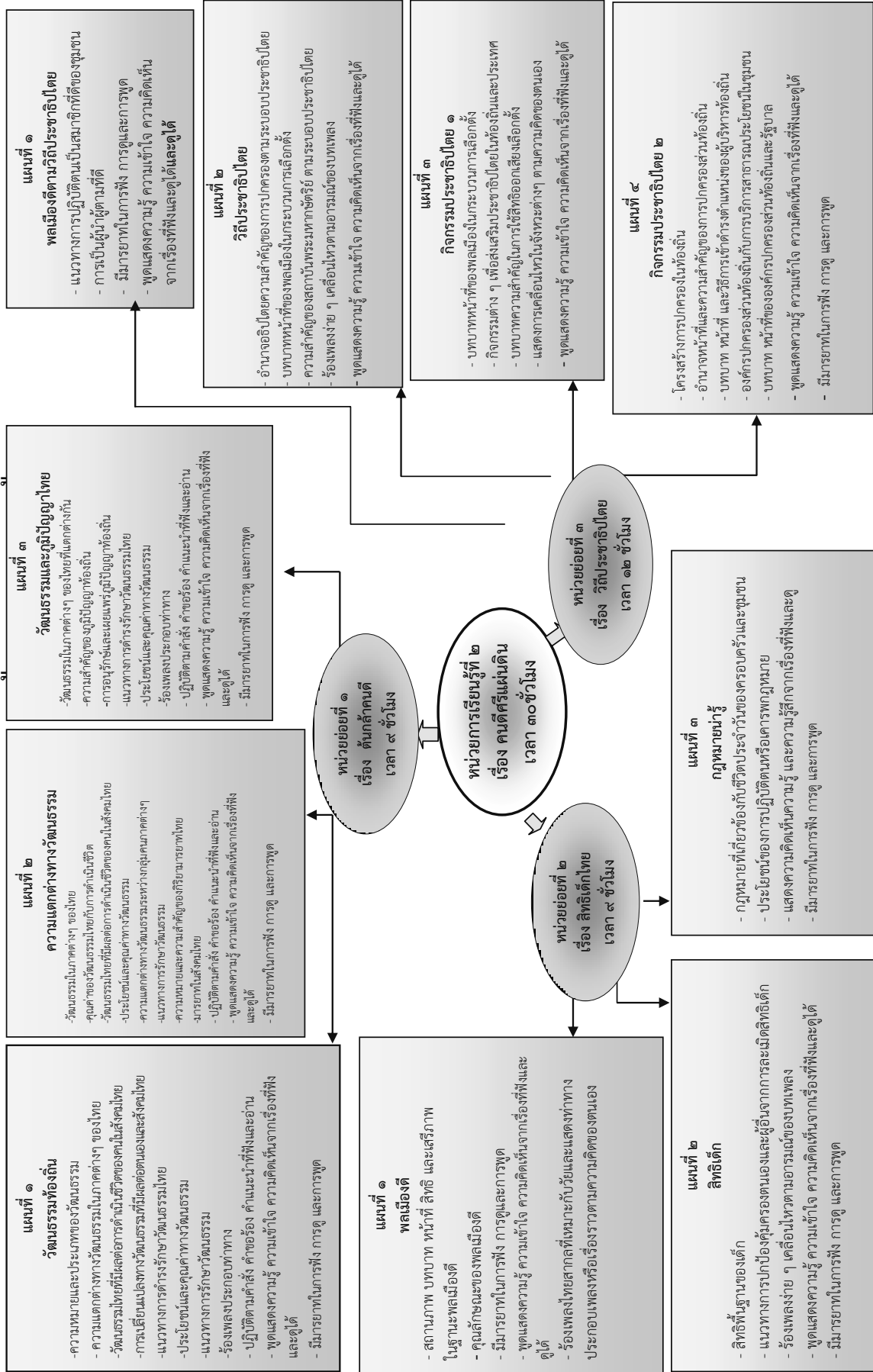
- ต ๑.๑ ป.๔/๑ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ (instructions) ง่ายๆ ที่ฟังหรืออ่าน
- ต ๑.๑ ป.๕/๑ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน
- ต ๑.๑ ป.๖/๑ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ ที่ฟังและอ่าน

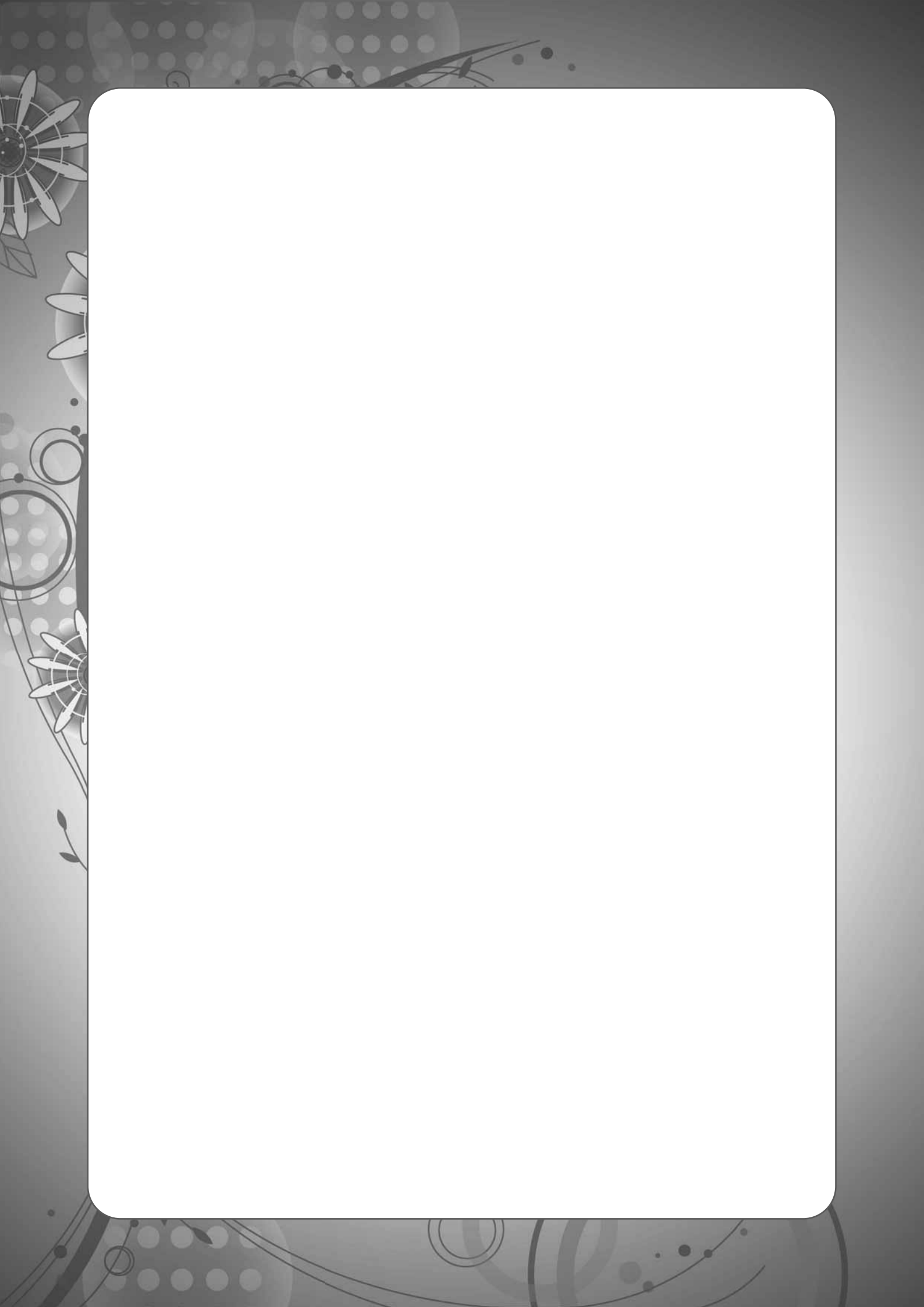
ลำดับการนำเสนอแนวคิดหลัก

หน่วยที่ ๔ คนตรีแผ่นดินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ (ช่วงชั้นที่ ๒)

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน

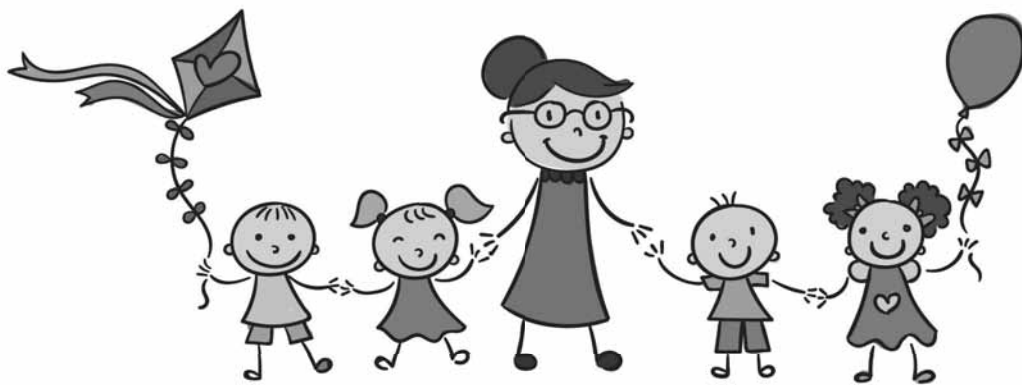

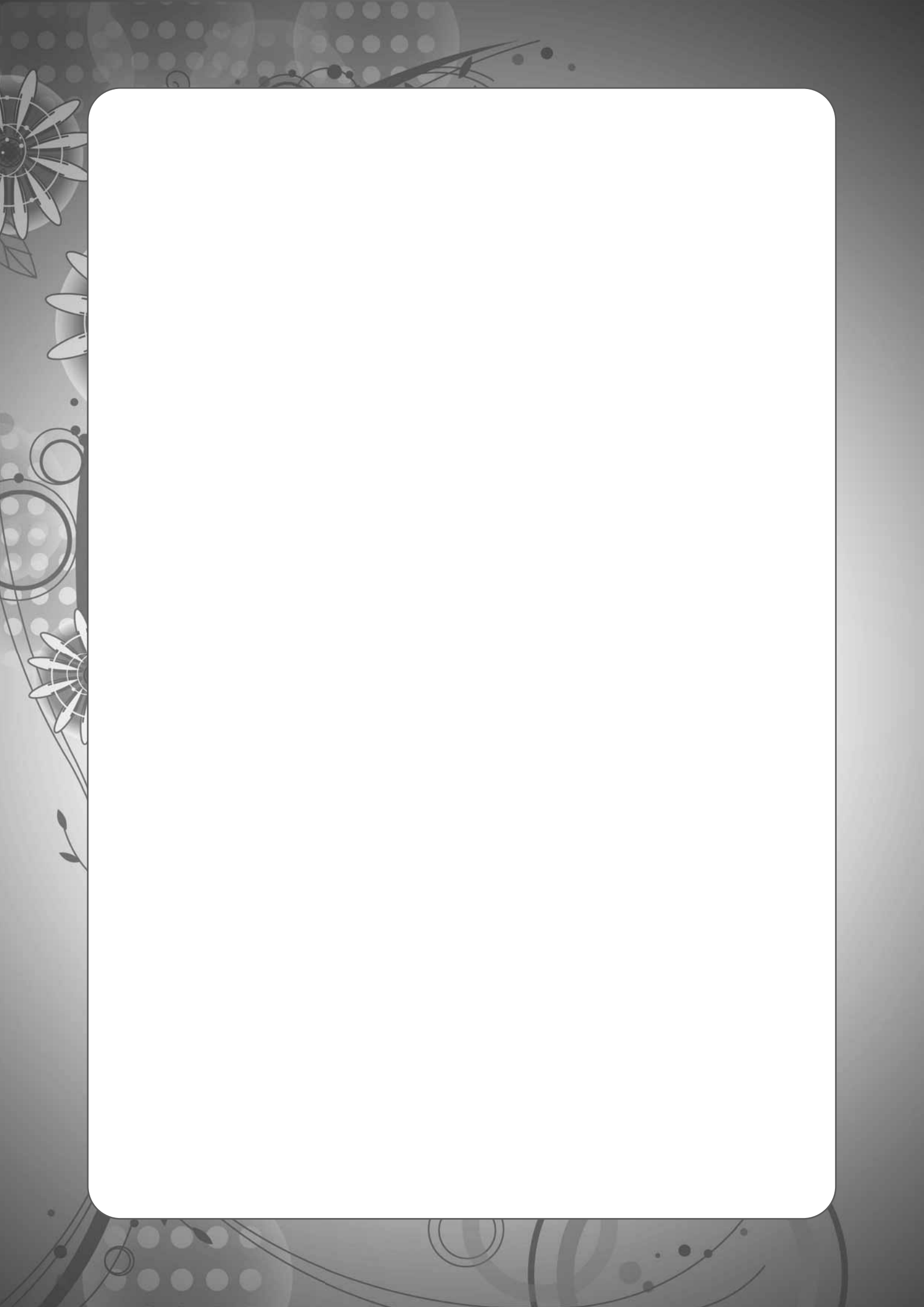

หน่วยย่อยที่ ๑

ต้นกล้าคนดี

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๑ ชื่อหน่วยย่อย ต้นกล้าคนดี

จำนวนเวลาเรียน ๙ ชั่วโมง

จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๓ แผน

สาระสำคัญของหน่วย

วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย การอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ส ๒.๑

ตัวชี้วัด ป.๔/๔ ,๕ ,ป.๕/๓,๔ , ป.๖/๒,๓,๔,๕

มฐ.ท ๓.๑ป.๔/๓,๖, ป.๕/๑ ,๕ ,ป. ๖/๑ ,๖

มฐ.ศ ๒.๑ป.๕/๕

มฐ.ศ ๓.๑ป.๔/๓, ป.๕/๒

มฐ.ต ๑.๑ป.๔/๑, ป.๕/๑ , ป.๖/๑

ลำดับการเสนอแนวคิดหลัก

วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทยดังนั้นทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

วัฒนธรรมท้องถิ่น

ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

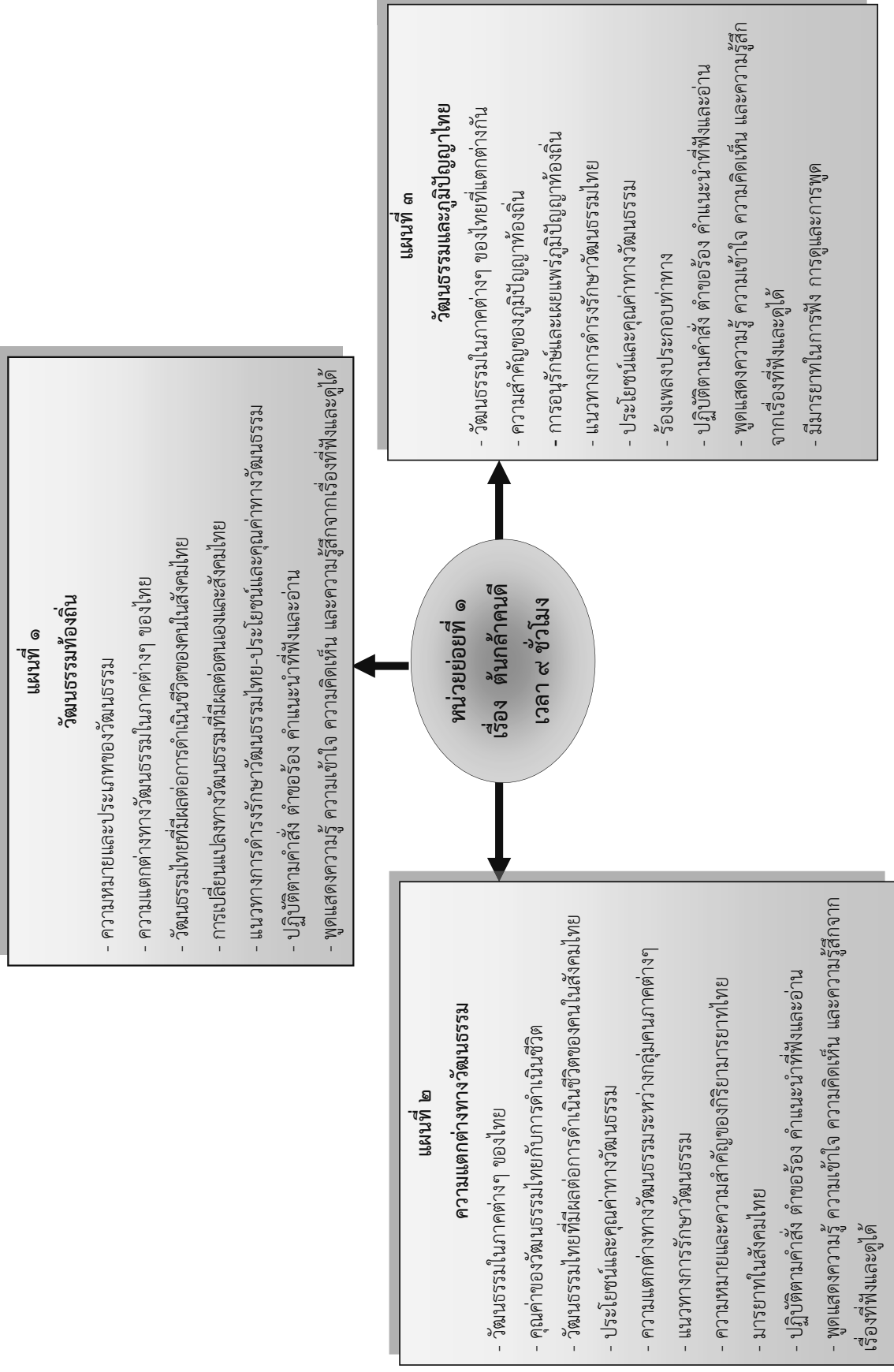

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

โครงสร้างของหน่วย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	วัฒนธรรมท้องถิ่น	๓ ชม.	
๒	ความแตกต่างทางวัฒนธรรม	๓ ชม.	
๓	วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	๓ ชม.	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดินหน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง ต้นกล้าคนดี

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ชี้แนะ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนรู้ร่วมกันร้องเพลงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันวิสาขบูชา - นักเรียนแสดงความคิดเห็น แล้วเชื่อมโยงไปสู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เช่น culture, traditional, festivals, lifestyles, important days, celebrations, native speakers - ครูอธิบายวิธีการดำเนินชีวิตของคนไทยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทย ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญของมนุษย์	กิจกรรมรวมชั้น : แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ	
ขั้นตอน	ใบความรู้ที่ ๑ สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๔ ใบความรู้ที่ ๒ สำหรับนักเรียน ชั้น ป.๕ และสำหรับนักเรียน ชั้น ป.๖ ศึกษาบรรยากาศวัฒนธรรมประเภทต่างๆ - ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ ความหมาย ลักษณะสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรมไทย - บันทึกการอ่าน ทำใบงานที่ ๑๑ วัฒนธรรมที่ฉันสนใจ	กิจกรรมกลุ่มย่อย : จัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ - จัดหมวดหมู่ภาพที่แสดงถึงวัฒนธรรมไทยและไม่ใช่วัฒนธรรมไทย - ศึกษาใบความรู้ที่ ๒ วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย - บันทึกการอ่าน ทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ประเภทของวัฒนธรรมไทย ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทยกับการดำรงชีวิต	- ศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทย - ศึกษาบรรยากาศแสดงวัฒนธรรมประเภทต่างๆ ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานต่อกลุ่มใหญ่	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้	
วัดและประเมินผล	- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน - ตรวจใบงานที่ ๑๑ - ตรวจสอบบันทึกความรู้ - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานต่อกลุ่มใหญ่ - ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน - ตรวจใบงานที่ ๑๒,๑๓ - ตรวจสอบบันทึกความรู้ - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ	- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน - ตรวจใบงานที่ ๑๔ - ตรวจสอบบันทึกความรู้ - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะ

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี : แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> -วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร (ป.๔) -วัฒนธรรมไทยที่มีต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย(ป.๕) -ความหมายและประเพณีของวัฒนธรรม(ป.๖) -การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย (ป.๖) -แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย(ป.๖) -ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม -ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนมาต่างๆ ในสังคมไทย(ป.๖) -เรื่องแต่งประเพณีวัฒนธรรม(ป.๖) -ฟังก์คำสั่ง อันสาคค่าศัพท์ภาษาอังกฤษและแต่งประโยค 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>นักเรียน ป.๔-๖ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมวงชั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ๒. ทบทวนศัพท์ภาษาอังกฤษ จากเพลง Loy Kratong ที่ทักทายกับเพื่อนด้วยภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน <p>ขั้นสอน กิจกรรมรวมวงชั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ๓. นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวันสำคัญต่างๆ เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันวิสาขบูชา ๔. ฝึกอ่าน สกอตและเขียนคำศัพท์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากเนื้อเพลงวันลอยกระทง ลงในสมุดบันทึกของนักเรียน ๕. นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทย ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญของมนุษย์ <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย</p> <ul style="list-style-type: none"> ๖. ครูใช้คำถามกับนักเรียน ป.๔ ว่า ในท้องถิ่นของนักเรียนมีวัฒนธรรมใดบ้างที่สืบทอดมาเป็นเวลายาวนาน และให้นักเรียนร่วมกันศึกษาไปความรู้ที่ ๑ เรื่องความหมาย ลักษณะสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรมไทย แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในใบงานที่ ๑๑ 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. แผนภูมิเพลง Loy Kratong วันวิสาขบูชา วันสงกรานต์ ๒. บัตรภาพ ๓. ห้อยสมุด ๔. หนังสือเรื่องเสียงคนศึกษา ชั้น ป. ๔-๖ ๕. ใบความรู้ ป.๔-๖ ๖. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ <p>ป.๔ - ใบงานที่ ๑๑ ป.๕ - ใบงานที่ ๑๒,๑๓</p> <p>ป.๖ - ใบงานที่ ๑๔</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้ตามขอบเขตเนื้อหา ๒. ประเมินทักษะการวิเคราะห์/การเปรียบเทียบ/การสรุปย่อ/การจำแนกประเภท/การคิดอย่างมีวิจารณญาณ/การนำความรู้ไปใช้ ๓. ประเมินคุณค่าของการมีวินัย/ไม่เรียนรู้อู้งาน/ไม่การทำงาน/มีจิตสาธารณะ/รักษาความเป็นไทย <p>วิธีการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. การประเมินจากการทำใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. แบบทดสอบก่อนเรียน ๒. ใบงาน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดใบงาน ๒. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายความหมาย ลักษณะสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรมได้(ป.๔) ๒. อธิบายประเภทของวัฒนธรรมไทยแต่ละประเภทได้(ป.๕) ๓. อธิบายคุณค่าของวัฒนธรรมไทยแต่ละประเภทได้ (ป.๕) ๔. บอกความสำคัญและคุณค่าของวัฒนธรรมได้(ป.๖) ๕. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมได้(ป.๖) ๖. บอกแนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม(ป.๖) <p>ทักษะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. ทักษะการวิเคราะห์ ๒. ทักษะการสรุปย่อ ๓. ทักษะการจำแนกประเภท ๔. ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ๕. ทักษะการนำความรู้ไปใช้ <p>คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. มีวินัย ๒. ไม่เรียนรู้อู้งาน ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. รักษาความเป็นไทย 	<p>๗. นักเรียน ป.๔ ช่วยกันพิจารณาความแตกต่างของภาพกิจกรรม และจัดหมวดหมู่ภาพที่แสดงถึงวัฒนธรรมไทยและไม่ใช้วัฒนธรรมไทย และศึกษาไปความรู้ที่ ๒ เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่ไม่มีเลือดการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย แล้วช่วยกันแยกวัฒนธรรมทางวัตถุและไม่ใช้วัตถุ ครูตรวจสอบและอธิบายเรื่อง ประเภทของวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม และผลของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อสังคม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในใบงานที่ ๑๔</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> ๙. นักเรียนทำใบงานแยกตามระดับชั้น ดังนี้ - ป.๔ ทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง วัฒนธรรมที่อันสนใจ - ป.๕ ทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ประเภทของวัฒนธรรมไทย ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง วัฒนธรรมไทยกับการดำรงชีวิต - ป.๖ ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมวงชั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑๐. นักเรียนเรียนทุกกลุ่มชั้น นำเสนอผลงานต่อกลุ่มไทย ๑๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ ดังนี้ - ชั้น ป.๔ วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนเพราะเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา - ชั้น ป.๕ ให้ความสำคัญและเป็นสิ่งที่ไม่แสดงถึงความเจริญของมนุษย์ - ชั้น ป.๕ สรุปความหมายและประเภทของวัฒนธรรมไทย ที่มีเลือดการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมไทย - ชั้น ป.๖ ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีเลือดการดำเนินชีวิตและการพัฒนาสังคมไทย <p>๑๒. ครูมอบหมายให้นักเรียน ป.๖ ไปสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทยมาเพื่อทำกิจกรรมใบใช้วิม้งเรียนต่อไป ในหัวข้อต่อไปนี้ ๑. ความแตกต่างด้านภาษา ๒. ความแตกต่างด้านศาสนา ๓. ความแตกต่างด้านอาหารเครื่องดื่ม ๔. ความแตกต่างด้านอาหาร</p>		

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ครอบครัวของฉัน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพหรือติดภาพวัฒนธรรมในชุมชนที่ตนเองสนใจ แล้วบันทึกข้อมูล (ข้อละ ๕ คะแนน)

๑.

๑. วัฒนธรรมนี้ เรียกว่า.....

๒. จัดเป็นวัฒนธรรมประเภท.....

๓. วัฒนธรรมนี้สะท้อนให้เห็นถึง.....

.....
.....
.....
.....

๒.

๑. วัฒนธรรมนี้ เรียกว่า.....

๒. จัดเป็นวัฒนธรรมประเภท.....

๓. วัฒนธรรมนี้สะท้อนให้เห็นถึง.....

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมิน

◆ ภาพมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม (๒ คะแนน)

- ภาพได้สอดคล้องถึงวัฒนธรรมที่เลือกมา และระบายสีสวยงาม
- ภาพได้สอดคล้องถึงวัฒนธรรมที่เลือกมา
- ภาพไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมที่เลือกมา

= ๒ คะแนน
= ๑ คะแนน
= ๐ คะแนน

◆ ตอบคำถามเกี่ยวกับภาพ (๓ คะแนน)

- ตอบได้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ละเอียดชัดเจน
- ตอบได้สอดคล้องกับวัฒนธรรม
- ตอบไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม

= ๓ คะแนน
= ๒ คะแนน
= ๑ คะแนน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง ประเภทของวัฒนธรรม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในตารางว่า จัดอยู่ในวัฒนธรรมประเภทใด แล้วขีด✓ ลงในช่อง
ประเภทของวัฒนธรรมไทย

ที่	ข้อความ	ประเภทของวัฒนธรรมไทย			
		ทางภาษา	ทางวัตถุ	ทางจิตใจ	ทาง ขนบธรรมเนียม ประเพณี
๑.	วัดพระศรีรัตนศาสดารามเป็นโบราณสถานทางด้านศาสนาที่มีสถาปัตยกรรมงดงาม				
๒.	ชาวต่างชาติมีความประทับใจในความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนไทย				
๓.	กองทัพได้รับรางวัลการคัดเลือกมือสวยงาม				
๔.	คนไทยทางภาคเหนือจะมีพิธีรดน้ำดำหัวในวันสงกรานต์				
๕.	ผ้าไหมไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีชื่อเสียงในด้านการออกแบบลวดลายงดงาม				
๖.	พนักงานโรงแรมไทยสามัคคีต้อนรับลูกค้าด้วยคำพูดสุภาพ				
๗.	คนไทยส่วนใหญ่มีนิสัยรักพวกพ้อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดี				
๘.	คุณครูชมว่าดวงกมลพูดจาไพเราะและออกเสียงชัดเจน				
๙.	นภาและดวงเดือนทำกระถงจากวัสดุธรรมชาติไปร่วมพิธีลอยกระทงของโรงเรียน				
๑๐.	ศาสนสถานที่สวยงาม ได้แก่ วัดเบญจมบพิตร วัดคอยสุเทพ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม				

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง วัฒนธรรมไทยกับการดำรงชีวิต

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพ แสดงถึงวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย

๑.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

୧.

Handwriting practice lines for item 1.

୨.

Handwriting practice lines for item 2.

୩.

Handwriting practice lines for item 3.

୪.

Handwriting practice lines for item 4.

ใบงานที่ ๐๕

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพ แล้วเขียนคำบรรยายที่แสดงถึงผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ที่มีต่อสังคมไทย

ภาพชุดที่ ๑

.....
.....

ภาพชุดที่ ๒

.....
.....

ภาพชุดที่ ๓

.....
.....

ภาพชุดที่ ๔ →

.....

.....

ภาพชุดที่ ๕ →

.....

.....

❁ สรุป การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมีผลต่อสังคม ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ.....ชื่อผู้แต่ง.....นามปากกา.....
สำนักพิมพ์.....สถานที่พิมพ์.....ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า.....ราคา.....บาทอ่านวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เวลา.....

๑. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน.....ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	ให้	๒	คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

เรื่อง ความหมาย ลักษณะสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบความก้าวหน้าของประเทศชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์คิดและสร้างขึ้น เพื่อการดำรงชีวิต

วัฒนธรรมไทย จึงหมายถึง ทุกสิ่งอย่างที่คนไทยคิด และสร้างขึ้น เพื่อการดำรงชีวิตร่วมกันเป็นสิ่งที่ระเบียบแบบแผน มีรูปแบบเป็นที่ยอมรับกันภายในสังคมไทยและเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอด ตามเวลาและสถานที่

วัฒนธรรมไทยในภาคต่างๆ ของไทยอาจแบ่งเป็นสาขาใหญ่ๆ ได้ ดังนี้

๑. **มรดกทางวัฒนธรรม** คือ หลักฐานเกี่ยวกับการดำรงชีพของบรรพบุรุษในอดีต ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุและเอกสารตำนานต่างๆ

๒. **วัฒนธรรมทั่วไป** คือ เอกลักษณะและรูปแบบในการดำรงชีพของภาคนั้นๆ เช่น การทำมาหากิน ความเป็นอยู่ ภาษา กิริยามารยาท ศาสนาและความเชื่อต่างๆ ศิลปกรรม รูปแบบทางสังคม เช่น ครอบครัว

๓. **ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี** คือ ความรู้ความสามารถของคนในสังคม ทั้งด้านการประดิษฐ์ คิดค้น สร้างสรรค์เพื่อให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น เช่น ศิลปะการต่อสู้ การใช้สมุนไพรรักษาโรค เพลงพื้นบ้านหรือการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ เป็นต้น

ความเหมือนหรือความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละภาคของประเทศไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น

- ลักษณะภูมิประเทศ
- ลักษณะภูมิอากาศ
- อิทธิพลเรื่องความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น

แต่ไม่ว่าเป็นวัฒนธรรมของภาคใดล้วนเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษคิดค้น และถ่ายทอดเป็นมรดก เพื่อคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น วัฒนธรรมอาจเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมของยุคสมัย แต่อย่างไรก็ตามเราควรอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมเอาไว้พร้อมกับการเลือกสรรวัฒนธรรมต่างชาติที่หลังไหลเข้ามาในดินแดนประเทศไทยในปัจจุบัน

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาเพราะว่าภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ทักษะผลงานที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นหรือดัดแปลงขึ้น เพื่อดำรงชีวิตและถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นต่อมา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาใดไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมกับการดำรงชีวิตในขณะนั้น ก็อาจไม่ได้รับการปฏิบัติหรือสูญหายไป

วัฒนธรรมมีพื้นฐานจากสิ่งแวดล้อมทั้งสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณี และศาสนาความเชื่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละภูมิภาค วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตมีทั้งวัฒนธรรมด้านวัตถุ เช่น สิ่ง ของเครื่องใช้บ้านเรือน การแต่งกาย อาหารการกิน ภาษา และวัฒนธรรมด้านจิตใจ เช่น ความเชื่อและศาสนา

วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนในภูมิภาคต่างๆ มีทั้งที่เหมือนกันคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากปัจจัยทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศการประกอบอาชีพ ความเชื่อ การนับถือศาสนาการรับวัฒนธรรม จากต่างถิ่นการสร้างสมวัฒนธรรมในท้องถิ่น ซึ่งเราควรเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเราเพื่อให้เกิด ความรัก ความภาคภูมิใจของตนเอง และช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมเอาไว้ รวมทั้งเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของผู้คนในภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ที่มาข้อมูล <http://www.thaigoodview.com/library>

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย

วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนไทยในทุกภาคมีพื้นฐานจากการเป็นสังคมเกษตรกรรม เป็นสังคมที่ผสมผสานคติความเชื่อพื้นเมือง เช่น การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นับถือธรรมชาติ เข้ากับคติความเชื่อ ทางศาสนาการเป็นสังคมเกษตรของไทยในอดีต คือการเกษตรแบบยังชีพ การทำนาเป็นอาชีพหลัก ในอดีตเป็นการทำนาที่ใช้แรงงานคนในครอบครัวและแรงงานสัตว์เป็นหลัก ฟังพ่ำน้ำฝนและน้ำในแม่น้ำ

ลำคลองในการเพาะปลูก และใช้ในชีวิตประจำวันลักษณะการดำรงชีวิตที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ และพึ่งพาตนเองทำให้ชาวบ้านเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันและพึ่งพากันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นสุข

วัฒนธรรมแบบสังคมเกษตรของคนไทยมีลักษณะเด่น คือ เป็นสังคมที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน มีการนับญาติกันอย่างสนิทสนม เช่น ใช้คำว่า ปู่ ย่า ลุง ป้า น้า พี่ เรียกผู้สูงอายุที่ไม่รู้จักกัน หรือไม่ใช่ญาติมีการยกย่องธรรมชาติและสิ่งที่มีบุญคุณ เช่น การทำขวัญพระแม่โพสพ การลอยกระทงเพื่อขอบคุณและขอขมาพระแม่คงคา การนับถือพระแม่ธรณี การทำขวัญโค-กระบือมีการร่วมมือกัน ในสังคม เช่น การขอแรงเพื่อนบ้านมาช่วยกันทำงาน เมื่อแรงงานภายในครอบครัวไม่เพียงพอ เช่น การลงแขก การขอแรง การเอาแรง เอามือ เอาปากกินหวานเพื่อช่วยกันทำงานในนา ปลูกสร้างบ้าน โดยเป็นการแลกเปลี่ยนหมุนเวียน แรงงานในชุมชนโดยที่ไม่ต้องใ้การว่าจ้างเจ้าของงานมีหน้าที่เพียงดูแลเรื่องอาหารการกินให้เพียงพอแก่ผู้มาช่วยงาน

การทำงานในไร่นาที่เหน็ดเหนื่อย ทำให้มีการสร้างสรรค์ การละเล่นการร้องรำทำเพลงเพื่อผ่อนคลาย และสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน ภายชุมชนจนเป็นการละเล่นและเพลงพื้นบ้าน ที่ถือเป็นมรดกทาง วัฒนธรรมในท้องถิ่นและประเทศ เช่น “ซอ”และ“จ้อย” ของภาคเหนือ “เพลงเรือ” “เพลงฉ่อย” “เพลงเหย่ย”ของภาคกลาง “ลำ”ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ “เพลงบอก” ของภาคใต้

ที่มาข้อมูล <http://www.thaigoodview.com/library>

แผนภูมิเพลง

เพลงรำวงลอยกระทง

วันเพ็ญเดือนสิบสองน้ำนองเต็มตลิ่ง
เราทั้งหลายชายหญิง
สนุกกันจริง วันลอยกระทง
ลอยลอยกระทง ลอยลอยกระทง
ลอยกระทงกันแล้ว
ขอเชิญน้องแก้วออกมารำวง
รำวงวันลอยกระทงรำวงวันลอยกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจบุญจะส่งให้เราสุขใจ
วันเพ็ญเดือนสิบสองน้ำนองเต็มตลิ่ง
เราทั้งหลายชายหญิง
สนุกกันจริง วันลอยกระทง
ลอยลอยกระทง ลอยลอยกระทง
ลอยกระทงกันแล้ว
ขอเชิญน้องแก้วออกมารำวง
รำวงวันลอยกระทงรำวงวันลอยกระทง
บุญจะส่งให้เราสุขใจ บุญจะส่งให้เราสุขใจ

เนื้อเพลงลอยกระทง (ภาษาอังกฤษ)

November full moon shine loykratongloykratong
And the water's high in local river and the klong
loyloykratongloyloykratong
loykratong is here and everybody's full of cheers
We're together at the Klong each on with each krathong
as we push away we pray we woul see a better day

แผนภูมิเพลง วันวิสาขบูชา

(ดวงจันทร์ในคืนวันเพ็ญ โคจรไปในอากาศสว่างกว่าหมู่ดวงดาว ด้วยกำลังแห่งรัศมี เสด็จพระชินสีห์
เมื่อทรงอุบัติในโลก รุ่งโรจน์กว่าสัตว์ทั้งมวล)

วิสาขบูชา...วิสาขบูชา...

วิสาขบูชา...เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

วิสาขบูชา...เป็นวันพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วิสาขบูชา...เป็นวันประสูติ

ประสูติวันเพ็ญเดือนหกวิสาขปุณณมีจตุตถมาสประสูติทรงเดินเจ็ดก้าวทันที

พระมหาบุรุษ ผู้เปี่ยมบารมีได้เปล่งอาสภิวาจา

(เรานั้นเป็นผู้เลิศ ประเสริฐที่สุดในโลก นี้อคือชาติสุดท้ายในโลก ภาพใหม่ของเรานั้นไม่มี)

วิสาขบูชา...เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

วิสาขบูชา...เป็นวันพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วิสาขบูชา...เป็นวันตรัสรู้

เพ็ญวันวิสาขมาสทรงตั้งจิตอธิษฐาน

ตราบไฉยยังไม่บรรลุลุทธิธรรมพระสัพพัญญุตญาณ

แม้เลือดและเนื้อในกายเหือดแห้งหายไป จะไม่ลุกจากบัลลังก์

(มัชฌิมาปฏิปทา ท่านทำใจหยุดนิ่ง ดำดิ่งสู่กลางของกลาง ได้ตรัสรูธรรม เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า)

วิสาขบูชา...เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

วิสาขบูชา...เป็นวันพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วิสาขบูชา...เป็นวันปรีชาญาณ

ดวงจันทร์นำความสว่างเจิดจ้าในท้องนภา

องค์พระศาสดาส่องธรรม สว่างกลางใจ

ก่อนจะปรีชาญาณท่านทรงประทานปัจฉิมโอวาท

(สังฆารของเราไม่เที่ยง เสื่อมสิ้นเป็นธรรมดา พวกเธออย่าได้ประมาท วิชาที่พึงแก่ตน)

วิสาขบูชา...เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

วิสาขบูชา...เป็นวันพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วิสาขบูชา...เป็นวันประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

วิสาขบูชา...เป็นวันพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วันประสูติ วันตรัสรู้ วันปรีชาญาณ

ที่มา: <http://welapleng.blogspot.com>

แผนภูมิเพลง
เพลงรำวงวันสงกรานต์

วันนี้เป็นวันสงกรานต์
หนุ่มสาวชาวบ้านเบิกบานจิตใจจริงเอย
ตอนเช้าทำบุญทำบุญตักบาตร
ทำบุญร่วมชาติตักบาตรร่วมขันกันเอย
เข้าวัดแต่งตัวแต่งตัวสวยสะ
ไปสรงน้ำพระ ณ วันสงกรานต์กันเอย

ตอนบ่ายเราเริงกีฬา
เล่นมอญซ่อนผ้า เล่นสละบ้ากันเอย
ทำบุญทำทานสนุกสนานกันแล้ว
ขอเชิญน้องแก้วรำวงกันเอย

(ซ้ำทั้งหมด)

บัตรภาพ แสดงวัฒนธรรมประเภทต่างๆ

ภาพบ้านทรงไทยภาคกลาง

ภาพกริช

ภาพกระบุงข้าวเหนียว

ภาพพิธีทำขวัญข้าว

ภาพการแห่ผีตาโขน

ภาพสะตอผัดกุ้ง

ภาพประเพณีสงกรานต์

ภาพการทำบุญตักบาตร

ภาพการเวียนเทียน

ภาพการเต้นรำ

ภาพการแข่งขันรถ

ภาพการจับมือทักทาย

ภาพการไหว้

ภาพประเพณี

ภาพอาหาร

ภาพบ้านเรือน

ภาพการแต่งกาย

ภาพสมุนไพร

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

คำสั่ง จงวงกลม ล้อมรอบตัวอักษร ก, ข หรือ ค ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

<p>๑. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. เป็นสิ่งดั้งเดิม สามารถถ่ายทอดได้ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p> <p>ข. เป็นสิ่งดั้งเดิม ต้องทันสมัยอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p> <p>ค. เป็นสิ่งดั้งเดิม สามารถถ่ายทอดได้ เป็นที่ยอมรับของทุกคนในชุมชน</p> <p>ง. เป็นที่ยอมรับของทุกคนในชุมชน สามารถถ่ายทอดได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p> <p>๒. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุทั้งหมด</p> <p>ก. บ้านเรือน โบราณสถาน ค่านิยม</p> <p>ข. บ้านเรือน โบราณสถาน วัฒนาอาราม</p> <p>ค. บ้านเรือน การเคารพผู้ใหญ่ วัฒนาอาราม</p> <p>ง. ความกตัญญู โบราณสถาน วัฒนาอาราม</p> <p>๓. อาหารและการละเล่นพื้นเมืองในข้อใดที่ไม่สัมพันธ์กัน</p> <p>ก. ชูพหน่อไม้ – เซิ้ง</p> <p>ข. ต้มยำกุ้ง – ฟ้อนเล็บ</p> <p>ค. แกงเขียวหวาน – ลิเก</p> <p>ง. แกงไตปลา – รำมโนราห์</p> <p>๔. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมการกินของภาคเหนือ</p> <p>ก. ส้มตำ</p> <p>ข. แกงไตปลา</p> <p>ค. น้ำพริกหนุ่ม</p> <p>ง. แกงเขียวหวาน</p> <p>๕. การทักทายกันตามวัฒนธรรมไทย คือข้อใด</p> <p>ก. ยกมือไหว้</p> <p>ข. แลบลิ้นให้กัน</p> <p>ค. พยักหน้าให้กัน</p> <p>ง. เอียงหน้าหากัน</p>	<p>๖. ใครเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. เจใส่เสื้อลายไปงานศพ</p> <p>ข. แจนสวมหมวกในห้องเรียน</p> <p>ค. โจแต่งชุดกีฬาไปงานแต่งงาน</p> <p>ง. จูนแต่งกายสุภาพไปทำบุญที่วัด</p> <p>๗. ประเพณีพื้นเมืองในข้อใด ที่สัมพันธ์กับการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมือง</p> <p>ก. ประเพณีสืบชะตา – ร่องเง็ง</p> <p>ข. ประเพณีบุญบั้งไฟ – หนังตะลุง</p> <p>ค. ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง – เพลงเรือ</p> <p>ง. ประเพณีสารทเดือนสิบ – ฟ้อนเงี้ยว</p> <p>๘. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมการละเล่นพื้นเมืองของภาคใต้</p> <p>ก. ลิเก</p> <p>ข. หมอลำ</p> <p>ค. ฟ้อนเล็บ</p> <p>ง. มโนราห์</p> <p>๙. ข้อใดไม่ใช่การละเล่นพื้นเมืองของภาคอีสาน</p> <p>ก. ฟ้อนเทียน</p> <p>ข. เซิ้งกระติบ</p> <p>ค. โปงลาง</p> <p>ง. หมอลำ</p> <p>๑๐. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์ประเพณีในท้องถิ่นของนักเรียนได้อย่างไร</p> <p>ก. ปฏิบัติตามประเพณีที่ดั้งเดิม</p> <p>ข. สะสมภาพประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น</p> <p>ค. เปลี่ยนรูปแบบประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น</p> <p>ง. ตัดแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เข้ากับวัฒนธรรม</p>
---	---

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยย่อยที่ ๑ ตัณถ์ล้าคนตี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำสั่ง จงวงกลม ○ ล้อมรอบตัวอักษร ก, ข หรือ ค ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. วัฒนธรรมการทักทายของคนไทย คือข้อใด ก. จับมือกัน ข. ยกมือไหว้ ค. หอมแก้มกัน ง. พยักหน้าให้กัน	๖. ใครไม่อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ก. อ้นพูดภาษาไทยชัดเจน ข. แก้มชอบรับประทานขนมเค้ก ค. ฝ่ายใส่เสื้อที่ทอด้วยผ้าไหมไทย ง. คู่ชออบดูการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน
๒. วัฒนธรรมทางด้านอาหารของคนภาคใต้ คือข้อใด ก. น้ำพริกปลาร้า ข. น้ำพริกปลาทุ ค. น้ำพริกอ่อง ง. แกงไตปลา	๗. วัฒนธรรมใดที่เราควรรักษาไว้ ก. ลูกควรประกอบอาชีพตามพ่อแม่ ข. ลูกศิษย์ควรดำเนินรอยตามครู ค. น้องควรปฏิบัติตามพี่ ง. ลูกควรเชื่อฟังพ่อแม่
๓. ข้อใดเป็นภูมิปัญญาประเภทหัตถกรรม ก. เครื่องจักสาน ข. เครื่องสำอาง ค. ปลากระป๋อง ง. ข้าวซ้อมมือ	๘. วัฒนธรรมที่ดั้งงามของไทย คือข้อใด ก. การไหว้ ข. การโอบกอด ค. การใช้ตะเกียบ ง. การสร้างบ้านเดี่ยว
๔. แคน เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นใด ก. ภาคเหนือ ข. ภาคกลาง ค. ภาคอีสาน ง. ภาคใต้	๙. วัฒนธรรมใดที่คนไทยดัดแปลงมาจากต่างประเทศ ก. การกินหมาก ข. การใช้ช้อนส้อม ค. การกราบไหว้ผู้ใหญ่ ง. การฟังเพลงไทยเดิม
๕. การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสมที่สุด คือข้อใด ก. ดูวีดิทัศน์การแสดงตลก ข. ซ้ำรูปถ่ายเครื่องจักสาน ค. ไปชมการแสดงฟ้อนเล็บ ง. ไปชมคอนเสิร์ตศิลปินชื่อดัง	๑๐. ภูมิปัญญาท้องถิ่นข้อใดไม่ได้เกิดจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา ก. โบสถ์ ข. เจตีย์ ค. ศาลพระภูมิ ง. จิตรกรรมฝาผนัง

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

.....

คำสั่ง จงวงกลม ล้อมรอบตัวอักษร ก, ข, ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

<p>๑. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมที่คนไทยดัดแปลงมาจากต่างประเทศ</p> <p>ก. การกราบ</p> <p>ข. การกินหมาก</p> <p>ค. การเล่นสงกรานต์</p> <p>ง. การใช้ช้อนส้อมในการรับประทานอาหาร</p> <p>๒. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมที่เราควรรักษาไว้</p> <p>ก. ลูกต้องเคารพพ่อแม่</p> <p>ข. น้องควรปฏิบัติตามพี่</p> <p>ค. ลูกศิษย์ควรดำเนินรอยตามครู</p> <p>ง. ลูกควรประกอบอาชีพตามพ่อแม่</p> <p>๓. วัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการทักทายของคนไทย คือข้อใด</p> <p>ก. การจับมือ</p> <p>ข. การไหว้</p> <p>ค. การหอมแก้ม</p> <p>ง. การโอบไหล่</p> <p>๔. หมากเขียบ ในภาษาถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือผลไม้ชนิดใด</p> <p>ก. ฝรั่ง</p> <p>ข. สับปะรด</p> <p>ค. มะละกอ</p> <p>ง. น้อยหน่า</p> <p>๕. อาหารในข้อใด เป็นอาหารที่คนในภาคใต้นิยมรับประทาน</p> <p>ก. แกงเขียวหวาน</p> <p>ข. ข. แกงจืดตำลึง</p> <p>ค. แกงเหลือง</p> <p>ง. แกงโหระ</p>	<p>๖. ขณะคุยกับผู้ใหญ่ควรวางมืออย่างไร</p> <p>ก. ล้วงกระเป๋า</p> <p>ข. ชูมือขึ้นทั้งสองข้าง</p> <p>ค. ประสานกันด้านหลัง</p> <p>ง. ประสานกันด้านหน้าระดับเอว</p> <p>๗. ใครเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. ปีใใส่เสื้อลายไปงานศพ</p> <p>ข. เเบญสวมหมวกในห้องเรียน</p> <p>ค. บุชย์แต่งชุดกีฬาไปงานแต่งงาน</p> <p>ง. บุญแต่งตัวสุภาพไปทำบุญที่วัด</p> <p>๘. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมได้อย่างไร</p> <p>ก. สะสมภาพวัฒนธรรมต่างๆ</p> <p>ข. เปลี่ยนรูปแบบให้เป็นสากล</p> <p>ค. เข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่น</p> <p>ง. รับวัฒนธรรมทุกอย่างของต่างชาติ</p> <p>๙. การนั่งต่อหน้าพระสงฆ์ที่เหมาะสมควรทำอย่างไร</p> <p>ก. นั่งพับเพียบ</p> <p>ข. นั่งเหยียดขา</p> <p>ค. นั่งขัดสมาธิ</p> <p>ง. นั่งไขว่ห้าง</p> <p>๑๐. วัฒนธรรมใดที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่นำมาปฏิบัติแล้ว</p> <p>ก. การไหว้</p> <p>ข. การกินหมาก</p> <p>ค. การแต่งกายแบบไทย</p> <p>ง. การเคารพผู้อาวุโส</p>
---	--

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี

ป.๔	ป.๕	ป.๖
๑. ก	๑. ข	๑. ง
๒. ข	๒. ง	๒. ก
๓. ข	๓. ก	๓. ข
๔. ค	๔. ค	๔. ง
๕. ก	๕. ค	๕. ค
๖. ง	๖. ข	๖. ง
๗. ค	๗. ง	๗. ง
๘. ง	๘. ก	๘. ค
๙. ก	๙. ข	๙. ก
๑๐.ก	๑๐.ค	๑๐.ข

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓
ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม			
๒	ความร่วมมือกันทำงาน			
๓	การแสดงความคิดเห็น			
๔	การรับฟังความคิดเห็น			
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒-๑๕	ดี
๘-๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓
ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑. มีวินัย รับผิดชอบ	๑. ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน			
๒. ใฝ่เรียนรู้	๒. ตั้งใจเรียนรู้			
	๓. เอาใจใส่ในการเรียน และมีความเพียรพยายามในการเรียน			
	๔. เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ			
	๕. ศึกษาค้นคว้า ทาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อ เทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม			
	๖. บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบบางสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้			
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	๗. แลกเปลี่ยนความรู้ ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
	๘. มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
๔. รักความเป็นไทย	๙. มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
	๑๐. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
๕. มีจิตสาธารณะ	๑๑. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย			
	๑๒. รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน			
	๑๓. อาสาทำงานให้ผู้อื่น			
	๑๔. รู้จักการดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน			
	๑๕. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ ๓ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ ๒ คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน ๕ ด้าน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓
ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความสามารถในการสื่อสาร			
๑. มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
๒. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
๓. ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
๒. ความสามารถในการคิด			
๑. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๒. มีความสามารถในการคิดเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้			
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
๑. แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
๒. แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
๓. ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
๑. ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
๒. มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
๑. เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
๒. เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม			

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

แบบบันทึกประเมินผลงานนักเรียน

เรื่อง.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	๓	๒	๑
๑. ความถูกต้องชัดเจน			
๒. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย			
๓. ความคิดสร้างสรรค์			

ผู้ประเมิน

ครู

ผู้ปกครอง

เพื่อน

ตนเอง

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ ๓ = ดี

ระดับคุณภาพ ๒ = พอใช้

ระดับคุณภาพ ๑ = ต้องปรับปรุง

แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม

ชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ผู้ประเมิน

เพื่อน

ตนเอง

ครู

คำชี้แจง ให้กรณารอกคะแนนการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริง
เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติอยู่ในระดับดีเยี่ยม	ให้	๕	คะแนน
ปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติอยู่ในระดับดี	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง	ให้	๑	คะแนน

กลุ่มที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
		เคารพกติกาของกลุ่ม	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ และร่วมมีผลงานสำเร็จ	การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	ผลงานของกลุ่ม		
๑							๒๕	
๒								
๓								

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี : แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	←	กิจกรรมรวมชั้น : แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ	→
ขั้นสอน	←	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ให้นักเรียนศึกษาบัตรภาพแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น แล้วเชื่อมโยงไปสู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เช่น culture, traditional, festivals, lifestyles, important days, celebrations, native speakers</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย: แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มรายชื่อนักศึกษาในตาราง</p> <p>๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มชั้นร่วมกันทำใบงานแยกตามระดับชั้น</p> <p>๔. นักเรียนทุกกลุ่มชั้นฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทไทย</p>	→
ขั้นสรุป	←	<p>ทำใบงานที่ ๐๑ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม</p> <p>ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทไทย</p> <p>บันทึกการอ่าน</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น : ฝึกเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานต่อกลุ่มใหญ่ จากเรื่องที่แต่ละกลุ่มชั้นได้ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มย่อย</p>	→
วัดและประเมินผล	←	<p>๑. ประเมินจากการทำใบงานที่ ๐๑</p> <p>๒. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้</p> <p>๓. ประเมินแบบบันทึกการอ่าน</p>	→
		<p>ทำใบงานที่ ๐๒ เรื่องคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย</p> <p>ใบงานที่ ๐๓ เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย</p> <p>ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทไทย/บันทึกการอ่าน</p> <p>กิจกรรมรวมชั้น ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้</p>	→
		<p>๑. ประเมินจากการทำใบงานที่ ๐๒ และ ๐๓</p> <p>๒. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้</p> <p>๓. ประเมินแบบบันทึกการอ่าน</p>	→
		<p>๑. ประเมินจากการทำใบงาน ๐๔</p> <p>๒. สังเกตพฤติกรรมการมีมารยาทไทย</p> <p>๓. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้</p> <p>๔. ประเมินแบบบันทึกการอ่าน</p>	→

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี : แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม
บูรณาการการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> -วัฒนธรรมในภาคต่างๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร -คุณค่าของวัฒนธรรมไทยกับการดำรงชีวิต -วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย -ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม -ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย -แนวทางการรักษารั้ววัฒนธรรม -ความหมายและความสำคัญของริ้วขนานของไทย -มารยาทไทยและมารยาทสังคม เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของ ส่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงหรืออาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด -ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน
--

<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ</p> <p>ขั้นดำเนินการกิจกรรม กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๒. ครูนำบัตรภาพเกี่ยวกับความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น มาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าภาพกระดาษใบนี้และท้องถิ่นมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทั้งที่อยู่ในประเทศไทยด้วยกัน</p> <p>๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคนอยู่รวมกันมากมายหลายเชื้อชาติ และมีวิถีในการดำเนินชีวิตอันเป็นรูปแบบเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น <i>เพราะมีความหลากหลายในมารยาทปฏิบัติ จึงได้แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละสังคม</i></p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย</p> <p>๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มขนาดชั้นนักเรียน ๒-๔ ร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัฒนธรรม ๔ ภาค ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้(๑) วัฒนธรรมทางภาษา(๒) วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน(๓) วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย (๔) ลักษณะเด่นของภูมิประเทศในแต่ละภาค</p>

<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บัตรภาพ ๒. หนังสือเรื่องสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ๓. บ้านรายการโทรทัศน์/สื่อสารสนเทศ ๔. ใบความรู้ <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ๒. การอภิปรายผลจากการปฏิบัติกิจกรรม ๓. วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม, เขียนสรุปถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย, ฝึกปฏิบัติและนำเสนอมารยาทไทย

<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้ (๒.๔) ๒. วิเคราะห์คุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิตได้(๒.๕) ๓. อธิบายการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยได้(๒.๕) ๔. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทยได้ (๒.๖) ๕. บอกคุณค่าของความแตกต่างทางวัฒนธรรมของสังคมต่างๆได้ (๒.๖) ๖. แสดงออกถึงมรรยาทไทยได้เหมาะสม และถูกกาลเทศะ(๒.๖) <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทักษะการวิเคราะห์ ๒. ทักษะการเรียบเรียง ๓. ทักษะการสรุปย่อ ๔. ทักษะการจับแบบประมาท ๕. ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ๖. ทักษะการนำเสนอ <p>คุณธรรม จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีวินัย

<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้ต้นขอบเขตเนื้อหา ๒. ประเมินทักษะการวิเคราะห์/การเปรียบเทียบ/การสรุปย่อ/การจำแนกประเภท/การคิดอย่างมีวิจารณญาณ/การนำความรู้ไปใช้ ๓. ประเมินคุณค่าของการมีวินัย/ไม่เรียนรู้/มุ่งมั่นในการทำงาน/มีจิตสาธารณะ/รักความเป็นไทย <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การประเมินจากการทำงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบความรู้ ๒ ใบงาน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำงานได้คะแนน ตามเกณฑ์การประเมินผลงาน ๒. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ</p> <p>ขั้นดำเนินการกิจกรรม กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๒. ครูนำบัตรภาพเกี่ยวกับความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น มาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าภาพกระดาษใบนี้และท้องถิ่นมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทั้งที่อยู่ในประเทศไทยด้วยกัน</p> <p>๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคนอยู่รวมกันมากมายหลายเชื้อชาติ และมีวิถีในการดำเนินชีวิตอันเป็นรูปแบบเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น <i>เพราะมีความหลากหลายในมารยาทปฏิบัติ จึงได้แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละสังคม</i></p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย</p> <p>๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มขนาดชั้นนักเรียน ๒-๔ ร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง วัฒนธรรม ๔ ภาค ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้(๑) วัฒนธรรมทางภาษา(๒) วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน(๓) วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย (๔) ลักษณะเด่นของภูมิประเทศในแต่ละภาค</p> <p>แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน</p> <p>๕. นักเรียนชั้น ป.๔ ร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย แล้วบันทึกความรู้ที่ได้อ่านแบบบันทึกการอ่าน</p> <p>๖. นักเรียน ป.๖ ศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ความแตกต่างของกลุ่มคนในสังคมไทยด้วยกัน</p> <p>๗. นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทไทย ตามใบความรู้เรื่อง มารยาทไทย โดยให้แต่ละชั้นและให้ที่เห็นหน้าหน้ามารยาทในกลุ่มปฏิบัติได้ถูกต้อง ดังนี้ การแสดงความเคารพ ได้แก่ การไหว้ การกราบ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับ-ส่งสิ่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา และการใช้คำพูด</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๘. นักเรียนชั้น ป. ๔ - ๖ ทำใบงาน แยกตามระดับชั้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -ชั้น ป.๔ ทำใบงานที่ ๐๑ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม -ชั้น ป.๕ ทำใบงานที่ ๐๒ เรื่องคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และใบงานที่ ๐๓ เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย -ชั้น ป.๖ ทำใบงานที่ ๐๔ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๙. นำเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแนะนำการปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท โดยมีครูและเพื่อนกลุ่มอื่นเป็นผู้ประเมิน</p> <p>๑๐. ครูและนักเรียนร่วมกันปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ ความก้าวหน้าของประเทศชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์คิด และสร้างขึ้นเพื่อการดำรงชีวิต ดังนั้น วัฒนธรรมไทย จึงหมายถึง ทุกสิ่งอย่างของคนไทยคิด และสร้างขึ้น เพื่อการดำรงชีวิตร่วมกัน เป็นสิ่งที่มีระเบียบแบบแผน มีรูปแบบที่ยอมรับกันภายในสังคมไทย และเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างตลอด ตามเวลาและสถานที่</p>
--

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องวัฒนธรรมของคนในภาคต่างๆ
- นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามตามประเด็นดังนี้

๑. อาหารท้องถิ่นของภาคเหนือและภาคกลาง

ภาคเหนือ.....

ภาคกลาง.....

๒. การแต่งกายของท้องถิ่นภาคอีสานและภาคใต้

ภาคอีสาน.....

ภาคใต้.....

๓. ภาษาถิ่นของภาคเหนือและภาคใต้

ภาคเหนือ.....

ภาคใต้.....

๔. ลักษณะเด่นของภูมิประเทศในแต่ละท้องถิ่น

ภาคเหนือ.....

ภาคกลาง.....

ภาคอีสาน.....

ภาคใต้.....

๕. นักเรียนคิดว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาคเกิดความแตกต่างกัน เพราะเหตุใด

.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

- อาหารท้องถิ่นของภาคเหนือและภาคกลาง
เช่น คนภาคเหนือนิยมกินข้าวเหนียว
.....คนภาคกลางนิยมกินข้าวเจ้า.....
- การแต่งกายของท้องถิ่นภาคอีสานและภาคใต้
เช่น คนภาคอีสาน ผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่นยาว ผู้ชายคาดผ้าขาวม้าที่เอว.....
.....คนภาคใต้ ผู้หญิงนุ่งผ้าปาเต๊ะ ผู้ชายนุ่งโสร่ง.....
- ภาษาถิ่นของภาคเหนือและภาคใต้
เช่น คนภาคเหนือ พูดภาษาถิ่นภาคเหนือ มีลักษณะช้าๆ.....
คนภาคใต้ พูดภาษาถิ่นภาคใต้ มีลักษณะเร็ว ห้วนๆ.....
- ลักษณะเด่นของภูมิประเทศในแต่ละท้องถิ่น
ภาคเหนือ.....เป็นเทือกเขาสูง สลับกับที่ราบแคบๆ
ภาคกลาง.....เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ.....
ภาคอีสาน.....เป็นที่ราบสูง.....
ภาคใต้.....เป็นเทือกเขาและชายฝั่ง เป็นที่ราบจะมีอยู่เป็นแนวแคบๆ แถบชายฝั่งทะเล และสองฝั่งลำน้ำ
- นักเรียนคิดว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาคเกิดความแตกต่างกัน เพราะเหตุใด
.....เพราะลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ค่านิยม และความเชื่อของคนในท้องถิ่น

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง คุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

- คำชี้แจง
- นักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
  - นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น แล้วเขียนสรุปถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

ภาพชุดที่ ๑

.....
.....

ภาพชุดที่ ๒

.....
.....

ภาพชุดที่ ๓

.....
.....

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

- คำชี้แจง**
- ให้นักเรียนอ่านข่าวที่กำหนดให้
  - เลือกข่าวมาคน ๑ ข่าว พร้อมทั้งวิเคราะห์แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ข่าวที่ ๑ กทม. ร่วมมืออาชีวฯ ส่งนักเรียนทำความสะอาดวัด-มัสยิด แก่ตึกกัน

ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานเปิด “โครงการอาชีวฯ รวมพลังสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครของกลุ่มกรุงเทพตะวันออก” ในการนำนักเรียนและนักศึกษาจาก ๗ สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพตะวันออกได้แก่ วิทยาลัยมีนบุรี โรงเรียนมีนบุรีโปลีเทคนิค วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก โรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ โรงเรียนเทคโนโลยีดุสิต และโรงเรียนเทคโนโลยีช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพ ร่วมกันปลูกต้นไม้ และพัฒนาความสะอาดบริเวณวัด-มัสยิด เพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาอาชีวฯ ได้แสดงผลงานในทางสร้างสรรค์ และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันด้วย ทั้งนี้ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจนครบาล ข้าราชการและลูกจ้างงานเขต นักเรียน และนักศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๗ แห่ง ได้ร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตามโครงการอาชีวฯรวมพลัง สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครของกลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ที่มา:<http://raktrang.trangzone.com>

➤ คำถาม

- ข้อมูล/ข่าว เกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

.....

- มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยอย่างไร

.....

.....

- กิจกรรมดังกล่าวแสดงถึงการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างไร

.....

.....

- กิจกรรมในข่าว/ข้อมูล มีผลดีอย่างไร

.....

.....

ข่าวที่ ๒ ชาวกระรอนอนุรักษ์ประเพณี จัดแห่เทียนพรรษา

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ที่วัดสุวรรณคีรีเขตหรือวัดกระรอน ตำบลกระรอน จังหวัดภูเก็ต นายขันตี ศิลปะ นายอำเภอเมืองกะทู้ ได้เป็นประธานปล่อยขบวนแห่เทียนพรรษาของวัด เนื่องในวันเข้าพรรษาประจำปี ๒๕๕๖ โดยมีนายวินัย ชิดเขียว กำนันตำบลกระรอน ประชาชน นักเรียนในพื้นที่ตำบลกระรอน ร่วมในขบวนแห่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ นายวินัย ชิดเขียว กำนันตำบลกระรอน ได้กล่าวว่า ด้วยในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เป็นวันอาสาฬหบูชา ซึ่งเป็นวันที่พระพุทธเจ้าได้ทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก และวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จะเป็นวันเข้าพรรษา ซึ่งเป็นวันที่พระสงฆ์อธิษฐานว่าจะพักอยู่ประจำ ณ ที่ใดที่หนึ่งตลอดช่วงฤดูฝนเป็นระยะเวลา ๓ เดือน พระสงฆ์จึงจำเป็นต้องใช้แสงสว่างจากเทียนไข ที่จะส่องสว่างในการปฏิบัติธรรมตลอด ๓ เดือน จึงต้องอาศัยเทียนพรรษาจากชาวบ้านที่นำมาถวาย ทางชาวบ้านตำบลกระรอนจึงได้ร่วมใจกันจัดทำและตกแต่งเทียนพรรษาขึ้น เพื่อไปถวายวัดสุวรรณคีรีเขต ซึ่งเป็นวัดประจำตำบล ในการจัดขบวนแห่เทียนพรรษารั้งนี้ นับว่าเป็นครั้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของตำบลกระรอนที่เคยจัดทำมา เนื่องจากทางชาวบ้านในชุมชนได้ร่วมแรงร่วมใจจัดทำเทียนพรรษาโดยการแกะสลักเทียนพรรษาให้สวยงาม พร้อมตกแต่งรถแห่เทียนให้สวยงามโดยพิธีเปิดขบวนแห่ได้กำหนดไว้เป็นเวลา ๓ วัน คือวันที่ ๒๑ - ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ซึ่งในวันนี้จะแห่ไปรอบตำบลกระรอน จากนั้นในวันรุ่งขึ้นก็จะแห่ไปรอบเมืองภูเก็ต เพื่อให้ประชาชนผู้มีจิตศรัทธาได้ร่วมอนุโมทนากันในครั้งนี้

ที่มา: <http://www.phuketpost.com>

➤ คำถาม

๑. ข้อมูล/ข่าว เกี่ยวกับเรื่องอะไร

---

๒. มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยอย่างไร

---

๓. กิจกรรมดังกล่าวแสดงถึงการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างไร

---

๔. กิจกรรมในข่าว/ข้อมูล มีผลดีอย่างไร

เฉลย ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

.....

ข่าวที่ ๑ กทม. ร่วมมืออาชีวะ ส่งนักเรียนทำความสะอาดวัด-มัสยิด แก่ทีกัน

➤ คำถาม

๑. ข้อมูล/ข่าว เกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....*การทำความสะอาดวัด-มัสยิด*.....

๒. มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยอย่างไร

.....*เป็นการร่วมมือกันดูแลศาสนสถาน*.....

๓. กิจกรรมดังกล่าวแสดงถึงการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างไร

.....*ทำให้ศาสนสถานที่สำคัญอยู่ในสภาพดี*.....

๔. กิจกรรมในข่าว/ข้อมูล มีผลได้อย่างไร

.....*เป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสาธารณะและเป็นการอนุรักษ์ศาสนสถาน*.....

ข่าวที่ ๒ ชาวกระนวนอนุรักษ์ประเพณี จัดแห่เทียนพรรษา

➤ คำถาม

๑. ข้อมูล/ข่าว เกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....*แห่เทียนพรรษา*.....

๒. มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยอย่างไร

.....*เกี่ยวกับประเพณีของไทย*.....

๓. กิจกรรมดังกล่าวแสดงถึงการมีส่วนร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยอย่างไร

.....*สืบสานประเพณีที่ดีงามที่มีมาในอดีต*.....

๔. กิจกรรมในข่าว/ข้อมูล มีผลได้อย่างไร

.....*เป็นการเสนอข้อมูลที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้คนอื่นประพฤติตาม*.....

ใบงานที่ ๐๗

เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ตอนที่ ๑

- คำชี้แจง
๑. นักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย
  ๒. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นถึงจุดเด่นของวัฒนธรรมแต่ละภาค
  ๓. ตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้

ลำดับ ที่	ลักษณะของวัฒนธรรม ในแต่ละด้าน	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	ภาคอีสาน
๑	ด้านภาษา				
๒	ด้านการแต่งกาย				
๓	ด้านการเล่นพื้นเมือง				
๔	ด้านการกิน				
๕	ด้านศาสนา				

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนบรรยายสรุปถึงประโยชน์และคุณค่าของความแตกต่างทางวัฒนธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

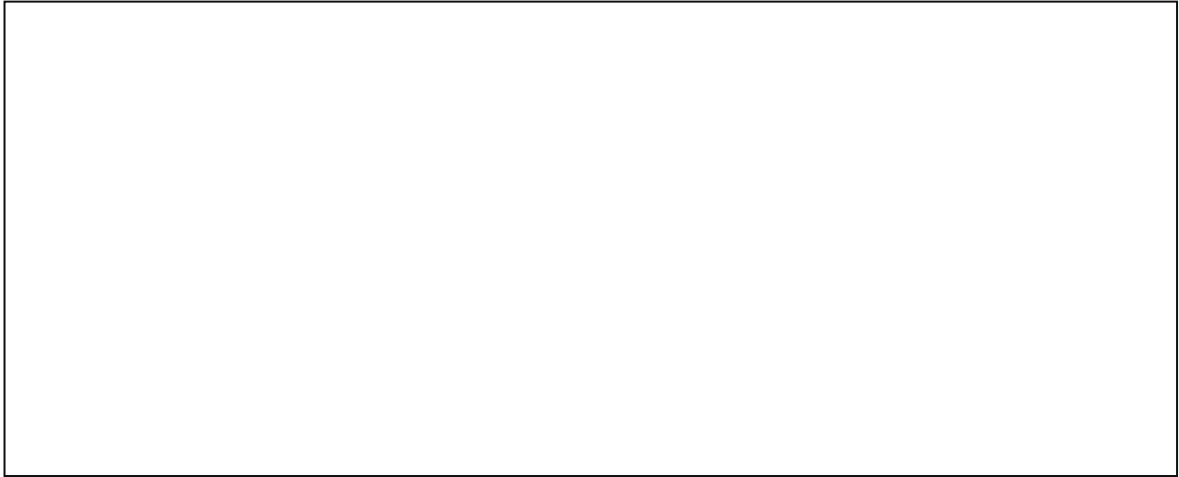
.....

.....

.....

ตอนที่ ๓

๑. ให้นักเรียนสืบค้นวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย จากเอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ
๒. ตัดภาพหรือวาดภาพประกอบ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้

ชื่อวัฒนธรรม.....

๑. ภาพดังกล่าว เป็นวัฒนธรรมของคนกลุ่มใด

.....

.....

.....

๒. มีลักษณะเด่นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๓. นักเรียนมีความประทับใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนจุดเด่นของวัฒนธรรมแต่ละภาคตามหัวข้อที่กำหนด

ลำดับ ที่	ลักษณะของวัฒนธรรม ในแต่ละด้าน	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	ภาคอีสาน
๑	ด้านภาษา	ภาษาเหนือ	ภาษากลาง	ภาษาใต้	ภาษาอีสาน
๒	ด้านการแต่งกาย	ชุดพื้นเมือง	ชุดไทย	ชุดพื้นเมือง	ชุดพื้นเมือง
๓	ด้านการละเล่นพื้นเมือง	- ฟ้อนเล็บ - ฟ้อนเงี้ยว	- ลำตัด - กลองยาว	- มโนราห์ - หนังตะลุง - ร้องเง็ง	- หมอลำ - เซิ้ง
๔	ด้านการกิน	- น้ำพริกหนุ่ม - แคนหมู	น้ำพริกปลาทุ	- แกงเหลือง - แกงไตปลา	ส้มตำปลาร้า
๕	ด้านศาสนา	พระพุทธศาสนา (ส่วนใหญ่)	พระพุทธศาสนา (ส่วนใหญ่)	อิสลาม 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	พระพุทธศาสนา (ส่วนใหญ่)

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายประโยชน์และคุณค่าของความแตกต่างทางวัฒนธรรม

๑) เป็นเครื่องมือสำหรับยึดเหนี่ยวจิตใจในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมของกลุ่ม

๒) ทำให้เกิดเอกลักษณ์ในแต่ละสังคม มีความรักสามัคคีกัน

๓) มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

๔) ทำให้เกิดความหลากหลายในการปฏิบัติทั้งด้านภาษา การแต่งกาย การละเล่น การกิน

เป็นต้น

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ตอนที่ ๓ (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

เรื่อง วัฒนธรรม ๔ ภาค

วัฒนธรรมภาคเหนือ

ภาคเหนือ มีลักษณะเป็นเทือกเขา สลับกับที่ราบ ผู้คนจะกระจายตัวอยู่เป็นกลุ่ม มีวิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมเป็นของตนเอง แต่ก็มี การติดต่อระหว่างกัน วัฒนธรรมของภาคเหนือหรือ อาจเรียกว่า "กลุ่มวัฒนธรรมล้านนา" ซึ่งเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้ง สำเนียงการพูด การขับร้อง ฟ้อนรำ หรือการจัด งานฉลองสถานที่สำคัญที่มีแต่โบราณ เช่น พระธาตุดอยสุเทพ วัดเจดีย์หลวง เป็นต้น

มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง หรือที่เรียกว่า "คำเมือง" จะใช้กันแพร่หลายในภาคเหนือตอนบน ส่วนภาคเหนือตอนล่างเคยอยู่ร่วมกับสุโขทัย อยู่ยงทำให้ประเพณี และวัฒนธรรมมีลักษณะคล้ายกับภาคกลาง

ภาษาพูดจะมีลักษณะช้าและนุ่มนวล เช่น อู้ (พูด) เจ้า (คะ) แอ่ว (เที่ยว) กิดฮอด (คิดถึง) การแต่งกายภาคเหนือ ชาวพื้นเมืองจะแต่งกายตามเชื้อชาติโดยทั่วไป

อาหารของภาคเหนือ ประกอบด้วยข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก มีน้ำพริกชนิดต่างๆ เช่น น้ำพริกหนุ่ม น้ำพริกอ่อน มีแกงหลายชนิด เช่น แกงโฮะ แกงแค นอกจากนั้นยังมีแหนม ไส้อั่ว แคบหมูและผักต่าง ๆ

วัฒนธรรมภาคอีสาน

ภาคอีสานมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง และเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม และประเพณี แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นแต่ละจังหวัด ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกถึงความเชื่อ ค่านิยม ศาสนาและรูปแบบการดำเนินชีวิตตลอดจนอาชีพของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี สาเหตุที่ภาคอีสานมีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมประเพณีส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการเป็นศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ และมีการติดต่อสังสรรค์กับประชาชนในประเทศใกล้เคียง จนก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมขึ้น

ภาษาภาคนี้น่าสนใจคล้ายภาษาลาว ซึ่งเรามักจะเรียกว่าเป็นภาษา "อีสาน"

ภาษาอีสาน เช่น เว้า (พูด) แซบ (อร่อย) เคียด (โกรธ) นำ (ด้วย)

การแต่งกาย ส่วนใหญ่ใช้ผ้าทอมือ ซึ่งทำจากเส้นใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย และผ้าไหม

อาหารหลักของชาวอีสาน คือ ข้าวเหนียว เช่นเดียวกับชาวเหนือ สิ่งของเครื่องใช้เกี่ยวกับการทำ และเก็บอาหารจึงเหมือนกัน ส่วนอาหารจานหลักเกี่ยวกับข้าวเหนียว คือ ปลา ร้า ซึ่งเป็นปลาที่นำมาหมักกับเกลือและร้าหรือข้าวคั่ว นำมาปรุงเป็นอาหารประเภทต่างๆ เช่น น้ำพริกปลา ร้า หรือน้ำปลาร้ามาเป็นเครื่องปรุงรส แทนน้ำปลาในอาหารชนิดต่างๆ เช่น ลาบ ก้อย หมก ต้ม คั่ว แกง อ่อม และอาหารเกือบทุกมื้อต้องมีแจ่วที่ใส่น้ำปลาร้าเป็นเครื่องปรุง

วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นภาคกลาง

ภาคกลางมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำ และเป็นภาคที่มีประชากรสูงสุด โดยรวมพื้นที่อันเป็นที่ตั้ง ของจังหวัดมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ใช้ภาษากลางในการสื่อความหมายซึ่งกันและกัน

วัฒนธรรมไทยท้องถิ่นภาคกลาง ประชาชนประกอบอาชีพทำนา การตั้งถิ่นฐานจะหนาแน่นบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีวิถีชีวิตเป็นแบบชวา นาไทย คือ การรักพวกพ้อง พึ่งพาอาศัยกัน มีความเชื่อ และเคารพบุคคล

สำคัญผู้ล่วงลับไปแล้ว มีการใช้เครื่องปั้นดินเผาตามชุมชนและหมู่บ้านในชนบท การละเล่นพื้นบ้านที่เป็นลักษณะเด่น ได้แก่ มังคละรำเต็น เต็นกำรำเคียว เพลงปรบไก่ เพลงลำตัด เป็นต้น

ภาษาภาคกลาง ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยกลางที่เป็นภาษาราชการ ยกเว้นคนบางกลุ่มที่มีบรรพบุรุษเป็นชาวจีน ชาวมอญ หรือชาวลาวพวน ซึ่งมีสำเนียงภาษาที่แตกต่างออกไป

การแต่งกายภาคกลาง การแต่งกายในชีวิตประจำวันทั่วไป ชายนุ่งกางเกงครึ่งน่อง สวมเสื้อแขนสั้น คาดผ้าขาวม้า ส่วนหญิง จะนุ่งซิ่นยาว สวมเสื้อแขนสั้นหรือยาว

อาหารพื้นบ้านภาคกลางซึ่งเป็นแหล่งรวมสำหรับอาหารอันหลากหลายประกอบขึ้น ด้วยวิธีการปรุงหลายแบบ เช่น แกง ต้ม ผัด ทอด และมักใช้กะทิใส่อาหารประเภทแกงเผ็ดทุกชนิด เช่น แกงเขียวหวาน นอกจากนี้มีแกงส้ม แกงเลียง แกงป่า แกงจืด

วัฒนธรรมภาคใต้

ภูมิประเทศของภาคใต้มีเอกลักษณ์เฉพาะ คือมีชายฝั่งประกบเทือกเขาสูงที่อยู่ตรงกลาง ซึ่งไม่มีภูมิภาคอื่นๆ ภูมิประเทศเป็นหลักจึงเป็นเทือกเขาและชายฝั่ง เป็นที่ราบจะมีอยู่เป็นแนวแคบๆ แถบชายฝั่งทะเล และสองฝั่งลำน้ำ การตั้งถิ่นฐานจะอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลทั้งด้านตะวันออกและตะวันตก จากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของภาคใต้ ทำให้มีคนที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย เดินทางเข้ามาภาคใต้ มีทั้งชาวพุทธ ชาวมุสลิม ต่างเชื้อชาติกัน เช่น คนไทย คนจีน และผู้ที่มีเชื้อสายมาเลย์ รวมทั้ง ชาวเมือง เช่น ชาวเลอาศัยอยู่กัน วัฒนธรรมภาคใต้จึงมีรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นภาคใต้จึง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจเพราะมีภูมิศาสตร์ที่งดงาม มีชายฝั่งทะเลและมีวัฒนธรรมหรือการดำรงชีวิต ที่เป็นเอกลักษณ์

ภาคใต้ มีภาษาพูดประจำถิ่นที่ห้วนๆ สั้นๆ เป็นเอกลักษณ์ เรียกว่า “ภาษาใต้หรือแหล่งใต้” ส่วนกลุ่มคนที่อยู่แถบชายแดนไทย-มาเลเซีย นิยมพูด ภาษายาวี หรือภาษามาเลเซีย

ตัวอย่างภาษาพูดภาคใต้ เช่น แหลง (พูด) หรือย (อ่อย) ทำไหร่ (ทำอะไร) หวังเหวิด (เป็นห่วง) ทำพรีอ (ทำยังไง) บางท้องถิ่นใช้ภาษายาวี เพราะนับถือศาสนาอิสลาม

การแต่งกายภาคใต้ ภาคนี้มีการแต่งกายต่างกันตามเชื้อชาติ ถ้าเชื้อสายจีนจะแต่งแบบจีน ถ้าเป็นชาวมุสลิม ก็จะแต่งคล้ายกับชาวมาเลเซีย

การแต่งกายนั้นแตกต่างกันในการใช้วัสดุ และรูปแบบโดยมีเอกลักษณ์ไปตามเชื้อชาติ ของผู้คนอันหลากหลายที่เข้ามาอยู่อาศัยในดินแดนอันเก่าแก่แห่งนี้

อาหารของชาวภาคใต้ คือ มีผักสารพัดชนิดเป็นผักจิ้มหรือผักแกล้มในการรับประทาน อาหารทุกมื้อ ภาษาท้องถิ่น เรียกว่า "ผักเหนาะ" ความนิยมใน การรับประทานผักแกล้มอาหารของชาวใต้ เป็นผลมาจากการที่ภาคใต้มีพืชผักชนิดต่างๆ มาก และหาได้ง่าย คนใต้นิยมรับประทานอาหารเผ็ด จึงต้องมีผักแกล้ม เพื่อช่วยบรรเทาความเผ็ด และเพื่อชुरสอาหาร อาหารท้องถิ่นยังนิยมใส่ขมิ้นในอาหาร นิยมรับประทาน "ขนมจีน" รองจากข้าว ใส่เคยหรือกะปิเป็นเครื่องปรุงรสอาหาร ชาวไทยมุสลิมนิยมรับประทานน้ำบูดู ซึ่งเป็นน้ำที่หมักจากปลา แล้วนำมาเคี่ยวปรุงรสให้ออกเค็มๆ หวานๆ นับเป็นอาหารที่ขาดไม่ได้ของชาวไทยมุสลิม

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

เรื่อง วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย

วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของคนไทยในทุกภาคมีพื้นฐานจากการเป็นสังคมเกษตรกรรม เป็นสังคมที่ผสมผสานคติความเชื่อพื้นเมือง เช่น การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นับถือธรรมชาติ เข้ากับคติความเชื่อทางศาสนา การเป็นสังคมเกษตรของไทยในอดีต คือ การเกษตรแบบยังชีพ การทำนาเป็นอาชีพหลัก ในอดีตเป็นการทำนาที่ใช้แรงงานคนในครอบครัวและแรงงานสัตว์เป็นหลัก พึ่งพาน้ำฝนและน้ำในแม่น้ำลำคลองในการเพาะปลูก และใช้ในชีวิตประจำวัน ลักษณะการดำรงชีวิตที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ และพึ่งพาตนเองทำให้ชาวบ้านเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันและพึ่งพากันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงเป็นสุข

วัฒนธรรมแบบสังคมเกษตรของคนไทยมีลักษณะเด่น คือ เป็น สังคมที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน มีการนับญาติกันอย่าง สนิทสนม เช่น ใช้คำว่า ปู่ ย่าลุง ป้า น้า พี่ เรียกผู้สูงอายุที่ไม่รู้จักกัน หรือไม่ใชญาติมีการยกย่องธรรมชาติและสิ่งที่มีบุญคุณ เช่น การทำขวัญพระแม่โพสพ การลอยกระทงเพื่อขอบคุณและ ขอขมาพระแม่คงคา การนับถือพระแม่ธรณี การทำขวัญโค-กระบือมีการร่วมมือกัน ในสังคม เช่น การขอแรงเพื่อนบ้านมาช่วยกันทำงาน เมื่อแรงงานภายในครอบครัวไม่เพียงพอ เช่น การลงแขก การขอแรง การเอาแรง เพื่อช่วยกันทำงานในนา ปลูกสร้างบ้าน โดยเป็นการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนแรงงานในชุมชนโดยที่ไม่ต้องใช้การว่าจ้างเจ้าของงานมีหน้าที่เพียงดูแลเรื่องอาหารการกินให้เพียงพอแก่ผู้มาช่วยงาน

การทำงานในไร่นาที่เหน็ดเหนื่อย ทำให้มีการสร้างสรรค์การเล่นการร้องรำทำเพลงเพื่อผ่อนคลาย และสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน ภายหลังชนจนเป็นการละเล่นและเพลงพื้นบ้าน ที่ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นและประเทศ เช่น “ซอ” และ “จ้อย” ของภาคเหนือ “เพลงเรือ” “เพลงฉ่อย” “เพลงเหย่ย” ของภาคกลาง “ลำ” ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ “เพลงบอก” ของภาคใต้

ที่มาข้อมูล <http://www.thaigoodview.com/library>

ใบความรู้ที่ ๓ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖)

เรื่อง ความแตกต่างของกลุ่มคนในสังคมไทยด้านต่างๆ

ลักษณะของวัฒนธรรมไทย

ความหมายของวัฒนธรรมมีหลายอย่าง เช่น หมายถึงขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ได้รับการปรุงแต่งให้ดีแล้ว หรือสิ่งที่ได้รับการยอมรับและยกย่องมาเป็นเวลานานแล้ว เช่น ค่านิยม ความคิดเห็น วิทยาการต่าง ๆ เป็นต้น

วัฒนธรรมไทยในแต่ละท้องถิ่น จะมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ และยังมีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และการดำเนินชีวิตของคนไทยอยู่ตลอดเวลา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่สืบสานต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน มีวัฒนธรรมหลักที่ถือว่า เป็นวัฒนธรรมประจำชาติไทย และแสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ได้แก่

๑. ศาสนา คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา แต่ก็มีได้กีดกันผู้ที่นับถือศาสนาอื่นแต่อย่างใด

๒. ภาษา คนไทยมีภาษาและตัวอักษรไทย ซึ่งพ่อขุนรามคำแหงได้ประดิษฐ์ขึ้นในสมัยสุโขทัยเมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖

๓. ประเพณีไทย เป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยที่เคยปฏิบัติสืบเนื่องกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และได้สืบทอดกันมาจนถึงลูกหลาน ที่เรียกกันว่าขนบธรรมเนียมประเพณีนั่นเอง เช่น การไหว้ การเซ่นไหว้ บรรพบุรุษ เป็นต้น

สังคมไทยประกอบด้วยผู้คนหลายเชื้อชาติ ศาสนา และสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่นก็มีความแตกต่างกันออกไป วัฒนธรรมของผู้คนจึงมีความแตกต่างกันออกไปในระดับต่าง ๆ ดังนี้

๑. วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคของสังคมไทย แบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็น ๔ ภาคใหญ่ ๆ ได้ ดังนี้

๑) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ เป็นภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์ที่มีความโดดเด่นในด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน เช่น ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณีปอยหลวง การกินขันโตก พิธีสืบชะตาเมือง เป็นต้น

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมที่เก่าแก่ มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญ เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีไหลเรือไฟ ประเพณีผีตาโขน ประเพณีแห่ปราสาทผึ้งและหมอลำ เป็นต้น

๓) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง เนื่องจากอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จึงมีชีวิตผูกพันอยู่กับการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ และมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ เช่น ประเพณีทำขวัญข้าว การบูชาแม่โพสพ การลงแขกเกี่ยวข้าวและล่าตัด เป็นต้น

๔) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ ประชากรมีความแตกต่างกันทางด้านศาสนาเป็นกลุ่ม ๆ มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมประเพณี จึงมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะภาค เช่น ประเพณีการชักพระ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ การเดินรอมงเงี้ยว หนังตะลุง และรำมโนราห์ เป็นต้น

๒. วัฒนธรรมพื้นบ้านของสังคมไทย วัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะสืบทอดกันมาด้วยการพูดจา บอกเล่า สั่งสอน หรือทำให้ดูเป็นตัวอย่างเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันและการรวมกลุ่ม รวมพลังกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ตามความเชื่อนั้น ๆ สามารถอธิบายได้ ๔ ประเภท ได้แก่

๑) มุขปาฐะต่าง ๆ เช่น ตำนานหรือนิทานพื้นบ้าน สุภาษิต ที่ถือเป็นคติสอนใจการดำเนินชีวิต คำพังเพย ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น

๒) ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ความเชื่อมีทั้งความเชื่อดั้งเดิมที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา เช่น การนับถือผี เป็นต้น และความเชื่อที่มีเหตุผลตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ปัจจุบันมักเป็นแบบผสมผสานร่วมกัน

๓) ทัศนกรรมพื้นบ้าน เป็นงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์หรือประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ในแต่ละท้องถิ่นย่อมแตกต่างกันไป ทั้งด้านการใช้วัสดุ เทคนิคและการถ่ายทอดสืบต่อกัน เช่น งานจักสาน งานถักทอ งานปั้น งานแกะสลัก และงานวาดภาพ เป็นต้น

๔) ภาษาไทยพื้นบ้าน คนไทยทุกภาคส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นปกติ แต่มีสำเนียงและการใช้คำแตกต่างกันเล็กน้อยแต่ละท้องถิ่น ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมใกล้เคียงด้วย ภาษาไทยพื้นบ้านที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มท้องถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาล้านนา ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยอีสาน ภาษาไทยภูเขา เป็นต้น

วัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและพื้นบ้านของไทยมีความสำคัญที่ชาวไทยทุกคนควรช่วยกันฟื้นฟูปรับปรุง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศชาติ เพื่อเป็นเอกลักษณ์คู่กับชาติไทยสืบไป

วัฒนธรรมมาจากการสร้างสรรค์ของมนุษยชาติ ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยต่าง ๆ ดังนั้นเราจึงไม่ควรดูถูกวัฒนธรรมของชาติอื่น

ที่มาข้อมูล: เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ . หนังสือแบบเรียนประวัติศาสตร์ ป.๖

บัตรภาพ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม(ป.๔)

ภาพวัฒนธรรมภาคกลาง

ภาพวัฒนธรรมภาคใต้

ภาพวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาพวัฒนธรรมภาคเหนือ

บัตรภาพ(ป.๕)

การไหว้แบบไทย

ประเพณีไทย

อาหารไทย

บ้านเรือนไทย

การแต่งกายด้วยผ้าไทย

สมุนไพรไทย

กิจกรรมการแข่งขันเขียนเรียงความ

ประกวดเทียนพรรษา

กิจกรรมวันสุนทรภู่

กิจกรรมแห่เทียนพรรษา

กิจกรรมตักบาตรเทโว

กิจกรรมเวียนเทียน

บัตรภาพ อาหารของแต่ละภาค(ป.๖)

น้ำพริกกะปิ ปลาทอด ภาคกลาง

น้ำพริกหนุ่ม ภาคเหนือ

ส้มตำ ภาคอีสาน

ขนมจีนแกงไตปลา ภาคใต้

ข้าวซอย ภาคเหนือ

ห่อหมก ภาคกลาง

บัตรภาพการแสดงของแต่ละภาค(ป.๖)

การแสดงเพลงเกี่ยวข้าว ภาคกลาง

การแสดงฟ้อนเล็บ ภาคเหนือ

การแสดงเซิ้งแห่ไข่มดแดงภาคอีสาน

การแสดงรองเง็ง ภาคใต้

แบบบันทึกการอ่าน

เรื่องที่อ่าน.....

อ่านวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... เวลา .....

๑. สาระสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....
.....

ลงชื่อ.....นักเรียน
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง
(.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน

ให้ ๓ คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย

ให้ ๒ คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องมาก

ให้ ๑ คะแนน

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง: ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา			
๒	ความคิดสร้างสรรค์			
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน			
๔	การนำไปใช้ประโยชน์			
๕	การตรงต่อเวลา			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒ - ๑๕	ดี
๘ - ๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม			
๒	ความร่วมมือกันทำงาน			
๓	การแสดงความคิดเห็น			
๔	การรับฟังความคิดเห็น			
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒-๑๕	ดี
๘-๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

ใบความรู้ เรื่อง มารยาทไทย (สำหรับนักเรียนทุกชั้นฝึกปฏิบัติ)

มารยาทไทย คือ กิริยา วาจาต่างๆ เช่น การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของ การทำ ความเคารพ การแสดงกิริยาอาการ การรับประทานอาหาร การให้และรับบริการ การทักทาย การสนทนา การใช้ คำพูด การฟัง การใช้เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติในพิธีการต่างๆ ที่สุภาพเรียบร้อยที่บุคคลพึงปฏิบัติ ในสังคมโดยมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมตามกาลเทศะ และถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย มารยาทไทยกำหนดขึ้นไว้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

๑. การแสดงความเคารพ
๒. การยืน
๓. การเดิน
๔. การนั่ง
๕. การนอน
๖. การรับของและส่งของ
๗. การแสดงกิริยาอาการ
๘. การรับประทานอาหาร
๙. การให้และรับบริการ
๑๐. การทักทาย
๑๑. การสนทนา
๑๒. การใช้คำพูด
๑๓. การฟัง
๑๔. การใช้เครื่องมือสื่อสาร

๑. การแสดงความเคารพ อันเป็นมารยาทของคนไทย นิยมการประนมมือ การไหว้ และการกราบ **การประนมมือ (อัญชลีกรรม)** คือ การกระพุ่มมือทั้งสองประนมให้ฝ่ามือทั้งสองประกบกันนิ้วทุกนิ้วแนบชิดติดกันไม่ เหลื่อมล้ำกันหรือกางออกห่าง กระพุ่มมือที่ประนมนี้ไว้ระหว่างอกให้ตั้งตรงขึ้นข้างบนมีลักษณะคล้ายดอกบัวตูม แนบศอกทั้งสองข้างไว้ชิดกับชายโครง ไม่ปล่อยให้กางออกไปรักษาระดับกระพุ่มมือไว้ระหว่างอก เป็นการแสดงความเคารพเวลาสวดมนต์ หรือฟังสวดมนต์และฟังเทศน์

๑.๑ การไหว้ (นมัสการ) คือ การยกมือที่ประนมขึ้นจรดหน้าผาก นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว พร้อมกับก้มศีรษะลงเล็กน้อย ใช้แสดงความเคารพพระภิกษุสามเณร หรือปูชนียวัตถุปูชนียสถาน ในขณะที่ ผู้ไหว้ นั่งบนเก้าอี้หรือยืนอยู่ การไหว้บุคคลผู้อาวุโสกว่าให้ปล่อยมือจรดจมูกหรือคิ้ว การไหว้ผู้เสมอกันให้ประนมมือ ไหว้ระดับอก

๑.๒ การกราบ (อภิวาท) คือ การแสดงอาการกราบราบลงกับพื้นด้วยเบญจางคประดิษฐ์ คือด้วย องค์ประกอบห้าอย่าง ได้แก่ เข่าทั้งสอง ฝ่ามือทั้งสอง และศีรษะอันได้แก่ หน้าผากให้จรดกับพื้นเป็นอาการแสดงความเคารพอย่างสูงสุดต่อ พระรัตนตรัย มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

ท่าเตรียมตัว นั่งคุกเข่า (ชายตามแบบชาย หญิงตามแบบหญิง) มือทั้งสองทอดวางเหนือเข่า ทั้งสองให้นิ้วมือทั้งห้าแนบชิดกัน

- จังหวะที่หนึ่ง ยกมือขึ้นประนมไว้ระหว่างอก ตามแบบการประนม

- จังหวะที่สอง ยกมือที่ประนมขึ้นจรดหน้าผาก โดยให้นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว

ตามแบบการไหว้ พระรัตนตรัย

- จังหวะที่สาม ก้มตัวลง ปล่อยมือทั้งสองให้ทอดลงกับพื้นโดยแบมือทั้งสองให้ข้อศอกต่อกับเข่าทั้งสอง ข้าง (สำหรับชาย) และให้ศอกทั้งสองข้างชนขาทั้งสองไว้(สำหรับหญิง) ให้ระยะมือทั้งสองห่างกันประมาณ ห้านิ้ว ก้มศีรษะให้หน้าผากจรดพื้นในระหว่างมือทั้งสองแล้วยกมือประนมขึ้นผ่านจังหวะ ที่หนึ่งสอง และสามไปตามลำดับให้ต่อเนื่องกันทำติดต่อกันไปจนครบสามครั้ง

เมื่อครบสามครั้งแล้วพึงยกมือขึ้นไหว้ตามแบบพระรัตนตรัย แล้วเปลี่ยนอิริยาบถเป็นนั่งพับเพียบหรือลุกขึ้นตามกาลเทศะ

๑.๓ การกราบบุคคลและกราบศพ เป็นการกราบด้วยวิธีกระทืบมือ และกราบเพียงครั้งเดียวไม่แบมือ ดังนี้

๑) หากบุคคลหรือศพอาวุโสกว่าให้ประนมมือไหว้ ให้ปลายนิ้วจรดจมูก หรือจรดหว่างคิ้วก็ได้ ถ้าคนเสมอกันประนมมือเพียงระหว่างอก

๒) นั่งพับเพียบเก็บเท้า ตามแบบนั่งพับเพียบ

๓) หมอบลงตามแบบหมอบ

๔) มือทั้งสองกระทืบทอดลงกับพื้นไม่แบมือ

๕) ก้มศีรษะลงจรดสันมือ กราบเพียงครั้งเดียว

๖) เสร็จแล้วลุกขึ้นนั่งพับเพียบตามปกติ

๑.๔ ศพพระสงฆ์จะกราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งก็ได้ สำหรับนาคกราบลาบวช หรือจะกราบบิดามารดาตอนรับผ้าไตรใช้แบบเบญจางคประดิษฐ์ 3 ครั้ง

๒. การยืน ที่ควรทราบและถือปฏิบัติทั้งในเวลาเย็นตามลำพัง ยืนต่อหน้าผู้ใหญ่ และยืนแสดงความเคารพในโอกาสต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การยืนตามลำพัง ควรอยู่ในลักษณะสุขภาพ สบาย ขาชิด ตั้งตัวตรง ไม่หันหน้าหรือแกว่งแขนไปมา

๒.๒ การยืนต่อหน้าผู้ใหญ่ ควรยืนตรง ขาชิด ปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย มือทั้งสองแนบข้างลำตัว ถ้าอยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ที่มีอาวุโสสูงหรือพระสงฆ์ หรือเป็นการยืนหน้าที่ประทับควรค้อมส่วนบนตั้งแต่เอวขึ้นไปเล็กน้อย อยู่ในลักษณะคว่ำช้อนกัน จะเป็นมือข้างไหนทับมือข้างไหนก็ได้ หรือจะประสานมือทั้งสองอย่างหลวมๆ หงายมือทั้งสองสอดนิ้วเข้าระหว่างช่องนิ้วของแต่ละมือก็ได้

๒.๓ การยืนถวายความเคารพพระมหากษัตริย์หรือพระมหาลี ถ้าแต่งเครื่องแบบให้ยืนตรง แล้วกระทำวันทยาหัตถ์ ถ้าไม่ได้สวมหมวก ให้ยืนตรงแล้วถวายคำนับ การถวายคำนับให้ก้มศีรษะ และส่วนไหล่ลงช้า ๆ ให้ต่ำพอสมควรแล้วกลับมายืนตรง อย่าผงกศีรษะ ถ้าสวมหมวกอื่นที่มีใช้ประกอบเครื่องแบบต้องถอดหมวกก่อนแล้วจึงถวายคำนับ

สำหรับหญิง ให้ยืนตรงเท้าชิด หันหน้าไปทางพระองค์ท่าน ชักเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปทางหลังโดยวาดปลายเท้าไปทางอีกด้านหนึ่งของเท้าที่ ยืน ทำพร้อมกับย่อเข่าอีกข้างหนึ่งลงช้าๆ เมื่อจวนจะต่ำสุดให้ยกมือ ทั้งสองวางประสานกันบนหน้าขาที่ย่อให้ต่ำลง โดยให้หน้ามือประสานกันและให้ค่อนไปทางขวา ก้มศีรษะเล็กน้อย จากนั้นเงยศีรษะขึ้นพร้อมกับชักเท้าที่ไขว้กลับที่เดิมและตั้งเข่าตรง

๒.๔ การยืนแสดงความเคารพเมื่อมีการบรรเลงเพลงเคารพ เพลงเคารพได้แก่เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ และเพลงมหาชัย เมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมีให้ยืนขึ้นแล้วระวางตรง หันหน้าไปทางพระองค์ท่านหรือพระบรมฉายาลักษณ์หรือประธานที่ชวนเชิญถวายพระพร ในขณะที่นั้นให้ยืนตรงอยู่จนจบเพลง ถ้าเป็นการบรรเลงที่ปรากฏพระองค์ต้องถวายความเคารพเมื่อเห็นพระองค์ครั้งหนึ่ง เมื่อได้ยินเพลงชาติให้ยืนระวางตรงจนจบเพลง แล้วจึงเปลี่ยนอิริยาบถเป็นอย่างอื่นแล้วแต่กรณี

เมื่อได้ยินเพลงมหาฤกษ์ ซึ่งใช้ในการเริ่มพิธีสำคัญให้ยืนขึ้นอย่างสุภาพหันหน้าไปทางประธานในพิธี เมื่อจบเพลงแล้วจึงเปลี่ยนอิริยาบถเป็นอย่างอื่นแล้วแต่กรณี เมื่อได้ยินเพลงมหาชัย ซึ่งใช้แสดงความเคารพต่อพระบรมวงศานุวงศ์ ควรปฏิบัติเช่นเดียวกับได้ยินเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมี

๒.๕ การยืนต่อหน้าพระที่นั่ง ในเวลาที่อยู่ต่อหน้าพระที่นั่งเวลาจะลุกขึ้นยืนหรือเคลื่อนที่ไปไหน ต้องถวายความเคารพก่อนทุกครั้ง การยืนรับเสด็จเวลาเสด็จพระราชดำเนินผ่านสำหรับชายยืนตรงถวายคำนับ หญิงถอนสายบัว ถ้าแต่งเครื่องแบบและสวมหมวกให้ทำวันทยหัตถ์

๓. การเดิน จัดเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้ คือ การเดินตามลำพัง การเดินกับผู้ใหญ่ การเดินนำเสด็จ และตามเสด็จและการเดินไปในโอกาสต่างๆ

๓.๑ การเดินตามลำพัง ให้เดินอย่างสุภาพ หลังตรง ก้าวเท้าไม่ยาวไม่สั้นเกิน ควรแกว่งแขนแต่พองาม

๓.๒ การเดินกับผู้ใหญ่ ให้เดินทางซ้ายเยื้องมาทางหลังของผู้ใหญ่ อยู่ในลักษณะนอบน้อม ไม่ส่ายตัว โยกศีรษะ ถ้าเป็นการเดินระยะใกล้ๆ มือทั้งสองควรประสานกัน

๓.๓ การเดินนำเสด็จและตามเสด็จ ควรปฏิบัติดังนี้

การเดินนำเสด็จ ให้เดินหน้าระยะห่างพอสมควรทางด้านซ้ายของพระองค์ท่าน ในกรณีที่เสด็จพระราชดำเนินบนลาดพระบาท ผู้เดินนำเสด็จต้องไม่เดินบนลาดพระบาทให้เดินในลักษณะเอียงตัวน้อย ๆ มาทางพระองค์ท่าน เพื่อได้สังเกตทราบหากจะประทับยืนค้อมร่างกายส่วนบนเล็กน้อย มือทั้งสองประสานกัน และยกขึ้นเหนือแนวเข็มขัดเล็กน้อยเมื่อถึงที่จะอัญเชิญประทับ ซึ่งเท่ากับกราบบังคมทูล ๆ ว่าถึงที่ประทับแล้วเมื่อจะถอยออกไป ให้ถวายนคำนับครั้งหนึ่ง ก่อนที่ผู้นำจะนั่งที่ ต้องถวายนคำนับอีกครั้งหนึ่ง

การเดินตามเสด็จ ให้เดินเบื้องหลังพระองค์ท่านในอิริยาบถเดินกับผู้ใหญ่ คือเดินอย่างสุภาพ หน้ามองตรง อยู่ในอาการสำรวมไม่ยิ้มหัวทักทาย หรือทำความเคารพพูดคุยกับผู้อื่น

๓.๔ การเดินเข้าสู่ที่ชุมนุม ควรเดินเข้าไปอย่างสุภาพ เมื่อผ่านผู้ที่นั่งอยู่ก่อน ควรก้มตัวลงเล็กน้อยถ้าผู้นั่งเป็นผู้อาวุโสมากก็ก้มตัวให้มาก และระวังอย่าให้เสื้อผ้าหรือร่างกายไปกรายผู้อื่น ถ้าไม่มีการกำหนดที่นั่งก็ให้นั่งเก้าอี้ที่สมควรโดยสุภาพ อย่าลากเก้าอี้ให้ดังอย่าโยกย้ายเก้าอี้ไปจากระดับที่ตั้งไว้

การเข้าสู่ที่ชุมนุมที่นั่งกับพื้นควรเดินอย่างสุภาพ เวลาผ่านผู้ที่นั่งอยู่ก่อนควรค้อมตัวลงให้มากหรือน้อยสุดแต่ระยะใกล้ หรือระยะไกล ระวังอย่าให้เสื้อผ้าหรือส่วนของร่างกายไปกรายผู้อื่นถ้าผ่านระยะไกลมากใช้การเดินเข้า

วิธีการเดินเข้าให้นั่งคุกเข่าตัวตรง มืออยู่ข้างลำตัวแกว่งได้เล็กน้อย ยกเข่าขวาซ้ายไปข้างหน้าสลับข้างกันปลายเท้าตั้งช่วงเท้าพองาม ไม่กระชั้นเกินไป การเดินเข้าไม่นิยมใช้ในกรณีเข้าเฝ้าหรือเข้าพบผู้ใหญ่

๓.๕ การเดินในที่ที่พระมหากษัตริย์หรือพระมหาลีประทับอยู่ เวลาเดินผ่านหน้าหรือหลังที่ประทับ ให้ลุกขึ้นจากที่แล้วถวายความเคารพ แล้วเดินอย่างสุภาพเมื่อจะผ่านที่ประทับให้หันไปถวายความเคารพ เมื่อผ่านไปแล้วให้หันไปเคารพ และก่อนจะนั่งที่ใหม่ให้ถวายความเคารพก่อนนั่ง

๓.๖ การเดินไปทำธุระใดๆ เมื่อลุกจากที่และถวายความเคารพแล้วเดินไปยังที่จะทำกิจธุระเมื่อถึงที่ให้ ถวายความเคารพแล้วจึงทำกิจธุระนั้น ขณะทำกิจธุระจะนั่งย่อเข่า หรือคุกเข่าหรือหมอบแล้วแต่กรณี ทำกิจธุระเสร็จแล้วลุกขึ้น ถอยหลังหนึ่งก้าว ถวายความเคารพแล้วเดินถอยหลังสามก้าว ถวายความเคารพ แล้วเดินกลับที่นั่งก่อนจะนั่งถวายความเคารพอีกครั้ง

๓.๗ การเดินขึ้นลงเมรุ ในงานศพที่เสด็จพระราชดำเนิน ควรปฏิบัติโดยลำดับ ดังนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระบรมวงศานุวงศ์ประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ประชาชนทั่วไป พระภิกษุสามเณรเป็นอันดับสุดท้าย

การปฏิบัติในการเดินขึ้นสู่เมรุให้ลุกจากที่นั่งถวายความเคารพ เมื่อผ่านที่ประทับถวายความเคารพลงจากเมรุถึงพื้นถวายความเคารพ เมื่อผ่านที่ประทับถวายความเคารพ ก่อนจะนั่งถวายความเคารพ

๔. การนั่ง โดยคำนึงถึงมารยาทอาจจัดเป็นประเภทต่างๆได้ดังนี้ การหมอบ และการนั่งคุกเข่าในงาน และในโอกาสต่างๆ มีวิธีปฏิบัติดังนี้

๔.๑ การนั่งเก้าอี้ ให้นั่งตัวตรง หลังพิงพนักเก้าอี้ เท้าวางชิดกัน เข่าแนบชิดกัน มือทั้งสองวางบนหน้าขาถ้าเป็นเก้าอี้ท้าวแขน เมื่อนั่งตามลำพัง จะเอาแขนพาดบนท้าวแขนก็ได้ ไม่ควรนั่งเอาปลายเท้าหรือขาไขว้กันอย่างน้อยนั่งไขว่ห้างควรนั่งเต็มเก้าอี้ หรือนั่งโดยโยกเก้าอี้ให้ยกหน้าหรือเอนหลัง การนั่งลงศอกในกรณีนั่งเก้าอี้ให้น้อมตัวลงงอหน้าเล็กน้อย วางแขนทั้งสองลงบนหน้าขามือประสานกัน

๔.๒ การนั่งพับเพียบ ให้นั่งในลักษณะสุภาพ ยืดตัว ไม่ต้องเก็บปลายเท้า แต่อย่าเหยียดเท้าถ้านั่งต่อหน้าผู้ใหญ่ให้เก็บปลายเท้า มือประสานกันไม่ท้าวแขน

๔.๓ การหมอบ ให้นั่งพับเพียบเก็บปลายเท้าก่อน แล้วหมอบลงไปให้เข้าข้างหนึ่งอยู่ระหว่างแขนทั้งสองข้างแขนวางราบกับพื้น ตลอดครึ่งแขน ส่วนมือถึงศอกประสาน หรือประณมแล้วแต่กรณี

๔.๔ การนั่งคุกเข่า ให้นั่งตัวตรง วางก้นบนส้นเท้าปลายเท้าตั้ง มือทั้งสองประสานกัน หรือจะวางคว่ำบนหน้าขาก็ได้

๔.๕ การนั่งนักษัตรพระที่นั่งหรือรถที่นั่ง ก่อนที่จะขึ้นนั่งให้ถวายความเคารพก่อน แล้วขึ้นนั่งโดยหันหลังขึ้นนั่งพร้อมกับยกขาขึ้นตามไปด้วยนั่งตัวตรง ขาชิด เข่าชิด หลังแตะพนักแต่ไม่พิง มือประสาน บนตัก ส้ารวม อิริยาบถแต่ให้ผึ่งผาย ไม่เหลียวหน้าไปทางใด

๔.๖ การนั่งขัดสมาธิ (ระหมาด) คือการนั่งตามสบายอย่างหนึ่งและการนั่งแบบทำสมาธิ

การนั่งขัดสมาธิธรรมดา คือ การนั่งบนพื้น คู่เข่าทั้งสองข้างหาตัว แนบขาไปกับพื้น โดยให้ขาข้างหนึ่งซ้อนทับอยู่บนอีกข้างหนึ่ง ส้นเท้าทั้งสองข้างจะสัมผัสกับขา เป็นอิริยาบถที่ใช้นั่งตามลำพังสบายๆ หรือสำหรับขายนั่งกับพื้นรับประทานอาหาร

การนั่งขัดสมาธิที่ใช้ในทางศาสนา มี ๒ แบบ คือ การนั่งขัดสมาธิราบ และการนั่งขัดสมาธิเพชร

การนั่งขัดสมาธิราบ คือ การนั่งขัดสมาธิสองชั้น โดยเอาขาซ้อนทับกัน เอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ให้นิ้วหัวแม่มือจรดกัน ตั้งกายส่วนบนให้ตรง การนั่งขัดสมาธิราบนี้ใช้นั่งในการเจริญภาวนาทำจิตใจให้สงบ ซึ่งเป็นการปฏิบัติกรรมฐานเมื่อนั่งแบบนี้จะมีผลให้เนื้อหนังและเอ็นไม่ขัด แม้นั่งนานทุกเขตนาก็จะไม่บังเกิดขึ้น การบำเพ็ญภาวนาทางจิตใจจะได้ผล

การนั่งขัดสมาธิเพชร คือ การนั่งขัดสมาธิโดยคู่เข่าทั้งสองข้าง เอาฝ่าเท้าทั้งสองขัดหรือไขว้ชั้นวางบนหน้าขา ทำนั่งขัดสมาธิแบบนี้ต้องใช้การฝึกหัดให้เกิดความชำนาญ โดยการหัดนั่งขัดสมาธิราบ หรือขัดสมาธิสองชั้นได้ชำนาญแล้ว

๕. การนอน เป็นเรื่องส่วนตัวไม่น่าเกี่ยวข้องกับมารยาทหรือสังคม แต่บางกรณีในการเดินทางและนอนพักรวมกันเป็นกลุ่ม หรือการนอนที่อาจมีผู้เห็นอาการอันไม่ดีงามก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับมารยาทอยู่เหมือนกัน การนอนโดยคำนึงถึงมารยาทด้วยนั้น อาจจำแนกได้ดังนี้ การนอนในที่เฉพาะส่วนตัว การนอนเมื่อไปพักบ้านผู้อื่น การนอนในยานพาหนะขณะเดินทาง และการนอนเมื่อไปพักผ่อนเป็นหมู่คณะ

๕.๑ การนอนในที่เฉพาะส่วนตัว เมื่อนอนในที่เฉพาะส่วนตัว คนเราจะนอนอย่างไรก็ได้ตามความพอใจ แต่ก็ควรคำนึงถึงมารยาทและเรื่องต่างๆบ้าง เช่น

๑) ใช้เสื้อผ้าหรือชุดนอนที่สวมสบาย ไม่ประเจิดประเจ้อ

๒) ก่อนนอนควรไหว้พระสวดมนต์หรือแผ่เมตตา เพื่อให้นอนหลับอย่างมีสติและมีความสุข ไม่ควรนอนเหยียดเท้าไปทางพระพุทธรูป หรือสิ่งที่พึงเคารพบูชา

๓) นอนในท่าที่ถูกสุขลักษณะ เช่น นอนตะแคงขวา ซ้อนเท้าให้เหลื่อมกันเล็กน้อย เหยียดแขนและขาให้สบายตามธรรมชาติ การนอนท่านี้ช่วยไม่ให้นอนทับหัวใจ การนอนหงายก็ถือเป็นท่าที่ถูกสุขลักษณะเช่นกัน

๔) นอนให้เรียบร้อยตามสมควร ซึ่งรวมไปถึงการนอนอย่างสงบสำรวม ระวังการนอนกัดฟันและละเมอ เป็นต้น

๕) ไม่ควรทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่ห้องใกล้เคียง หรือบ้านใกล้เคียง เช่น ทำเสียงดังเกินควรในยามวิกาล

๖) เมื่อตื่นนอนแล้ว ควรจัดเก็บเครื่องนอนให้เรียบร้อย และควรทำจิตใจให้ผ่องใส ไม่หงุดหงิด

๕.๒ การนอนเมื่อไปพักบ้านผู้อื่น ในกรณีที่ไปพักบ้านผู้อื่น หรือเพื่อนที่คุ้นเคยกัน แม้จะสนิทสนมกันก็ควรคำนึงถึงมารยาทที่พึงปฏิบัติอยู่บ้าง ผู้ไปพักบ้านผู้อื่นควรปฏิบัติเช่นเดียวกับการนอนในที่เฉพาะส่วนตัว แต่ควรเน้นเป็นพิเศษในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑) ไม่ควรไปค้างบ้านผู้อื่นในยามดึกหรือกลับดึกโดยไม่มีเหตุอันจำเป็น เพราะเจ้าของบ้านจะเดือดร้อนในการเปิดประตูต้อนรับ หรือให้ความสะดวกต่างๆ

๒) ควรมีความเกรงใจ คำนึงถึงความต้องการของเจ้าของบ้าน ไม่ถือแต่ประโยชน์สุขส่วนตัว และไม่เรียกร้องความสะดวกสบายจากเจ้าของบ้านจนเกินควร เช่น ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมนานเกินไป ขอใช้บริการเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งในบ้านมีจำนวนจำกัด

๓) ไม่ทำสิ่งใดอันจะเป็นการรบกวน หรือก่อความรำคาญให้แก่กันและกัน เช่น ทำเสียงดังเป็นเหตุให้เจ้าของบ้านตกใจตื่น ขวนคุยโดยไม่คำนึงว่าอีกฝ่ายหนึ่งต้องการจะพักผ่อน

๔) ควรขออนุญาตเจ้าของบ้านก่อนที่จะทำสิ่งใดอันเกี่ยวข้องกับเจ้าของบ้าน เช่น ขอพูดโทรศัพท์ ขอใช้รถ ฯลฯ

๕) ควรช่วยรักษาความสะอาดตามสมควร ซึ่งถือเป็นมารยาทอันดี ผู้ที่เป็นเจ้าของบ้านก็ควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาพักและมีความเกรงใจไม่ทำ สิ่งใดอันอาจก่อความรำคาญและรบกวนผู้มาพักเช่นกัน

๕.๓ การนอนในยานพาหนะขณะเดินทาง ผู้เดินทางระยะไกล และต้องค้างคืนในยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นรถโดยสารปรับอากาศ รถไฟ ฯลฯ จำเป็นต้องคำนึงถึงมารยาทที่พึงปฏิบัติบางประการ เช่น

๑) แต่งกายสุภาพ ไม่ปล่อยตัวตามสบายอย่างที่เคยปฏิบัติเมื่ออยู่ในบ้านของตน

๒) ไม่ส่งเสียงคุยเอะอะ อันจะทำให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ที่ต้องการพักผ่อน

๓) ไม่สูบบุหรี่ ไม่ก่อความรำคาญ หรือชวนพูดคุยโดยไม่คำนึงว่าเป็นเวลาอันเหมาะสมหรือไม่

๔) ไม่ใช่ที่นั่งหรือที่นอนเกินสิทธิที่ตนพึงมีได้

๕) หากประสงค์จะให้พนักงานบริการสิ่งใดเป็นพิเศษ ควรขอร้องอย่างสุภาพ

๖) ในกรณีที่เดินทางโดยรถโดยสารปรับอากาศ ซึ่งสามารถปรับที่นั่งให้เอนนอนได้ควรปรับที่นั่งในเวลาอันควร โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้นั่งข้างเคียงด้วย เพราะอาจทำให้เขามีได้รับ ความสะดวก

๗) ในกรณีที่ค้างคืนในรถไฟ ซึ่งจัดให้มีที่นอนในรถ ควรปฏิบัติเป็นพิเศษในเรื่องต่อไปนี้

- ควรรอให้พนักงานปูที่นอนทำงานของเขาตามลำดับก่อนหลังไม่เรียกร้อง ให้บริการตนเป็นพิเศษ

- ผู้ที่ขึ้นไปนอนชั้นบน ควรกล่าวคำขอภัยด้วยมารยาทอันดีต่อผู้นอนชั้นล่าง และถ้าไม่มีกิจจำเป็นก็ไม่ควรป็นขึ้นป็นลงบ่อยครั้ง

- แม้จะมีมานบังที่นอนไว้ ก็ควรนอนอย่างสงบเรียบร้อย

๕.๔ การนอนเมื่อไปพักผ่อนเป็นหมู่คณะ ในกรณีที่ไปพักผ่อนเป็นหมู่คณะ ที่พักอาจเป็น ห้องโถงที่จัดไว้สำหรับคนจำนวนมาก ผู้พักอาศัยควรคำนึงถึงมารยาทที่พึงปฏิบัติระหว่างกันให้มากขึ้น เช่น

- ๑) ไม่แสวงหาความสะดวกสบายส่วนตัวจนลืมนึกถึงผู้อื่น
- ๒) ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้อื่นที่มาทีหลัง ในการจัดหาเครื่องใช้ในการนอนเป็นการแสดงน้ำใจต่อกันในยามจำเป็น
- ๓) ไม่ส่งเสียงคุยอะอะหรือเดินเสียงดัง เป็นการก่อความรำคาญแก่ผู้ที่ต้องการพักผ่อน
- ๔) เมื่อมีผู้เจ็บป่วยต้องการความช่วยเหลือ ควรรับช่วยด้วยความเต็มใจ เช่น แจ็งผู้ดูแลที่พัก เพื่อให้การปฐมพยาบาลทันเวลาที่
- ๕) ไม่เรียกร้องความสะดวกสบายเกินสิทธิที่แต่ละคนพึงมีพึงได้
- ๖) แสดงความขอบคุณผู้ให้ที่พักก่อนอำลาจากกันด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี
- ๗) ปฏิบัติตามระเบียบของเจ้าของสถานที่

๖. การรับของและส่งของ การรับของจากผู้ใหญ่และการส่งของให้ผู้ใหญ่ของที่จะรับหรือส่ง มี ๒ ลักษณะคือ ของหนักและของเบา ของหนักให้ถือสองมือ ของเบาให้ถือมือเดียว โดยถือด้วยมือขวา มือซ้ายปล่อยข้างตัวของที่จะรับหรือส่งควรถือตามขวาง ถ้าเป็นสมุดหรือหนังสือควรหันทางสันออกนอกตัว

๖.๑ การรับของและส่งของอย่างเป็นทางการ คำว่าพิธีการในที่นี้คือ การกระทำที่เป็นพิธี มีการกำหนดนัดหมาย และมีระเบียบปฏิบัติซึ่งอาจไม่เหมือนกับวิธีปฏิบัติที่เป็นส่วนตัว

๑) การรับของขณะผู้ใหญ่ยืน ผู้ชาย เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร (ประมาณ ๒ ก้าว) ยืนตรงค้ำบแล้วก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าพร้อมกับค้อมตัวเล็กน้อย รับของ เสร็จแล้วชักเท้าขวากลับ ค้ำบอีกครั้งหนึ่ง ถอยพอประมาณแล้วหันกลับ อีกแบบหนึ่งยืนไหว้ครั้งเดียว แทนการค้ำบก่อน รับของแล้วไม่ต้องไหว้อีก ผู้หญิงเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร (ประมาณ ๓ ก้าว) ย่อตัวไหว้ตามอาวุโสของผู้ส่งของให้ แล้วก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า พร้อมกับย่อตัวรับของ เสร็จแล้วชักเท้าขวากลับถอยพอประมาณ หันกลับ

๒) การรับของขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้ ผู้ชาย เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร ยืนตรง ค้ำบ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า แล้วคุกเข่าซ้าย รับของ เสร็จแล้วถอยเท้าขวา พร้อมกับลุกขึ้นยืนตรง ค้ำบอีกครั้งหนึ่งถอยพอประมาณ หันกลับอีกแบบหนึ่ง ถอยพอประมาณหันกลับอีกแบบหนึ่ง ค้อมตัวไหว้ครั้งเดียวแทนการค้ำบก่อนรับของ ผู้หญิง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าแล้ว คุกเข่าซ้าย และไหว้ตามอาวุโสของผู้ส่งของให้รับของแล้วถอยเท้าขวา พร้อมกับลุกขึ้นยืนถอยพอประมาณ หันกลับ

๓) การรับของขณะผู้ใหญ่นั่งกับพื้น ชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่มีพระคุณหรืออาวุโสมาก ให้เข้าไปใกล้ผู้ใหญ่พอประมาณ แล้วจึงเดินเข้าเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่ประมาณ ๓ ก้าว นั่งพับเพียบกราบผู้ใหญ่ ๑ ครั้ง แล้วรับของ วางของทางขวามือเหนือเข่าเล็กน้อย ถ้าผู้ใหญ่ปราศรัยด้วยก็ให้หนึ่งในลักษณะสำรวจเสร็จแล้วกราบอีก ๑ ครั้ง ถือของเดินเข้าถอยพอประมาณลุกขึ้นหันกลับ

๖.๒ การส่งของ มีการกำหนดนัดหมาย และมีระเบียบปฏิบัติซึ่งอาจไม่เหมือนกับวิธีปฏิบัติที่เป็นส่วนตัว ดังนี้

๑) การส่งของขณะผู้ใหญ่ยืน ผู้ชาย ถือของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร ยืนตรง ค้ำบ แล้วก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า พร้อมกับค้อมตัวเล็กน้อย ส่งของเสร็จแล้ว ชักเท้าขวากลับ ค้ำบอีกครั้งหนึ่ง ถอยพอประมาณ หันกลับ อีกแบบหนึ่ง ใช้การยืนไหว้ ครั้งเดียวแทนการค้ำบเมื่อส่งของให้ผู้ใหญ่แล้ว ผู้หญิง ถือของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควรยืนตรง แล้วก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า พร้อมกับย่อตัวเล็กน้อย ส่งของเสร็จแล้วไหว้ในขณะที่ย่อตัวอยู่ แล้วชักเท้าขวากลับถอยพอประมาณ หันกลับในกรณีที่มิภาชนะรองรับของ เช่น พาน ให้จับคอปาน

ทั้งสองมือ เดินเข้าไปให้แตะระยะพอสมควร ค้อมตัว ยกพานส่งของให้ เมื่อผู้ใหญ่รับของไปแล้วถือพานด้วยมือขวา ชาย คำนับ แล้วถอยกลับ หญิงค้อมตัวเล็กน้อย ถอยกลับ

๒) การส่งของขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้ ผู้ชาย ถือของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร ยืนตรง คำนับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าแล้วคุกเข่าซ้ายส่งของเสร็จแล้วถอยเท้าขวากลับพร้อมกับลุกขึ้นยืน ตรง คำนับอีกครั้งหนึ่ง ถอยพอประมาณ หันกลับ อีกแบบหนึ่ง ใช้การค้อมตัวไหว้ครั้งเดียวแทนการคำนับเมื่อส่งของให้ผู้ใหญ่ แล้ว **ผู้หญิง** ถือของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอสมควร ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า แล้วคุกเข่าซ้ายส่งของ เสร็จแล้วไหว้ตามอาวุโสของผู้รับ แล้วถอยเท้าขวาพร้อมกับลุกขึ้นยืนถอยพอประมาณ หันกลับ

๓) การส่งของขณะผู้ใหญ่นั่งกับพื้น ชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ผู้มีพระคุณ หรือผู้มีอาวุโสมากให้ผู้ที่จะเข้าไปส่งของเดินเข้า ถือของเข้าไป ห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณนั่งพับเพียบวางของทางขวามือเหนือเข่าเล็กน้อย แล้วกราบผู้ใหญ่ ๑ ครั้ง ส่งของให้ผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่ปราศรัยด้วยก็ให้นั่งลักษณะสำรวม เมื่อจะลากลับกราบอีก ๑ ครั้ง ถอยโดยวิธีเดินเข้า ห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณลุกขึ้นยืน หันกลับ

๖.๓ การรับของและส่งของอย่างไม่เป็นพิธีการ การรับของและส่งของอย่างไม่เป็นพิธีการนั้น หมายถึง การรับของ และส่งของเป็นการส่วนตัวขณะที่ผู้ใหญ่ยืนอยู่หรือนั่งบนเก้าอี้รับแขก หรือนั่งบนพื้นในบ้าน ทั้งชายและหญิงควรปฏิบัติด้วยอาการนอบน้อมด้วยการทำความเคารพคือ เมื่อจะรับของก็ไหว้ท่านแล้วจึงรับ เมื่อจะส่งของให้ท่านก็ส่งของก่อนแล้วจึงไหว้ ทั้งนี้พึงปฏิบัติให้เหมาะสมตามกรณี เมื่อจะลาท่านก็ให้ไหว้อีกครั้งหนึ่ง

๖.๔ การทูลเกล้าฯ ถวายของและการรับพระราชทานของ

๑) การทูลเกล้าฯ ถวายของ พัสตุหรือสิ่งของที่ยกถือเชิญอันเป็นของเบา เรียกว่า ทูลเกล้า ถวาย ผู้เข้าเฝ้าฯ ชายหรือหญิงเมื่อจะทูลเกล้าฯ ถวายในขณะประทับพระราชอาสน์ พระเก้าอี้ หรือประทับยืนจะต้องมีลักษณะ เช่น พานรองรับสิ่งของนั้น ผู้ถวายควรถือคอกพานประคอง ๒ มือ ก่อนจะเข้าไปเฝ้าฯ ถวาย ต้องทำความเคารพตามเพศ (คำนับ - ถอนสายบัว) เมื่อจะถึงที่ประทับห่างพอประมาณ ถวายความเคารพตามเพศ (คำนับ - ถอนสายบัว) แล้วย่อตัวลง โดยก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า เข่าซ้ายลงจรดพื้นแล้วยกพานถวายที่รองรับสิ่งของนั้น ๆ ทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อทรงหยิบของในพานแล้ว ให้ลุกขึ้นถือถวาย หรือพานลดต่ำพร้อมกับถอยเท้าขวากลับ ถวายความเคารพแล้วเดินถอยหลังไป ๓- ๔ ก้าว ถวายความเคารพแล้วกลับไปยืนหรือนั่งเฝ้าฯ ที่เดิม ส่วนพัสตุ สิ่งของ หรือสิ่งใดก็ตามที่ยกถือเชิญไม่ได้เพราะเป็นของหนักหรือสิ่งมีชีวิตเรียกว่า น้อมเกล้าฯ ถวาย การน้อมเกล้าฯ ถวายสิ่งของที่จะยกเชิญไม่ได้ เพราะเป็นของหนักหรือสิ่งมีชีวิต ส่วนมากจะทำเป็นเอกสาร

๒) การรับพระราชทานสิ่งของ ผู้รับจะต้องใช้มือขวาโดยวิธีการ “เอางาน” คือ ยกมือไม่กาง ข้อศอก มือตั้ง ยกข้อมือขึ้น ๑ ครั้ง แล้วหงายมือรับพระราชทานของ ถ้ารับพระราชทานของที่เป็น ของเบาให้รับมือเดียว แต่ถ้าเป็นของหนักให้ยกมือขวาเอางานก่อน แล้วจึงรับยกมือซ้ายขึ้นมาช่วยรับ **ผู้ชาย** เดินเข้าไปห่างพอประมาณ ถวายความเคารพ (ถวายคำนับ) ย่อตัวลงโดยก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า คุกเข่าซ้าย ยกมือขวาเอางานแล้วรับพระราชทานของ เสร็จแล้วถอนเท้าขวาพร้อมกับลุกขึ้นยืนตรง ถวายความเคารพ ถอยหลังออก **ผู้หญิง** เดินเข้าไปห่างพอประมาณ ถวายความเคารพ (ถอนสายบัว แบบพระราชานิยม) แล้วยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า คุกเข่าซ้าย ยกมือขวาเอางาน แล้วรับพระราชทานของ เสร็จแล้วถอยเท้าขวาพร้อมกับลุกขึ้นยืนถวายความเคารพ ถอยหลังออก

๖.๕ การประเคนของแด่พระสงฆ์และการรับของจากพระสงฆ์

๑) การประเคนของแด่พระสงฆ์ หมายถึง การถวายของโดยส่งให้ตามวิธีการทางพระวินัย การประเคนของแด่พระสงฆ์ ถ้าเป็นของที่พอยกได้ใช้ ๒ มือยกแล้วประเคนในระยะหัตถบาฬ ถ้าเป็นของใหญ่เกินกว่าที่จะยกได้ เช่น เรือ รถ หรือกุฎีก็ไม่ต้องยกเพียงบอกกล่าวถวายหรือถวายเอกสารประกอบสิ่งของนั้นก็พอแล้ว

วิธีการประเคนของ ชายและหญิงปฏิบัติดังนี้ คือ ถ้าพระสงฆ์นั่งกับพื้นถือของเดินเข้าเข้าไป ได้ระยะหัตถบาส แล้วยกของขึ้นประเคน **ผู้ชาย**จะประเคนของแต่พระสงฆ์ในลักษณะมือต่อมือได้เลย **ผู้หญิง**จะต้องวางบนฝ่าที่พระสงฆ์ทอดออกมา จะไหว้หรือกราบแล้วแต่กาลเทศะ ถอยโดยวิธีเดินเข้า เมื่อห่างพอประมาณค่อยลุกขึ้นหันตัวกลับ ในกรณีพระสงฆ์นั่งบนเก้าอี้หรืออาสน์สงฆ์ไม่ต้องเดินเข้า แต่เข้าไปให้ได้ระยะหัตถบาส และประเคนตามวิธีดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีของถวายหลายอย่าง ควรประเคนทีละอย่าง แต่ถ้ามีธาดหรือภาชนะใส่ไว้แล้วก็ประเคนทั้งธาดหรือภาชนะได้ แต่ไม่ควรยกโต๊ะอาหารประเคนทั้งโต๊ะ เพราะเป็นของใหญ่หรือหนักเกินประมาณ ซึ่งผิดพระวินัย (คำว่า หัตถบาส แปลว่า “บ่วงมือ” หมายถึง ระยะระหว่างผู้รับประเคนและผู้ถวายไม่เกิน ๑ ศอก)

๒) การรับของจากพระสงฆ์ ชายและหญิงปฏิบัติดังนี้คือ ก่อนรับของให้เข้าไปใกล้ในระยะพอสมควร แล้วแสดงความเคารพจะกราบหรือไหว้สุดแต่กาละ ของเบา ชายยื่นมือขวารับ ของหนัก ยื่นสองมือรับแล้วถอยกลับ ส่วนหญิง พระจะวางของไว้ตรงหน้า ของเบาให้เอื้อมมือขวาไปหยิบด้วยอาการนอนบ้น้อม สำรวม ของหนักให้ยกทั้งสองมือแล้วถอยกลับ

๗. การแสดงกิริยาอาการ คือ ส่วนต่างๆของร่างกายที่แสดงกิริยาอาการให้มีผลต่อการสื่อความหมายที่สำคัญ มีศีรษะ ดวงตา หน้า ไหล่ แขน มือ นิ้ว ลำตัว ขา มีหลักกว้างๆ พอจะบอกได้ว่ากิริยาอาการเป็นปัจจัยช่วยสื่อความหมายให้สัมฤทธิ์ผลหรือเป็นอุปสรรคต่อการสื่อความหมาย

๗.๑ การทรงตัว การทรงตัวที่ดีต้องอยู่ในอาการสมดุล ไม่ฝืนธรรมชาติขณะที่ยืนควรปล่อยน้ำหนักให้ตกลงบนขาทั้ง ๒ ข้างเท่าๆกัน ในท่านั่งพุดไม่ควรปล่อยให้น้ำหนักตัวตกอยู่ที่กลางหลัง เพราะท่านั่งจะไม่ช่วยให้ทรงออกขยายตัวได้สะดวกในขณะที่เปล่งเสียงพุด แขนช่วงบนต้องไม่กดชิดลำตัวตลอดเวลา เพราะท่านั่งจะทำให้ทรงงออัดอัดโดยไม่รู้ตัว ท่านั่งตามปกติที่ช่วยให้ทรงตัวดีที่สุดคือ นั่งลำตัวตรง ถ้ามีโต๊ะอยู่ด้านหน้าควรวางข้อศอกไว้บนโต๊ะ อาจโน้มตัวไปข้างหน้าได้เล็กน้อย

๗.๒ จังหวะในการแสดงกิริยาอาการ การแสดงกิริยาอาการไม่ว่าจะโดยอาการใช้มือ แขน ศีรษะ การแสดงออกทางสีหน้าและแววตา และการเคลื่อนไหวลำตัว จะช่วยเน้นคำพุดหรือเสริมคำพุดให้เป็นที่น่าสนใจ แจ่มชัดขึ้น ควรจะแสดงออกในที่ที่ทันใดก่อนเปล่งคำพุด แต่อย่าเกินงามควรแสดงออกแต่พอดี ไม่ควรเล่นหูเล่นตา หรือ หยอกล้อผู้ใหญ่อันเกินงาม มีความสุภาพอ่อนโยนงดงาม

๘. การรับประทานอาหาร การรับประทานอาหารในงานใดๆก็ตาม ถือเป็นมารยาทที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง และพึงระมัดระวัง เพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง และเสริมบุคลิกภาพ การร่วมรับประทานอาหารในงานเลี้ยงควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

๘.๑ การรับประทานอาหารแบบตั้งโต๊ะ ซึ่งมี ๒ แบบ คือ เลี้ยงแบบอาหารไทยที่มีอาหารตั้งบนโต๊ะ เอาไว้เรียบร้อยแล้ว และแบบที่ค่อยๆ ทอยเสิร์ฟจนหมด เช่น อาหารจีน หรืออาหารฝรั่ง ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ถ้าไปในงานไม่ได้ ก็ควรแจ้งให้เจ้าภาพทราบล่วงหน้า เพื่อเจ้าภาพจะได้รู้จำนวนแขกที่มาในงาน แต่โดยทั่วไปควรจะบอกก่อนวันงานไม่ว่าจะไปหรือไม่ก็ตาม

๒) เตรียมเครื่องแต่งตัวไปในงานให้พร้อม

๓) ควรจะไปก่อนงานเริ่มสัก ๑๐ นาที ไม่ควรไปเร็วหรือช้ากว่านั้น เพราะจะทำให้เจ้าภาพ

ลำบากใจ

๔) ควรทักทายพบปะกับเจ้าภาพเมื่อไปถึงในงาน แม้เจ้าภาพจะยุ่งอยู่กับการต้อนรับคนอื่น เราก็ควรหาโอกาสไปทักทายในภายหลัง

๕) ควรพยายามพูดคุยทักทายกับแขกคนอื่น ๆ ที่มาในงาน แม้ไม่ใช่เพื่อนของเรา ถ้าถูกแนะนำให้รู้จักกับใคร ก็ควรจะพูดคุยกับคนนั้นหากไม่มีใครแนะนำก็ควรพูดคุยกับคนใกล้เราที่สุด

๖) เวลาที่นั่งโต๊ะ ควรให้แขกผู้ใหญ่นั่งก่อน แล้วเราก่อนนั่งตาม สามิ ภรรยา ไม่ควรนั่งโต๊ะติดกัน

๓) เวลาเดินเข้าประจำโต๊ะ สุภาพบุรุษควรช่วยเหลือสุภาพสตรีที่นั่งข้าง ๆ ให้นั่งก่อนโดยการยกเก้าอี้เลื่อนให้เล็กน้อย สุภาพสตรีนั่งแล้วสุภาพบุรุษจึงค่อยนั่งตาม โดยสุภาพสตรีต้องนั่งทางขวาของสุภาพบุรุษ

๔) ก่อนนั่งโต๊ะควรตรวจสอบหรี แม้นั่งโต๊ะเรียบร้อยแล้วก็ไม่ควรสูบบุหรี่ เพราะมีสุภาพสตรี นั่งอยู่ข้างๆ

๕) นั่งโต๊ะต้องนั่งตัวตรง อย่างนั่งพิงเก้าอี้ เอนหลัง หรือค่อมหลังจนตัวงอ อย่างนั่งชิด หรือห่างจากเก้าอี้ หรือเอาเท้าวางบนเก้าอี้ เอาศอกวางบนโต๊ะ

๑๐) อย่าอ่านหนังสือใด ๆ บนโต๊ะอาหารนอกจากรายการอาหาร

๑๑) ผ้าเช็ดมือควรวางบนตัก

๑๒) อย่าเล่นซ็อน ส้อมหรือผ้าเช็ดมือ

๑๓) อย่ากางข้อศอกในเวลารับประทานอาหาร ศอกต้องแนบตัว

๑๔) ถ้ามีสิ่งใดตก ไม่ต้องเก็บ ควรแจ้งให้คนเสิร์ฟทราบ

๑๕) เวลานั่งโต๊ะ คอยสังเกตให้ตัวว่าอันไหนเป็นของเรา หรือเป็นของคนอื่น อย่าหยิบผิด

๑๖) เวลารับประทานอาหารอย่าจับหรือแต่งผม แต่งหน้า ทาปาก

๑๗) ช่วยเหลือเพื่อนร่วมโต๊ะตามสมควร

๑๘) อย่าเอื้อมหยิบของผ่านหน้าผู้อื่น แต่ถ้าเพื่อนร่วมโต๊ะส่งให้ ก็ควรขอบคุณในไมตรีจิตของเขา

๑๙) อย่าทำอะไรตกจากโต๊ะอาหาร แต่ถ้าตกแล้วก็ขอใหม่ อย่าเก็บของเก่า

๒๐) หากทำอะไรผิดก็ปล่อยเลยตามเลย ไม่ต้องแก้ตัว

๒๑) ดื่มน้ำด้วยมือขวา

๒๒) อย่าจิ้มฟันในขณะที่รับประทานอาหาร ถ้าจำเป็นควรใช้มือป้อง

๒๓) รับประทานอาหารเสร็จควรรวบซ็อนส้อมไว้ด้วยกัน เขาจะรู้ว่าอิ่มแล้ว

๒๔) ลุกจากโต๊ะเมื่อคนอื่น ๆ อิ่มแล้ว

๘.๒ การรับประทานอาหารแบบตักเอง หรือที่เรียกว่าบุฟเฟ่ต์ ควรปฏิบัติดังนี้

๑) ไม่ควรตักก่อนที่เจ้าภาพจะเชิญ

๒) ไม่ควรตักอาหารจนล้นชามแล้วรับประทานไม่หมด

๓) ไม่ควรตักของหวานหรือผลไม้เกินกว่าที่ตนจะรับประทานได้

๔) เมื่อต้องการอาหารเพิ่มเติม ต้องใช้ช้อนกลาง ไม่ควรใช้ช้อนของตนตักอาหาร

๕) เมื่อตักอาหารชนิดใดแล้ว ต้องให้โอกาสคนอื่นเข้าได้ตักบ้าง ไม่ควรยืนปักหลักอยู่ที่โต๊ะ

๖) ไม่ควรลุกไปตักอาหารพำเพ็ญจนเกินควร

๗) รับประทานอาหารที่ตักมาให้หมด ไม่ควรเหลือทิ้งไว้บนจานมาก

๘) เมื่อรับประทานอาหารเสร็จควรรวบซ็อนส้อมเข้าด้วยกัน

๙) เมื่อจะกลับควรลาเจ้าภาพและกล่าวขอบคุณ

๙. การให้และรับบริการ

๑๐. การทักทาย นอกจากการไหว้กันและกันแล้วการพูดจา และการปฏิบัติตัวอย่างสุภาพก็ถือเป็นการทักทายอีกอย่างหนึ่ง เช่น ถ้าหากคุณเป็นแขกไปเยี่ยมสำนักงานอื่น ควรปฏิบัติตัวอย่างสุภาพเช่นเดียวกับคุณไปเยี่ยมเยียนบ้านเพื่อนหรือใน ทางกลับกันเมื่อคุณต้องต้อนรับผู้อื่นในออฟฟิศตนเอง ควรทำด้วยความมีอัธยาศัยเหมือนกับเป็นเจ้าของบ้านนั่นก็คือ ต้องแต่งตัวอย่างเหมาะสม ตรงเวลา และสุภาพ

๑๐.๑ เมื่อคุณเป็นแขก ต้องตรงต่อเวลาทุกครั้ง (ในกรณีฉุกเฉินต้องโทรศัพท์ แจ้งผู้ที่เรานัดให้ทราบล่วงหน้า) ตามปกติ คนทำงานมักมีนัดหมายอื่นๆอีก ดังนั้น ย่อมต้องการเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เมื่อไปถึง

สถานที่ให้แสดงนามบัตร พร้อมแนะนำตัว ชื่อ และบริษัทที่ทำงานแก่พนักงานต้อนรับด้านหน้าพร้อมกับแจ้งความประสงค์ ถ้าหากผู้ที่ต้องการพบยังไม่ว่าง และพนักงานต้อนรับเชื่อเชิญคุณนั่งคุณอาจวางกระเป๋าเอกสารไว้บนพื้นหรือบน ตัก แล้วอ่านหนังสือหรือจดโน้ตรอก็ได้ ข้อสำคัญ จงอย่าไปยุ่งย่ามกับงานของพนักงานต้อนรับ หรือหยิบเอกสารผู้อื่นมาดู เมื่อได้เข้าไปพบกับบุคคลเป้าหมายแล้ว อย่าลืมทักทายด้วยการกล่าว “สวัสดี” ก่อน พร้อมทั้งแนะนำตัวด้วย ถ้าหากว่าพนักงานต้อนรับสักครู่ไม่ได้แนะนำไว้ ในกรณีกลับกัน หากคุณมีแขกมาเยือนถึงที่ทำงาน และมีโทรศัพท์ถึงคุณ คุณน่าจะต่อโทรศัพท์กลับที่หลังดีกว่า ทว่าถ้าเป็นเรื่องสำคัญ ก็ขอโทษและรีบสรุปการเจรจาโดยเร็ว เช่นเดียวกับเวลาที่คุณไปพบคนอื่นแล้วมีโทรศัพท์เข้าคุณควรเสนอตัวออกไปรอ ช่างนอกช่วงขณะ การเข้าพบใดๆ ไม่ควรอยู่นาน และขากลับอย่าลืมขอบคุณพนักงานต้อนรับด้วย

๑๐.๒ เมื่อคุณเป็นผู้ที่แขกต้องการพบ ไม่ควรปล่อยให้เขารอนานเกินความจำเป็น แนะนำตนเองในกรณีที่เขายังไม่รู้จัก หรือหากคุณยังไม่พร้อมที่จะให้เข้าพบก็ควรเชิญไปที่ห้องรับแขก ซึ่งเพียงพร้อมด้วยหนังสือพิมพ์ วารสาร และที่เขี่ยบุหรี่ตามห้องรับแขกใหญ่ๆ ในต่างประเทศ จะไม่มีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม ยกเว้นแต่จะมีเครื่องชงกาแฟ ในเมืองไทยผู้ที่มาเยือนมักได้รับการเสนอว่าต้องการเครื่องดื่มอะไร ชา กาแฟ หรือน้ำเย็น ผู้ทำหน้าที่เป็นเลขาฯ หรือมีหน้าที่ในการคัดเลือกบุคคลภายนอกที่ต้องการพบ พนักงานระดับสูงในบริษัทนั้นบางที่อาจพบว่าแขกที่มาไม่ได้เปิดเผยตนเอง ก็จงถามชื่อและประเภทธุรกิจของเขา หรือ

ในกรณีที่เจ้านายยังวุ่นอยู่กับงานก็ควรนัดหมายเสียใหม่จะเหมาะสมกว่า หากเจ้านายไม่ยอมพบหน้า คุณต้องหาวิธีหลีกเลี่ยงอย่างมิให้เสียน้ำใจต่อผู้มาเยือนและภาพพจน์ของเจ้านาย เช่น คุณอาจแจ้งต่อเขาว่า ช่วงนี้เจ้านายคุณคิวเต็มเหยียด ทั้งเรื่องงานและกำหนดนัดหมายอื่นๆ ในกรณีที่แขกมาเยือนเย็นเยื่อ จะมีผลกระทบต่อนัดหมายอื่นหรืองานประจำ เลขานุการ หรือพนักงานต้อนรับควรเคาะประตูเข้าไปบอก ว่าถึงเวลาอีกนัดหนึ่งแล้ว เท่ากับแจ้งเป็นนัยๆ ต่อแขกว่าถึงเวลาต้องกลับเสียที

ปัญหาอันเนื่องมาจากแขกผู้มาเยือนจริงๆ แล้วโอกาสที่เกิดขึ้นคงไม่บ่อยนัก แต่ก็เป็นไปได้เมื่อแขกไม่ได้ถึงความประสงค์อาจเกิดอารมณ์โกรธและเอะอะขึ้น ถ้าบริษัทจ้างยามหรือหน่วยรักษาความปลอดภัย ก็จงแจ้งขอความช่วยเหลือจากเขา หรือหากไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คุณต้องร้องขอให้บุคคลที่ ๓ มาร่วมในเหตุการณ์ เพื่อเป็นประจักษ์พยานป้องกันแขก มิให้นำเรื่องราวไปบิดเบือน จนกลายเป็นความ เสื่อมเสียต่อทั้งคุณและบริษัท

๑๑. การแนะนำตัว การแนะนำตัวนั้น จะว่าง่ายก็ไม่เชิง จะว่ายากก็ไม่ใช่ กฎระเบียบทางสังคมเป็นสิ่งที่ควรเรียนรู้ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง หน้าไม่แตก สิ่งสำคัญของการแนะนำตัว คือ ชื่อ ตำแหน่ง ยศ หรือข้อมูลใดๆ ที่สำคัญ อันเป็นการอธิบายบุคคลผู้ถูกแนะนำให้เป็นที่รู้จักกันได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างง่ายๆ สำหรับการแนะนำตัว มีดังนี้

- ๑) ควรแนะนำตนเองทันที เมื่อเห็นว่าผู้อื่นจำชื่อคุณไม่ได้
- ๒) ใช้การแนะนำตัวว่า “สวัสดี” ในตอนพบปะและอำลา
- ๓) เมื่อคุณต้องแนะนำผู้อื่นต่ออีกบุคคลหนึ่ง อย่าลืมว่าต้องเอ่ยถึงผู้ที่มียศศักดิ์ก่อน เช่น “ท่าน ผอ. ฉัตรชัย นี่คุณนวลเนียนพีเซ็นเตอร์คนใหม่ของบริษัทครับ”
- ๔) แนะนำบุคคลระดับบริหารของบริษัทคุณ ต่อคนระดับบริหารเช่นกันของบริษัทอื่น เช่น คุณหนึ่ง ..นี่คุณสอง ผอ.ฝ่ายขายของบริษัท.... คุณสอง นี่คุณหนึ่ง ผอ.ฝ่ายตลาดของบริษัท.....ครับ”
- ๕) แนะนำพนักงานอาวุโสหน่อยต่อพนักงานที่มีอาวุโสมากกว่า
- ๖) แนะนำพนักงานของบริษัทต่อลูกค้า เช่น คุณสาม....นี่คุณห้า ผอ.ฝ่ายขายของบริษัท....คุณห้า..นี่คุณสาม จากบริษัท.....”
- ๗) แนะนำฝ่ายขายต่อฝ่ายหญิง เมื่อทั้งสองฝ่ายอยู่ในสถานะเท่ากัน

๑๑. การสนทนา การพูดกับผู้อื่นหรือการสนทนากันในสังคมมีความสำคัญมาก การสนทนาเป็นการพูดกับผู้อื่นแตกต่างไปจากการพูดคนเดียว คือ การสนทนาย่อมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีการพูดจาระหว่างบุคคล ซึ่งอาจมากกว่าสองคน ดังนั้น มารยาทในการสนทนาพึงปฏิบัติดังนี้

๑) ควรใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนน้อม

๒) ในการพูดถึงบุคคลอื่นๆ ไม่ควรเหยียดหยามเอาความบกพร่องเสียหายของบุคคลนั้นๆ ขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์ โดยการดูถูกดูแคลน หรือเยาะเย้ยเสียดสีผู้อื่น

๓) ไม่พูดไร้สาระ หรือพูดพล่อยจับใจความไม่ได้

๔) ไม่พูดสอดแทรกขณะที่มีการสนทนาเป็นกลุ่มนั้น

๕) ไม่พูดเสียงดังในสถานที่ต้องการความเงียบสงบ

๖) ไม่กล่าวถึงสิ่งโสโครกพึงรังเกียจในท่ามกลางประชาชน

๗) ไม่พูดเปรียบเปรยเคาะแคะสตรีกลางประชุม

๘) ไม่กล่าวถึงสิ่งควรปิดบังท่ามกลางประชุมชน

๙) ไม่ขอแยกผู้หนึ่งมาจากผู้ใด เพื่อจะพาไปพูดจาความลับกัน

๑๐) ไม่กล่าวถึงความชั่วร้าย อันเป็นความลับเฉพาะบุคคลในที่แจ้ง

๑๑) ไม่เก็บเอาความลับของผู้หนึ่งมาเที่ยวพูดแก่ผู้อื่น

๑๒) ไม่พูดสับปลับกลลอบตลบตะแลง

๑๓) ไม่รับวาจาคล่องๆ โดยไม่ได้เห็นว่าการจะเป็นไปได้หรือไม่ ดังนั้นต้องใคร่ครวญให้แน่แก่ใจก่อนจึงรับคำหรือจึงปฏิญญา ไม่ใช่ทำแต่สักว่าพูดโพล่งโดยไม่ได้คำนึงให้แน่ชัดว่าจะทำได้หรือไม่

๑๔) เมื่อตนทำพลาดพลั้งสิ่งใด แก่บุคคลผู้ใด ควรออกวาจาขอโทษเสมอ

๑๕) เมื่อผู้ใดได้แสดงคุณต่อตนอย่างไร ควรออกวาจาขอบคุณเขาเสมอ

๑๖) ไม่กล่าวสรรเสริญรูปร่างบุคคลแก่ตัวเขาเอง

๑๗) ไม่ทักถึงการร้ายโดยพลั้งโพล่ง ให้เขาตกใจ

๑๘) ไม่ทักถึงสิ่งอันน่าอายน่ากระดากโดยเปิดเผย

๑๙) ไม่เอาสิ่งที่น่าจะอายจะกระดากมาเล่าให้แขกฟัง

๒๐) ไม่กล่าวถึงการอับมงคลในเวลามงคล

๒๑) ไม่ใช่วาจาอันข่มขี้

๒๒) ไม่สนทนาแต่เรื่องตนถ่ายเดียว จนคนอื่นไม่มีช่องจะสนทนาเรื่องอื่นได้

๒๓) ไม่นำธุระตนเข้ากล่าวแทรกในเวลาธุระอื่นของเขาซุสมุน

๒๔) ไม่กล่าววาจาติเตียนของที่เขาเหยียดยกให้ว่าไม่ดีหรือไม่พอ

๒๕) ไม่ใช่วาจาอันโอ้อวดตนและลบหลู่ผู้อื่น

๒๖) ไม่เอาการในบ้านของผู้ใดมาแสดงในที่แจ้ง

๒๗) ไม่ใช่คำสบถติดปาก

๒๘) ไม่ใช่ถ้อยคำมูสา

๒๙) ไม่นินทาว่าร้ายกันและกัน

๓๐) ไม่พูดส่อเสียดยุยงให้เขาแตกร้างกัน

๓๑) ไม่เป็นผู้สอพลอประจบประแจง

๓๒) ไม่แข่งชกให้ร้ายผู้ใด

๑๒. การใช้คำพูด การพูดแบ่งเป็นการพูดทางการหรือกึ่งทางการ อาจพูดอยู่ในบุคคล ๒ บุคคล หรือกลุ่มๆ การพูดผู้พูดอาจพูดคนเดียว โดยมีผู้ฟังกลุ่มใหญ่ฟังอยู่ ซึ่งกฎระเบียบต่างๆในการพูดขึ้นอยู่กับกาลเทศะเท่านั้น และต้องรวมกับมารยาทการแต่งกาย การใช้ถ้อยคำ ท่าทีประกอบการพูด น้ำเสียง ฯลฯ ผู้พูดควรระมัดระวังในการพูดดังนี้

๑) ใช้คำที่ทักทายผู้ฟังให้ถูกต้อง เหมาะสมตามสถานภาพผู้ฟัง เช่น สวัสดี / เรียน, กราบเรียน/ขอประทานกราบเรียน

๒) ใช้คำพูดที่แสดงถึงความมีมารยาทอยู่เสมอ เช่น ขอโทษ ขอบใจ ขอขอบคุณ

๓) ใช้คำพูดที่สุภาพ ให้เกียรติผู้ฟัง ไม่ใช่เสียงดุดัน หยาบคาย

๔) ไม่พูดยกตนข่มท่าน คุยโอ้อวดว่าตนเหนือกว่าผู้อื่น

๕) ไม่ชิงพูด แย่งพูดก่อนคนอื่น หรือผูกขาดการพูดเพียงคนเดียว

๖) ไม่พูดยืดเยื้อ นอกประเด็น พูดวกวนซ้ำซากน่าเบื่อ

๗) ไม่พูดเสียงหัววันๆ สั้นๆ ตามอารมณ์

๘) ไม่พูดหยาบคาย ใช้คำไม่เหมาะสม

๙) ไม่ได้เถียง คัดค้านอย่างไม่มีเหตุผล

๑๓. การฟัง เป็นวัฒนธรรมประจำชาติอย่างหนึ่งซึ่งผู้ฟังควรยึดถือและปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม การมีมารยาทในการฟังย่อมแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้รับการอบรมบ่มนิสัย ให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมอันดีงาม การมีมารยาทที่ดี ถือเป็นการให้เกียรติต่อผู้พูด ให้เกียรติ ต่อสถานที่และให้เกียรติต่อชุมชน มารยาทเหล่านี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกคนควรยึดถือ และปฏิบัติโดยเคร่งครัด

๑) เมื่อฟังอยู่เฉพาะหน้าผู้ใหญ่ ควรฟังโดยสำรวมกิริยามารยาท ฟังด้วยความสุภาพเรียบร้อย และตั้งใจฟัง

๒) การฟังในที่ประชุม ควรเข้าไปนั่งก่อนผู้พูดเริ่มพูด โดยนั่งที่ด้านหน้าให้เต็มก่อนและควรตั้งใจฟังจนจบเรื่อง

๓) จดบันทึกข้อความที่สนใจหรือข้อความที่สำคัญ หากมีข้อสงสัยเก็บไว้ถามเมื่อมีโอกาสและถามด้วยกิริยาสุภาพ เมื่อจะซักถามต้องเลือกโอกาสที่ผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม หรือยกมือขึ้นขออนุญาตหรือแสดงความประสงค์ในการซักถาม ถามด้วยถ้อยคำสุภาพ และไม่ถามนอกเรื่อง

๔) มองสบตาผู้พูด ไม่มองออกนอกห้องหรือมองไปที่อื่น อันเป็นการแสดงว่าไม่สนใจเรื่องที่พูด และไม่เอาหนังสือไปอ่านขณะที่ฟัง หรือนำอาหารเครื่องดื่มเข้าไปรับประทานระหว่างฟัง

๕) ฟังด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเองกับผู้พูด แสดงสีหน้าพอใจในการพูด ไม่มีแสดงกิริยาก้าวร้าว เบื่อหน่าย หรือลุกออกจากที่นั่งโดยไม่จำเป็นขณะฟัง

๖) ฟังด้วยความสุขุม ไม่ควรก่อความรำคาญให้บุคคลอื่น ควรรักษามารยาทและสำรวมกิริยาไม่หัวเราะเสียงดังหรือกระซิบเท่าแสดงความพอใจหรือเป่าปาก

๗) ฟังด้วยความอดทนแม้จะมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้พูดก็ควรมีใจกว้างรับฟังอย่างสงบ

๘) ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง ควรฟังเรื่องให้จบก่อนแล้วค่อยซักถามหรือแสดงความคิดเห็น

๙) ควรให้เกียรติวิทยากรด้วยการปรบมือ เมื่อมีการแนะนำตัวผู้พูด ภายหลังการแนะนำ และเมื่อวิทยากร พูด จบ

๑๔. การใช้เครื่องมือสื่อสาร การมีมารยาทในการใช้เครื่องมือสื่อสารควรรู้กาลเทศะ ในการใช้สถานที่ใดห้ามใช้ก็ไม่ควรละเลยข้อห้ามนั้น เช่น โรงพยาบาล โรงภาพยนตร์ เป็นต้น

ที่มา <http://www.thaistudyfocus.com/>

แบบประเมินมารยาทไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ .....

- คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมและปฏิบัติมารยาทไทยตามใบความรู้ เรื่อง มารยาทไทย
๒. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอมารยาทไทยตามหัวข้อที่กำหนดให้
๓. ให้ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นเป็นผู้ประเมิน และบันทึกผล
๔. หัวข้อการประเมินสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

กราบพระแบบ เบญจางคประดิษฐ์ ประเคนของแด่พระสงฆ์	ถวายความเคารพ พระมหากษัตริย์	ยืนไหว้ผู้ใหญ่ ขณะผู้ใหญ่ยืน	กราบผู้ใหญ่ขณะ ผู้ใหญ่นั่งพื้น	รับของจาก ผู้ใหญ่ขณะ ผู้ใหญ่นั่งพื้น	รวม คะแนน
ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	.....
สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	.....
พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	.....
ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	.....
บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	.....
ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	.....
รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	
ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	ถูกต้อง(๕)	.....
สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	สวยงาม(๓)	.....
พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	พร้อมเพรียง(๓)	.....
ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	ธรรมชาติ(๓)	.....
บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	บุคลิกภาพ(๓)	.....
ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	ปฏิภาณ(๓)	.....
รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	รวม (๒๐)	

หมายเหตุ เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อที่คะแนนเต็ม ๕ ให้เกณฑ์ ดังนี้

ดีมาก = ๕ คะแนน, ดี = ๓ คะแนน, พอใช้ = ๒ คะแนน

ข้อที่คะแนนเต็ม ๓ ให้เกณฑ์ ดังนี้

ดีมาก = ๓ คะแนน, ดี = ๒ คะแนน, พอใช้ = ๑ คะแนน

.....ผู้ประเมิน
(.....)

ครูที่ปรึกษา/ครูประจำวิชา

.....ผู้ประเมิน
(.....)

สมาชิกกลุ่ม.....

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ คนตรีแผ่นดิน : ๑ ต้นกล้าคนดี : แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓
ขั้นนำ	กิจกรรมรวมชั้น : แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ		
ขั้นสอน	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนดูบัตรภาพวัฒนธรรมจากภูมิภาคต่าง ๆ แล้วร่วมกันสนทนาถึงสาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมจากแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและแสดงความคิดเห็นจากเนื้อเพลง The ASEAN Way แล้วเชื่อมโยงไปสู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เช่น ASEAN/ flag/ high/ sky /embrace / heart/ bonded /peace</p> <p>กิจกรรมกลุ่มย่อย:นักเรียนรายชั้น ป.๔ ศึกษาใบความรู้ เรื่อง สาเหตุที่ทำให้ภูมิปัญญาแตกต่างกัน แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่านนักเรียน ป.๕ ศึกษาความรู้ในหัวข้อ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นนักเรียน ป.๖ ผลิตกันเล่าความประทับใจในวัฒนธรรมไทยที่นักเรียนชื่นชอบ ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้อย่างหลากหลาย และบางคนอาจมีความประทับใจที่คล้ายกัน ศึกษาใบความรู้ เรื่องแนวทาง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย และบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน</p>	<p>ทำใบงานที่ ๐๒ เรื่อง ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ใบงานที่ ๐๓ เรื่อง ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ทำกิจกรรมเรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>ใบงานที่ ๐๔ เรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย</p> <p>ทำกิจกรรม เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง</p>
ขั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้		
วัดและประเมินผล	<p>- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้จาก การปฏิบัติ</p> <p>กิจกรรม</p> <p>- ประเมินการทำใบงานที่ ๐๑</p> <p>- ประเมินการทำกิจกรรม</p> <p>ทำแบบทดสอบหลังเรียน</p>	<p>- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้จาก การปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>- ประเมินการทำกิจกรรมในใบงานที่ ๐๒ และ ๐๓</p> <p>- ประเมินการทำกิจกรรม</p> <p>ทำแบบทดสอบหลังเรียน</p>	<p>- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้จาก การปฏิบัติ</p> <p>กิจกรรม</p> <p>- ประเมินการทำใบงานที่ ๐๔</p> <p>- ประเมินการทำกิจกรรม</p> <p>ทำแบบทดสอบหลังเรียน</p>

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๑ ตันกล้าคิด : แผนการเรียนรู้ที่๓เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา -วัฒนธรรมในภาคต่าง ๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษาอาหาร(ป.๔) -ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น(ป.๕) -ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตน(ป.๕) -การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน(ป.๕) -แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย(ป.๖) -ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม(ป.๖) -แนวทางการรักษาวัฒนธรรม(ป.๖) -ร้องเพลงประกอบบทกวี -ปฏิบัติมนต์สัจ คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน</p>	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง) ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น ๑.ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ขั้นดำเนินกิจกรรม กิจกรรมรวมชั้น ๒.นักเรียนร่วมกันร้องเพลงและแสดงความคิดเห็นจากเนื้อเพลงThe ASEAN Wayแล้วเชื่อมโยงไปสู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เช่น(flag/ high/ sky /embrace / heart/ASEAN / bonded /peace)ช่วยกันแปลความหมายจากเพลงและอ่าน เขียนเนื้อเพลงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ลงในสมุดทำงาน ๓. ครูนำเสนอสถานการณ์หรือตัวอย่างที่เป็นปัญหาและกระตุ้นให้นักเรียนหาวิธีการแก้ปัญหาหรือช่วยให้นักเรียนมีความต้องการใคร่เรียนรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตัวเอง กิจกรรมกลุ่มย่อย ๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มรายชั้น ป.๕ศึกษาใบความรู้ เรื่อง สาเหตุที่ทำให้ภูมิปัญญาแตกต่างกัน แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน ๖.นักเรียน ป.๕ ร่วมกันสืบค้นคำตอบจากประเด็นคำถาม ดังนี้ - คนไทยนิยมใช้สมุนไพรไทย - วัฒนธรรมไม่ปัจเจกนิยมใช้สมุนไพรไทย - เด็กยุคใหม่ไม่นิยมกีฬาไทย ฯลฯ ๗. ครูให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาที่คนไทยและละภูมิปัญญาท้องถิ่น ๘. นักเรียนป.๕ ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากสื่อการเรียนที่ครูเตรียมไว้ ๙.นักเรียน ป.๖ สืบค้นแล้วความประทับใจในวัฒนธรรมไทยที่นักเรียนชื่นชอบ ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้อย่างหลากหลาย และบางคนอาจมีความประทับใจที่คล้ายกัน ศึกษาใบความรู้ เรื่อง แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย และบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้ ๑. แผนภูมิ เพลง The ASEAN Way ๒. หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ๓. บ้าน/รายการโทรทัศน์/สื่อสารสนเทศ ๔. ใบความรู้ ภาระงาน / ชิ้นงาน ๑. การร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ๒. การอภิปรายผลจากการปฏิบัติงาน ๓. การเขียนเรียงความ/เขียนอธิบายความ/วิเคราะห์ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ออกแบบรูปแบบการนำเสนอผลงาน/เขียน</p>
<p>จุดประสงค์ ความรู้ ๑.ระบุสาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมในท้องถิ่นแตกต่างกัน (ป.๔) ๒.อธิบายความหมายของประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ (ป.๕) ๓.อธิบายคุณค่าความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ (ป.๕) ๔.อธิบายความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นในภูมิภาคของตนได้ (ป.๕) ๕.อธิบายวิธีการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้(ป.๕) ๖.มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น(ป.๕) ๗.บอกความสำคัญและคุณค่าของวัฒนธรรม (ป.๖) ๘.แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย (ป.๖) ทักษะ ๑.ทักษะการวิเคราะห์ ๒.ทักษะการเปรียบเทียบ ๓.ทักษะการสรุปย่อ ๔.ทักษะการจำแนกประเภท ๕.ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณธรรมจริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้</p>	<p>การวัดและประเมินผล ๑. ประเมินความรู้ตามขอบเขตเนื้อหา ๒. ประเมินทักษะความสามารถในการสื่อสาร/ความสามารถในการคิด/ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ๓. ประเมินคุณค่าของภูมิปัญญา/ใฝ่เรียนรู้/มุ่งมั่นในการทำงาน/มีจิตสาธารณะ/รักความเป็นไทย วิธีการ ๑. การประเมินจากการทำใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือ ๑. ใบความรู้ ๒.ใบงาน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะ เกณฑ์การประเมิน ๑.การประเมินผลงานตามเกณฑ์ ๒.การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป</p>	<p>การวัดและประเมินผล ๑. ประเมินความรู้ตามขอบเขตเนื้อหา ๒. ประเมินทักษะความสามารถในการสื่อสาร/ความสามารถในการคิด/ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ๓. ประเมินคุณค่าของภูมิปัญญา/ใฝ่เรียนรู้/มุ่งมั่นในการทำงาน/มีจิตสาธารณะ/รักความเป็นไทย วิธีการ ๑. การประเมินจากการทำใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ เครื่องมือ ๑. ใบความรู้ ๒.ใบงาน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะ เกณฑ์การประเมิน ๑.การประเมินผลงานตามเกณฑ์ ๒.การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป</p>

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาคของประเทศไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง วัฒนธรรม ๔ ภาค จากใบความรู้ที่ ๑
๒. ให้นักเรียนออกแบบการนำเสนองานในรูปแบบที่นักเรียนมีความถนัดและสามารถ เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาคของประเทศไทย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
  - ๑) ความหมาย
  - ๒) ลักษณะ
  - ๓) ประเภทของวัฒนธรรม
  - ๔) สาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมของท้องถิ่นแตกต่างกัน
๓. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. จัดนิทรรศการนำเสนอและโชว์ผลงาน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

.....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาภาพในแต่ละกรอบ
๒. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ภาพในแต่ละกรอบว่าจะป็นวัฒนธรรมในด้านใด
๓. นำหมายเลขมาใส่ในประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกันในกรอบที่กำหนดให้
๔. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเขียนสรุปย่อตามหัวข้อที่กำหนดให้
๕. ให้ตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน แล้วนำผลงานไปจัดนิทรรศการ

๑. 	๒. 	๓. 	๔.
๕. 	๖. 	๗. 	๘.
๙. 	๑๐. 	๑๑. 	๑๒.

คติ ความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ

ได้แก่ หมายเลข.....

ในท้องถิ่นของนักเรียนมีภูมิปัญญาลักษณะนี้ ได้แก่.....

.....

นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดย.....

ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี

ได้แก่ หมายเลข.....

ในท้องถิ่นของนักเรียนมีภูมิปัญญาลักษณะนี้ ได้แก่.....

.....

นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดย.....

อาชีพและการพัฒนา

ได้แก่ หมายเลข.....

ในท้องถิ่นของนักเรียนมีภูมิปัญญาลักษณะนี้ ได้แก่.....

.....

นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดย.....

เทคโนโลยี

ได้แก่ หมายเลข.....

ในท้องถิ่นของนักเรียนมีภูมิปัญญาลักษณะนี้ ได้แก่.....

.....

นักเรียนได้มีส่วนร่วมโดย.....

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

.....

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนศึกษาภาพในแต่ละชุด
- นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ถึงภาพในแต่ละชุดว่ามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยในด้านใด
- นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน และนำไปจัดนิทรรศการ

ภาพชุดที่ ๑

.....
.....

ภาพชุดที่ ๒

.....
.....

ภาพชุดที่ ๓

.....
.....

.....
.....

ภาพชุดที่ ๕

.....
.....

ภาพชุดที่ ๖

.....
.....

กิจกรรม

เรื่อง ภูมิปัญญาในท้องถิ่นของเรา

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้า ภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่น่าสนใจ
๒. นักเรียนร่วมกันวางแผนการทำงานตามขั้นตอนดังนี้
  - ๒.๑ ประชุมเพื่อเสนอหัวข้อหรือประเด็นที่จะค้นคว้า
  - ๒.๒ วางแผนดำเนินการเพื่อไปศึกษาหาข้อมูล
  - ๒.๓ ศึกษา/ค้นคว้า/รวบรวมข้อมูล
  - ๒.๔ สรุปผลการศึกษา/ออกแบบรูปแบบการนำเสนอ(รายงาน/สมุดพับ/หนังสือเล่มเล็ก)
  - ๒.๕ นำเสนอผลงาน
๓. ประเด็นที่นำเสนอมีดังนี้
  - ๓.๑ ชื่อเรื่อง
  - ๓.๒ ความเป็นมา(ความสำคัญ)
  - ๓.๓ ประโยชน์ของภูมิปัญญา
  - ๓.๔ แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า เรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย จากสื่อที่ครูเตรียมไว้ให้
๒. นักเรียนช่วยกันระดมความคิดถึงแนวทางการรักษาวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ไปนานเท่านาน
๓. นักเรียนช่วยกันออกแบบในการเขียนแผนผังความคิด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

การดำรงรักษา
วัฒนธรรมไทย

กิจกรรม

เรื่อง คุณค่าของวัฒนธรรมไทยต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย

คำชี้แจง

๑. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความประทับใจในวัฒนธรรมไทยที่นักเรียนชื่นชอบ
๒. นักเรียนแสดงเหตุผลว่า เพราะเหตุใด จึงมีความประทับใจในวัฒนธรรมไทย
๓. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยแก้ว หรือร้อยกรองแสดงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย
๔. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔)

เรื่อง สาเหตุที่ทำให้ภูมิปัญญาแตกต่างกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทยเป็นเรื่องของการใช้ความรู้ ความคิด และทักษะการปฏิบัติเป็นการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของตนเองและชุมชน จึงมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางสังคมอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นก็มีเอกลักษณ์ของตนเอง ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา พอสรุปได้ ดังนี้

๑. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาที่เกิดจากการดำรงชีวิต

คนไทยในภูมิภาคต่าง ๆ มีวิถีการดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน แต่ก็ล้วนมีความผูกพัน และพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ เรียนรู้จากธรรมชาติ ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการทำมาหากิน และการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ

ปัญหาต่าง ๆ ทำให้ผู้คนจำเป็นต้องปรับตัว และสร้างสรรค์ภูมิปัญญาเพื่อความอยู่รอด และอยู่อย่างมีความสุข สะดวกสบาย รวมทั้งเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยคิดประดิษฐ์หรือพัฒนาสิ่งแวดลอมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำพืชพรรณธรรมชาติมาปรุงเป็นอาหาร ทำยารักษาโรค การนำเส้นใยจากพืช เช่น ปอ ฝ้าย ป่าน มาประดิษฐ์เป็นเสื้อผ้า กระเป๋า และยังประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้แก่ การทำเครื่องมือดักจับสัตว์ป่า สัตว์น้ำ เครื่องมือทุ่นแรงในการทำไร่ทำนา การปลูกพืช และการหาของป่า เป็นต้น

๒. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาที่เกิดจากความเชื่อและศาสนา

คนไทยมีความเชื่อดั้งเดิมในเรื่องของการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ เช่น ผีบ้าน ผีเรือน ผีฟ้า เจ้าป่า เจ้าเขา เจ้าที่ เจ้าทาง เทวดา แม่มโพงผ แม่มคงคา พระภูมิ ต้นไม้ใหญ่ ๆ เช่น ต้นโพธิ์ ต้นไทร เป็นต้น ซึ่งเชื่อว่ามีเทวดาหรือนางไม้พักอาศัยอยู่ ถ้าใครไปตัดต้นไม้ใหญ่ หรือทำสกปรกกรอบ ๆ บริเวณนั้น อาจถูกลงโทษถึงแก่ชีวิตได้ นับได้ว่าเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยทางอ้อมอย่างหนึ่ง

อนึ่ง คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา จึงนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เช่น การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตใจให้ผ่องใส

ภูมิปัญญาที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา เช่น

- การเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์ ที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ชาดก สวรรค์ นรก เป็นต้น

- การสร้างประติมากรรม เช่น พระพุทธรูป

- การสร้างสถาปัตยกรรม เช่น โบสถ์ เจดีย์ตามยุคสมัยต่าง ๆ

- การแสดงออกของศิลปิน เช่น การแต่งคำประพันธ์ บทเพลง การแสดงละคร ลิเก ลำตัด ที่นำหลักคำสอนหรือชาดกมาสร้างเป็นบทประพันธ์ โดยสมมุติตัวละครให้แสดงออกทั้งทางด้านผลของกรรมดีและกรรมชั่ว

๓. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาที่เกิดจากสภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยมีสภาพทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย ทำให้มีการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาที่แตกต่างกัน เช่น

- บริเวณภาคกลางของประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำลำคลองหลายสาย บางพื้นที่มีน้ำท่วมในฤดูฝน ทำให้มีการแก้ปัญหาด้วยการสร้างบ้านเรือนที่ยกพื้นสูงขึ้น เพื่อป้องกันน้ำท่วม ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ริมน้ำก็จะสร้างเรือนแพหรือต่อเรือไว้เป็นพาหนะในการเดินทาง

- บริเวณทางภาคเหนือเป็นเทือกเขา มีที่ราบระหว่างหุบเขาที่แม่น้ำไหลผ่าน ทำให้เกิดภูมิปัญญาในการสร้างฝาย เพื่อกักเก็บน้ำที่ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ราบ มีการปลูกพืชตามไหล่เขาแบบขั้นบันได ซึ่งทำให้สามารถรักษา หน้าดินที่อุดมสมบูรณ์ไว้ได้ในขณะที่มีฝนตก นับว่าเป็นการรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาดและคุ้มค่า เพราะสามารถใช้ที่ดินได้ทุกพื้นที่ไม่เพียงแต่ที่ราบเท่านั้น

๔. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยที่เกิดจากอิทธิพลภายนอก

การที่ประเทศไทยมีสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ทั้งด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ เช่น มีการติดต่อค้าขาย การร่วมลงทุนหรือร่วมส่งเสริมกิจกรรมทางด้านต่าง ๆ ทำให้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรม มีการผสมผสานวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เรื่อยมาจนกระทั่งในปัจจุบัน การติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ความรู้ด้านวิชาการ วัฒนธรรมและรูปแบบของการดำเนินชีวิตจากภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก หลังไหลเข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เกิดจากภูมิปัญญาไทยให้เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น

- การใช้เครื่องทุ่นแรงมาใช้ในการเกษตร เช่น การใช้รถไถแทนการใช้ควายไถนา การใช้เครื่องมือขนาดข้าวแทนการนวดด้วยมือ การใช้เครื่องแยกเมล็ดฝ้ายแทนการแยกด้วยมือ
- การนำเครื่องยนต์มาติดตั้งกับพาหนะ เช่น การใช้รถยนต์แทนเรือพาย การใช้รถสามล้อเครื่องแทนรถสามล้อถีบ
- การใช้เครื่องไฟฟ้าเข้ามาประกอบอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้แก่ การใช้กระแสไฟฟ้ารับส่งคนและของขึ้นลงในที่สูง
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ฟ้ายาละลายโจรสลัดใส่แคปซูลใช้รักษาโรคได้ ยาสระผมว่านหางจระเข้ ผสมดอกอัญชัญ ครีมนวดผมที่ทำจากประดาดิควาย สบู่สมุนไพร เครื่องดื่มที่ทำจากสมุนไพร เป็นต้น

๕. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาโดยอาศัยประสบการณ์ เช่น

- หมั่นศึกษาแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบ
- ลงมือทดลองความรู้ตามที่เรียนมา และสอบถามปรึกษาผู้รู้
- ลงมือทำงาน และผลิตผลงานอยู่เสมอ ปรับปรุงและพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพมากขึ้น อีกทั้งมุ่งทำงาน ของตนเองอย่างต่อเนื่อง จนเกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม สามารถถ่ายทอดความรู้ได้

จึงสังเกตได้ว่า ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นมานั้น มักจะมีเหตุปัจจัยมาจากสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ และสภาพสังคมความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสมัยนั้น ๆ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร ผสมผสานวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในยุคสมัยนั้น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการแก้ปัญหาชีวิตที่เหมาะสมนั่นเอง

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

เรื่อง ความหมาย ประเภท และความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา (WISDOM) หมายถึง พื้นฐานความรู้ความสามารถ นอกจากนี้ ยังมีคำที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาหลากหลาย อาทิเช่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาพื้นบ้าน ผู้ทรงคุณภูมิปัญญาไทย และปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ วิธีการ ผลงานที่คนไทยได้ศึกษาเก็บรวบรวมความรู้และจัดเป็นองค์ความรู้ ปรับปรุง พัฒนา ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ นำไปแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเภทของภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

๑. ภูมิปัญญาระดับชาติ เป็นภูมิปัญญาที่พัฒนาสังคมไทย ให้รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ต่างๆในอดีต เช่น การกอบกู้เอกราชโดยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และการเสียแผ่นดินบางส่วนของประเทศไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อรักษาเอกราชไทย ทำให้ประเทศไทยไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตกในยุคล่าอาณานิคม หรือ จักรวรรดินิยม

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือสิ่งที่แสดงความรู้ ความคิด และการกระทำของบรรพบุรุษของเรา เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

คุณค่าของภูมิปัญญาไทยสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากบรรพบุรุษ ที่ได้สร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงให้ชาติบ้านเมือง การดำเนินชีวิตอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขทำให้คนในชาติเกิดความรัก และความภาคภูมิใจ เพื่อสืบสานไปสู่อนาคต สร้างความสำคัญ ได้ดังนี้

๑. สร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง พระมหากษัตริย์ไทย ทรงใช้ภูมิปัญญาในการสร้างชาติ สร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงปัจจุบัน

๒. สร้างความภาคภูมิใจ และเกียรติภูมิศักดิ์ของความเป็นไทย

๑) มวยไทย มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ปัจจุบันมีค่ายมวยอยู่หลายประเทศทั่วโลก

๒) ภาษาและวรรณกรรม ประเทศไทยมีภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นของตนเอง วรรณกรรมเป็นที่รู้จัก มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ สุนทรภู่ เป็นนักปราชญ์ทางวรรณกรรมบุคคลหนึ่งที่ได้รับยกย่องจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งประชาชาติ (ยูเนสโก) เป็นกวีเอกของโลก

๓) อาหารไทย เป็นอาหารที่ชาวต่างชาติชื่นชอบและรู้จักกันแพร่หลาย อาทิเช่น ต้มยำกุ้ง ต้มข่าไก่ เป็นต้น

๔) สมุนไพรไทย เป็นที่รู้จักและยอมรับจากนานาประเทศ จนบางประเทศนำสมุนไพรไทย ไปจดเป็นลิขสิทธิ์ของตนเอง

ภูมิปัญญาไทยกับการดำเนินชีวิต

๑. การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตอย่างเหมาะสม ทำให้รู้จักพึ่งพาอาศัยกัน ให้อภัยกัน

๒. การนำธรรมชาติมาใช้ในการดำรงชีวิต เช่น อาหารไทย มักเป็นอาหารหวาน มักมีกะทิเป็นส่วนประกอบ หากรับประทานมากจะทำให้เกิดอาการท้องอืดได้ ดังนั้น จึงมีการนำสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูดมาใส่ เพื่อช่วยแก้อาการ ดังกล่าวได้

๓. การพัฒนาชีวิตให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในยุคปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น คนในสมัยก่อนใช้เรือพาย เป็นพาหนะในการเดินทาง แต่ปัจจุบัน มีการพัฒนาเป็นเรือที่ใช้เครื่องยนต์แทน ทำให้การเดินทางรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาการเดินทางให้หลากหลายวิธีมาก เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟต่างๆ เป็นต้น

คันไถ

แอก

จอบ

เสียม

กระบุง

กระจาด

ตะกร้า

ชะลอม

หม้อดินเผา

ถ้วยชาม

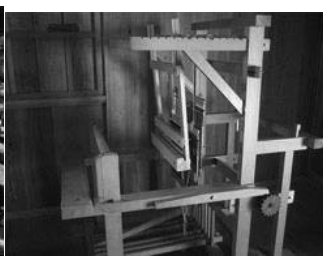
มีด

พริ้ว

ทูก

กี่

เกวียน

เรือ

ที่มาข้อมูล <http://www.thaigoodview.com/library>

แผนภูมิเพลง

The ASEAN Way

Raise our flag high, sky high
Embrace the pride in our heart
ASEAN we are bonded as one
Looking out to the world.
For peace, our goal from the very start
and prosperity to last.
We dare to dream we care to share.
Together for ASEAN
we dare to dream,
we care to share for it's the way of
ASEAN

คำแปล

ชูธงเราให้สูงสุดฟ้า
โอบเอาความภาคภูมิใจไว้ในใจเรา
อาเซียนเราผูกพันเป็นหนึ่ง
มองมุ่งไปยังโลกกว้าง
สันติภาพคือเป้าหมายแรกเริ่ม
ความเจริญคือปลายทางสุดท้าย
เรากล้าฝัน
และใส่ใจต่อการแบ่งปัน
ร่วมกันเพื่ออาเซียน
เรากล้าฝัน
และใส่ใจต่อการแบ่งปัน
นี่คือวิถีอาเซียน

เนื้อร้องภาษาไทย

พลั่วลู่ลมโบกสะบัดได้หมู่ธงปลิวไสว
สัญญาณแห่งสัญญาทางใจ
วันที่เรามาพบกับ
อาเซียนเป็นหนึ่งในสิ่งที่ใจเราปรารถนา
เราพร้อมเดินหน้าไปทางนั้น
หล่อหลอมจิตใจให้เป็นหนึ่งเดียว
อาเซียนยึดเหนี่ยวสัมพันธ์
ให้สังคมนี้มีแต่แบ่งปัน
เศรษฐกิจสังคมก้าวไกล

ที่มาข้อมูล <http://musicstation.kapook.com>

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๑ ตันกล้าคนดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

คำสั่ง จงวงกลม ล้อมรอบตัวอักษร ก, ข หรือ ค ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

<p>๑. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. เป็นสิ่งดีงาม สามารถถ่ายทอดได้ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p> <p>ข. เป็นสิ่งดีงาม ต้องทันสมัยอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p> <p>ค. เป็นสิ่งดีงาม สามารถถ่ายทอดได้ เป็นที่ยอมรับของทุกคนในชุมชน</p> <p>ง. เป็นที่ยอมรับของทุกคนในชุมชน สามารถถ่ายทอดได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p> <p>๒. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุทั้งหมด</p> <p>ก. บ้านเรือน โบราณสถาน ค่านิยม</p> <p>ข. บ้านเรือน โบราณสถาน วัฒนาอาราม</p> <p>ค. บ้านเรือน การเคารพผู้ใหญ่ วัฒนาอาราม</p> <p>ง. ความกตัญญู โบราณสถาน วัฒนาอาราม</p> <p>๓. อาหารและการละเล่นพื้นเมืองในข้อใดที่ไม่สัมพันธ์กัน</p> <p>ก. ชูบหน่อไม้ – เซิ้ง</p> <p>ข. ต้มยำกุ้ง – ฟ้อนเล็บ</p> <p>ค. แกงเขียวหวาน – ลิเก</p> <p>ง. แกงไตปลา – รำมโนราห์</p> <p>๔. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมการกินของภาคเหนือ</p> <p>ก. ส้มตำ</p> <p>ข. แกงไตปลา</p> <p>ค. น้ำพริกหนุ่ม</p> <p>ง. แกงเขียวหวาน</p> <p>๕. การทักทายกันตามวัฒนธรรมไทย คือข้อใด</p> <p>ก. ยกมือไหว้</p> <p>ข. แลบลิ้นให้กัน</p> <p>ค. พยักหน้าให้กัน</p> <p>ง. เอียงหน้าหากัน</p>	<p>๖. ใครเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. เจใส่เสื้อลายไปงานศพ</p> <p>ข. แจนสวมหมวกในห้องเรียน</p> <p>ค. โจแต่งชุดกีฬาไปงานแต่งงาน</p> <p>ง. จูนแต่งกายสุภาพไปทำบุญที่วัด</p> <p>๗. ประเพณีพื้นเมืองในข้อใด ที่สัมพันธ์กับการแสดงหรือการละเล่นพื้นเมือง</p> <p>ก. ประเพณีสืบชะตา – ร่องเง็ง</p> <p>ข. ประเพณีบุญบั้งไฟ – หนังตะลุง</p> <p>ค. ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง – เพลงเรือ</p> <p>ง. ประเพณีสารทเดือนสิบ – ฟ้อนเงี้ยว</p> <p>๘. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมการละเล่นพื้นเมืองของภาคใต้</p> <p>ก. ลิเก</p> <p>ข. หมอลำ</p> <p>ค. ฟ้อนเล็บ</p> <p>ง. มโนราห์</p> <p>๙. ข้อใดไม่ใช่การละเล่นพื้นเมืองของภาคอีสาน</p> <p>ก. ฟ้อนเทียน</p> <p>ข. เซิ้งกระติบ</p> <p>ค. โปงลาง</p> <p>ง. หมอลำ</p> <p>๑๐. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์ประเพณีในท้องถิ่นของนักเรียนได้อย่างไร</p> <p>ก. ปฏิบัติตามประเพณีที่ดีงาม</p> <p>ข. สะสมภาพประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น</p> <p>ค. เปลี่ยนรูปแบบประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น</p> <p>ง. ดัดแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เข้ากับวัฒนธรรม</p>
--	--

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๑ ตัณถ์ล้าคนดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

.....

คำสั่ง จงวงกลม ล้อมรอบตัวอักษร ก, ข หรือ ค ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

<p>๑. วัฒนธรรมการทักทายของคนไทย คือข้อใด</p> <p>ก. จับมือกัน</p> <p>ข. ยกมือไหว้</p> <p>ค. หอมแก้มกัน</p> <p>ง. พยักหน้าให้กัน</p> <p>๒. วัฒนธรรมทางด้านอาหารของคนภาคใต้ คือข้อใด</p> <p>ก. น้ำพริกปลาร้า</p> <p>ข. น้ำพริกปลาทุ</p> <p>ค. น้ำพริกอ่อง</p> <p>ง. แกงไตปลา</p> <p>๓. ข้อใดเป็นภูมิปัญญาประเภทหัตถกรรม</p> <p>ก. เครื่องจักสาน</p> <p>ข. เครื่องสำออง</p> <p>ค. ปลากระป๋อง</p> <p>ง. ข้าวซ้อมมือ</p> <p>๔. แคน เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นใด</p> <p>ก. ภาคเหนือ</p> <p>ข. ภาคกลาง</p> <p>ค. ภาคอีสาน</p> <p>ง. ภาคใต้</p> <p>๕. การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสมที่สุด คือข้อใด</p> <p>ก. ดุวีดิทัศน์การแสดงตลก</p> <p>ข. ซ็ีอรูปล่ายเครื่องจักสาน</p> <p>ค. ไปชมการแสดงฟ็อนเล็บ</p> <p>ง. ไปชมคอนเสิร์ตศิลปินชื่อดัง</p>	<p>๖. ใครไม่อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. อันพุดภาษาไทยชัดเจน</p> <p>ข. แก้มชอบรับประทานขนมเค้ก</p> <p>ค. ฝ่ายใส่เสื้อที่ทอด้วยผ้าไหมไทย</p> <p>ง. ตูชอบดูการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน</p> <p>๗. วัฒนธรรมใดที่เราควรรักษาไว้</p> <p>ก. ลูกควรประกอบอาชีพตามพ่อแม่</p> <p>ข. ลูกศิษย์ควรดำเนินรอยตามครู</p> <p>ค. น้องควรปฏิบัติตามพี่</p> <p>ง. ลูกควรเชื่อฟังพ่อแม่</p> <p>๘. วัฒนธรรมที่ดีงามของไทย คือข้อใด</p> <p>ก. การไหว้</p> <p>ข. การโอบกอด</p> <p>ค. การใช้ตะเกียบ</p> <p>ง. การสร้างบ้านเดี่ยว</p> <p>๙. วัฒนธรรมใดที่คนไทยดัดแปลงมาจากต่างประเทศ</p> <p>ก. การกินหมาก</p> <p>ข. การใช้ชันส้อม</p> <p>ค. การกราบไหว้ผู้ใหญ</p> <p>ง. การฟังเพลงไทยเดิม</p> <p>๑๐. ภูมิปัญญาท้องถิ่นข้อใดไม่ได้เกิดจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา</p> <p>ก. โบสถ์</p> <p>ข. เจดีย์</p> <p>ค. ศาลพระภูมิ</p> <p>ง. จิตรกรรมฝาผนัง</p>
--	--

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๑ ตัณถ์ล้าคนดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

.....

คำสั่ง จงวงกลม ล้อมรอบตัวอักษร ก, ข, ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

<p>๑. ซ้อใดเป็นวัฒนธรรมที่คนไทยดัดแปลงมาจากต่างประเทศ</p> <p>ก. การกราบ ข. การกินหมาก ค. การเล่นสงกรานต์ ง. การใช้ซ้อนส้อมในการรับประทานอาหาร</p> <p>๒. ซ้อใดเป็นวัฒนธรรมที่เราควรรักษาไว้</p> <p>ก. ลูกต้องเคารพพ่อแม่ ข. น้องควรปฏิบัติตามพี่ ค. ลูกศิษย์ควรดำเนินรอยตามครู ง. ลูกควรประกอบอาชีพตามพ่อแม่</p> <p>๓. วัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการทักทายของคนไทย คือซ้อใด</p> <p>ก. การจับมือ ข. การไหว้ ค. การหอมแก้ม ง. การโอบไหล่</p> <p>๔. หมากเขียบ ในภาษาถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือผลไม้ชนิดใด</p> <p>ก. ฝรั่ง ข. สับปะรด ค. มะละกอ ง. น้อยหน้า</p> <p>๕. อาหารในซ้อใด เป็นอาหารที่คนในภาคใต้นิยมรับประทาน</p> <p>ก. แกงเขียวหวาน ข. แกงจืดตำลึง ค. แกงเหลือง ง. แกงโฮะ</p>	<p>๖. ขณะคุยกับผู้ใหญ่ควรวางมืออย่างไร</p> <p>ก. ล้วงกระเป๋า ข. ซู่มือขึ้นทั้งสองข้าง ค. ประสานกันด้านหลัง ง. ประสานกันด้านหน้าระดับเอว</p> <p>๗. ใครเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. ปีใส่เสื้อลายไปงานศพ ข. เบญจสวทวมวกในห้องเรียน ค. บุชย์แต่งชุดกีฬาไปงานแต่งงาน ง. บุญแต่งตัวสุภาพไปทำบุญที่วัด</p> <p>๘. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมได้อย่างไร</p> <p>ก. สะสมภาพวัฒนธรรมต่างๆ ข. เปลี่ยนรูปแบบให้เป็นสากล ค. เข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่น ง. รับวัฒนธรรมทุกอย่างของต่างชาติ</p> <p>๙. การนั่งต่อหน้าพระสงฆ์ที่เหมาะสมควรทำอย่างไร</p> <p>ก. นั่งพับเพียบ ข. นั่งเหยียดขา ค. นั่งขัดสมาธิ ง. นั่งไขว่ห้าง</p> <p>๑๐. วัฒนธรรมใดที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่นำมาปฏิบัติแล้ว</p> <p>ก. การไหว้ ข. การกินหมาก ค. การแต่งกายแบบไทย ง. การเคารพผู้อาวุโส จ.</p>
--	--

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยย่อยที่ ๑ ต้นกล้าคนดี

ป.๔	ป.๕	ป.๖
๑. ก	๑. ข	๑. ง
๒. ข	๒. ง	๒. ก
๓. ข	๓. ก	๓. ข
๔. ค	๔. ค	๔. ง
๕. ก	๕. ค	๕. ค
๖. ง	๖. ข	๖. ง
๗. ค	๗. ง	๗. ง
๘. ง	๘. ก	๘. ค
๙. ก	๙. ข	๙. ก
๑๐.ก	๑๐.ค	๑๐.ข

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน			
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา			
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย			
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ			
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒-๑๕	ดี
๘-๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินผลการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในท้องถิ่นของเรา

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา			
๒	ความคิดสร้างสรรค์			
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน			
๔	การนำไปใช้ประโยชน์			
๕	การตรงต่อเวลา			
	รวม			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐-๑๒	ดี
๖-๙	พอใช้
ต่ำกว่า ๖	ปรับปรุง

แบบประเมินผล

เรื่อง คุณค่าของวัฒนธรรมไทยต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา			
๒	ความคิดสร้างสรรค์			
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน			
๔	การนำไปใช้ประโยชน์			
๕	การตรงต่อเวลา			
	รวม			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐-๑๒	ดี
๖-๙	พอใช้
ต่ำกว่า ๖	ปรับปรุง

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อเรื่องที่อ่าน.....

อ่านวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... เวลา .....

๑. สาระสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

๒. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....

.....

๓. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

๔. ข้อเสนอแนะของครู

.....

.....

ลงชื่อ.....นักเรียน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

(.....)

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน(ในแต่ละข้อ)

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน

ให้ ๓ คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย

ให้ ๒ คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องมาก

ให้ ๑ คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ชื่อ.....เลขที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแสดงความคิดเห็น			
๒	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
๓	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
๔	ความมีน้ำใจ			
๕	การตรงต่อเวลา			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒-๑๕	ดี
๘-๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... เลขที่.....ชั้น .....

คำชี้แจง: ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงใน
ช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม			
๒	ความร่วมมือกันทำงาน			
๓	การแสดงความคิดเห็น			
๔	การรับฟังความคิดเห็น			
๕	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน			
รวม				

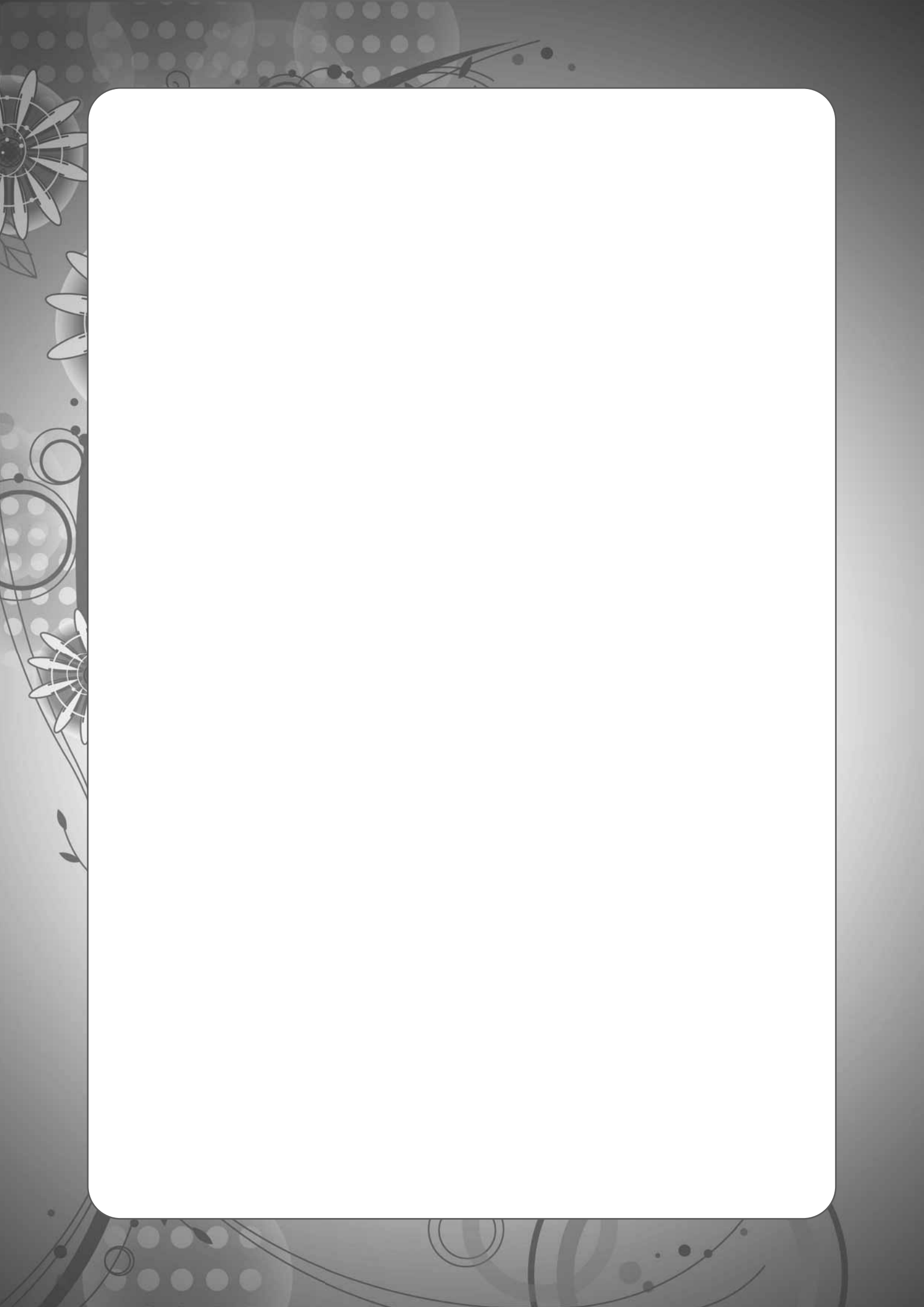
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๑	คะแนน

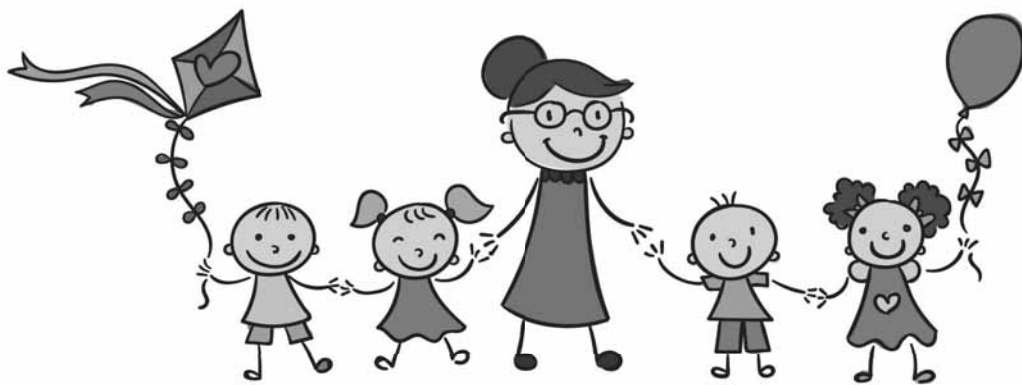
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

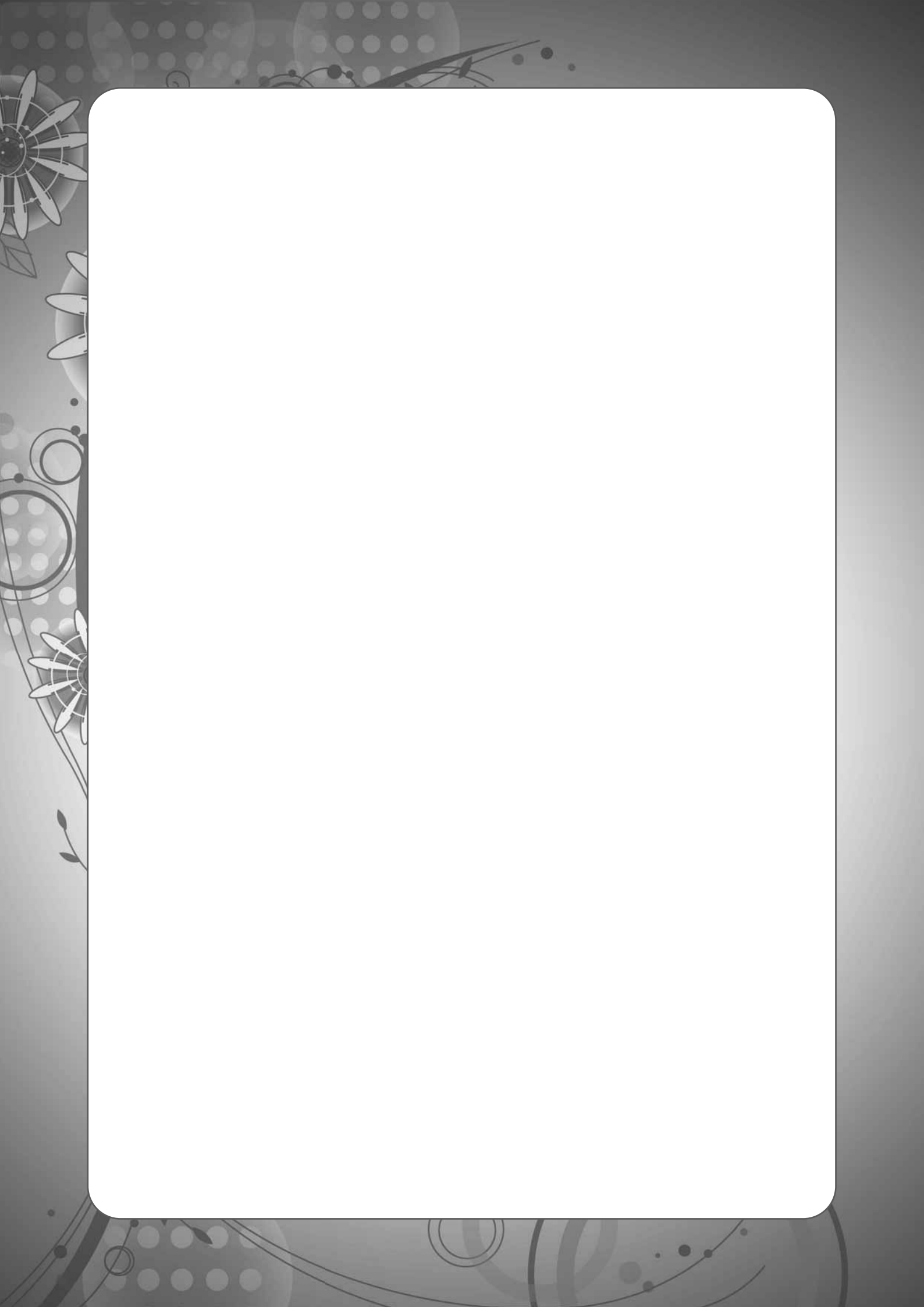
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๒-๑๕	ดี
๘-๑๑	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

หน่วยย่อยที่ ๒

สิทธิเด็กไทย

ใบสรุปหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๒ ชื่อหน่วยย่อย สิทธิเด็กไทย

จำนวนเวลาเรียน ๙ ชั่วโมง

จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๓ แผน

สาระสำคัญของหน่วย

สถานภาพ บทบาทหน้าที่ สิทธิและเสรีภาพในฐานะพลเมืองดี คุณลักษณะของพลเมืองดีสิทธิพื้นฐานของเด็ก แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน ประโยชน์ของการปฏิบัติตนหรือเคารพกฎหมาย

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ.ศ ๒.๑

ตัวชี้วัด ป.๔/๓,ป.๕/๑,๒ ,ป.๖/๑

มฐ.ท ๓.๑

ตัวชี้วัด ป.๔/๓,๖ ,ป.๕/๑ , ๕,ป.๖/๑,๖

มฐ.ศ ๒.๑

ตัวชี้วัด ป. ป.๕/๕

มฐ.ศ ๓.๑

ตัวชี้วัด ป.๔/๓ ,ป. ๕/๒

ลำดับการเสนอแนวคิดหลัก

พลเมืองดีจะต้องปฏิบัติตามสถานภาพบทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของพลเมืองดี สิทธิพื้นฐานของเด็กตามที่กฎหมายรับรองมี ๔ ด้าน การละเมิดสิทธิเด็กเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมไทยดังนั้นทุกคนจึงต้องช่วยปกป้องคุ้มครองเด็ก รวมทั้งต้องรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

พลเมืองดี

สิทธิเด็ก

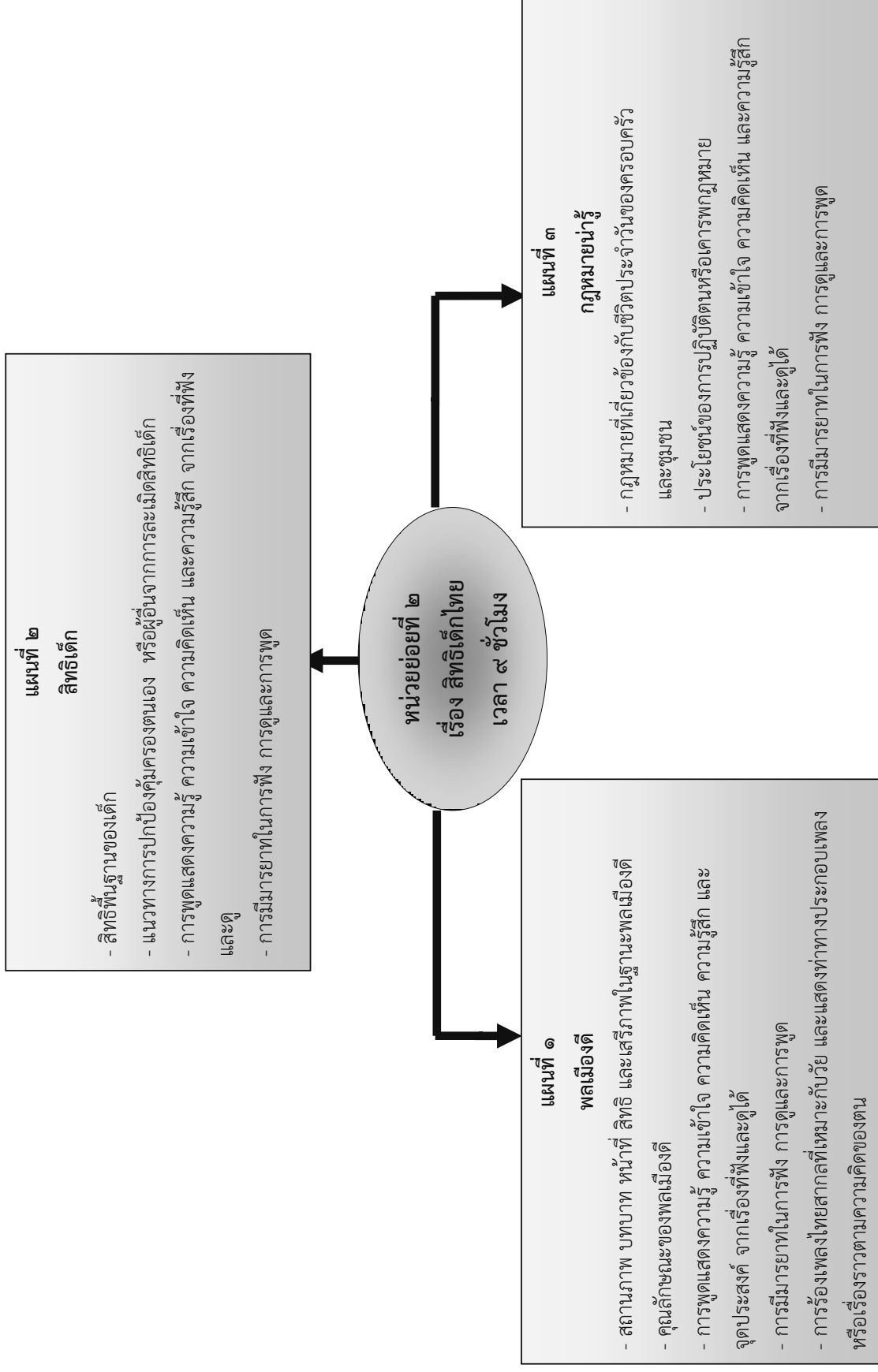

กฎหมายน่ารู้

โครงสร้างของหน่วย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	พลเมืองดี	๓ ชม.	
๒	สิทธิเด็ก	๓ ชม.	
๓	กฎหมายน่ารู้	๓ ชม.	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง สิทธิเด็กไทย

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พลเมืองดี
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย และศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ชี้แนะ	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันร้องเพลงหน้าห้องที่เด็ก พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลง ครูนำข่าวเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มาอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ได้รับฟัง ครูให้นักเรียนเล่าความประทับใจในการกระทำของบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี พร้อมทั้งบอกเหตุผล ทำไมนักเรียนจึงมีความประทับใจในการกระทำดังกล่าว และการกระทำดังกล่าวส่งผลดีอย่างไร		
ชั้นสอน	กิจกรรมกลุ่มย่อย (อิสระ) : แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑ เรื่อง ลักษณะของพลเมืองดี แล้วจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองดี นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพอสอน แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง คำพอสอน โดยนักเรียนร่วมกันสรุปคุณธรรมของคนที่ตามคำพอสอน ในรูปแบบแผนผังความคิดลงในกระดาษฟลิบชาร์ท ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าชั้นเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองดี แล้วจัดทำใบงานที่ ๑๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองดี ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าชั้นเรียน		
ชั้นสรุป	กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนแต่ละคนสำรวจการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของพลเมืองดี แล้วบันทึกลงในตารางตามใบงานที่ ๑๔ ตกแต่งให้สวยงาม นำไปจัดนิทรรศการหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของพลเมืองดีที่ บุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตน ถือว่าเป็นพลเมืองดีที่ของสังคม ชุมชน และประเทศชาติ		
วัดและประเมินผล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - ประเมินผลงานจากใบงาน	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - ประเมินผลงานจากใบงาน	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ - ประเมินผลงานจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : ๒ สิทธิเด็กไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พลเมืองดี
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย และศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานภาพ บทบาทหน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพในฐานะพลเมืองดี คุณลักษณะของพลเมืองดี - พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก จากเรื่องพี่พี่และตุ๊ตู่ - มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด - ร้องเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย และแสดงท่าทาง 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>นักเรียน ป.๔ -ป.๖ ทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง สิทธิเด็กไทย</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนร่วมกันร้องเพลงหน้าที่เด็ก พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลง ครูนำข่าวเกี่ยวกับกรปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี มาอ่านให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่ได้รับฟัง ครูให้นักเรียนเล่าความประทับใจในการกระทำของบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี พร้อมทั้งบอกเหตุผล ทำไมนักเรียนจึงมีความประทับใจในการกระทำดังกล่าว และการกระทำดังกล่าวส่งผลดีอย่างไร 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> เพลงหน้าที่เด็ก ข่าวการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ใบความรู้ ป.๔ - ป.๖ หนังสือร้อยข้อประถมศึกษาศึกษาปีที่ ๔-๖ ใบงานที่ ๐๑ เรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองดี ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง คำพอสอน ใบงานที่ ๐๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ ๑ ใบงานที่ ๐๔ เรื่อง การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของพลเมืองดี <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> แผนผังความคิด 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และบทบาทในฐานะพลเมืองดี คุณลักษณะของพลเมืองดี ประเมินทักษะ กระบวนการทำงาน ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ข้อสอบสุจริต มีวินัย ใฝ่เรียน ใฝ่หมั่นไม่การทำงาน <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินผลงานจากใบงาน สังเกตพฤติกรรมการทำงาน สังเกตพฤติกรรมการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบทดสอบก่อนเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด การประเมินพฤติกรรมการทำงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และบทบาทในฐานะพลเมืองดีได้ถูกต้องและเหมาะสม (ป.๔ - ๖) ปฏิบัติตนตามสถานภาพ สิทธิ เสรีภาพ และบทบาท ในฐานะพลเมืองดีได้ถูกต้องและเหมาะสม (ป.๔ - ๖) พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก จากเรื่องพี่พี่ และตุ๊ตู่ได้ (ป.๔ - ๖) มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด (ป.๔ - ๖) ร้องเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย และแสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน (ป.๔ - ๖) <p>ทักษะ</p> <p>กระบวนการทำงาน</p> <p>คุณธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ข้อสุจริต มีวินัย ใฝ่เรียน หมั่นไม่การทำงาน 	<p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑ เรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองดี นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพอสอน แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๐๒ เรื่อง คำพอสอน โดยนักเรียนร่วมกันสรุปคุณธรรมของคนดีตามคำพอสอนในรูปแบบแผนผัง ลงในกระดาษเล็กรายชื่อ ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองดี แล้วจัดทำใบงานที่ ๐๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองดี ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละคนสำรวจการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของพลเมืองดี แล้วบันทึกลงในตารางตามใบงานที่ ๐๔ ตกแต่งให้สวยงาม นำไปจัดนิทรรศการหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้ การที่จะอยู่ร่วมกันกันอย่างสงบสุขในสังคมนั้นทุกคนต้องปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดี 		

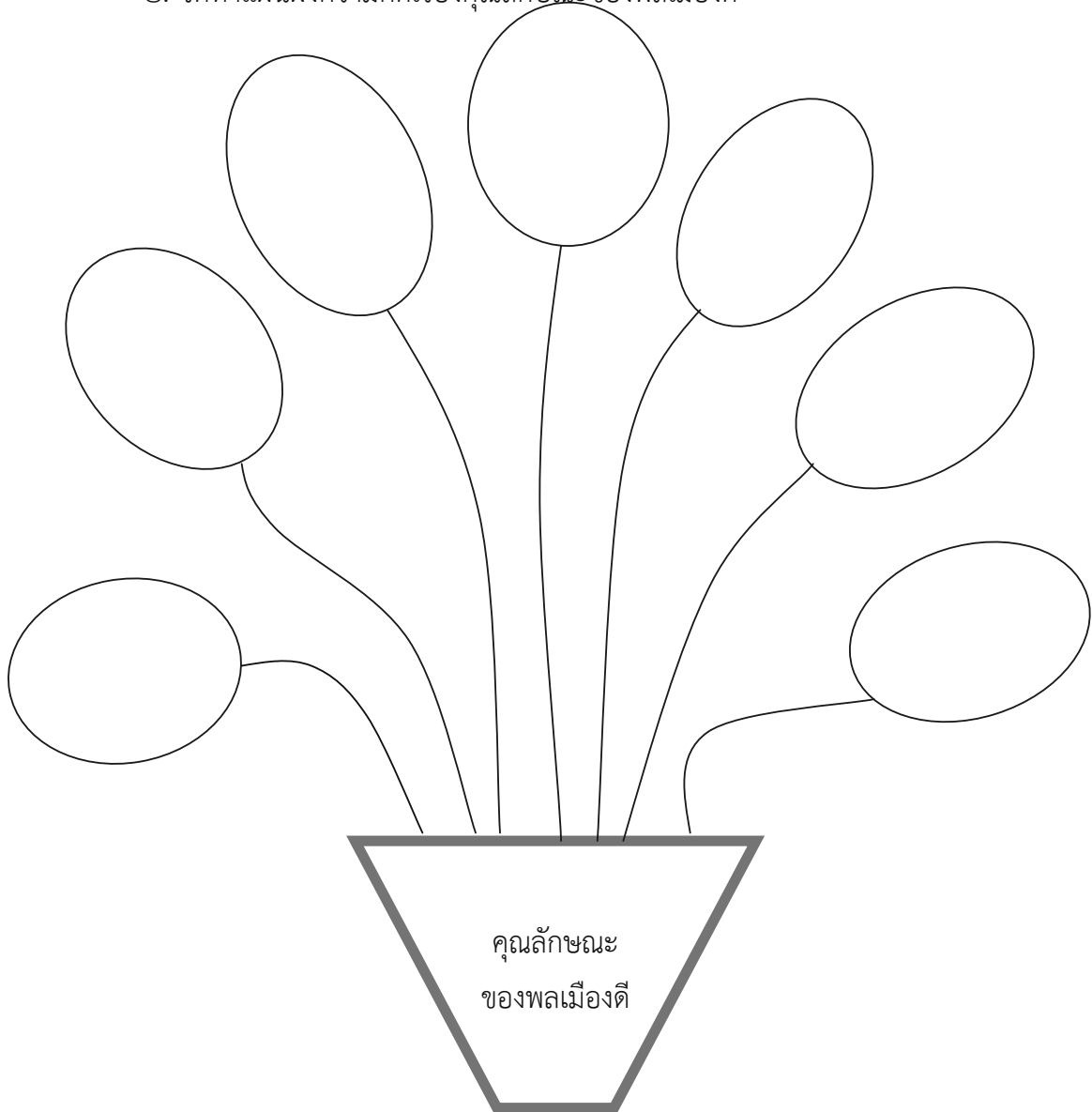
ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองดี

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่องคุณลักษณะของพลเมืองดีแล้วร่วมกันอภิปราย สรุป
 คุณลักษณะของพลเมืองดี

๒. จัดทำแผนผังความคิดเรื่องคุณลักษณะของพลเมืองดี

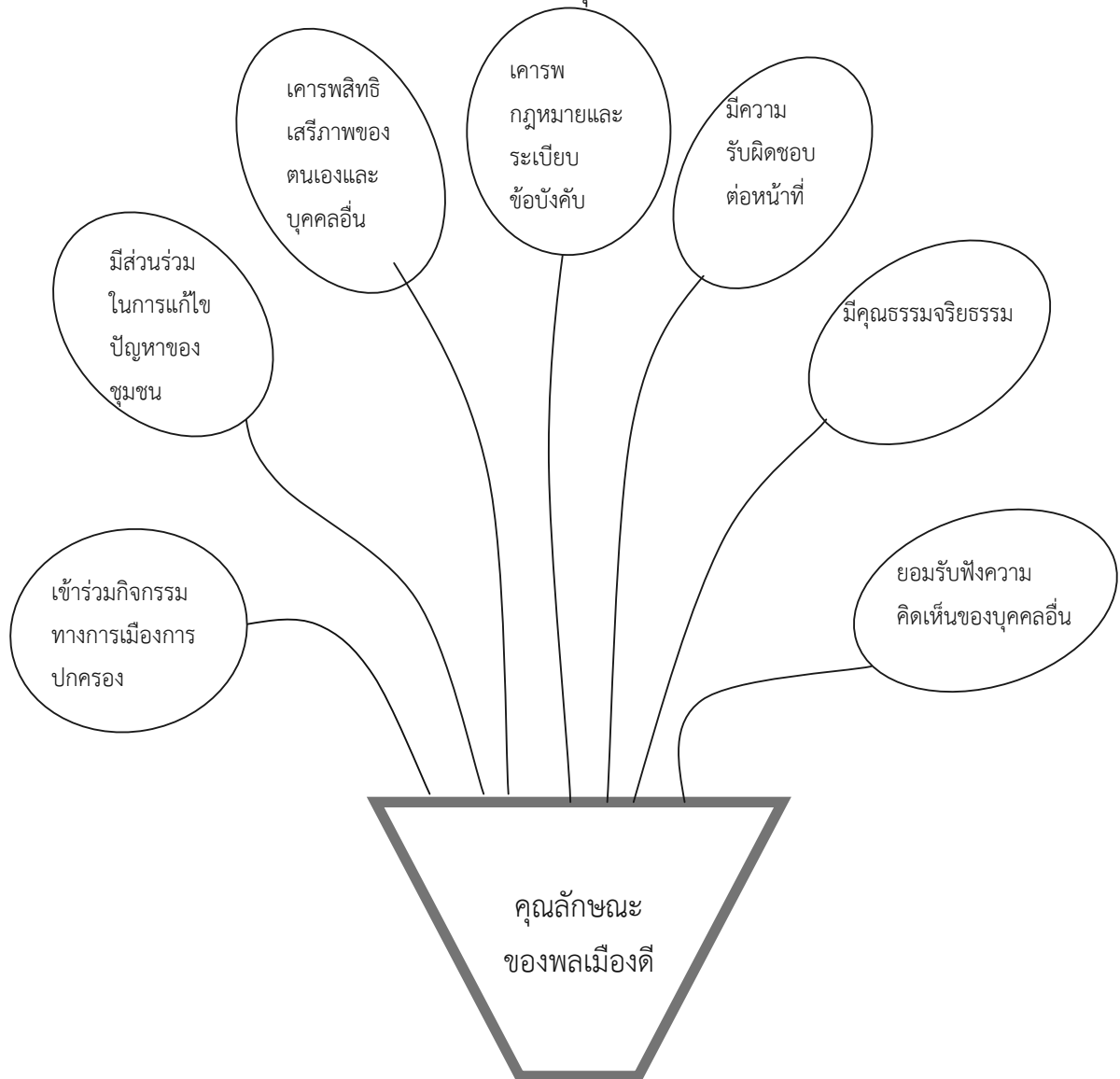
เฉลย ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองดี

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่องคุณลักษณะของพลเมืองดีแล้วร่วมกัน
 อภิปราย สรุปคุณลักษณะของพลเมืองดี

๒. จัดทำแผนผังความคิดเรื่องคุณลักษณะของพลเมืองดี

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง คำพ่อสอน

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....

๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพ่อสอนแล้วร่วมกันสรุป
คุณธรรมของคนดีตามคำพ่อสอนในรูปแบบแผนผังความคิด ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมือง

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมือง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ว่าข้อความใดจัดอยู่ในลักษณะ สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในตาราง

ที่	ข้อความ	สถานภาพ	บทบาท	สิทธิ	เสรีภาพ	หน้าที่
๑	ที่หมู่บ้านโนนยาง ประชาชนจะมีทั้งผู้ที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาคริสต์					
๒	เมื่อแพรวามีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ได้ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร					
๓	ขวัญใจไม่อนุญาตให้เตซาเข้าไปในบ้านของเธอ โดยบอกเหตุผลว่าเป็นเวลาวิกาล					
๔	ณเดชมี่ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น แต่พี่สาวของเขามีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร					
๕	ตำรวจจับกุมผู้ที่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า					
๖	กาญจนางจบการศึกษาระดับปริญญาตรี					
๗	นายแพทย์อภิชาติมีความเชี่ยวชาญในการรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็ง					
๘	อรวดีประกอบอาชีพรับราชการครู					
๙	ปัจจุบันตามสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะจะมีห้องสุขาสำหรับคนพิการ					
๑๐	สมปองและสมใจชอบเดินทางท่องเที่ยวทั่วประเทศไทย					

เฉลย ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมือง

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมือง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ว่าข้อความใดจัดอยู่ในลักษณะ สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในตาราง

ที่	ข้อความ	สถานภาพ	บทบาท	สิทธิ	เสรีภาพ	หน้าที่
๑	ที่หมู่บ้านโนนยาง ประชาชนจะมีทั้งผู้ที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาคริสต์				✓	
๒	เมื่อแพรวามีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ได้ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร			✓		✓
๓	ขวัญใจไม่อนุญาตให้เดชาเข้าไปในบ้านของเธอ โดยบอกเหตุผลว่าเป็นเวลาวิกาล			✓		
๔	ณเดชมี่ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น แต่พี่สาวของเขามีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร				✓	
๕	ตำรวจจับกุมผู้ที่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า		✓			
๖	กาญจนาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี	✓				
๗	นายแพทย์อภิชาติมีความเชี่ยวชาญในการรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็ง		✓			
๘	อรวิดีประกอบอาชีพรับราชการครู	✓				
๙	ปัจจุบันตามสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะจะมีห้องสุขาสำหรับคนพิการ			✓		
๑๐	สมปองและสมใจชอบเดินทางท่องเที่ยวทั่วประเทศไทย				✓	

เพลงหน้าที่เด็ก

คำร้อง ชุ่ม ปัญจพรรค์

ทำนอง เอื้อ สุนทรสนาน

(สร้อย) เด็กเอ๋ยเด็กดี ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน (ซ้ำ)

หนึ่ง นับถือศาสนา
สาม เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์
ห้า ยึดมั่นกตัญญู
เจ็ด ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ
แปด รู้จักออมประหยัด
เก้า ใฝ่ใจนักกีฬา
สิบ ทำตนให้เป็นประโยชน์
เด็กสมัยชาติพัฒนา

สองรักษาธรรมเนียมมั่น
สี่ว่างานนั้นต้องสุภาพอ่อนหวาน
หก เป็นผู้รู้รักการงาน
ต้องมานะบากบั่นไม่เกียจไม่คร้าน
เก้า ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา
รู้บาปบุญคุณโทษสมบัติชาติต้องรักษา
จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

(สร้อย)

.....

ข่าวการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ผู้ช่วยแผนก หจก.สุพรชัย ส่งมอบเงิน ๙๔,๐๐๐ บาท ที่เก็บได้คืนผู้รับเหมาผ้าเปดานผู้เป็นเจ้าของผ่านสวพ.FM ๙๑ หลังทำหล่นย่านเกียกกายนายลาวิน โปธิ์เรื่อง อายุ ๔๔ ปี ผู้ช่วยแผนกจัดส่ง ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุพรชัย ไคคัท ส่งมอบเงินจำนวน ๙๔,๐๐๐ บาท คืนให้กับ นายหนุ่ม อาทิตย์ อายุ ๒๖ ปี ผู้รับเหมาติดตั้งผ้าเปดาน โดยมีการส่งมอบกันที่ สถานีวิทยุพิทักษ์สันติราษฎร์ สวพ.FM ๙๑ ภายหลังจากนายหนุ่ม ได้ทำเงินจำนวนดังกล่าวหล่นจากกระเป๋าทางแกง ขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ไปไซด์งานก่อสร้าง ย่านเกียกกาย เมื่อเช้าวันที่ ๑ ตุลาคม ที่ผ่านมา ซึ่งทาง สวพ.๙๑ ได้รับแจ้งจาก นายลาวิน ว่าเก็บเงินได้จำนวน ๙๔,๐๐๐ บาท และให้ทาง สวพ.๙๑ ประสานตามหาเจ้าของ

ขณะที่ นายลาวิน พลเมืองดี กล่าวว่า เมื่อวานที่ผ่านมา ได้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไปส่งลูกชายที่โรงเรียน บนถนนรถไฟสายเก่า ระหว่างขับรถผ่านหน้าคลังน้ำมันบางจาก เพื่อไปทำงานภายในซอยอ่อนนุช ๒๔ พบเงินสดปึกดังกล่าว กระเด็นออกจากกระเป๋าทางแกงผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ที่ตนขับรถตามหลัง จึงจอดรถเก็บพร้อมรีบโทรศัพท์เข้าไปหาเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๑๙๑ เพื่อแจ้งข้อมูล และประสานงานเข้ามายังสถานีวิทยุ สวพ.FM ๙๑ ให้ช่วยประกาศตามหาเจ้าของ ขณะที่นายหนุ่มเจ้าของเงินระบุว่าเงินจำนวนดังกล่าวจะนำไปจ่ายค่าแรงให้กับลูกน้อง หลังจากเงินหาย เวลานั้นไม่คิดว่าจะได้เงินคืน เพราะไม่รู้ว่าหล่นหายที่ไหน อีกทั้งเงินจำนวนดังกล่าวไม่ได้ใส่กระเป๋าหรือมีเอกสารที่ระบุว่าใครเป็นเจ้าของ กระทั่งมีเพื่อนคนงานนั่งรถแท็กซี่ และได้ยินประกาศทางสถานีวิทยุ สวพ.FM ๙๑ ว่ามีผู้ใจบุญเก็บเงินได้ จึงรู้สึกดีใจมาก

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง คุณลักษณะของพลเมืองดี

คุณลักษณะของพลเมืองดี

พลเมืองดีมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างมากคุณลักษณะของพลเมืองดีที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่นและจะช่วยจรรโลงให้สังคมประเทศชาติพัฒนาก้าวหน้ามีดังนี้

๑. เป็นบุคคลที่เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคม
๒. เป็นบุคคลที่เคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น
๓. เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่มีต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก
๔. เป็นบุคคลที่มีเหตุผล ใจกว้าง และรับฟังความคิดเห็นของคนบุคคลอื่นเสมอ
๕. เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน
๖. เป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก หรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ เช่น ร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชนให้ดีขึ้น เป็นต้น
๗. เป็นบุคคลที่มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองการปกครอง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น พลเมืองที่ดีมีคุณลักษณะดังกล่าวนี้ จะเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัว โรงเรียน ประเทศชาติ และสังคมโลกเสมอ ประเทศใดก็ตามที่มีพลเมืองดีเป็นจำนวนมาก ประเทศนั้นก็จะมีความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

.....

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง คำพ่อสอน

คำพ่อสอน

(พระบรมราชาวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙)

“...ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติ บริหารงานใหญ่ ๆ เช่น งานของแผ่นดิน และความสามัคคีนี้จะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ ก็ด้วยบุคคลในหมู่คณะมีคุณธรรม เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกัน คุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนั้น

ประการหนึ่ง ได้แก่ การให้ คือการให้สงเคราะห์ช่วยเหลือกัน ให้อภัยไม่โทษกัน ให้คำแนะนำ ตักเตือนที่ดีต่อกัน

ประการที่สอง ได้แก่ การมีวาจาดี คือ พูดแต่คำสัจ คำจริงต่อกัน พูดให้กำลังใจกัน พูดแนะนำ ประโยชน์กัน และพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน

ประการที่สาม ได้แก่ การทำประโยชน์ให้แก่กัน คือ ประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลทั้งแก่กันและกัน และแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม

ประการที่สี่ ได้แก่ การวางตนได้สมน้ำเสมออย่างเหมาะสม คือ ไม่ทำตัวดีเด่นเกินกว่าผู้อื่นและไม่ด้อยให้ต่ำทรามไปจากหมู่คณะหมู่ใดมีคุณธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวกันไว้ดังกล่าว หมู่คณะนั้นย่อมจะมีความเจริญมั่นคงขึ้นด้วยสามัคคีธรรม ...”

(พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระราชทานแก่สามัคคีสมาคม ในพระบรมราชูปถัมภ์ในการเปิดการประชุมประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ เมษายน ๒๕๒๕)

ใบความรู้ที่ ๓ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมือง

๑. ความหมายและความสำคัญของสถานภาพ

สถานภาพ หมายถึง ฐานะหรือตำแหน่งหรือสิทธิหน้าที่ตามบทบาทของบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกของสังคม เช่น บิดา มารดา ลูก ครู บุคคลแต่ละคนอาจมีหลายสถานภาพ สถานภาพแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. สถานภาพที่ได้มาตั้งแต่กำเนิด เช่น ลูก หลาน เพศ เชื้อชาติ

๒. สถานภาพที่ได้มาภายหลัง เป็นสถานภาพที่ได้จากการแสวงหาหรือได้มาจากความสามารถของตนเอง เช่น อาชีพ ตำแหน่ง การศึกษา

ความสำคัญของสถานภาพ สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลที่จะทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น สถานภาพจะเป็นสิ่งกำหนดว่า บุคคลนั้นมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม เช่น ทหารเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการป้องกันประเทศ

๒. ความหมายและความสำคัญของบทบาท

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามสถานภาพของบุคคล เช่น ผู้ที่มีสถานภาพความเป็นพ่อ ต้องดำเนินบทบาทในการให้การอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูบุตรให้เป็นคนดี ส่งเสียให้ได้รับการศึกษาที่สมควรตามวัย ส่วนสถานภาพการเป็นบุตร ต้องดำเนินบทบาทเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ตั้งใจหมั่นเพียรในการศึกษา ช่วยเหลือบิดามารดาในการทำงานบ้านตามควรแก่วัย

ความสำคัญของบทบาท บทบาทเป็นสิ่งที่กำหนดความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม การปฏิบัติตนตามบทบาทจะช่วยให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

๓. ความหมายและความสำคัญของสิทธิ

สิทธิ หมายถึง อำนาจหรือผลประโยชน์ของบุคคลที่มีกฎหมายให้ความคุ้มครอง โดยบุคคลอื่นจะต้องให้ความเคารพ จะละเมิดล่วงเกินหรือกระทำการใดๆ อันก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อสิทธิของบุคคลไม่ได้ เช่น สิทธิในร่างกาย สิทธิในการประกอบอาชีพ

ความสำคัญของสิทธิ สิทธิจะทำให้บุคคลได้ทราบถึงสิ่งที่คุณสมบัติแสดงออกหรือเรียกร้องได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่สับสนวุ่นวาย เนื่องจากสิทธิเป็นสิ่งที่บุคคลได้มาโดยกฎหมาย

๔. ความหมายและความสำคัญของเสรีภาพ

เสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระในการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้นจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ความสำคัญของเสรีภาพ ประชาชนสามารถทำในสิ่งต่าง ๆ ตามเสรีภาพที่ตนได้รับภายในขอบเขตของกฎหมาย หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลจะไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นไม่ได้

๕. ความหมายและความสำคัญของหน้าที่

หน้าที่ หมายถึง ภาระหรือความรับผิดชอบที่บุคคลจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การเสียภาษีเป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคม ผู้มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ความสำคัญของหน้าที่ การกระทำตามหน้าที่ของบุคคล จะช่วยทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น ตำรวจมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง การสำรวจการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของพลเมืองดี

ชื่อ - นามสกุล ..... ชั้น ..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของตนเองตามรายการที่กำหนด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางให้ตรงตามความเป็นจริงพร้อมกับเขียนรายงานผลของการปฏิบัติดังกล่าว

ลำดับ ที่	คุณลักษณะของพลเมืองดี			
	รายการสำรวจ	ลักษณะการปฏิบัติ		
		ไม่เคย ปฏิบัติ	เคย ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
๑	มีค่านิยมประชาธิปไตย	.....	.....	.....
๒	มีคุณธรรม	.....	.....	.....
๓	มีความรับผิดชอบ	.....	.....	.....
๔	เสียสละแรงกาย เวลา เพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	.....	.....	.....
๕	มีระเบียบวินัย	.....	.....	.....
๖	มีความซื่อสัตย์สุจริต	.....	.....	.....
๗	มีความรักความสามัคคี	.....	.....	.....
๘	เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตัว	.....	.....	.....
๙	บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม	.....	.....	.....
๑๐	ปฏิบัติตนตามระเบียบกติกาสังคม	.....	.....	.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. เด็กในข้อใดควรได้รับการคุ้มครอง</p> <p>ก. เด็กทุกคนที่เกิดมา</p> <p>ข. เด็กที่พิการทางสมอง</p> <p>ค. เด็กที่มีฐานะยากจน</p> <p>ง. เด็กที่พิการทางสมอง</p> <p>๒. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันตนเองให้พ้นจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เดินในที่เปลี่ยวคนเดียว</p> <p>ข. คบเพื่อนที่ติดสารเสพติด</p> <p>ค. ออกไปซื้อของเวลากลางคืน</p> <p>ง. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม</p> <p>๓. ข้อใดเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เก่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีจากพ่อแม่</p> <p>ข. บอยไม่ได้รับการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย</p> <p>ค. แต่งร่วมเดินรณรงค์เพื่อต่อต้านสารเสพติด</p> <p>ง. แจงถูกบังคับให้เรียนพิเศษวันอาทิตย์</p> <p>๔. ข้อใดไม่ใช่สิทธิพื้นฐานของเด็ก</p> <p>ก. สิทธิที่จะมีชีวิต</p> <p>ข. สิทธิที่จะได้รับรางวัล</p> <p>ค. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา</p> <p>ง. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง</p> <p>๕. ข้อใดหมายถึง สิทธิในการมีชีวิตรอด</p> <p>ก. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>ข. แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี</p> <p>ค. ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ</p> <p>ง. ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่</p>	<p>๖. สิทธิพื้นฐานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เป็นข้อตกลงขององค์การใด</p> <p>ก. องค์การการค้าโลก</p> <p>ข. องค์การอนามัยโลก</p> <p>ค. องค์การสหประชาชาติ</p> <p>ง. องค์การอาหารและยา</p> <p>๗. ข้อใดเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้แก่เด็ก</p> <p>ก. อาหาร</p> <p>ข. การศึกษา</p> <p>ค. การเดินทาง</p> <p>ง. ของเล่นของใช้</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการคุ้มครองสิทธิเด็ก</p> <p>ข. สนับสนุนการใช้แรงงานเด็กเพื่อให้เด็กมีรายได้</p> <p>ค. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก</p> <p>ง. จัดกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๙. ข้อใดเป็นการทารุณกรรมเด็ก</p> <p>ก. น้องถูกบุหรี่ปั้วตามตัวเพราะทำงานช้า</p> <p>ข. น้องถูกบังคับให้กินผัก</p> <p>ค. น้องถูกตักเตือนเมื่อพูดจากร้าวร้าว</p> <p>ง. น้องถูกตำหนิเพราะไม่ทำการบ้าน</p> <p>๑๐. นักเรียนควรเลือกคบผู้ที่ปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะปลอดภัยจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p> <p>ข. เกเรชอบหนีเรียน</p> <p>ค. ชอบขโมยของเพื่อน</p> <p>ง. ชอบชกต่อยกับเพื่อน</p>
---	---

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. บุคคลใดปฏิบัติตนตามหน้าที่และบทบาทได้เหมาะสมมากที่สุด</p> <p>ก. จริยารัตน์ทำงานบ้านแทนน้องเพราะต้องการเงินค่าจ้าง</p> <p>ข. อ้อมชวนน้องไปเล่นเกมสีในร้านอินเทอร์เน็ตเพื่อคลายเครียด</p> <p>ค. ออมช่วยคุณพ่อล้างรถเพื่อจะขอไปเที่ยวกลางคืน</p> <p>ง. ออยดูแลคุณย่าเมื่อเจ็บป่วย</p> <p>๒. ใครใช้สิทธิเสรีภาพไม่เหมาะสม</p> <p>ก. เอ๋ใช้โทรศัพท์สาธารณะนาน</p> <p>ข. หนูย์เปิดเพลงเบาๆ ในบ้าน</p> <p>ค. แดงตัดต้นไม้ในสวนหลังบ้าน</p> <p>ง. โก๋ไม่ยอมให้ผู้อื่นมาจอดรถวางกระบุงบ้านตน</p> <p>๓. ข้อใดคือการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม</p> <p>ก. อ่านหนังสือที่บ้าน</p> <p>ข. ดูข่าวสารบ้านเมือง</p> <p>ค. เก็บกวาดขยะบริเวณวัด</p> <p>ง. ทำบุญตักบาตรในวันเกิด</p> <p>๔. ถ้านักเรียนได้รับคัดเลือกเป็นหัวหน้าห้อง นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>ก. ออกกฎบังคับเพื่อนในห้อง</p> <p>ข. วางตัวให้เหมาะสมกับหน้าที่</p> <p>ค. ทำตัวสนุกสนานกว่าเดิม</p> <p>ง. ให้เพื่อนๆ ทำตัวตามสบาย</p> <p>๕. ข้อใดเป็นเสรีภาพที่ถูกต้อง</p> <p>ก. ทุกคนควรมีทรัพย์สินเท่าเทียมกัน</p> <p>ข. นักศึกษาเดินขบวนเรียกร้องสิทธิ</p> <p>ค. ทุกคนควรได้รับการศึกษาเท่ากัน</p> <p>ง. ใครจะนับถือศาสนาใดก็ได้</p>	<p>๖. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันตนเองให้พ้นจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เดินในที่เปลี่ยวคนเดียว</p> <p>ข. คบเพื่อนที่ติดสารเสพติด</p> <p>ค. ออกไปซื้อของเวลากลางคืน</p> <p>ง. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม</p> <p>๗. สิทธิพื้นฐานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เป็นข้อตกลงขององค์การใด</p> <p>ก. องค์การการค้าโลก</p> <p>ข. องค์การอนามัยโลก</p> <p>ค. องค์การสหประชาชาติ</p> <p>ง. องค์การอาหารและยา</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. สนับสนุนการใช้แรงงานเด็กเพื่อให้เด็กมีรายได้</p> <p>ข. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการคุ้มครองสิทธิเด็ก</p> <p>ค. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก</p> <p>ง. จัดกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๙. นักเรียนควรเลือกคบผู้ที่ปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะปลอดภัยจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เกเรชอบหนีเรียน</p> <p>ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p> <p>ค. ชอบขโมยของเพื่อน</p> <p>ง. ชอบชกต่อยกับเพื่อน</p> <p>๑๐. สิทธิในข้อใดที่ผู้มีสิทธิจะต้องใช้สิทธินั้นด้วยตนเอง มอบให้ผู้อื่นใช้แทนไม่ได้</p> <p>ก. สิทธิในการรับเงิน</p> <p>ข. สิทธิในการฝากเงิน</p> <p>ค. สิทธิในการเลือกตั้ง</p> <p>ง. สิทธิในการรับพัสดุไปรษณีย์</p>
--	---

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๒ ลิทธิเด็กไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

.....

คำชี้แจงนักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ข้อใดกล่าวถึงกฎหมายไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ข้อบังคับหรือข้อห้ามมิให้กระทำความผิด</p> <p>ข. ระเบียบหรือข้อบังคับให้บุคคลปฏิบัติตาม</p> <p>ค. กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐได้ตราขึ้น</p> <p>ง. กฎที่มีผู้มีอิทธิพลได้ตั้งขึ้น เพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง</p> <p>๒. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของกฎหมาย</p> <p>ก. ช่วยให้บุคคลปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม</p> <p>ข. ช่วยให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม</p> <p>ค. ช่วยให้สังคมสงบสุขมีความเป็นระเบียบ</p> <p>ง. ช่วยให้รัฐมีรายได้จากค่าปรับของผู้กระทำความผิด</p> <p>๓. การปฏิบัติตามกฎหมายก่อให้เกิดผลดีอย่างไร</p> <p>ก. ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม</p> <p>ข. ทำให้ได้รับคำชมเชยจากบุคคลอื่น</p> <p>ค. ทำให้สังคมมีระเบียบและสงบสุข</p> <p>ง. ทำให้เป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน</p> <p>๔. การกระทำของใคร ไม่ถือว่าผิดกฎหมายเกี่ยวกับ การจราจรทางบก</p> <p>ก. มีนาข้ามถนนบนทางม้าลาย</p> <p>ข. สิงหาซับริดฝ่าไฟแดงเป็นประจำ</p> <p>ค. กันยาชอบวิ่งตัดหน้ารถที่เล่นอยู่บนถนน</p> <p>ง. ตุลาไม่สวมหมวกกันน็อกเมื่อขับซับริดจักรยานยนต์</p> <p>๕. ทะเบียนราษฎรมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. กำหนดอาชีพให้ประชากรทำง่ายขึ้น</p> <p>ข. เป็นฐานข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการ</p> <p>ค. เป็นข้อมูลเอาไว้สำหรับอพยพประชากร</p> <p>ง. ทำให้ทราบข้อมูลแต่ละวันว่าประชากรทำอะไร</p>	<p>๖. กฎหมายเทศบัญญัติออกโดยคณะบุคคลใด</p> <p>ก. รัฐมนตรี</p> <p>ข. สมาชิกวุฒิสภา</p> <p>ค. สภาเทศบาล</p> <p>ง. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๗. กฎหมายที่เป็นข้อบัญญัติ ออกโดยหน่วยงานใด</p> <p>ก. รัฐสภา</p> <p>ข. วุฒิสภา</p> <p>ค. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ง. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>๘. หากลูกมีอายุถึงเกณฑ์เข้าเรียน แต่พ่อแม่ไม่ให้เข้าเรียน จะมีผลอย่างไร</p> <p>ก. ลูกจะต้องไปอยู่สถานสงเคราะห์</p> <p>ข. พ่อแม่มีความผิดตามกฎหมาย</p> <p>ค. ไม่มีผลใดๆ ตามกฎหมาย</p> <p>ง. พ่อแม่จะหมดสิทธิ์เลี้ยงลูก</p> <p>๙. การแจ้งตายจะต้องแจ้งภายในกี่วัน</p> <p>ก. ภายใน ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>ข. ภายใน ๗ วัน</p> <p>ค. ภายใน ๑๕ วัน</p> <p>ง. ภายใน ๓๐ วัน</p> <p>๑๐. ข้อใดจัดเป็นยาเสพติดชนิดร้ายแรงที่สุด</p> <p>ก. ยาอี</p> <p>ข. เฮโรอีน</p> <p>ค. กัญชา</p> <p>ง. กระท่อม</p>
---	---

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย

เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. ก	๑. ง	๑. ง
๒. ง	๒. ก	๒. ง
๓. ข	๓. ค	๓. ค
๔. ข	๔. ข	๔. ก
๕. ง	๕. ง	๕. ข
๖. ค	๖. ง	๖. ค
๗. ข	๗. ค	๗. ง
๘. ข	๘. ก	๘. ข
๙. ก	๙. ข	๙. ก
๑๐. ก	๑๐. ค	๑๐. ข

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ระดับคะแนน	พฤติกรรม															สรุป		
	ความสนใจ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			การยอมรับฟังผู้อื่น			ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓			
ชื่อ - สกุล																		

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนน ๓ = ทุกครั้ง หมายความว่า สังเกตทุกครั้งพบพฤติกรรมนั้น
- คะแนน ๒ = บางครั้ง หมายความว่า สังเกตนานๆ ครั้งพบพฤติกรรมนั้น
- คะแนน ๑ = น้อยครั้งที่สุด หมายความว่า สังเกตนานมากจึงจะพบพฤติกรรมนั้น

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

- คะแนน ๑๑ - ๑๕ ระดับคุณภาพดี
- คะแนน ๖ - ๑๐ ระดับพอใช้
- คะแนน ๐ - ๕ ระดับปรับปรุง
- ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕ - ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี				
	๒. แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๓. ไม่ยึดถือสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง				
	๔. แสดงความจริงใจโดยไม่พูดเท็จและให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง				
๓. มีวินัย	๕. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน				
	๖. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย				
๔. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	๗. สนใจติดตามข่าวสารและความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ				
	๘. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้และทักษะความชำนาญต่างๆ				
๕. มุ่งมั่นในการทำงาน	๙. หมั่นคิดและตรวจสอบผลงานของตนเองและการทำงานของกลุ่ม				
	๑๐. อดทนต่อความยากลำบากและอุปสรรคจนบรรลุผลสำเร็จ				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๔ - ๓๐ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๘ - ๒๓ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๑ - ๑๗ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน

แบบประเมินแผนผังความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวบ่งชี้
๑. เนื้อหา	๔	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์
	๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
	๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง
	๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. รูปแบบ	๔	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ แตกต่างจากผู้อื่น
	๓	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ
	๒	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ
	๑	ออกแบบแผนผังความคิดได้
๓. ความสะอาดสวยงาม	๔	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
	๓	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด
	๒	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ
	๑	ผลงานขาดความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
๔. ความรับผิดชอบ	๔	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด
	๓	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด
	๒	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด
	๑	ผลงานไม่สำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินผลรวม

ได้คะแนนรวม	๑๒ - ๑๖	คะแนน	อยู่ในระดับ ๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ได้คะแนนรวม	๙ - ๑๑	คะแนน	อยู่ในระดับ ๓	หมายถึง	ดี
ได้คะแนนรวม	๖ - ๘	คะแนน	อยู่ในระดับ ๒	หมายถึง	พอใช้
ได้คะแนนรวม	๐ - ๕	คะแนน	อยู่ในระดับ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิทธิเด็ก
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
<p>ขั้นนำ</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ “กิจกรรมเพลงกลมและเหลี่ยม” เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างความสนใจ ของนักเรียน ครูนำข่าวเกี่ยวกับเด็กทารกกู้ภัย หรือเด็กถูกทำร้ายร่างกาย หรือเด็กถูกทารุณกรรม ข่าวใดข่าวหนึ่งจากหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่น ๆ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นต่อข่าวต่าง ๆ ด้วยคำถามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) นักเรียนฟังข่าวนี้แล้วรู้สึกอย่างไร ๒) เหตุการณ์ในข่าวเป็นการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร ๓) เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเพราะเหตุใด <p>โดยครูพยายามให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตัวแทนนักเรียน แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานำขึ้นเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการ ละเมิดสิทธิเด็ก แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการศึกษานำขึ้นเรียน</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ “กิจกรรมเพลงกลมและเหลี่ยม” เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างความสนใจ ของนักเรียน ครูนำข่าวเกี่ยวกับเด็กทารกกู้ภัย หรือเด็กถูกทำร้ายร่างกาย หรือเด็กถูกทารุณกรรม ข่าวใดข่าวหนึ่งจากหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่น ๆ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นต่อข่าวต่าง ๆ ด้วยคำถามต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) นักเรียนฟังข่าวนี้แล้วรู้สึกอย่างไร ๒) เหตุการณ์ในข่าวเป็นการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร ๓) เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเพราะเหตุใด <p>โดยครูพยายามให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง</p>
<p>ขั้นสอน</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อย (คณะชั้น) : นักเรียนเรียนออกเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตัวแทนนักเรียน แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานำขึ้นเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการ ละเมิดสิทธิเด็ก แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลการศึกษานำขึ้นเรียน</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อย (คณะชั้น) : นักเรียนเรียนแต่ละชั้นจัดทำใบงานที่ ๑๓ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ เด็กทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม เด็กทุกคนจะต้องศึกษาข้อมูลถึง แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ปัจจุบันสังคมไทยได้มีการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กโดยวิธีการหลากหลายทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อย (คณะชั้น) : นักเรียนเรียนแต่ละชั้นจัดทำใบงานที่ ๑๓ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ เด็กทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม เด็กทุกคนจะต้องศึกษาข้อมูลถึง แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ปัจจุบันสังคมไทยได้มีการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กโดยวิธีการหลากหลายทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน</p>
<p>วัดและประเมินผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิทธิเด็ก
บูรณาการการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สิทธิพื้นฐานของเด็ก แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก - พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึกรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู - มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ “กิจกรรม เพลงกลมและเหลี่ยม” เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างความสนใจของนักเรียน ๒. ครูนำข่าวเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย หรือเด็กถูกทารุณกรรม ข่าวดังกล่าวหนึ่งจากหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่น ๆ มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นต่อข่าวต่าง ๆ ด้วยคำถามต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> ๑) นักเรียนฟังข่าวนี้แล้วรู้สึกอย่างไร ๒) เหตุการณ์ในข่าวเป็นการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร ๓) เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเพราะเหตุใด <p>โดยครูพยายามให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพลงกลมและเหลี่ยม ๒. บัตรภาพ ๓. ใบความรู้ป.๔ - ป.๖ ๔. หนังสือเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ <p>เด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๖. ใบงานที่ ๐๒ เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก ๗. ใบงานที่ ๐๓ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การนำเสนอผลการศึกษา
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมายได้(ป.๔-๖) ๒. เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก(ป.๔-๖) ๓. พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก จากเรื่องที่ฟังและดูได้(ป.๔-๖) ๔. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด (ป.๔-๖) <p>ทักษะ</p> <p>กระบวนการทำงาน</p> <p>คุณธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. รักชาติ ศาสน กษัตริย์ ๒. ซื่อสัตย์สุจริต ๓. มีวินัย ๔. รับผิดชอบต่อตนเองหรือผู้อื่น ๕. มีจิตสาธารณะ 	<p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยและขั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๐๑ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ๔. ตัวหนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานำขั้นเรียน ๕. ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนความเข้าใจเรื่องสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๐๒เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็กโดยวิเคราะห์สภาพปัญหาของสังคมและเสนอแนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้สังเกตการณ์ ๖. ตัวหนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานำขั้นเรียน <p>ขั้นสรุป กิจกรรมกลุ่มย่อยและขั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๗. นักเรียนแต่ละชั้นจัดทำใบงานที่ ๐๓ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ๘. ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ เด็กทุกคนจะมีสิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม เด็กทุกคนจะต้องศึกษาข้อมูลถึง แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ปัจจุบันสังคมไทยได้มีการร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กโดยวิถีการหลากหลายทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้ เรื่อง สิทธิพื้นฐานของเด็ก แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก ๒. ประเมินทักษะ กระบวนการทำงาน ๓. ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักชาติ ศาสน กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย รับผิดชอบต่อตนเองหรือผู้อื่นจากผลกระทบเมตลิตีเด็ก <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินผลงานจากใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๒. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในใบงาน ๒. การประเมินพฤติกรรมการทำงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน ๓. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

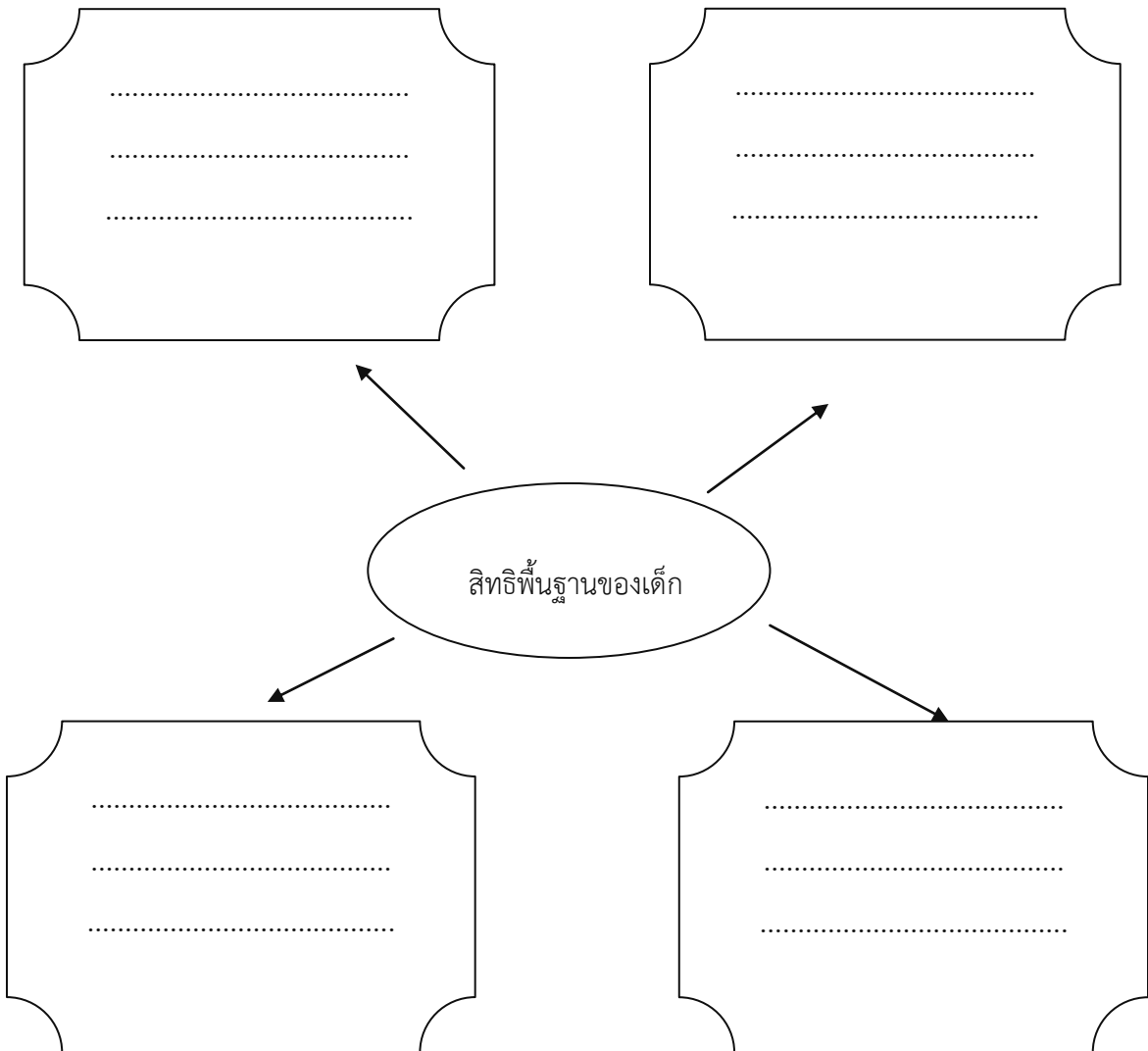
ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง สติธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง สติธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปสติธิขั้นพื้นฐานของเด็กลงในแผนภาพ

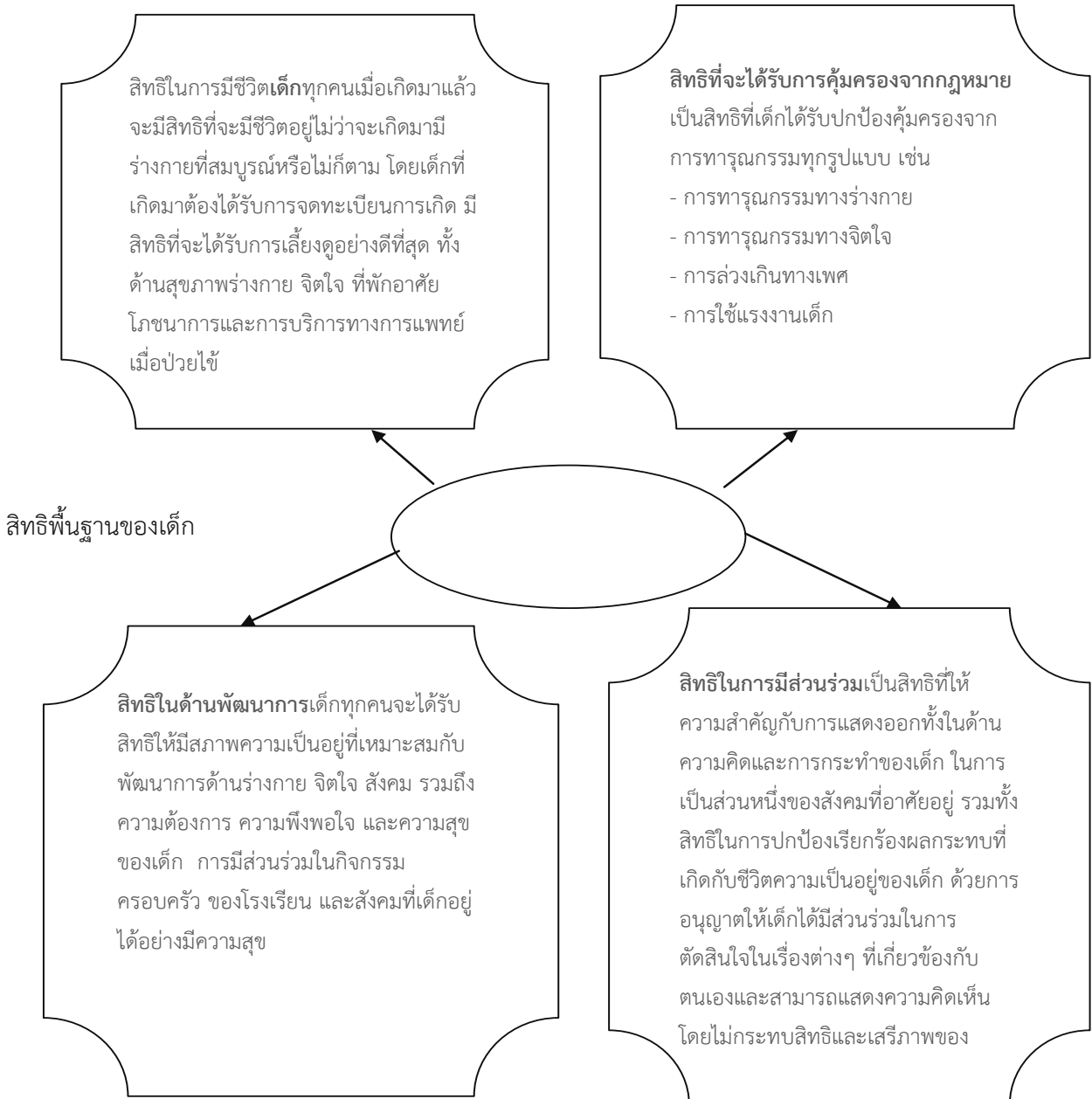
เฉลย ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กลงในแผนภาพ

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....

๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง

๑. ให้ตัวแทนกลุ่มจับสลากหัวข้อเกี่ยวกับสถานการณ์สภาพปัญหาของสังคมและเสนอแนวทางในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก กลุ่มละ ๑ สถานการณ์

๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามในประเด็นที่กำหนดโดยวิเคราะห์สภาพปัญหาของสังคมและเสนอแนวทางในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการล่วงละเมิดสิทธิเด็กจากตัวอย่างสถานการณ์ ๔ เรื่องดังนี้

เรื่องที่ ๑ การล่วงละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่จากพ่อแม่ทำแท้ง/ทิ้งลูก/เด็กถูกทำร้ายร่างกาย

- สาเหตุคืออะไร
- ถ้าเป็นนักเรียนจะป้องกันหรือแก้ปัญหาอย่างไร

เรื่องที่ ๒ การล่วงละเมิดสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาจากชาวเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ

- สาเหตุคืออะไร
- นักเรียนจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร

เรื่องที่ ๓ การล่วงละเมิดสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากชาวเด็กถูกใช้แรงงานหนัก

- สาเหตุคืออะไร
- ถ้าเป็นนักเรียนจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร

เรื่องที่ ๔.การล่วงละเมิดสิทธิที่จะได้มีส่วนร่วมจากข่าวนักเรียนถูกคาดโทษหากวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของผู้อำนวยการนักเรียนถูกขัดขวางไม่ให้ร่วมออกกระเป๋ยบใหม่

- สาเหตุคืออะไร
- ถ้าเป็นนักเรียนจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ได้อย่างไร

๓. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ ๐๒

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางในการปกป้องคุ้มครองตนเองและผู้อื่นจากการล่วงละเมิดสิทธิเด็ก

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ชื่อ - สกุล ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามในประเด็นที่กำหนด

สถานการณ์ที่ ๑

ในหมู่บ้านของณเดชมมีการประชุมเพื่อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ณเดชได้เข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในหมู่บ้านและร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๑) การกระทำของณเดชเป็นไปตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

.....

๒) การปฏิบัติตนตามหลักสิทธิเด็กดังกล่าว ก่อให้เกิดผลต่อณเดชอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๒

ญาญาเกิดมาในครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก ได้รับประทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ

๑) ญาญาได้รับการเลี้ยงดูตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

.....

๒) สิทธิเด็กที่ญาญาได้รับ ก่อให้เกิดผลต่อญาญาอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๓

ต้นหยง อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสถานที่สำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย

๑) ต้นหยงได้รับการเลี้ยงดูตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

.....

๒) สิทธิเด็กที่ต้นหยงได้รับ ก่อให้เกิดผลต่อต้นหยงอย่างไร

.....

สถานการณ์ที่ ๔

ในหมู่บ้านของหนูดี มีการจัดทำป้ายรณรงค์ไม่ให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขและยาเสพติด

๑) หนูดีได้รับการเลี้ยงดูตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

.....

๒) สิทธิเด็กที่หนูดีได้รับ ก่อให้เกิดผลต่อหนูดีอย่างไร

.....

เฉลย ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ชื่อ - สกุล ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามในประเด็นที่กำหนด

๑.๑ สถานการณ์ที่ ๑

ในหมู่บ้านของณเดชมีการประชุมเพื่อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ณเดชได้เข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในหมู่บ้านและร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๑) การกระทำของณเดชเป็นไปตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

๒) การปฏิบัติตนตามหลักสิทธิเด็กดังกล่าว ก่อให้เกิดผลต่อณเดชอย่างไร

(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๑.๒ สถานการณ์ที่ ๒

ญาญาเกิดมาในครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรัก ได้รับประทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ

๑) ญาญาได้รับการเลี้ยงดูตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

สิทธิที่จะมีชีวิต

๒) สิทธิเด็กที่ญาญาได้รับ ก่อให้เกิดผลต่อญาญาอย่างไร

(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๑.๓ สถานการณ์ที่ ๓

ต้นหยง อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสถานที่สำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย

๑) ต้นหยงได้รับการเลี้ยงดูตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

๒) สิทธิเด็กที่ต้นหยงได้รับ ก่อให้เกิดผลต่อต้นหยงอย่างไร

(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

๑.๔ สถานการณ์ที่ ๔

ในหมู่บ้านของหนูดี มีกรรจัดท้าว้ายรณรงค์ไม่ให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุขและยาเสพติด

๑) หนูดีได้รับการเลี้ยงดูตามหลักสิทธิเด็กในด้านใด

สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

๒) สิทธิเด็กที่หนูดีได้รับ ก่อให้เกิดผลต่อหนูดีอย่างไร

(อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ข่าวเด็กถูกทอดทิ้ง

สังคมไทยตกต่ำถึงขีดสุด พลเมืองดีโร่แจ้งกู้ภัยช่วยหนูน้อยวัย ๕ เดือน หลังพบถูกวางทิ้งกลางถนน เส้นทางลอดใต้อุโมงค์ต่างระดับโป่ง ถนนสาย ๗ ตอน ๕ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีตำรวจเชื่อเป็นฝีมือพ่อแม่วัยรุ่นใจแตกที่ไม่มีปัญญาเลี้ยงหวังวางกลางถนนให้รถเหยียบตาย เร่งตามตัวดำเนินคดีตามกฎหมายวันนี้ (๒๔ พ.ค.) เจ้าหน้าที่ศูนย์วิทยุกู้ภัยมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถานเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีได้รับแจ้งจากพลเมืองดีว่า พบเด็กแรกเกิดถูกนำมาวางทิ้งกลางถนนบริเวณเส้นทางลอดใต้อุโมงค์ต่างระดับโป่ง ถนนสาย ๗ ตอน ๕ หลังรับแจ้งจึงรีบไปตรวจสอบ ซึ่งเมื่อไปถึงก็พบเด็กแรกเกิดเพศชาย อายุประมาณ ๕ - ๖ เดือน ไม่มีบาดแผลตามร่างกาย และที่ข้อมือซ้ายคล้องสายสัญญาณถูกนำมาทิ้งอยู่กลางถนน ใกล้กันพบผ้าขนหนูสีฟ้า ๑ ผืนเจ้าหน้าที่จึงรีบนำตัวเด็กส่งต่อมายังสถานีตำรวจภูธรหนองปรือ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบและลงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ก่อนส่งต่อมายังโรงพยาบาลบางละมุงเพื่อให้แพทย์ทำการตรวจร่างกายและดูแลต่อไป

จากการสอบถาม นายอนุวัฒน์ หนองใหญ่ อายุ ๑๖ ปีผู้พบเด็กให้การว่า ขณะกำลังซื้อรถจักรยานยนต์กลับบ้านมากับเพื่อน ตามเส้นทางดังกล่าวได้พบว่า มีสิ่งของวางอยู่กลางถนน จึงวนรถกลับมาดูซึ่งก็พบว่าเป็นเด็กทารก ทั้งนี้เส้นทางดังกล่าวค่อนข้างมืดและเปลี่ยวซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นโชคร้ายที่ไม่มีรถยนต์วิ่งผ่านมา ไม่เช่นนั้นอาจเหยียบทับร่างเด็กจนเสียชีวิต

เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจคาดว่า พ่อแม่ของเด็กน่าจะเป็นวัยรุ่นที่ตั้งท้องจนคลอดออกมา และไม่มีปัญญาเลี้ยงดูจึงนำเด็กทารกมาวางทิ้งไว้บนถนน อย่างไรก็ตามถือว่าเป็นการกระทำที่โหดร้ายและหวังจะให้เด็กเสียชีวิต ด้วยการถูกรถเหยียบโดยจะเร่งติดตามพ่อแม่ใจยักษ์มาดำเนินคดี ส่วนเด็กทารกได้ส่งให้แพทย์โรงพยาบาลบางละมุงดูแล ก่อนประสานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมารับไปดูแลต่อไป

ข่าวเด็กถูกทารุณกรรม

สลด! พบเด็กหญิง วัย ๔ ขวบสภาพสะบักสะบอมทั้งตัว ตาปูด วังโง่ขอความช่วยเหลือ อ้างถูกแม่ทำร้าย ชาวบ้านเวทนา แจ้งความ ตำรวจส่งให้ศูนย์ประชาบดี เผยเด็กไม่ยอมกลับบ้านบอกกลัว ถูกทำร้ายอีก เมื่อเวลา ๑๖๐๐ น. วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ร.ต.ท.วิรุฬห์ กลางคำ พนักงานสอบสวน สภ.เมืองอุบลราชธานี รับแจ้งจากศูนย์วิทยุ ๑๙๑ อุบลราชธานี ว่ามีเด็กหญิง อายุประมาณ ๔ ขวบ ถูกทำร้าย ร่างกาย ขอความช่วยเหลือกับชาวบ้านเสาวลักษณ์ ริมมูน ต.ในเมือง อ.เมืองอุบลราชธานี

ตรวจสอบที่เกิดเหตุพบ นายอภิวัฒน์ ภูทองชัย อายุ ๒๓ ปี ยื่นรอเจ้าหน้าที่ ตำรวจอยู่หน้าบ้าน พร้อมเล่าว่า ขณะที่ตนเองกับเพื่อนๆ นอนอยู่ในบ้านก็มีเด็กผู้หญิง วังร้องให้เข้ามาสภาพตาบวม บอบช้ำทั้งตัว ด้วยความตกใจ ตนจึงได้นำเด็กเข้าไปหลบในห้องนอน เพราะกลัวว่าจะมีคนร้ายไล่ติดตามมา จากนั้น ก็ให้เพื่อนปลอบขวัญจนเด็กหลับ ส่วนตนก็ได้โทร.แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้าตรวจสอบดังกล่าว

เบื้องต้น เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยสมาคมอาสาสมัครกู้ภัยอุบลราชธานี ได้นำเด็กหญิงปอ(นามสมมติ) อายุ ๔ ขวบ สภาพใบหน้าปูดบวม เบ้าตาทั้งสองข้างเขียวช้ำ มีบาดแผลที่ปลายนิ้วชี้ และ นิ้วกลาง ด้านซ้าย แขน ขา และ บริเวณหลัง มีรอยฟกช้ำทั้งตัว ส่งโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี เพื่อตรวจสภาพ ร่างกาย และ ประสานเจ้าหน้าที่จากศูนย์ประชาบดี ๑๓๐๐ ร่วมดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็กด.ญ.ปอ เล่าด้วยอาการตกใจ วกวน พร้อมทั้งร้องไห้ว่า ผู้ที่ลงมือทำร้ายเป็นแม่ของตนเอง ใช้กำปั้นตบเข้าที่เบ้าตา ใช้ไม้แขวนเสื้อตีตามร่างกายมาแล้วหลายครั้ง แต่ครั้งนี้นั้นไม่ได้จึงได้วิ่งหลบหนี ออกมาจากบ้าน ส่วนสาเหตุเด็กบอกแค่เพียงว่า แม่ไม่รัก ตนเองไม่ได้ทำอะไรผิดแม่ก็ดี โดยไม่บอกว่าบ้าน อยู่ที่ไหน ด้านนางสาวนลินี ครั่งพิบูลย์ นักพัฒนาสังคมศูนย์ประชาบดี ๑๓๐๐ เปิดเผยว่า เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ ของศูนย์ประชาบดี จะได้นำเด็กไปไว้ที่ปลอดภัยเพื่อปรับสภาพจิตใจ และ สอบถามข้อเท็จจริงก่อนจะ ดำเนินการติดตามผู้ปกครองที่แท้จริงมาสอบถาม ใครเป็นคนทำ และเกิดอะไรขึ้นกับเด็ก จากนั้นก็จะได้มีการ ประเมินครอบครัวว่าจะสามารถนำเด็กกลับไปเลี้ยงดูต่อได้หรือไม่ แต่ในขั้นต้นเด็กได้ปฏิเสธไม่ขอลับบ้าน เนื่องจากกลัวโดนทำร้ายอีกขณะที่ ร.ต.ท.วิรุฬห์ เปิดเผยว่า ได้ส่งมอบเด็กให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ประชาบดี รับไปดูแลทั้งเรื่องร่างกาย และ จิตใจก่อนหากได้ข้อเท็จจริงอย่างไร ผู้ใดเป็นผู้กระทำ ก็ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ ประชาบดี เข้าแจ้งความเอาผิด ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก กับพนักงานสอบสวน ได้ทันที ส่วนอาการเบื้องต้น แพทย์ได้เอกซเรย์ศีรษะแล้วไม่พบบาดแผล หรือ รอยแตกร้าว มีเพียงสภาพจิตใจที่ต้องดูแล

สถานการณ์สภาพปัญหาของสังคม การล่วงละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่

๑. ชาวแม่ทำแท้ง

ร.ต.ท.สุวรรณ นาคยา ร้อยเวรสอบสวน สภ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี ได้รับแจ้งว่า มีศพเด็กทารก ลอยน้ำอยู่ภายในคลองบางแพรก หน้าวัดบางแพรก จากนั้นจึงประสานแพทย์เวรจากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และเจ้าหน้าที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊งร่วมตรวจสอบ ที่เกิดเหตุบริเวณทำน้ำวัดบางแพรก หมู่ ๑๑ ต.บางรักพัฒนา อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี พบศพเด็กทารกอายุครรภ์ประมาณ ๕ เดือน ลอยอยู่ภายในคลองหน้าวัด โดยจากการตรวจสอบพบว่าศพทารกดังกล่าวเป็นเพศชายมีอวัยวะส่วนสมบูรณ์ ทางด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจสันนิษฐานว่า น่าจะเป็นวัยรุ่นใจแตกที่ไม่พร้อมจะมีบุตร จึงได้ตัดสินใจทำแท้งและได้นำศพทารกมาทิ้งไว้ในลำคลอง จนศพลอยมาถึงบริเวณหน้าวัดบางแพรก จากนั้นจึงมอบศพทารกให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง นำส่งสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ รังสิต ต่อไป

๒. ชาวแม่ทิ้งลูก

แม่ใจร้าย ทิ้งลูกน้อย ตรงที่พัสดุโดยสาร เพื่อให้หมดกตตาย เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ รายการข่าววันใหม่ ทางช่อง ๓ รายงานข่าวว่า พบหนูน้อยวัยแรกเกิดเพศชาย ถูกทิ้งไว้ในกระเป๋าสีดำ คลุมตัวด้วยเสื้อสีขาว ถูกทิ้งไว้ศาลาพัสดุโดยสาร บริเวณหมู่บ้านห้วยม้า หมู่ ๑๔ ต.ห้วยม้า อ.เมืองแพร่ ผู้ที่พบ เผยว่า ขณะที่พบเด็ก ผงมดนับร้อยกำลังรุมกัดตามใบหน้าและร่างกาย จนบวมปูดไปทั้งตัว จึงนำตัวเด็กส่งโรงพยาบาลแพร่ เพื่อทำการปฐมพยาบาล ล่าสุด อาการของเด็กปลอดภัย ภายใต้การดูแลจากกุมารแพทย์อย่างใกล้ชิด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะตามตัว พ่อแม่ใจร้ายมารับลูกกลับไป

๓. ชาวเด็กถูกทำร้ายร่างกาย

มูลนิธิปวีณาฯ บุคช่วยเด็กชายวัย ๔ ขวบ โดนพ่อ-แม่เลี้ยงทุบตี จับมัดสุดทารุณในบ้านเช่าย่านบางพลัด สุดโหดใช้บูหรีจี้ตามร่างกาย พร้อมไฟแช็กกลนโบหู จนเนื้อตัวหนูน้อยเต็มไปด้วยริ้วรอยบาดแผล สองนิ้วเมียอ้างเด็กชุกชน แถมคือ ไม่ยอมหลบยอมนอนเอาแต่เล่นตลอดเวลา ทนไม่ไหวเลยต้องลงโทษแล้วจับมัด ตำรวจแจ้งข้อหากักขังหน่วงเหนี่ยว ทำร้ายร่างกาย

สถานการณ์สภาพปัญหาของสังคม
การล่วงละเมิดสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

ข่าวเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ

ผู้สื่อข่าวได้รับแจ้งว่ามี ด.ญ.วันดี หรือน้องกวาง จันทร์แดง อายุ ๑๓ ปี และด.ญ.วันวิสา หรือน้องครีม จันทร์แดง อายุ ๑๐ ปี ๒ พี่น้อง อยู่บ้านเลขที่ ๗๒/๗ หมู่ ๔ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พร้อมกับ ด.ญ.ดรุณี หรือน้องกัญท์ สอนอาจ อายุ ๑๓ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๗๒/๗ หมู่ ๔ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต้องออกเดินเก็บขยะและหาของเก่าขายเพื่อช่วยตายาย ที่มีฐานะยากจนทำให้ไม่ได้เล่าเรียนหนังสือ

จากการสอบถาม แม่ของเด็กทั้ง ๒ ชื่อนางขวัญจิต จิตสมัย อายุ ๔๑ ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ดังกล่าว โดยนางจันทร์ มะลิ อายุ ๗๐ ปี ที่ให้พักอาศัย และทราบว่านางขวัญจิต เป็นคนพื้นเพอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ซึ่งเลิกกับสามีแล้ว ไม่เคยมีบัตรประชาชน และยังมีลูกอีก ๓ คน คนโตเป็นผู้ชายชื่อป้อม อายุ ๑๙ ปี มีบัตรประชาชน เพราะใช้ที่อยู่พ่อที่เลิกกับแม่ และเจมส์ อายุ ๑๖ ปี มีบัตรประชาชนใช้ที่อยู่พ่อเหมือนกัน ช่วยแม่ทำงาน

นางขวัญจิต จิตสมัย กล่าวว่า หลังจากเลิกกับสามีที่อยู่จังหวัดชัยนาท ก็พาลูกทั้ง ๕ คน ออกตระเวนไปกับกองคาราวานจัดงานปาโป่ง ทางภาคใต้ ได้ค่าแรงไม่มาก จนเมื่อประมาณ ๑ ปีเศษ ได้มาอาศัยอยู่กับนางจันทร์ แมวบ้านจะเก่าแต่ก็ให้ลูกๆ ช่วยกันทำงานเพื่อช่วยครอบครัวส่วน น้องกวาง และน้องครีม นั้นได้ได้เรียนอยู่ที่โรงเรียนวัดประดู่ ใกล้ที่พัก แต่ต้องออกจากโรงเรียน สืบเนื่องจากไม่มีหลักฐานใบเกิด จึงต้องออกมาช่วยแม่เก็บขยะช่วยเหลือครอบครัว สำหรับเรื่องเรียนอยากเรียนมาก แต่หลักฐานใบเกิดไม่มีเพราะแม่บอกว่าพ่อไม่ได้ไปแจ้งเกิดของทั้ง ๒ คน ส่วนน้องชายต่างบิดาอีกคนชื่อ เก่งกล้า จิตสมัย อายุ ๔ ขวบ ก็ไม่มีใบเกิดเหมือนกัน จึงวอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยตรวจสอบช่วยเหลือต่อไป

สถานการณ์สภาพปัญหาของสังคม
การล่วงละเมิดสิทธิที่จะได้รับการปกป้องและคุ้มครอง

เด็กถูกบังคับให้ทำงานหนัก

เจ้าหน้าที่บุกช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นถูกแก๊งนายทุนเงินกู้นอกระบบหลอกไปทำงานทวงหนี้รายนี้ เปิดเผยเมื่อเวลา ๐๙๐๐ น. วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ นางปวีณา หงสกุล รมว.การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประธานมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี นำกำลังตำรวจปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (ปคม.) พร้อมหมายค้นศาลบุกเข้าตรวจค้นบ้านเลขที่ ๘๐๒/๙๐๐ และ ๘๐๒/๙๐๖ หมู่บ้านวังทองริเวอร์ปาร์ค ซอยริเวอร์ปาร์ค ๖ ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี หลังได้รับการร้องเรียนว่ามีเด็กวัยรุ่นจำนวนมากถูกแก๊งนายทุนเงินกู้นอกระบบบังคับทำงานเก็บเงินจากลูกหนี้

เมื่อไปถึงพบนายศักดิ์ชัย กลิ่นพงษ์ อายุ ๓๙ ปี และนายอธิคม ลงทอง อายุ ๒๖ ปี ลูกน้องนายทุนเงินกู้ ก่อนช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในบ้านได้ ๑๖ คน เป็นชาย ๑๐ คน หญิง ๖ คน อายุระหว่าง ๑๔ - ๒๐ ปี ก่อนยึดหลักฐานเอกสารเงินกู้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังพบมีด ไม้ สายยาง ระเบิดปิงปอง และท่อนเหล็กที่ดัดแปลงเป็นอาวุธ ก่อนคุมตัวนายศักดิ์ชัยกับนายอธิคม ส่งตำรวจ ปคม.สอบสวนดำเนินคดี

สอบถามเด็กวัยรุ่นที่ถูกหลอกมาทำงานทราบว่า แก๊งนายทุนจะบังคับให้ทำงานทุกวัน โดยต้องตื่นนอนก่อน ๙ โมงเช้า ใครตื่นสายจะโดนลงโทษด้วยการใช้สายยางฟาด แต่จะต้องออกไปเก็บเงินลูกหนี้พวกพ่อค้าแม่ค้าหรือวินจักรยานยนต์ แต่ไม่ทราบว่าแก๊งนายทุนคิดดอกเบี้ยเท่าไร ส่วนใหญ่จะกู้กันรายละ ๑๐,๐๐๐ บาท จ่ายทั้งต้นและดอกเบี้ยวันละ ๓๐๐ บาท ใครไม่จ่ายจะถูกข่มขู่ ทำให้ไม่มีใครกล้าเบี้ยว เนื่องจากแก๊งนายทุนรายนี้มีตำรวจรู้เห็นรับเงินด้วย ที่ผ่านมาเคยมีคนหลบหนีและถูกสมุนนายทุนไปตามกลับมาในสภาพถูกล็อกกุญแจมือและเอาใช้กั๊พพรตจักรยานยนต์ตีจนเลือดอาบทำให้ไม่มีใครกล้าหลบหนี

อย่างไรก็ตาม จากการสอบสวนนายศักดิ์ชัยกับนายอธิคม ลูกน้องนายทุนเงินกู้ยังไม่ยอมให้รายละเอียดใดๆ อ้างว่ามีหน้าที่ดูแลเด็กแต่ไม่ได้ทำร้าย แค่ข่มขู่ให้เกิดความหวาดกลัวเท่านั้น เจ้าหน้าที่จะได้คุมตัวไปสอบสวนขยายผลเพื่อติดตามจับกุมนายทุนเงินกู้รายนี้มาดำเนินคดีต่อไป

สถานการณ์สภาพปัญหาของสังคม การล่วงละเมิดสิทธิที่จะได้มีส่วนร่วม

เมื่อเวลา ๐๙๐๐ น.วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗ ที่โรงเรียนวัดนารีประดิษฐ์ หมู่ ๔ ต.ท่าไร่ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช นักเรียนทั้งโรงเรียนได้นัดหยุดเรียนและร่วมกับผู้ปกครองรวมกว่า ๑๐๐ คน ออกมารวมตัวกันที่โรงเรียนเพื่อขับไล่ นางนัยเนตร ศรีอุทัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนารีประดิษฐ์ ให้ย้ายออกจากพื้นที่โดยให้เหตุผลว่าตั้งแต่นางนัยเนตร เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นเวลากว่า ๖ ปี ได้พยายามบีบให้ครูเก่าย้ายออกจากโรงเรียนไปหลายคน จากนั้นจะทำเรื่องขอครูที่ตัวเองสนิทเข้ามาทำหน้าที่แทน และยังเอาเปรียบนักเรียนโดยการเรียกเก็บเงินค่าอาหารกลางวันจากนักเรียนเพิ่มคนละ ๕ - ๑๐ บาท/วัน สร้างความเดือดร้อนและแตกแยกในโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างมาก

ผู้ประท้วงกล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า ล่าสุดนางนัยเนตร ได้บอกเลิกจ้างนางลดาวัลย์ พละพลิง ครูอัตราจ้าง สอนชั้นอนุบาล สร้างความโกรธแค้นให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองและนักเรียน เป็นอย่างมากเนื่องจากเห็นว่านางลดาวัลย์ เป็นคนดี เป็นที่รักใคร่ของผู้ปกครองและนักเรียน นอกจากนี้ผู้ปกครองยังทราบข่าวการทุจริตเงินงบประมาณของโรงเรียน กรณีการเรียกเก็บเงินจากเด็กนักเรียนคนละ ๕-๑๐ บาท ต่อคนทุกวัน โดยอ้างว่าเป็นค่าอาหารกลางวันทั้ง ๆ ที่ทางสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สนับสนุนค่าอาหารเด็กมาแล้วต่อคนต่อหัว ๒๐ บาท รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างในโรงเรียนส่อไปในทางทุจริต ที่ผ่านทำให้ผู้ปกครองทนไม่ไหว ย้ายบุตรหลานออกไปเรียนที่โรงเรียนอื่นเป็นจำนวนมากจากเดิมนักเรียนกว่า ๔๐๐ คน แต่ตอนนี้เหลือเด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้น ป. ๖ แค่ ๘๔ คน จึงได้นัดรวมตัวกันเพื่อขับไล่ นางนัยเนตร ออกจากพื้นที่และไม่ยอมให้ครูลดาวัลย์ ลาออกจากโรงเรียนเด็ดขาด

หลังจากนั้นผู้ปกครองและเด็กนักเรียนได้เดินทางกลับบ้านเลขที่ ๔๒/๒ หมู่ ๔ ตำบลท่าไร่ ห่างจากโรงเรียนประมาณ ๑ กม. ซึ่งทราบว่านางนัยเนตร ไปแอบซ่อนตัวอยู่ เมื่อไปถึงนางนัยเนตร เห็นนักเรียนและผู้ปกครองจึงรีบเดินเข้าไปอยู่ในบ้าน ไม่ยอมออกมาพบกับผู้ชุมนุม ทำให้ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนยืนโวยวายขับไล่อยู่หน้าบ้านประมาณ ๒๐ นาทีจนกระทั่งนายสมศักดิ์ อนันตพิช นายกเทศมนตรีตำบลปากนคร ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียงที่ชาวบ้านเคารพนับถือรวมทั้งนายศานติศักดิ์ บุญสุข ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๔ ตำบลท่าไร่ ได้เดินทางเข้ามาเพื่อสอบถามและเข้ามาไกล่เกลี่ยกับชาวบ้าน โดยนายสมศักดิ์ อนันตพิช ได้เจรจาและและรับปากว่าจะประสานแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเอง โดยยืนยันจะดำเนินการตามข้อเรียกร้องของชาวบ้าน จึงทำให้ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนพึงพอใจได้แยกย้ายกลับแต่ยืนยันว่าจะกลับมารวมตัวอีกครั้งถ้ายังไม่ได้รับการแก้ไข

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นตามหลักการของกฎบัตรแห่ง สหประชาชาติ ที่ว่าด้วยศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน โดยการไม่เลือกปฏิบัติ โดยระลึกว่าเด็กมีสิทธิพิเศษที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองทั้งจากครอบครัวและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ประเทศไทยได้ลงนามเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ ๑๒กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และอนุสัญญามีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕

หลักการของอนุสัญญา

อนุสัญญานี้มีทั้งสิ้น ๕๔ข้อ โดย ๔๐ ข้อแรกมีสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของเด็ก ๔ประการ ส่วนอีก ๑๔ ข้อนั้นเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่จะทำให้เกิดการตามพันธกรณีที่ระบุไว้ในอนุสัญญา ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของรัฐภาคีที่ร่วมลงนามในสนธิสัญญานี้ โดยจะมีอยู่ ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กที่จะต้องได้รับจากรัฐและครอบครัวข้อ ๑ถึง ข้อ ๔๑

ส่วนที่ ๒ ส่วนของรัฐที่จะต้องดำเนินการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ ๔๒ ถึง ข้อ ๔๕

ส่วนที่ ๓ ส่วนของการลงนามระหว่างประเทศข้อ ๔๖ ถึง ๕๔

โดยจะเน้นหลักการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก การเคารพในสิทธิหน้าที่ของบิดามารดา และการปกป้องสิทธิเด็กด้วยมาตรการทางนิติบัญญัติ เด็กตามความหมายของอนุสัญญานี้หมายถึงมนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะ ก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่บังคับใช้แก่เด็กนั้น สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กสรุปได้ ๔ ประการ ดังนี้

๑. สิทธิที่จะมีชีวิตและอยู่รอด (Rights to Survival) เด็กทุกคนเมื่อเกิดมาแล้วจะมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ไม่ว่าจะเกิดมามีร่างกายที่สมบูรณ์หรือไม่ก็ตาม โดยเด็กที่เกิดมาต้องได้รับการจดทะเบียนการเกิด มีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีที่สุด ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ ที่พักอาศัย โภชนาการและการบริการทางการแพทย์เมื่อป่วยไข้ โดยบิดา มารดา ญาติพี่น้องหรือรัฐ เพื่อให้อยู่รอดและเจริญเติบโต สิทธิในการมีชีวิต เช่น สิทธิรับวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ สิทธิที่จะได้รับอาหารในปริมาณที่เพียงพอและสะอาด สิทธิที่จะได้รับปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

๒. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Rights to Protection) เป็นสิทธิที่เด็กได้รับปกป้องคุ้มครองจากการทารุณกรรมทุกรูปแบบ เช่นการทารุณกรรมทางร่างกาย การล่วงเกินทางเพศ การใช้แรงงานเด็ก

๓. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Rights to Development) เด็กทุกคนจะได้รับสิทธิให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม รวมถึงความต้องการ ความพึงพอใจ และความสุขของเด็ก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมครอบครัว ของโรงเรียน และสังคมที่เด็กอยู่ได้อย่างมีความสุข ได้มีโอกาสเล่น พักผ่อน ได้รับข้อมูลข่าวสาร มีอิสระในการคิดและการแสดงออก ได้รับการกล่อมเกลาทางด้านจิตใจ ความรู้ ความคิดที่เหมาะสมกับวัย ที่สำคัญที่สุด เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี

๔. สิทธิที่จะได้รับการมีส่วนร่วม (Rights to Participation) เป็นสิทธิที่ให้ความสำคัญกับการแสดงออก ทั้งในด้านความคิดและการกระทำของเด็ก ในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อาศัยอยู่ รวมทั้งสิทธิในการปกป้องเรียกร้อง ผลกระทบที่เกิดกับชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก ด้วยการอนุญาตให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสามารถแสดงความคิดเห็นโดยไม่กระทบสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

.....

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง การปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก

การละเมิดสิทธิเด็ก คือ การที่บุคคลอื่นกระทำการทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจทำให้เกิดความเสียหายต่อตัวเด็กหรือกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก

กฎหมายได้กำหนดสิทธิพื้นฐานของเด็กไว้ ๔ ประการ ได้แก่ สิทธิที่จะมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง และสิทธิที่ในการมีส่วนร่วม ดังนั้น ทุกคนจึงต้องร่วมมือกันปกป้องคุ้มครองเด็กโดยการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็กทั้ง ๔ ประการ ดังกล่าว

ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทยที่สำคัญ ได้แก่

๑. ปัญหาในการใช้แรงงานเด็ก เช่น นายจ้างจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีเข้าทำงานหรือให้เด็กทำงานเกินเวลาที่กฎหมายกำหนด หากไม่ทำจะถูกนายจ้างขู่ว่าจะให้อออาหารและจะทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้ นายจ้างบางคนยังให้เด็กทำงานในสภาพที่เลวร้ายไม่ปลอดภัย เช่น ให้เด็กทำงานในเรือประมงที่ออกไปในทะเลลึก

๒. ปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น เด็กถูกคนใกล้ชิด คนในครอบครัว หรือแม่กระทั่งพ่อข่มขืน กระทำชำเรา ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารของเด็กทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๓. ปัญหาการใช้ความรุนแรงกับเด็ก ที่สำคัญ ได้แก่ เด็กถูกพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือคนใกล้ชิดทำร้ายร่างกายด้วยวิธีการทารุณ เช่น ใช้ไฟจี้ตามเนื้อตามตัว ใช้ไม้หรือวัตถุที่เป็นของแข็งทุบตีตามร่างกายหรือศีรษะ หรือเด็กถูกครูใช้ไม้หรือวัตถุอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมทุบตีด้วยความทารุณจนได้รับบาดเจ็บ

แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก

เพื่อปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก สิ่งที่ได้ควรกระทำ คือ

๑. ไม่ออกนอกสถานที่ที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่ไปกับผู้ปกครอง

๒. ไม่คบหากับบุคคลที่จะชักนำไปในทางที่เสื่อมเสีย

๓. ระมัดระวังไม่กระทำการใด ๆ ที่จะป็นสาเหตุให้มีการประพฤติไปในทางเสียหาย เช่น ไม่เล่นการพนัน ไม่เสพสารเสพติด

๔. หลีกเลี่ยงการพูดคุยหรือชักชวนจากคนแปลกหน้า เพราะอาจถูกล่อลวงไปในทางไม่ดี

๕. แจ้งผู้ปกครอง ครู หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อถูกละเมิดสิทธิหรือพบเห็นผู้อื่นถูกละเมิดสิทธิ

การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย

รัฐบาลไทยได้มีมาตรการหลายประการที่ออกมาเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย เช่น

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กในลักษณะของการจัดฝึกอบรมจัดเวทีประชาคมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการละเมิดและการป้องกันสิทธิเด็ก

๒. ส่งเสริมหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กที่มีอยู่แล้วในชุมชน ตำบล หรือหมู่บ้านให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการละเมิดและการป้องกันสิทธิเด็ก

๓. สร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวเพื่อสร้างความอบอุ่นและสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว

๔. สร้างอาสาสมัครท้องถิ่นเพื่อรณรงค์ให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมที่เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิเด็ก

๕. สร้างเครือข่ายในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อนในโรงเรียนท้องถิ่นที่มีเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิเด็ก

๖. รณรงค์เพื่อต่อต้านการละเมิดสิทธิเด็กโดยใช้สื่อมวลชนในท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเด็กผ่านสื่อต่าง ๆ

๗. ดำเนินมาตรการทางสังคมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม โดยให้ทุกสถาบันในสังคมเข้ามามีบทบาท เช่น สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว

๘. ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในเรื่องสิทธิเด็ก

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเด็ก มีดังนี้

๑. มูลนิธิคุ้มครองเด็ก จัดตั้งเพื่อให้การป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลือ พิ้นฟู และพัฒนาเด็กไทยที่ประสบภาวะทุกข์ยาก ถูกทอดทิ้งในสังคม

๒. มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นโครงการหนึ่งของมูลนิธิเด็ก จนกระทั่งได้ก่อตั้งเป็นมูลนิธิศูนย์พิทักษ์เด็ก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ ปกป้อง คุ้มครองเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๑๘ ปี เช่น การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกละเมิดล่วงเกินทางเพศ การล่อลวงบังคับให้ค้าประเวณี การใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม เป็นต้น

๓. มูลนิธิปวีณา หงสกุล เป็นมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ด้อยโอกาส ที่ถูกละเมิดสิทธิถูกทารุณกรรมในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการฟื้นฟูด้านร่างกายและจิตใจ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็ก

บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็ก ที่ได้กำหนดไว้เพื่อคุ้มครองเด็กในประเทศไทย ที่สำคัญ ได้แก่

๑. บทบัญญัติเกี่ยวกับการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็ก บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กไว้มากมาย ซึ่งรวมทั้งเด็กปกติ เด็กพิการ ทูพพลภาพ และเด็กด้อยโอกาสในสังคม

๒. อนุสัญญาสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยให้การรับรองไว้ใน พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยทั่วไป เช่น กฎหมายแรงงานและพระราชบัญญัติการปราบปรามการค้าประเวณี มีบทบัญญัติไม่ให้บริการต่อเด็กหรือผู้เยาว์ โดยมีโทษตามกฎหมาย

.....

ใบความรู้ (สำหรับครู) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ผู้แต่งคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ
ผู้แปล กระทรวงการต่างประเทศ

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สิงหาคม ๒๕๔๐

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้

พิจารณาว่าตามหลักการที่ประกาศในกฎบัตรสหประชาชาตินั้นการยอมรับในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกันซึ่งไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาตินั้นเป็นรากฐานของเสรีภาพความยุติธรรมและสันติภาพในโลก

คำนึงถึงว่าบรรดาประชาชนแห่งสหประชาชาติได้ยืนยันไว้ในกฎบัตรถึงความศรัทธาต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์และได้ตั้งเจตจำนงที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมและมาตรฐานแห่งชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้เสรีภาพที่กว้างขวางขึ้น

ยอมรับว่าสหประชาชาติได้ประกาศและตกลงในปฏิญญาและกติกาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทั้งปวงที่กำหนดไว้โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าชนิดใดๆ อาทิเช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนาความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่นต้นกำเนิดทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สินการเกิดหรือสถานะอื่น

ระลึกว่าสหประชาชาติได้ประกาศในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

เชื่อว่า ครอบครัวในฐานะเป็นกลุ่มพื้นฐานของสังคมและเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสำหรับการเจริญเติบโตและความอยู่ดีกินดีของสมาชิกทุกคนโดยเฉพาะเด็กควรจะได้รับ การคุ้มครองและการช่วยเหลือที่จะสามารถมีความรับผิดชอบในชุมชนของตนได้อย่างเต็มที่

ยอมรับว่า เพื่อให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนและเต็มที่เด็กควรจะได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมของครอบครัว ในบรรยากาศแห่งความผาสุก ความรักและความเข้าใจ

พิจารณาว่า ควรเตรียมให้เด็กพร้อมอย่างเต็มที่ที่จะดำรงชีวิตที่เป็นตัวของตัวเองในสังคมและควรเลี้ยงดูเด็กตามเจตนารมณ์แห่งอุดมคติที่ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติโดยเฉพาะตามเจตนารมณ์แห่งสันติภาพ ศักดิ์ศรีความอดกลั้น เสรีภาพ ความเสมอภาคและความเป็นเอกภาพ

คำนึงถึงว่า ได้มีการระบุถึงความจำเป็นที่จะขยายการดูแลโดยเฉพาะแก่เด็กในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๒๔ และในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งสมัชชาได้รับเอาเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๙ และได้มีการยอมรับในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (โดยเฉพาะข้อ ๒๓ และ ๒๔) ในกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (โดยเฉพาะข้อ ๑๐) และในธรรมนูญและตราสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องของทบวงการชำนัญพิเศษและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของเด็ก

คำนี้ถึงว่า ตามที่ได้ระบุในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้นเด็กโดยเหตุที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจจึงต้องการการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษรวมถึงต้องการการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการเกิด ระลึกว่า บทบัญญัติของปฏิญญาว่าด้วยหลักกฎหมายและสังคมอันเกี่ยวกับการคุ้มครองและสวัสดิภาพเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการอุปการะและการรับเป็นบุตรบุญธรรมทั้งในประเทศและระหว่าง ประเทศถูกระเบียบมาตรฐานขั้นต่ำสุดของสหประชาชาติสำหรับการบริหารงานยุติธรรมแก่ผู้เยาว์ (กฎปักกิ่ง) และปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองสตรีและเด็กในภาวะฉุกเฉินและกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธ

ยอมรับว่า ประเทศทั้งปวงในโลกมีเด็กที่ดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะที่ยากลำบากอย่างยิ่งและเขาเหล่านั้นจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ

พิจารณาตามสมควรถึง ความสำคัญของประเพณีและค่านิยมทางวัฒนธรรมของชนแต่ละกลุ่มที่มีต่อการ คุ้มครองและพัฒนาการอย่างกลมกลืนของเด็ก

ยอมรับความสำคัญ ของความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็กในทุก ๆ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา

ข้อ ๑

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้เด็กหมายถึงมนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีเว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะ ก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

ข้อ ๒

๑. รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขต อำนาจของตนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคมทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การ เกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็กหรือบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

๒. รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับการคุ้มครองจากการ เลือกปฏิบัติหรือการลงโทษในทุกรูปแบบบนพื้นฐานของสถานภาพกิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออกหรือความ เชื่อของบิดามารดาผู้ปกครอง ตามกฎหมายหรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก

ข้อ ๓

๑. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็กไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือเอกชนศาลยุติธรรมหน่วยงานฝ่ายบริหารหรือองค์กรนิติบัญญัติผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง เป็นลำดับแรก

๒. รัฐภาคีรับที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและการดูแลแก่เด็กเท่าที่จำเป็นสำหรับความอยู่ดี ของเด็กโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตาม กฎหมายด้วย และเพื่อการนี้จะดำเนินการทางนิติบัญญัติ และบริหารที่เหมาะสมทั้งปวง

๓. รัฐภาคีจะประกันว่า สถาบันการบริการและการอำนวยความสะดวกที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการ ดูแลหรือการคุ้มครองเด็กนั้นจะเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจโดยเฉพาะในด้าน ความปลอดภัยสุขภาพและในเรื่องจำนวนและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ตลอดจนการกำกับดูแลที่มี ประสิทธิภาพ

ข้อ ๔

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงทั้งด้านนิติบัญญัติ บริหารและด้านอื่นๆเพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิที่อนุสัญญานี้ได้ให้การยอมรับในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมนั้น รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการเช่นว่านั้นโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และภายในกรอบของความร่วมมือระหว่างประเทศเมื่อจำเป็น

ข้อ ๕

รัฐภาคีจะเคารพต่อความรับผิดชอบสิทธิ และหน้าที่ของบิดามารดา หรือของสมาชิกของครอบครัว ขยายหรือชุมชนซึ่งกำหนดไว้โดยขนบธรรมเนียมในท้องถิ่นหรือของผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กตามกฎหมายในอันที่จะให้แนวทางและการแนะนำตามที่เหมาะสมในการใช้สิทธิของเด็ก ตามที่อนุสัญญานี้ให้การรับรองในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

ข้อ ๖

๑. รัฐภาคียอมรับว่าเด็กทุกคนมีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิต
๒. รัฐภาคีจะประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ ให้มีการอยู่รอดและการพัฒนาของเด็ก

ข้อ ๗

๑. เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และจะมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิดและสิทธิที่จะได้สัญชาติและเท่าที่จะเป็นไปได้ สิทธิที่จะรู้จักและได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน
๒. รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายในและพันธกรณีของรัฐภาคีที่มีอยู่ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ได้เกิดจะตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ

ข้อ ๘

๑. รัฐภาคีรับที่จะเคารพต่อสิทธิของเด็กในการรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้รวมถึงสัญชาติ ชื่อและความสัมพันธ์ทางครอบครัวของตนตามที่กฎหมายรับรองโดยปราศจากการแทรกแซงที่มีขอบด้วยกฎหมาย
๒. ในกรณีที่มีการตัดเอกลักษณ์บางอย่าง หรือทั้งหมดของเด็กออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายรัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองตามสมควรเพื่อให้เอกลักษณ์ของเด็กกลับคืนมาโดยเร็ว

ข้อ ๙

๑. รัฐภาคีจะประกันว่า เด็กจะไม่ถูกแยกจากบิดามารดาโดยขัดกับความประสงค์ของบิดามารดาเว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานที่มีอำนาจซึ่งอาจถูกทบทวนโดยทางศาลจะกำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่ว่าการแยกเช่นนี้จำเป็นเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็กการกำหนดเช่นนี้อาจจำเป็นในกรณีเฉพาะ เช่น ในกรณีที่เด็กถูกรักษาโดยมิชอบหรือถูกทอดทิ้งละเลยโดยบิดามารดาหรือในกรณีที่บิดามารดาอยู่แยกกัน และต้องมีการตัดสินใจว่าเด็กจะพำนักที่ใด

๒. ในการดำเนินการใด ๆ ตามวรรค ๑ ของข้อนี้จะให้โอกาสทุกฝ่ายที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวและแสดงความคิดเห็นของตนให้ประจักษ์

๓. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่ถูกแยกจากบิดาหรือมารดา หรือจากทั้งคู่ในอันที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัวและการติดต่อโดยตรงทั้งกับบิดาและมารดาอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่เป็นการขัดต่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

๔. ในกรณีที่มีการแยกเช่นว่านี้ เป็นผลมาจากการกระทำใด ๆ โดยรัฐภาคีต่อบิดาหรือมารดาหรือทั้งบิดาและมารดา หรือต่อเด็ก เช่น การกักขัง การจำคุก การเนรเทศการส่งตัวออกนอกประเทศ หรือการเสียชีวิต (รวมทั้งการเสียชีวิตอันเกิดจากสาเหตุใด ๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้นั้นอยู่ในการควบคุมของรัฐ) หากมีการร้องขอรัฐภาคีนั้นจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นเกี่ยวกับที่อยู่ของสมาชิกของครอบครัวที่หายไปแก่บิดามารดาเด็ก หรือในกรณีที่เหมาะสม แก่สมาชิกคนอื่นของครอบครัวเว้นแต่เนื้อหาของข้อมูลข่าวสารนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความอยู่ดีของเด็กอนึ่งรัฐภาคีจะให้การประกันต่อไปว่าการยื่นคำร้องขอเช่นนั้นจะไม่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐

๑. ตามพันธกรณีของรัฐภาคี ภายใต้ข้อ ๙ วรรค ๑ คำร้องของเด็กหรือบิดามารดาของเด็กที่จะเดินทางเข้าหรือออกนอกรัฐภาคีเพื่อวัตถุประสงค์ของการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัวจะได้รับการดำเนินการโดยรัฐภาคีในลักษณะที่เป็นคุณมีมนุษยธรรมและรวดเร็วรัฐภาคีจะประกันอีกด้วยว่าการยื่นคำร้องดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ร้องและสมาชิกในครอบครัวของผู้ร้อง

๒. เด็กที่บิดามารดาอาศัยอยู่ต่างรัฐกันกับเด็กจะมีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัวและการติดต่อโดยตรงกับทั้งบิดาและมารดา ได้อย่างสม่ำเสมอเว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ เพื่อการนี้และตามพันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้ข้อ ๙ วรรค ๑ รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็ก และบิดามารดาของเด็กในอันที่จะเดินทางออกนอกประเทศใด ๆ รวมทั้งประเทศของตนและสิทธิที่จะเดินทางเข้าประเทศของตน สิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่กำหนดไว้โดยกฎหมายเท่านั้นและซึ่งจำเป็นสำหรับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และสอดคล้องกับสิทธิอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญานี้

ข้อ ๑๑

๑. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการต่างๆที่จะหยุดยั้งการโยกย้ายเด็กและการไม่ส่งเด็กกลับคืนจากต่างประเทศที่มีขอบด้วยกฎหมาย

๒. เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะส่งเสริมให้มีการจัดทำความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคี หรือการภาคยานุวัติความตกลงที่มีอยู่

ข้อ ๑๒

๑. รัฐภาคีจะประกันแก่เด็กที่สามารถ มีความคิดเห็นเป็นของตนเองได้แล้วซึ่งสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเหล่านั้นโดยเสรีในทุกๆเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กทั้งนี้ความคิดเห็นดังกล่าวของเด็กจะได้รับการพิจารณาตามสมควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็กนั้น

๒. เพื่อความมุ่งประสงค์นี้เด็กจะได้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสที่จะมีสิทธิมีเสียงในกระบวนการพิจารณาทาง ตุลาการและทางปกครองใดๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กไม่ว่าโดยตรง หรือโดยผ่านผู้แทนหรือองค์กรที่เหมาะสม ในลักษณะที่สอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติตามกฎหมายภายใน

ข้อ ๑๓

๑. เด็กจะมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก สิทธินี้จะรวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหาได้รับ หรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดทุกลักษณะ โดยไม่ถูกจำกัดโดยเขตแดนไม่ว่าจะโดยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือการตีพิมพ์ในรูปของศิลปะหรือผ่านสื่ออื่นใดตามที่เด็กเลือก

๒. การใช้สิทธิดังกล่าวนี้อาจอยู่ภายใต้ข้อจำกัดบางประการแต่ข้อจำกัดเหล่านี้ต้องเป็นข้อจำกัดเช่นที่บัญญัติตามกฎหมายและเช่นที่จำเป็นเท่านั้น

ก. เพื่อการเคารพต่อสิทธิและชื่อเสียงของบุคคลอื่นหรือ

ข. เพื่อการรักษาความมั่นคงแห่งชาติหรือความสงบเรียบร้อย หรือสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน

ข้อ ๑๔

๑. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา

๒. รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและผู้ปกครองตามกฎหมายในกรณีที่เหมาะสมในอันที่จะให้แนวทางแก่เด็กในการใช้สิทธิของตนในลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่พัฒนาตามวัยของเด็ก

๓. เสรีภาพในการแสดงออกทางศาสนา หรือความเชื่อของตนอาจอยู่เพียงภายใต้ข้อจำกัดเช่นที่กำหนดโดยกฎหมายเท่านั้นและเช่นที่จำเป็นที่จะรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย สาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชนหรือสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น

ข้อ ๑๕

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีเสรีภาพในการสมาคมและเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ

๒. ไม่อาจมีการจำกัดการใช้สิทธิเหล่านี้นอกเหนือจากข้อจำกัดที่กำหนดขึ้นโดยสอดคล้องกับกฎหมายและที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติหรือความปลอดภัยของประชาชนความสงบเรียบร้อยการคุ้มครองด้านสาธารณสุขหรือศีลธรรมหรือการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น

ข้อ ๑๖

๑. เด็กจะไม่ถูกแทรกแซงโดยพลการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้านหรือหนังสือได้ตอบ รวมทั้งจะไม่ถูกกระทำโดยมิชอบต่อเกียรติ และชื่อเสียง

๒. เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซงหรือการกระทำดังกล่าว

ข้อ ๑๗

รัฐภาคียอมรับในหน้าที่อันสำคัญของสื่อมวลชนและจะประกันว่า เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและวัสดุจากแหล่งต่าง ๆ กันทั้งในประเทศและระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่มุ่งส่งเสริมความผาสุกทั้งทางสังคมจิตใจ และศีลธรรม ตลอดจนสุขภาพกายและจิตของเด็ก เพื่อการนี้รัฐภาคีจะ

ก) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่จะมีประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรมแก่เด็กและโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ ๒๙

ข) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิต แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและวัสดุดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

ค) ส่งเสริมการผลิต และเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก

ง) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความจำเป็นทางด้านภาษาของเด็กที่เป็นสมาชิกของชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง

จ) ส่งเสริมการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันเด็ก จากข้อมูลข่าวสารและวัสดุที่เป็นอันตรายต่อความอยู่ดีกินดีของเด็ก ทั้งนี้โดยคำนึงถึงบทบัญญัติ ในข้อ ๑๓ และ ๑๘

ข้อ ๑๘

๑. รัฐภาคีจะใช้ความพยายามอย่างที่สุดเพื่อประกันให้มีการยอมรับหลักการที่ว่าทั้งบิดาและมารดามีความรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายแล้วแต่กรณีเป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นในการเลี้ยงดูและการพัฒนาเด็กโดยคำนึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นพื้นฐาน

๒. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้หลักประกันและส่งเสริมที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่บิดามารดาและผู้ปกครองตามกฎหมายในอันที่จะปฏิบัติความรับผิดชอบของตนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและจะประกันให้มีการพัฒนาสถาบันการอำนวยความสะดวก และการบริการต่าง ๆ สำหรับการดูแลเด็ก

๓. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะประกันว่า บุตรของบิดามารดาที่จะต้องทำงาน มีสิทธิได้รับประโยชน์จากการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่พวกเขาจะมีสิทธิจะได้

ข้อ ๑๙

๑. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหารสังคม และการศึกษาในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตการทำร้ายหรือการกระทำอันมิชอบการทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาทการปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

๒. ตามแต่จะเหมาะสมมาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคมในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล ตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่น และให้มีการระบุงการรายงานการส่งเรื่องเพื่อพิจารณา การสืบสวนการปฏิบัติและการติดตามเรื่องของกรณีการปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุมาแล้วข้างต้นและในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ข้อ ๒๐

๑. เด็กที่ถูกพรากจากสภาพครอบครัว ไม่ว่าจะโดยถาวรหรือชั่วคราวหรือที่ไม่อาจปล่อยให้อยู่ในสภาพที่ว่านั้น เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเองจะได้รับการคุ้มครอง และความช่วยเหลือพิเศษที่จัดให้โดยรัฐ

๒. รัฐภาคีจะประกันให้มีการดูแลแก่เด็กเช่นว่านั้นตามกฎหมายภายใน

๓. นอกเหนือจากประการอื่นแล้ว การดูแลดังกล่าวอาจรวมถึง การจัดหาผู้อุปถัมภ์ กาฟาลาห์ ของกฎหมายอิสลาม การรับบุตรบุญธรรม หรือถ้าจำเป็นการจัดให้อยู่ในความดูแลของสถาบันที่เหมาะสมสำหรับการดูแลเด็กในการพิจารณาถึงหนทางแก้ไขให้คำนึงถึงการควรให้ความต่อเนื่องในการเลี้ยงดูเด็กและภูมิหลังทางชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาของเด็ก

ข้อ ๒๑

รัฐภาคีซึ่งยอมรับและ /หรือยอมให้มีระบบการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจะประกันว่าประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญที่สุด และจะ

ก) ประกันว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเท่านั้นซึ่งเป็นผู้กำหนดตามกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้บังคับอยู่และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสารทั้งปวงที่เกี่ยวข้องและเชื่อถือได้ว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้นกระทำได้เมื่อคำนึงถึงสถานภาพของเด็กในส่วนที่เกี่ยวกับบิดามารดาญาติพี่น้อง และผู้ปกครองตามกฎหมาย และในกรณีที่จำเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ให้ความยินยอมอย่างผู้เข้าใจเรื่องต่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยได้รับคำปรึกษาตามที่จำเป็น

ข) ยอมรับว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศอาจถือได้ว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของการดูแลเด็กหากไม่สามารถจัดหาผู้อุปถัมภ์ หรือครอบครัวที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้เด็กได้หรือไม่สามารถให้เด็กได้รับการดูแลด้วยวิธีการอันเหมาะสมในประเทศถิ่นกำเนิดของเด็กนั้น

ค) ประกันว่าเด็กที่อยู่ในข่ายของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศจะได้รับมาตรการคุ้มครองและมาตรฐานเช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในกรณีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมภายในประเทศ

ง) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อประกันว่าในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมข้ามประเทศนั้น การจัดหาผู้อุปการะแก่เด็กจะไม่ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ทางการเงินที่ไม่สมควรจากการนั้น

จ) ส่งเสริมเมื่อเป็นการเหมาะสม ซึ่งความมุ่งหมายของข้อนี้โดยการจัดทำข้อตกลงหรือความตกลง ทวิภาคีหรือพหุภาคีและภายในกรอบนี้พยายามที่จะประกันว่าการจัดหาผู้อุปถัมภ์แก่เด็กในอีกประเทศหนึ่งนั้น ได้กระทำโดยหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจ

ข้อ ๒๒

๑. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่าเด็กที่ร้องขอสถานะเป็นผู้ลี้ภัยหรือที่ได้รับการพิจารณาเป็นผู้ลี้ภัยตามกฎหมายหรือกระบวนการภายในหรือระหว่างประเทศที่ใช้บังคับไม่ว่าจะมีบิดามารดาของเด็กหรือบุคคลอื่นติดตามมาด้วยหรือไม่ก็ตาม จะได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมที่เหมาะสมในการได้รับสิทธิที่มีอยู่ตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาและในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ อันเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนหรือมนุษยธรรมซึ่งรัฐดังกล่าวเป็นภาคี

๒. เพื่อวัตถุประสงค์นี้รัฐภาคีจะให้ความร่วมมือตามที่พิจารณาว่าเหมาะสมแก่ความพยายามใดๆ ของทั้งองค์การสหประชาชาติและองค์การระดับรัฐบาลหรือองค์การที่มีในระดับรัฐบาลอื่นที่มีอำนาจซึ่งร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กเช่นว่าและในการติดตามหาบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นของครอบครัวของเด็กผู้ลี้ภัยเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัวของเด็กในกรณีที่ไม่สามารถค้นพบบิดามารดาหรือสมาชิกอื่นๆ ของครอบครัวของเด็กทั้งที่เป็นการถาวรหรือชั่วคราวไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดดังเช่นที่ได้ระบุไว้ในอนุสัญญานี้

ข้อ ๒๓

๑. รัฐภาคียอมรับว่าเด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิต ควรมีชีวิตที่สมบูรณ์และปกติสุขในสภาวะที่ประกันในศักดิ์ศรีส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและเอื้ออำนวยให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในชุมชน

๒. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กพิการที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษและจะสนับสนุนและประกันที่จะขยายเท่าที่กำลังทรัพยากรจะอำนวยความสะดวกช่วยเหลือซึ่งมีการร้องขอและซึ่งเหมาะสมกับสภาพของเด็กและสภาพการณ์ของบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็กไปยั้งเด็กที่อยู่ในเกณฑ์และผู้ที่ได้รับผิดชอบในการดูแลเด็ก

๓. โดยยอมรับความจำเป็นพิเศษของเด็กพิการ ความช่วยเหลือที่ให้ตามวรรค ๒ ของข้อนี้เป็นไปเพื่อให้เปล่าเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงกำลังทรัพย์ของบิดามารดาหรือบุคคลอื่นที่ดูแลเด็กและความช่วยเหลือเช่นว่าจะถูกกำหนดขึ้นเพื่อที่จะประกันว่าเด็กพิการจะสามารถอย่างมีประสิทธิภาพที่จะเข้าถึง และได้รับการศึกษา การฝึกอบรมการบริการดูแลสุขภาพ การบริการด้านการฟื้นฟูสภาพ การเตรียมพร้อมสำหรับการจ้างงานและโอกาสทางด้านสันตนาการในลักษณะที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างเต็มที่เท่าที่เป็นไปได้ในการเข้ากับสังคมและการพัฒนาตนเองซึ่งรวมถึงการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้วย

๔. ภายใต้บรรยากาศความร่วมมือระหว่างประเทศรัฐภาคีจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมในด้านการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน และด้านการรักษาเด็กพิการทางการแพทย์ทางจิตวิทยา และทางการฟื้นฟูสมรรถภาพรวมทั้งการเผยแพร่และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิธีฟื้นฟูการศึกษาและการบริการด้านการฝึกอาชีพโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้รัฐภาคีสามารถปรับปรุงความสามารถและทักษะและเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านนี้ในเรื่องนี้ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการคำนึงถึงเป็นพิเศษ

ข้อ ๒๔

๑. รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กที่จะได้รับมาตรฐานสาธารณสุขที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการบำบัดรักษาความเจ็บป่วย และการฟื้นฟูสุขภาพรัฐภาคีจะพยายามดำเนินการที่จะประกันว่าไม่มีเด็กคนใดถูกลิดรอนสิทธิในการรับบริการดูแลสุขภาพเช่นว่านั้น

๒. รัฐภาคีจะให้มีการปฏิบัติตามซึ่งสิทธินี้อย่างเต็มที่และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะดำเนินการมาตรการที่เหมาะสมดังนี้

ก) ลดการเสียชีวิตของทารกและเด็ก

ข) ประกันให้มีการให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่จำเป็น และการดูแลสุขภาพแก่เด็กทุกคน โดยเน้นการพัฒนาการดูแลสุขภาพขั้นปฐม

ค) ต่อสู้กับโรคภัยและทุพโภชนาการรวมทั้งที่อยู่ภายในขอบข่ายของการดูแลสุขภาพขั้นปฐมซึ่งนอกเหนือจากวิธีการอื่นแล้วยังดำเนินการโดยการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่พร้อมแล้วและโดยการจัดหาอาหารที่ถูกหลักโภชนาการและน้ำดื่มที่สะอาดอย่างเพียงพอ ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงอันตรายและความเสี่ยงของมลภาวะแวดล้อม

ง) ประกันให้มีการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสมแก่มารดา ทั้งก่อนและหลังคลอด

จ) ประกันว่าทุกส่วนของสังคม โดยเฉพาะบิดามารดาและเด็ก จะได้รับข้อมูล ข่าวสารและเข้าถึงการศึกษาและการสนับสนุนให้ใช้ความรู้พื้นฐานในเรื่องโภชนาการและสุขภาพเด็กเรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาเรื่องอนามัยและสุขภาพจิตและเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ

ฉ) พัฒนาการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันการแนะนำแก่บิดามารดาและการให้บริการและการศึกษาในเรื่องการวางแผนครอบครัว

๓. รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทั้งปวงเพื่อที่จะขจัดทางปฏิบัติดั้งเดิมที่เป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็ก

๔. รัฐภาคีรับที่จะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อที่จะให้การดำเนินการให้สิทธิที่ยอมรับในข้อนี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ตามลำดับเกี่ยวกับเรื่องนี้ความจำเป็นของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ ๒๕

รัฐภาคียอมรับในสิทธิของเด็กผู้ซึ่งได้รับการจัดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจให้ไปได้รับการดูแล การคุ้มครองหรือการบำบัดรักษาสุขภาพ ทั้งทางร่างกายหรือจิตในอันที่จะได้รับการทบทวนการบำบัดรักษาสุขภาพ ทั้งทางร่างกายหรือจิตในอันที่จะได้รับการทบทวนการบำบัดรักษาที่ให้แก่เด็กเป็นระยะๆตลอดจนสถานะแวดล้อมอื่นทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการจัดดังกล่าว

ข้อ ๒๖

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคน ในอันที่จะได้รับประโยชน์จากการประกันสังคมรวมถึงการประกันภัยทางสังคม และจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สิทธินี้บังเกิดผลอย่างเต็มที่ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

๒. ในกรณีที่เหมาะสม การให้ประโยชน์ควรคำนึงถึงทรัพยากรและสภาวะแวดล้อมของเด็กและบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนข้อพิจารณาอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการร้องขอรับประโยชน์ ซึ่งกระทำโดยเด็กผู้นั้นหรือตัวแทน

ข้อ ๒๗

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคนในอันที่จะได้รับมาตรฐานของการดำรงชีวิตที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาด้านร่างกายสมอง จิตใจ ศีลธรรม และสังคมของเด็ก

๒. บิดามารดาหรือผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กมีความรับผิดชอบเบื้องต้นที่จะจัดหาสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาของเด็กทั้งนี้ ตามความสามารถและกำลังทางการเงินของบุคคลเหล่านั้น

๓. ตามสภาวะและกำลังความสามารถของประเทศรัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะให้ความช่วยเหลือบิดามารดาและผู้อื่นที่รับผิดชอบต่อเด็กในการดำเนินการตามสิทธินี้และในกรณีที่เป็นรัฐภาคี จะให้ความช่วยเหลือด้านวัตถุและแผนงานสนับสนุนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านโภชนาการ เครื่องนุ่งห่มและที่อยู่

๔. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะได้รับชดใช้ค่าเลี้ยงดูเด็กคืนจากบิดามารดาหรือผู้อื่นที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็กทั้งที่อยู่ในรัฐภาคีเองและรัฐอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บุคคลที่มีความรับผิดชอบทางการเงินต่อเด็กอาศัยอยู่ในรัฐอื่นนอกเหนือจากรัฐที่เด็กอาศัยอยู่รัฐภาคีจะส่งเสริมการเข้าเป็นภาคีในความตกลงระหว่างประเทศหรือการจัดทำความตกลงเช่นว่านั้น ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงอื่นๆที่เหมาะสม

ข้อ ๒๘

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษาและเพื่อที่จะให้สิทธินี้บังเกิดผลตามลำดับและบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ

ก) จัดการศึกษาระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่างๆรวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพจัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่าและการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีที่จะเป็น

ค) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่ทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถโดยทุกวิธีการที่เหมาะสม

ง) ทำให้ข้อมูลข่าวสารและการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพเป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน

จ) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอและลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

๒. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่าระเบียบวินัยของโรงเรียนได้กำหนดขึ้นในลักษณะที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กและสอดคล้องกับอนุสัญญา

๓. รัฐภาคีจะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะเกื้อกูลต่อการขจัดความเหลื่อมล้ำและการไม่รู้หนังสือทั่วโลกและเอื้ออำนวยให้ได้รับความรู้ทางวิชาการและทางเทคนิคและวิธีการสอนสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ ๒๙

๑. รัฐภาคีตกลงว่าการศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่

ก) การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษและความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน

ข) การพัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและต่อหลักการที่วางไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

ค) การพัฒนาความเคารพต่อบิดามารดาของเด็ก เอกลักษณะทางวัฒนธรรม ภาษาและค่านิยมของเด็กนั่นเองและต่อค่านิยมของชาติที่เด็กนั้นอาศัยอยู่และต่อค่านิยมของชาติถิ่นกำเนิดของเขา และต่ออารยธรรมอื่นๆที่แตกต่างไปจากของเขาเอง

ง) การเตรียมเด็กให้มีชีวิตที่มีความรับผิดชอบในสังคมที่เสรีด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจกัน สันติภาพความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศและมิตรภาพในหมู่มวลมนุษย์ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มคนชาติ กลุ่มศาสนาตลอดจนในหมู่คนพื้นเมืองเดิม

จ) การพัฒนาความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

๒. ไม่มีความตอนใดในข้อนี้หรือในข้อ ๒๘ ที่จะได้รับการตีความให้เป็นการก้าวท้าวเสรีภาพของบุคคลและขององค์กรในการจัดตั้งและอำนวยความสะดวกทางการศึกษาแต่ทั้งนี้จะต้องเคารพต่อหลักการที่ระบุไว้ในวรรค ๑ ของข้อนี้เสมอและต่อเงื่อนไขที่ว่าการศึกษาที่ให้ในสถาบันเหล่านั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐได้วางไว้

ข้อ ๓๐

ในรัฐที่มีชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์ศาสนา หรือภาษา หรือกลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาศัยอยู่เด็กที่มาจากชนกลุ่มน้อยนั้นหรือที่เป็นชนพื้นเมืองจะต้องไม่ถูกปฏิเสธซึ่งสิทธิที่จะปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่จะนับถือและปฏิบัติทางศาสนาหรือสิทธิที่จะใช้ภาษาของตนในชุมชนกับสมาชิกอื่นในกลุ่มเดียวกัน

ข้อ ๓๑

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะมีการพักและเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทางสันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็กและการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

๒. รัฐภาคีจะเคารพและส่งเสริมสิทธิเด็กที่จะเข้ามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทางวัฒนธรรมและศิลปะ และจะสนับสนุนการใช้โอกาสที่เหมาะสมเท่าเทียมกันสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะสันทนาการและการพักผ่อนหย่อนใจ

ข้อ ๓๒

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจและจากการทำงานใดที่นำจะเป็นการเสี่ยงอันตรายหรือที่ขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือการพัฒนาทางร่างกายสมอง จิตใจ ศิลธรรมและสังคมของเด็ก

๒. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคมและการศึกษาเพื่อประกันให้มีการดำเนินการตามข้อนี้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวและโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในตราสารระหว่างประเทศอื่นๆ รัฐภาคีจะ

- ก) กำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับการรับเข้าทำงาน
- ข) กำหนดกฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง และสภาพการทำงาน
- ค) กำหนดบทลงโทษ หรือวิธีการลงโทษอื่นๆที่เหมาะสมเพื่อประกันให้ข้อนี้มีผลใช้บังคับจริงจัง

ข้อ ๓๓

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงรวมทั้งมาตรการทางนิติบัญญัติบริหารสังคมและทางการศึกษาที่จะคุ้มครองเด็กจากการที่ใช้โดยผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติดรวมทั้งสารที่มีพิษต่อจิตประสาทอื่นๆ ที่ได้นิยามไว้ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและที่จะป้องกันการใช้เด็กเพื่อการผลิตและค่าโดยผิดกฎหมายซึ่งสารเช่นนั้น

ข้อ ๓๔

รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศและการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศและมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

- ก) การชักจูงหรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใดๆที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- ข) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณีหรือการกระทำอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- ค) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจารและที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร

ข้อ ๓๕

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพาการขายหรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดหรือในรูปแบบใด

ข้อ ๓๖

รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

ข้อ ๓๗

รัฐภาคีประกันว่า

- ก) จะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือต่ำช้า จะไม่มีการลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
- ข) จะไม่มีเด็กคนใดถูกลิดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยพลการการจับกุมกักขังหรือจำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้นและให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม

ค) เด็กทุกคนที่ถูกไลรอนเสรีภาพจะได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรมและด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์และในลักษณะที่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลในวัยนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กทุกคนที่ถูกไลรอนเสรีภาพจะต้องถูกแยกต่างหากจากผู้ใหญ่เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าจะเป็นการประโยชน์สูงสุดต่อเด็กที่จะไม่แยกเช่นนั้นและเด็กจะมีสิทธิที่จะคงการติดต่อกับครอบครัวทางหนังสือโต้ตอบและการเยี่ยมเยียนเว้นแต่ในสภาพการณ์พิเศษ

ง) เด็กทุกคนที่ถูกไลรอนเสรีภาพมีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสมโดยพลันตลอดจนสิทธิที่จะคัดค้านความชอบด้วยกฎหมายของการไลรอนเสรีภาพของเขาต่อศาลหรือหน่วยงานที่มีอำนาจอื่นที่เป็นอิสระและเป็นกลางและที่จะได้รับคำวินิจฉัยโดยพลันต่อการดำเนินการ เช่นว่า

ข้อ ๓๘

๑. รัฐภาคีรับที่จะเคารพและประกันให้มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่ใช้บังคับกับรัฐภาคีในกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธซึ่งเกี่ยวข้องกับเด็ก

๒. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวงที่จะประกันว่าบุคคลที่มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี จะไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน

๓. รัฐภาคีจะหลีกเลี่ยงการเกณฑ์บุคคลใดๆ ที่มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี เข้าประจำในกองทัพในการเกณฑ์บุคคลที่มีอายุถึง ๑๕ ปี แต่ไม่ถึง ๑๘ ปีนั้นรัฐภาคีจะพยายามเกณฑ์บุคคลที่มีอายุมากที่สุดก่อน

๔. ตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในอันที่จะคุ้มครองประชาชนพลเรือนในการพิพาทกันด้วยอาวุธนั้นรัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่สามารถกระทำได้ทั้งปวง ที่จะประกันให้มีการคุ้มครองและดูแลเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการพิพาทกันด้วยอาวุธ

ข้อ ๓๙

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงที่จะส่งเสริมการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจและการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใดๆ การแสวงประโยชน์ การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือการลงโทษหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มุขธรรมหรือตำซ้ำโดยรูปอื่นหรือการพิพาทกันด้วยอาวุธ การฟื้นฟูหรือการกลับคืนสู่สังคมดังกล่าวจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพการเคารพตนเอง และศักดิ์ศรีของเด็ก

ข้อ ๔๐

๑. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหา ตั้งข้อหาหรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาที่จะได้รับการปฏิบัติต่อในลักษณะที่สอดคล้องกับการส่งเสริมความสำนึกในศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็กซึ่งจะเสริมความเคารพของเด็กต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่นและในลักษณะที่ต้องคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคมและการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของเด็กในสังคม

๒. เพื่อการนี้และโดยคำนึงถึงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของตราสารระหว่างประเทศรัฐภาคีประกันว่า

ก) จะไม่มีเด็กคนใดถูกกล่าวหา ตั้งข้อหาหรือถูกถือว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาโดยเหตุแห่งการกระทำหรืองดเว้นการกระทำซึ่งไม่ต้องห้ามตามกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศในขณะที่การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นเกิดขึ้น

ข) เด็กทุกคนที่ถูกกล่าวหาหรือตั้งข้อหาว่าฝ่าฝืนกฎหมายอาญาอย่างน้อยที่สุดจะได้รับหลักประกันดังต่อไปนี้

- (๑) ได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะได้รับการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย
- (๒) ได้รับแจ้งข้อหาทันทีและโดยตรงและในกรณีที่เหมาะสมโดยผ่านบิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมายและจะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสมเพื่อการเตรียมและการสู้คดีของเด็ก
- (๓) ได้รับการตัดสินโดยไม่ชักช้าโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจเป็นอิสระและเป็นกลางในการพิจารณาความอย่างยุติธรรมตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้มีความช่วยเหลือทางกฎหมายหรือทางอื่นที่เหมาะสมเว้นเสียแต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าจะไม่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคำนึงถึงอายุเด็กหรือสถานการณ์บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามกฎหมาย
- (๔) จะไม่ถูกบังคับให้เบิกความหรือสารภาพผิด สามารถซักถามหรือซักค้านพยานและให้พยานของตนเข้ามามีส่วนร่วมและให้มีการซักถามพยานแทนตนภายใต้เงื่อนไขแห่งความเท่าเทียมกัน
- (๕) หากพิจารณาว่าได้มีการฝ่าฝืนกฎหมายอาญาก็ให้การวินิจฉัยหรือมาตรการใดที่กำหนดโดยผลของการวินิจฉัยนั้นได้รับการทบทวนโดยหน่วยงานหรือองค์กรทางตุลาการที่มีอำนาจเป็นอิสระและเป็นกลางในระดับสูงขึ้นไป
- (๖) ให้มีความช่วยเหลือของล่ามโดยไม่คิดมูลค่า หากเด็กไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาที่ใช้อยู่
- (๗) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาให้เคารพต่อเรื่องส่วนตัวของเด็กอย่างเต็มที่
๓. รัฐภาคีจะหาทางส่งเสริมให้มีการตรากฎหมาย กำหนดกระบวนการพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานและสถาบันซึ่งจะใช้เป็นการเฉพาะกับเด็กที่ถูกกล่าวหาตั้งข้อหาหรือถูกถือว่าได้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งก) การกำหนดอายุขั้นต่ำซึ่งเด็กที่มีอายุน้อยกว่านั้นจะถูกถือว่าไม่มีความสามารถที่จะฝ่าฝืนกฎหมายอาญาได้ข) เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับปรารถนา ให้กำหนดมาตรการที่จะใช้กับเด็กเหล่านั้นโดยไม่ต้องอาศัยกระบวนการทางตุลาการ ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองตามกฎหมายจะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่อยู่
๔. การดำเนินการต่างๆ เช่น คำสั่งให้มีการดูแล แนะแนว และควบคุมการให้คำปรึกษา การภาคทัณฑ์ การอุปการะดูแลแผนงานการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพและทางอื่น นอกเหนือจากการให้สถาบันเป็นผู้ดูแลจะต้องมีไว้เพื่อประกันว่าเด็กจะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่เหมาะสมแก่ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และได้มีส่วนร่วมกับทั้งสภาพการณ์และความผิดของเด็ก

ข้อ ๔๑

ไม่มีส่วนใดในอนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลกระทบต่อบทบัญญัติใดๆ ซึ่งชักจูงให้สิทธิของเด็กบังเกิดผลมากกว่าซึ่งอาจปรากฏอยู่ใน

- ก) กฎหมายของรัฐภาคี หรือ
- ข) กฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลใช้บังคับกับรัฐนั้น

ข้อ ๔๒

รัฐภาคีรับที่จะดำเนินการให้หลักการและบทบัญญัติในอนุสัญญาฉบับนี้เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง ทั้งแก่ผู้ใหญ่และเด็กด้วยวิธีการที่เหมาะสมและจริงจัง

ข้อ ๔๓

๑. เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความคืบหน้าของรัฐภาคีในการทำให้พันธกรณีซึ่งจะต้องดำเนินการตามอนุสัญญานี้บังเกิดผลให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้นซึ่งจะทำหน้าที่ดังที่กำหนดไว้ต่อไป

๒. ให้คณะกรรมการประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสิบคน ที่มีสถานะทางศีลธรรมสูงและเป็นที่ยอมรับในความสามารถในด้านที่อนุสัญญานี้ครอบคลุมถึงรัฐภาคีจะเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการจากคนชาติของตน และสมาชิกของคณะกรรมการนี้จะทำหน้าที่ในฐานะส่วนตัว ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการกระจายทางภูมิศาสตร์อย่างเป็นธรรมและคำนึงถึงระบบกฎหมายหลัก

๓. ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกของคณะกรรมการโดยการลงคะแนนลับจากรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอโดยรัฐภาคีรัฐภาคีแต่ละรัฐอาจเสนอนามบุคคลจากคนชาติของตนได้หนึ่งคน

๔. การเลือกตั้งคณะกรรมการครั้งแรก จะมีขึ้นไม่ช้ากว่า ๖ เดือนหลังจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับและหลังจากนั้นให้มีการเลือกตั้งอีกทุกสองปี อนึ่งอย่างน้อย ๔ เดือนก่อนวันเลือกตั้งแต่ละครั้งเลขาธิการสหประชาชาติจะทำหนังสือเชิญรัฐภาคีให้เสนอนามผู้สมัครภายใน ๒ เดือนหลังจากนั้นเลขาธิการฯ จะจัดทำรายชื่อตามลำดับอักษรของผู้ที่ได้รับการเสนอนามโดยระบุถึงรัฐภาคีที่เป็นผู้เสนอนามและส่งรายชื่อไปยังรัฐภาคีอนุสัญญานี้

๕. การเลือกตั้งจะกระทำขึ้นในการประชุมของรัฐภาคี ซึ่งจัดโดยเลขาธิการฯ ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ในการประชุมดังกล่าว ซึ่ง ๒ ใน ๓ ของรัฐภาคีประกอบขึ้นเป็นองค์ประชุมนั้นบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกของคณะกรรมการ คือผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดและได้รับเสียงข้างมากเด็ดขาดจากผู้แทนรัฐภาคีที่เข้าร่วมและออกเสียง

๖. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งให้อยู่ในวาระคราวละสี่ปีและจะมีสิทธิได้รับเลือกตั้งซ้ำหากได้รับการเสนอนามอีกสมาชิกห้าคนของสมาชิกทั้งหมดที่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งแรกจะหมดวาระเมื่ออยู่ในตำแหน่งครบสองปีประธานของที่ประชุมจะเป็นผู้เลือกนามของสมาชิกทั้งห้านั้นโดยการจับฉลากทันทีหลังจากการเลือกตั้งครั้งแรก

๗. หากมีสมาชิกคนใดของคณะกรรมการเสียชีวิต หรือลาออกหรือประกาศว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการได้อีกต่อไปแล้วด้วยเหตุผลใดรัฐภาคีที่เสนอนามสมาชิกผู้นั้นจะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจากบรรดาคนในชาติของตนเพื่อทำหน้าที่ตามวาระที่เหลือทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๘. คณะกรรมการจะกำหนดระเบียบ ข้อบังคับการประชุมของตนเอง

๙. คณะกรรมการจะเลือกเจ้าหน้าที่ของตนโดยมีวาระสองปี

๑๐. การประชุมของคณะกรรมการ โดยปกติจะจัด ณ สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ หรือ ณ สถานที่อื่นที่สะดวกซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการโดยปกติคณะกรรมการจะประชุมเป็นประจำทุกปีระยะเวลาในการประชุมของคณะกรรมการจะได้รับการกำหนดและทบทวนในกรณีที่เป็นโดยการประชุมของรัฐภาคีของอนุสัญญานี้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่

๑๑. เลขาธิการสหประชาชาติจะจัดเจ้าหน้าที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลของคณะกรรมการภายใต้อนุสัญญานี้

๑๒. โดยความเห็นชอบของสมัชชาใหญ่ สมาชิกของคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้อนุสัญญานี้จะได้รับเงินตอบแทนจากแหล่งเงินของสหประชาชาติ ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่สมัชชาใหญ่เป็นผู้กำหนด

ข้อ ๔๔

๑. รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานต่อคณะกรรมการโดยผ่านเลขาธิการสหประชาชาติในเรื่องมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลรับเอาซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญาฉบับนี้บังเกิดผลและในเรื่องความคืบหน้าของการใช้สิทธิเหล่านั้น

ก) ภายในสองปีนับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

ข) ทุกๆ ห้าปี หลังจากนั้น

๒. รายงานที่สร้างขึ้นตามข้อนี้จะระบุถึงปัจจัยและปัญหาต่างๆ ถ้ามีที่ส่งผลกระทบต่อระดับของการปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญานี้ให้รายงานเหล่านั้นมีข้อมูลข่าวสารเพียงพอสำหรับให้คณะกรรมการมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงการดำเนินการตามอนุสัญญาในประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย

๓. รัฐภาคีที่ได้เสนอรายงานฉบับเริ่มแรกที่สมบูรณ์ให้แก่คณะกรรมการแล้วไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลข่าวสารพื้นฐานที่ได้ให้ไว้แล้วแต่ต้นอีกในรายงานฉบับต่อๆ ไปที่เสนอตามนัยแห่งวรรค๑ (ข) ของข้อนี้

๔. คณะกรรมการอาจขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามอนุสัญญานี้เพิ่มเติมจากรัฐภาคี

๕. คณะกรรมการจะรายงานกิจกรรมของตนต่อสมัชชาใหญ่สหประชาชาติโดยผ่านคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมทุกๆ สองปี

๖. รัฐภาคีจะทำให้รายงานดังกล่าวเป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางในประเทศของตน

ข้อ ๔๕

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามอนุสัญญาอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านที่อนุสัญญาครอบคลุมถึง

ก) ทบวงการชำนัญพิเศษต่างๆ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์กรอื่นๆ ของสหประชาชาติมีสิทธิเข้าร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญานี้ที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจขององค์กรเหล่านั้นคณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนัญพิเศษขององค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์กรที่มีอำนาจอื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาว่าเหมาะสมมาให้คำปรึกษาเฉพาะด้านในเรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจขององค์กรเหล่านั้นคณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนัญพิเศษ องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติและองค์กรของสหประชาชาติอื่นๆ ให้เสนอรายงานเรื่องการปฏิบัติตามอนุสัญญาในเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายกิจกรรมขององค์กรนั้นๆ

ข) คณะกรรมการจะนำส่งรายงานใด ๆ จากรัฐภาคีที่มีคำร้อง หรือที่ระบุความต้องการคำปรึกษาหรือความช่วยเหลือทางเทคนิคพร้อมด้วยข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อคำร้องขอหรือข้อระบุความต้องการเหล่านั้นหากมีไปยังทบวงการชำนัญพิเศษขององค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และองค์กรที่มีอำนาจอื่นๆ ตามที่พิจารณาเห็นเหมาะสม

ค) คณะกรรมการอาจเสนอแนะต่อสมัชชาใหญ่ขอให้เลขาธิการฯ ดำเนินการศึกษาในนามของคณะกรรมการในประเด็นเฉพาะที่เกี่ยวกับสิทธิของเด็ก

ง) คณะกรรมการอาจจัดทำข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไปโดยอาศัยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับตามข้อ ๔๔ และ ๔๕ ของอนุสัญญานี้ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะทั่วไปดังกล่าว จะถูกส่งไปให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องและรายงานไปยังสมัชชาใหญ่พร้อมข้อวิจารณ์จากรัฐภาคีหากมี

ข้อ ๔๖

อนุสัญญานี้จะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐทั้งปวง

ข้อ ๔๗

อนุสัญญานี้ต้องได้รับการสัตยาบันเลขาธิการสหประชาชาติจะเป็นผู้เก็บรักษาสัตยาบันสาร

ข้อ ๔๘

อนุสัญญานี้จะยังคงเปิดสำหรับการภาคยานุวัติโดยรัฐเลขาธิการสหประชาชาติจะเป็นผู้เก็บรักษาภาคยานุวัติสาร

ข้อ ๔๙

๑. อนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบนับจากวันที่สัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยีสิบได้มอบไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

๒. สำหรับแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ภายหลังจากการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยีสิบไว้แล้วอนุสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับกับรัฐนั้นๆ ในวันที่สามสิบนับจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสาร

ข้อ ๕๐

๑. รัฐภาคีใดๆ อาจเสนอข้อแก้ไข และยื่นต่อเลขาธิการสหประชาชาติ จากนั้นเลขาธิการฯ จะต้องส่งข้อแก้ไขที่เสนอนั้นแก่รัฐภาคีต่างๆ พร้อมกับคำร้องขอให้รัฐภาคีระบุว่าตนต้องการให้มีการประชุมของรัฐภาคีเพื่อวัตถุประสงค์ในการพิจารณาและลงคะแนนเสียงต่อข้อเสนอแนะหรือไม่ในกรณีที่อยู่ในสี่เดือนนับจากวันที่ได้ส่งข้อเสนอแนะมีรัฐภาคีจำนวนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในสามเห็นด้วยกับการจัดประชุมดังกล่าวเลขาธิการสหประชาชาติจะจัดประชุมภายใต้การสนับสนุนของสหประชาชาติ ข้อแก้ไขใดๆ ที่รัฐภาคีส่วนใหญ่ซึ่งเข้าประชุม และลงคะแนนเสียงในการประชุมได้รับเอาไว้จะถูกเสนอต่อสมัชชาใหญ่เพื่อให้ความเห็นชอบ

๒. ข้อแก้ไขที่ได้รับการรับเอาตามวรรค ๑ ของข้อนี้จะจะมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติและได้รับการยอมรับโดยเสียงส่วนใหญ่จำนวนสองในสามของรัฐภาคี

๓. เมื่อข้อแก้ไขนี้มีผลใช้บังคับ ข้อแก้ไขนั้นจะมีผลผูกพันกับรัฐภาคีที่ให้การยอมรับรัฐภาคีอื่นจะยังคงผูกพันตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้และตามข้อแก้ไขก่อนหน้านี้ใดๆ ที่ รัฐภาคีดังกล่าวได้ให้การยอมรับแล้ว

ข้อ ๕๑

๑. เลขาธิการสหประชาชาติจะรับและเวียนให้รัฐทั้งปวงซึ่งตัวบทข้อสงวนที่รัฐได้กำหนดไว้เมื่อเวลาให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ

๒. ห้ามมิให้ตั้งข้อสงวนที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของอนุสัญญานี้

๓. อาจถอนข้อสงวนในเวลาใดก็ได้โดยการแจ้งการถอนนั้นแก่เลขาธิการสหประชาชาติซึ่งจะแจ้งให้รัฐทั้งปวงทราบต่อไปการแจ้งดังกล่าวจะมีผลนับแต่วันที่เลขาธิการฯ ได้รับการแจ้งนั้น

ข้อ ๕๒

รัฐภาคีอาจบอกเลิกอนุสัญญานี้โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติการบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการฯ ได้รับการแจ้งดังกล่าว

ข้อ ๕๓

เลขาธิการสหประชาชาติได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้

ข้อ ๕๔

ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ซึ่งทำไว้เป็นภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปนมีความถูกต้องเท่าเทียมกันจะเก็บรักษาไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติเพื่อเป็นพยานแก่การนี้ผู้มีอำนาจเต็มที่ลงนามข้างทำยนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐบาลของตนได้ลงนามในอนุสัญญานี้

ที่มา : <http://ednet.kku.ac.th/~ladsil/mo๓/law/sitid.html> ค้นเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เพลงกลมและเหลี่ยม (สำหรับนักเรียน ป.๔ -๖)
เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

.....

เพลงกลมและเหลี่ยม

กลม กลม และเหลี่ยม
เหลี่ยมและกลม และกลมและเหลี่ยม
เหลี่ยมและกลม และกลม
และกลม และกลม และกลม
และกลมและเหลี่ยม

กลม กลม และเหลี่ยม
เหลี่ยมและกลม และกลมและเหลี่ยม
เหลี่ยมและกลม
และกลมและเหลี่ยม

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕- ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง:ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี				
	๒. แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๓. ไม่ยึดถือสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง				
	๔. แสดงความจริงใจโดยไม่พูดเท็จและให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง				
๓. มีวินัย	๕. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน				
	๖. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย				
๔. รักความเป็นไทย	๗. ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง				
	๘. ประพฤติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
๕. มีจิตสาธารณะ	๙. เอื้อเฟื้อมีน้ำใจต่อผู้อื่น				
	๑๐. ช่วยเหลือผู้อื่น				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน

ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๔ - ๓๐ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๘ - ๒๓ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๑ - ๑๗ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กฎหมายน่ารู้
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ขั้นนำ	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย มาเล่าให้นักเรียนฟังที่หน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามในประเด็นที่กำหนด ดังนี้</p> <p>๑) ใจความสำคัญของข่าว ๒) ผลของการกระทำที่เกิดขึ้น ๓) แนวทางในการแก้ปัญหา</p> <p>ทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุของการทำผิดกฎหมายที่เกิดขึ้น ครูอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมาย และความจำเป็นของบทเรียนเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ครูพยายามให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น : แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๔ กลุ่ม โดยให้นักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑-๔ ตามที่ได้รับมอบหมาย แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษาในรูปแบบแผนผังความคิด ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร - กลุ่มที่ ๓ ศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด - กลุ่มที่ ๔ ศึกษาใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ข้อบัญญัติท้องถิ่น <p>ตัวแทนนักเรียนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้อีกเกี่ยวกับกฎหมายที่กลุ่มตนเองได้ศึกษาหน้าชั้นเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำใบงานที่ ๑๒</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามกฎหมายจะเกิดผลเสียอย่างไร นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ครูเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ กฎหมายเป็นข้อบังคับที่ให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข กฎหมายมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น เราจึงต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง</p>
วัดและประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน - แบบทดสอบหลังเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน - แบบทดสอบหลังเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน - แบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการการเรียนรู้สู่สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน - ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหรือเคารพกฎหมายดังกล่าว - พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูได้ - มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูนำข่าวเกี่ยวกับกรรหะทำผิดกฎหมาย มาเล่าให้นักเรียนฟังที่หน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถามไม่ประเด็นที่กำหนด ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ใจความสำคัญของข่าว - ผลของการกระทำที่เกิดขึ้น - แนวทางในการแก้ปัญหา <p>โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการทำผิดกฎหมายที่เกิดขึ้น ครูอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมาย และความจำเป็นของการศึกษาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ครูพยายามให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ข่าวเกี่ยวกับการกระทำความผิดกฎหมาย ใบความรู้ ที่ ๑ - ๔ หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน/ภาระงาน แผนผังความคิด
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนได้ (ป. ๔ - ๖) พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก จากเรื่องที่ฟังและดูได้ (ป. ๔ - ๖) มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด (ป.๔ - ๖) <p>ทักษะ</p> <p>กระบวนการทำงาน</p> <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> มุ่งมั่นในการทำงาน 	<p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยอิสระ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๔ กลุ่ม โดยนักเรียนร่วมกันศึกษาใบความรู้ ที่ ๑ - ๔ ตามที่ได้รับมอบหมาย แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษาในรูปแบบแผนผังความคิดลงในกระดาษฟลิปชาร์ท ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร - กลุ่มที่ ๓ ศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด - กลุ่มที่ ๔ ศึกษาใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ตัวแทนนักเรียนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่กลุ่มตนเองได้ศึกษาหน้าชั้นเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง กฎหมายนำรู้ <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะเกิดผลเสียอย่างไร นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ กฎหมายเป็นข้อบังคับที่สมาชิกในสังคมปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ เพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข กฎหมายมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น เราจึงต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้ เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนของนักเรียนก่อนเรียนหรือเคารพกฎหมายดังกล่าว ประเมินทักษะ กระบวนการทำงาน ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ มุ่งมั่นในการทำงาน <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินผลงานจากใบงาน สังเกตพฤติกรรมการทำงาน สังเกตพฤติกรรมการเรียนฟัง <p>ประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบทดสอบหลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในใบงาน การประเมินพฤติกรรมการทำงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในแบบประเมิน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยร่วมกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษาในรูปแบบแผนผังความคิดลงในกระดาษฟลิปชาร์ต ดังนี้

- กลุ่มที่ ๑ ศึกษาความรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก
- กลุ่มที่ ๒ ศึกษาความรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
- กลุ่มที่ ๓ ศึกษาความรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด
- กลุ่มที่ ๔ ศึกษาความรู้ เรื่อง ข้อบัญญัติท้องถิ่น

๒. ตัวแทนนักเรียนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่กลุ่มตนเองได้ศึกษาหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง กฎหมายน่ารู้

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนระบายสีสัญญาณไฟจราจร และบอกความหมายของสัญญาณไฟให้ถูกต้อง

○	⇒	
○	⇒	
○	⇒	

๒. บอกข้อปฏิบัติและระยะเวลาในการแจ้งตามที่กำหนดให้ถูกต้อง

การแจ้งเกิด	▶	
การแจ้งตาย	▶	
การย้ายที่อยู่	▶	

๓. การปฏิบัติตนตามกฎหมาย ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง กฎหมายน่ารู้

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนระบายสีสัญญาณไฟจราจร และบอกความหมายของสัญญาณไฟให้ถูกต้อง

	⇒	สีแดง หมายถึง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นหยุดรถ.
	⇒	...สีเหลืองอำพัน หมายถึง ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้หยุดรถ.....
	⇒	...สีเขียว หมายถึง ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้.....

๒. บอกข้อปฏิบัติและระยะเวลาในการแจ้งตามที่กำหนดให้ถูกต้อง

การแจ้งเกิด	จะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่มิคนเกิด
การแจ้งตาย	จะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ตายมีชื่อ อยู่ในทะเบียนราษฎร ภายใน ๒๔ ชั่วโมง
การย้ายที่อยู่	จะต้องมีการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม ภายในเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน และต้องแจ้งย้าย เข้าในทะเบียนบ้านใหม่ภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่ย้ายเข้า

๓. การปฏิบัติตนตามกฎหมาย ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

๑. ทำให้สังคมสงบสุขและปลอดภัยไม่มีโจรผู้ร้าย.
๒. คนในชาติอยู่ร่วมกันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข.
๓. เสริมสร้างระเบียบวินัยในสังคม
๔. ทำให้บ้านเมืองสะอาด...ปราศจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
๕. ไม่มีการเอาเปรียบกันในเรื่องสังคม...เพราะสมาชิกในสังคมทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย.
๖. ประชาชนทราบบลัทธิ...เสรีภาพของตน...และใช้สิทธิ...เสรีภาพของตนได้อย่างถูกต้อง

ข่าวการกระทำผิดกฎหมาย

สาวเมาซึ่งกระเบ พากรอบครัวกลับบ้าน เจอรถตัดหน้ากะทันหัน หักหลบชนเสาไฟฟ้าข้างทาง ที่ นครสวรรค์ เจ็บ ๖ ราย ...

เมื่อเวลา ๒๑.๓๐ น. วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ต.ท.วสุพล สนธิรักษ์ พงส.ผนพ.สภ.เมืองนครสวรรค์ ได้รับแจ้งมีอุบัติเหตุ รถกระบะแหกโค้งชนเสาไฟฟ้าข้างถนน เหตุเกิดบนถนนรังสิโยทัย สายนครสวรรค์ บ้านแก่ง บริเวณโค้งตาเพ็ง หมู่ ๑๐ ต.วัดไทร อ.เมือง จ.นครสวรรค์ มีผู้ได้รับบาดเจ็บหลายราย จึงพร้อมด้วย เจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่ง เจ้าหน้าที่กู้ภัยนครสวรรค์และเจ้าหน้าที่หน่วยกู้ชีพโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์รุดไป ตรวจสอบที่เกิดเหตุ พบรถยนต์กระบะ ยี่ห้อฮิอุซุ สีบรอนซ์ฟ้า ทะเบียน บห ๓๐๓๕ นครสวรรค์ ชนเสาไฟฟ้า ขนาดใหญ่ สภาพด้านหน้ารถพังยับเยิน กระจกแตกรอบคัน พบผู้บาดเจ็บติดอยู่ภายในรถหลายราย เจ้าหน้าที่เร่งช่วยกันนำตัวออกมา นำส่ง รพ.สวรรค์ประชารักษ์ อย่างเร่งด่วน ทราบชื่อผู้บาดเจ็บต่อมา นายกำธร บัญญัติศิลป์ คิ้วขวาแตก, นายกมล แจงขำ ใต้ตาซ้ายมีแผลแตก, นายประเสริฐ มีอรรถกิจ แน่นหน้าอกหายใจไม่ออก, นายอำนาจ จันทร์ดำ เข้าซ้ายเป็นแผลแตก, นางสาวสมจิตร์ สุทธิเวช มีอาการปวดกระดูกต้นคอ แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก เจ้าหน้าที่นำเข้าห้องเอกซเรย์ และ นางสาวยุพเรศ ศรีสุข ผู้ขับขี่สอบถามทราบว่า รถกระบะคันดังกล่าว ซึ่งมี นางสาวยุพเรศ เป็นคนขับ ได้พากรอบครัวไปรับประทานอาหาร และดื่มสุรา ขณะ ขับรถกลับบ้าน เมื่อมาถึงบริเวณดังกล่าว ซึ่งเป็นทางโค้ง มีรถยนต์กระบะอีกคัน ไม่ทราบสี ยี่ห้อ และหมายเลขทะเบียน ขับออกมาจากถนนซอยด้านซ้าย ตัดหน้ารถกะทันหัน นางสาวยุพเรศ จึงหักหลบออกด้านซ้ายรถป็นขึ้นทางเท้าชนเสาไฟฟ้าข้างทาง จึงเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ขณะทำการสอบสวน นางสาวยุพเรศ พบให้การด้วยอาการมึนเมา เจ้าหน้าที่จึงนำตัวไปตรวจวัดแอลกอฮอล์ ก่อนแจ้งขอหาเมาสุรา ขับรถ เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ มีผู้ได้รับบาดเจ็บและมีทรัพย์สินทางราชการเสียหาย

ข่าวการกระทำผิดกฎหมาย

เมื่อเวลา ๑๔๓๐ น.วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ที่ สภ.เมืองสุราษฎร์ธานี พล.ต.ต.เกียรติพงษ์ ชาวสำอางค์ ผบก.จว.สุราษฎร์ธานี พร้อมด้วย พ.ต.อ.สุวัฒน์ สุขศรี ผกก.สภ.เมือง ร่วมกันแถลงผลการจับกุมผู้ต้องหาวิ่งราวทรัพย์ ได้ผู้ต้องหา ๕ คน ประกอบด้วย นายสนธยา หนูการ อายุ ๒๗ ปี ชาว อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี นายพน นายวุฒ อายุ ๑๗ ปี นายสาน อายุ ๑๘ ปี และ นายสัน อายุ ๑๕ ปี (ทั้งหมดเป็นนามสมมุติ) พร้อมของกลาง เงินสด ๒,๓๘๐ บาท กระเป๋าสะพายแบบผู้หญิง ๒ ใบพร้อมเอกสารประจำตัว หมวกกันน็อคแบบเต็มใบ ๒ ใบ รถจักรยานยนต์ ๑ คัน อาวุธปืน ๑ กระบอก โทรศัพท์มือถือ ๗ เครื่อง และอุปกรณ์เสพยาไอซ์ และ เครื่องดื่มน้ำฟิชกระเทียม โดยแจ้งข้อหา ร่วมกันวิ่งราวทรัพย์ หรือ รับของโจร,มียาเสพติดให้โทษประเภท1 (ยาไอซ์) และ อาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย

โดยก่อนหน้านี้ได้เกิดเหตุคนร้ายใช้รถจักรยานยนต์วิ่งราวทรัพย์บนถนนตลาดใหม่ บริเวณหน้าวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี ได้ทรัพย์สินเป็นเงินสดในกระเป๋าจำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้เสียหายสามารถจดจำหมายเลขทะเบียนรถจักรยานยนต์ที่ก่อเหตุได้ ต่อมา พ.ต.ท.โชติ เพชรหนองชุม สวป. หัวหน้าชุดปฏิบัติการไล่ล่า ได้ออกสืบสวนหาข่าวจนทราบว่า หลังก่อเหตุคนร้ายได้หลบหนีเข้าไปยังหอพักสีฟ้า บริเวณใกล้เคียงจุดเกิดเหตุ จึงได้วางแผนเข้าตรวจค้น จนสามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ทั้งหมด ซึ่งจากการสอบสวนทั้งหมดให้การรับสารภาพว่า ได้ก่อเหตุวิ่งราวทรัพย์ โดยใช้รถจักรยานยนต์ขับตระเวนหาเหยื่อซึ่งเป็นผู้หญิงที่เดิน หรือ ขับรถจักรยานยนต์ตามลำพัง และรับว่าล่าสุดได้ก่อเหตุบนถนนสายตลาดใหม่ บริเวณหน้าวิทยาลัยอาชีวะฯ ได้ทรัพย์สิน ๑๘,๐๐๐ บาท โดยหลังก่อเหตุได้นำเงินจำนวนดังกล่าว ไปซื้ออาวุธปืน ๑ กระบอกไว้เพื่อเตรียมการจี้ชิงทรัพย์เหยื่อรายต่อไป และยอมรับว่าก่อนหน้านี้ได้ร่วมกันก่อเหตุมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑๐ ครั้ง หลังจากได้เงินแล้วจะนำไปซื้อยาเสพติดและเที่ยวเตร่

.....

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร

กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้ควบคุมเส้นทางของผู้ขับขี่รถยนต์ คนเดินเท้า และคนขี่รถจักรยาน ให้ปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรที่นักเรียนควรรู้ ได้แก่

๑. กฎจราจร ที่ควรรู้มี ดังนี้

๑) **สัญญาณจราจร** คือ สัญญาณที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจราจรใช้สัญญาณเพื่อสื่อสารกับผู้ควบคุมยานพาหนะ มีหลายลักษณะ ได้แก่

(๑) สัญญาณธง เรามักจะเห็นใช้สัญญาณนี้ตามหน้าโรงเรียนให้เด็กนักเรียนข้ามถนน

(๒) สัญญาณมือ เรามักจะเห็นตำรวจจราจรใช้สัญญาณมือในการควบคุมการจราจรเป็นส่วนใหญ่

(๓) สัญญาณนกหวีด เรามักจะเห็นตำรวจจราจรใช้สัญญาณนกหวีดควบคุมคู่กับสัญญาณมือโดยเป่ายาว ๑ ครั้ง ให้รถหยุด แต่ถ้าเป่าสั้นๆ หลายครั้งให้รถวิ่งต่อไปได้

(๔) สัญญาณไฟ เรามักจะเห็นตามทางแยกต่าง ๆ และมีใช้เหมือนกันทุกประเทศในโลก มีใช้สีประกอบ ๓ สีคือ

- ไฟสีแดง หมายถึง ให้ผู้ขับขี่หยุดยานพาหนะหลังเส้นให้หยุด
- ไฟสีเหลือง หมายถึง ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดยานพาหนะหลังเส้นให้หยุด
- ไฟเขียว หมายถึง ให้ผู้ขับขี่ข้ามยานพาหนะผ่านไป

๒) **เครื่องหมายจราจร** เป็นป้ายสัญลักษณ์ที่ติดไว้เพื่อให้ผู้ควบคุมยานพาหนะได้ทราบกฎจราจรสำหรับสถานที่นั้นๆ แยกได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่

(๑) เครื่องหมายจราจรประเภทบังคับ เป็นเครื่องหมายจราจรที่ผู้ควบคุมยานพาหนะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หากฝ่าฝืนจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น ป้ายจำกัดความเร็ว

ให้เลี้ยวซ้าย ห้ามเลี้ยวขวา ห้ามแซง ห้ามตรงไป

(๒) เครื่องหมายจราจรประเภทเตือน เป็นเครื่องหมายจราจรที่เตือนให้ผู้ควบคุมยานพาหนะให้ระมัดระวัง เช่น ระวังทางโค้ง โค้งอันตราย ทางลื่น ทางชัน ระวังคนข้ามถนน โรงเรียน เป็นต้น

ทางตัดกัน ทางแคบด้านขวา จุดกลับรถ เตือนรถกระโดด

๒. กฎจราจรสำหรับคนเดินเท้า

๑. ให้เดินบนทางเท้า หรือถ้าจำเป็นต้องเดินบนถนนหรือไหล่ทาง ให้เดินด้านขวาของเส้นทางจราจร
๒. ให้ข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยคนข้ามหรือทางม้าลายเท่านั้น หากทางม้าลายใดมีสัญญาณไฟคนข้ามถนนให้ดูสัญญาณไฟสีแดงห้ามข้ามส่วนไฟสีเขียวข้ามได้ แต่ถ้าทางม้าลายตามทางแยกที่มีสัญญาณไฟจราจรสำหรับยานพาหนะให้ดูสัญญาณไฟสีแดงข้ามได้แต่ถ้าไฟสีเขียวห้ามข้าม
๓. ห้ามข้ามถนนนอกสะพานลอยคนข้ามหรือทางม้าลายนับจากสะพานลอยคนข้ามหรือทางม้าลายในระยะ ๑๐๐ เมตร

๓. กฎจราจรสำหรับผู้ขับขี่จักรยาน

๑. ผู้ขับขี่จักรยานต้องขี่รถชิดขอบทางด้านซ้ายของเส้นทางปกติหรือขี่บนเส้นทางสำหรับรถจักรยาน
๒. รถจักรยานต้องมีสภาพพร้อมใช้งานคือมีกระดิ่งสัญญาณที่เสียงดังได้ยินในระยะไม่น้อยกว่า ๓๐ เมตร มีเครื่องห้ามล้อที่สามารถใช้งานได้ มีไฟสีขาวหน้ารถ และไฟสีแดงบริเวณท้ายรถ
๓. ไม่บรรทุกหรือถือสิ่งของที่จะทำให้เป็นอุปสรรคในการบังคับรถหรือขี่ด้วยความประมาทเป็นที่น่าหวาดเสียว
๔. ไม่นั่งขี่บนที่นั่งที่ไม่ใช่ที่นั่งหรือไม่ขี่ชนานกันไป ๒ คัน ยกเว้นในทางจักรยานใหญ่ ๆ หรือห้ามเกาะหรือพ่วงรถอื่นที่แล่นอยู่
๕. จอดจักรยานในที่จอดรถจักรยานที่ทางราชการจัดให้มีไว้

๔. ข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้ใช้รถใช้ถนน

๑. ผู้ขับขี่ควรขับขี่ด้วยความระมัดระวังและปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด
๒. ผู้ขับขี่ควรใช้รถที่มีสภาพดีทั้งเครื่องยนต์และอุปกรณ์ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ใช้รถที่ไม่ปลอดภัย หรือไม่มั่นคงแข็งแรง หรือมีเสียงดังเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือก่อให้เกิดก๊าซ ฝุ่น คิวน์ หรือละอองเคมี อันอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ของผู้ใช้รถใช้ถนนอื่น
๓. ผู้ขับขี่และผู้โดยสารควรคาดเข็มขัดนิรภัย หรือสวมหมวกกันน็อกและเปิดไฟหน้ารถสำหรับรถจักรยานยนต์ทุกครั้งที่ทำกรขับขี่
๔. ผู้ขับขี่ควรขับขี่ด้วยความเร็ว ใช้สัญญาณไฟ และปฏิบัติตามป้ายเครื่องหมายจราจรและสัญญาณจราจรตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด และไม่แซงในที่คับขัน
๕. ผู้ขับขี่รถบรรทุกควรบรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด และหากจำเป็นต้องบรรทุกสิ่งของที่มีความยาวเกินกว่าตัวรถ ต้องติดสัญญาณธงสีแดงในเวลากลางวันและต้องติดสัญญาณไฟสีแดงในเวลากลางคืน โดยสัญญาณธงหรือสัญญาณไฟสีแดงนั้นต้องสามารถมองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร
๖. ผู้ขับขี่ต้องไม่ขับรถในขณะที่มึนเมาหรือง่วง
๗. ผู้ขับขี่รถทุกชนิดต้องไม่ใช้สัญญาณไฟกระพริบ สัญญาณเสียงไซเรน สัญญาณนกหวีด ยกเว้น รถฉุกเฉิน หรือรถที่ทางราชการอนุญาตให้ใช้

๘. การขึ้นลงรถประจำทางควรรอจนรถหยุดนิ่งที่ป้ายหยุดรถประจำทางเท่านั้น ไม่ควรกระโดดขึ้นรถขณะที่รถกำลังจะเคลื่อนตัวออกหรือหยุด หรือขณะประตูกำลังจะปิด

๕. ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

๑. ทำให้การจราจรบนท้องถนนไม่ติดขัด เมื่อทุกคนปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดในการขับขี่ยานพาหนะไปตามเส้นทางตามกฎจราจร โดยไม่ฝ่าฝืนสัญญาณจราจรก็จะทำให้การจราจรเป็นไปตามระบบและไม่ติดขัด ตรงกันข้าม ถ้ามีบางคนไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดขึ้นได้

๒. การปฏิบัติตามกฎจราจรจะเป็นการป้องกันอุบัติเหตุที่จะนำมาซึ่งความสูญเสียชีวิตทั้งร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนและประเทศชาติ

๓. ลดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อไม่เกิดอุบัติเหตุ ทำให้ประชาชนไม่ต้องเสียเงินค่ารักษาพยาบาล ทำให้เศรษฐกิจของตนเอง ครอบครัวมีความมั่นคง

.....

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายสำคัญที่กำหนดระเบียบปฏิบัติ การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ การจัดทำทะเบียนคนและทะเบียนบ้าน เป็นกฎหมายที่ใกล้ชิดตัว เกี่ยวข้องกับตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก

๑. ประโยชน์ของกฎหมายเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

การที่กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎรได้กำหนดให้มีทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย ทะเบียนบ้าน จะเป็นประโยชน์ทำให้รู้ข้อมูลต่างๆ ของประชากรในประเทศ โดยรู้ว่าในบ้านหนึ่งในท้องที่หนึ่งมีประชากรกี่คน เป็นเพศอะไรบ้าง แต่ละคนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีการโยกย้ายออกไปหรือเข้ามาในท้องที่นั้นอย่างไร มี จำนวนประชากรเพิ่มหรือลดลงจากการเกิดการตายเท่าใด จำนวนประชากรในแต่ละท้องที่มีจำนวนมาก น้อยเพียงไร ซึ่งความรู้ในข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายปกครองและฝ่ายบริหารบ้านเมือง เพื่อที่จะเป็น แนวทางในการพัฒนาประเทศต่อไป

๒. คนเกิด

๒.๑ การแจ้งเกิด เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งเกิดดังต่อไปนี้

๑) คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดามารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่คนเกิดใน บ้านภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิดในกรณีคนเกิดในโรงพยาบาล ซึ่งในโรงพยาบาลบางแห่งเจ้าหน้าที่ของ โรงพยาบาลจะบริการไปแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนท้องที่ที่คนเกิด โดยปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว

๒) คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียน ผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอก บ้าน หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้ง ภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันเกิด ถ้าบิดามารดาประสงค์จะเปลี่ยนชื่อบุตรนั้น ให้แจ้งภายใน ๖ เดือนนับแต่วันที่แจ้งชื่อคนเกิดต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนจัดการเปลี่ยนชื่อให้ โดยต้องเสีย ค่าธรรมเนียม ๒๕ บาท

๓) ผู้ที่พบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กอ่อนซึ่งถูกทอดทิ้ง ให้นำเด็กนั้นไปส่งและแจ้งต่อ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์แห่งท้องที่ที่พบเด็กนั้นโดยเร็ว

๒.๒ สถานที่แจ้งเกิด

๑) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถื่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล

๒) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือ ข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล

๓) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถื่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขตการแจ้งเกิดใน กรณีคนเกิดในบ้าน เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้ การไปแจ้งเกิดกรณีคนเกิด ในบ้าน ผู้แจ้งต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วยทุกครั้ง เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้ว จะ มอบสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐาน **สูติบัตร** เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการและมีประโยชน์มาก เพราะ

เป็นเอกสารที่แสดงถึงชื่อตัว ชื่อสกุล สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด ชื่อตัว ชื่อสกุล และสัญชาติของบิดามารดา ต้องเก็บรักษาไว้ให้ดีเพื่อนำไปแสดงเป็นหลักฐานได้ทุกโอกาสตราบเท่าที่มีชีวิตอยู่

๓. คนตาย

๓.๑ การแจ้งตาย เมื่อมีคนตายให้แจ้งตายดังต่อไปนี้

๑) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายในเวลา ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย ในกรณีที่ไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้งการตายภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

๒) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตายหรือพบศพแล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือพบศพ หรือจะแจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้ ถ้าในท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจขยายเวลาออกไปตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๗ วัน นับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ การแจ้งตายกรณีคนตายในบ้าน เจ้าบ้านจะมอบหมายให้ผู้อื่นไปแจ้งแทนก็ได้ โดยผู้แจ้งจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไปด้วย

๓.๒ สถานที่แจ้งตาย

๑) ในเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล

๒) นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งได้แก่ บ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือข้าราชการอื่นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบล

๓) ในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเขต การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน เป็นหน้าที่เจ้าบ้านแต่จะมอบหมายให้ผู้อื่นที่อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ไม่ต้องทำหนังสือมอบอำนาจ ถ้าจะมอบให้บุคคลอื่นที่ไม่ได้อยู่ในบ้านเดียวกันไปดำเนินการแทน ต้องทำหนังสือมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษร การแจ้งตายในกรณีคนตายในบ้าน และผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านด้วย เมื่อไปแจ้งต้องต้องนำสำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้านไปด้วย และเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการตายจะมอบมรณบัตรให้แก่ผู้แจ้งเป็นหลักฐาน มรณบัตร เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายของบุคคล

๔. การย้ายที่อยู่

การย้ายที่อยู่จะต้องมีการแจ้งการย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิม แล้วจะต้องแจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านใหม่ซึ่งผู้นั้นย้ายไปอยู่ การแจ้งย้ายที่อยู่ให้ดำเนินการต่อไปนี้

๔.๑ การย้ายออก เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของบ้าน หรือผู้แทนที่จะต้องแจ้งย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนผู้มีหน้าที่รับแจ้งภายในเวลาไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายออก ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งภายในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๔.๒ การย้ายเข้า เมื่อมีบุคคลใดย้ายที่อยู่เข้ามาอยู่ในบ้านใดบ้านหนึ่ง กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านที่จะต้องแจ้งการย้ายเข้าที่อยู่ดังกล่าวภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายเข้า ถ้าเจ้าบ้านไม่แจ้งในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

.....

ใบความรู้ที่ ๓ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาชนิดใด ๆ หรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยการกิน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้ว จะทำให้เกิดผลต่อร่างกายสมองและจิตใจ

๑. กฎหมายแบ่งประเภทยาเสพติด ในทางกฎหมาย สิ่งที่ถูกถือว่าเป็นยาเสพติดนั้นจะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน หากไม่มีกฎหมายระบุไว้ สิ่งนั้นก็ไม่ใช่ยาเสพติด แม้ว่าสิ่งที่เสนอนั้นจะมีฤทธิ์ที่ทำให้เกิดการเสพติดได้ก็ตาม เช่น บุหรี่ สุรา พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แบ่งยาเสพติดให้โทษ (มาตรา) ออกเป็น ๕ ประเภทด้วยกัน ดังนี้

ประเภทที่ ๑ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง ๓๘ รายการที่สำคัญ คือ เฮโรอีน แอมเฟตามีน แมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี และแอลเอสดี

ประเภทที่ ๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป มี ๑๐๒ รายการที่สำคัญ คือ ไบโคคา โคคาอิน โคเคอิน ยาสกัดเข้มข้นของต้นฝิ่นแห้ง เมทาโดน มอร์ฟิน ฝิ่นยา (ฝิ่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งเพื่อใช้ในทางยา) ฝิ่น (ฝิ่นดิบ ฝิ่นสุก มูลฝิ่น)

ประเภทที่ ๓ ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภท ๒ ผสมอยู่ คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติด ประเภท ๒ เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร เช่น ยาแก้ไอ ยาแก้ท้องเสีย

ประเภทที่ ๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือ ๒ มี ๓๒ รายการที่สำคัญ เช่น อาเซติก แอนไฮไดรด์ , อาเซติก คลอไรด์

ประเภทที่ ๕ ยาเสพติดให้โทษที่ไม่ได้อยู่ในประเภท ๑ ถึง ๔ มี ๔ รายการ คือ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืชกระท่อม และพืชเห็ดขี้ควาย

๒. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ แบ่งลักษณะการทำผิดได้เป็น ๕ ฐาน ดังนี้

- (๑) ฐานผลิต นำเข้า ส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษ
- (๒) ฐานจำหน่าย หรือมีไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ
- (๓) ฐานมีไว้ในความครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ
- (๔) ฐานมียาเสพติดให้โทษ
- (๕) ฐานโฆษณาเพื่อการค้าซึ่งยาเสพติดให้โทษ

๓. ตัวอย่างโทษของผู้ที่กระทำความผิด กฎหมายยาเสพติดให้โทษ มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน (ยาบ้า) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นถึงหกหมื่นบาท เป็นต้น

(๒) ผู้ที่มียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ ไว้ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีปริมาณ คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์หรือมีจำนวนน้ำหนักสุทธิไม่ถึงปริมาณตามที่กำหนด ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ผู้ที่เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่ เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ผู้ที่เสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่ เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. อันตรายของยาเสพติดให้โทษ

ยาเสพติดให้โทษ ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้เสพโดยตรงและส่งผลกระทบต่อครอบครัว ผู้ใกล้ชิด และ ประเทศชาติอย่างมากมาย ดังนี้

๑. ผลต่อผู้เสพ ยาเสพติดทำให้สุขภาพของผู้เสพยาเสพติดเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ความต้านทานโรคน้อย กว่าปกติ ทำให้ติดเชื้อได้ง่าย ส่วนมากมักจะเป็นโรคผิวหนัง โรคทางเดินอาหาร วัณโรค อารมณ์แปรปรวนง่าย ซึมเศร้า วิดกกังวล บุคลิกภาพสูญเสีย

๒. ผลต่อครอบครัว ผู้ติดยาเสพติดจะขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่ห่วงใยดูแลครอบครัว เป็นภาระของครอบครัว ทำให้ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น และอาจจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นสาเหตุทำให้สมาชิกในครอบครัวหันไปเสพยาเสพติดได้

๓. ผลต่อเศรษฐกิจและสังคม การที่มียาเสพติดแพร่ระบาดในประเทศ ทำให้รัฐต้องสูญเสีย งบประมาณและเจ้าหน้าที่จำนวนมากในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และตัวผู้เสพยา ก็มีพฤติกรรมที่ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมด้วยการก่ออาชญากรรม ลักเล็กขโมยน้อย หรือทำให้เกิดอุบัติเหตุต่างๆ ซึ่งผลกระทบ ของปัญหาเหล่านี้อาจมีความรุนแรงจนนำไปสู่ปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติได้

๕. ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายยาเสพติด มีดังนี้

(๑) มีประโยชน์ต่อสุขภาพ เพราะผู้ที่ไม่เสพยาเสพติดย่อมมีสุขภาพแข็งแรง ปฏิบัติหน้าที่หรือ ประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้าได้

(๒) สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามปกติ และไม่เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น สามารถช่วยสังคมหรือ พัฒนาสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ไม่ถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำผิดตามกฎหมายยาเสพติด ซึ่งทำให้เสียประวัติ ส่งผลต่อการ สมัครงานหรือประกอบอาชีพที่ดี หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น การสมัครรับเลือกเป็น ผู้แทนในระดับต่าง ๆ เป็นต้น

ใบความรู้ที่ ๔ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่น คือ กฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาออกมาเพื่อใช้บังคับภายในเขตรับผิดชอบของตน

ข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นกฎหมายที่มีอำนาจบังคับใช้เฉพาะภายในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ไม่มีอำนาจที่จะบังคับใช้นอกเขตรับผิดชอบของตน ทั้งนี้ในฐานะที่เราอาศัยอยู่ในท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการปกครองในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครหรือเมืองพัทยา เราจะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวตราขึ้นมา เพื่อให้ท้องถิ่นมีความสงบ เป็นระเบียบเรียบร้อย และคนในท้องถิ่นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น

๑. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นข้อบัญญัติที่ออกโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด
๒. เทศบัญญัติ เป็นข้อบัญญัติที่ออกโดยเทศบาล เพื่อบังคับใช้ภายในเขตเทศบาล
๓. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นข้อบัญญัติที่ออกโดยองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบังคับใช้ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ
๔. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เป็นข้อบัญญัติที่ออกโดยกรุงเทพมหานคร เพื่อบังคับใช้ภายในเขตกรุงเทพมหานคร
- ๕ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกโดยเมืองพัทยา เพื่อบังคับใช้ภายในเขตเมืองพัทยา

ประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นกฎหมายที่ออกมาใช้เพื่อดำเนินการบริหารและปกครองท้องถิ่นให้พัฒนา และก้าวหน้า ดังนั้นการปฏิบัติตามกฎหมายจะส่งผลให้คนในท้องถิ่นอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ท้องถิ่นเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความเจริญ ก้าวหน้าและพัฒนาได้อย่างมั่นคง

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจงนักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ข้อใดไม่ใช่สิทธิพื้นฐานของเด็ก</p> <p>ก. สิทธิที่จะมีชีวิต</p> <p>ข. สิทธิที่จะได้รับรางวัล</p> <p>ค. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา</p> <p>ง. สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง</p> <p>๒. ข้อใดหมายถึง สิทธิในการมีชีวิตรอด</p> <p>ก. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม</p> <p>ข. แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี</p> <p>ค. ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ</p> <p>ง. ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่</p> <p>๓. เด็กในข้อใดควรได้รับการคุ้มครอง</p> <p>ก. เด็กทุกคนที่เกิดมา</p> <p>ข. เด็กที่พิการทางสมอง</p> <p>ค. เด็กที่มีฐานะยากจน</p> <p>ง. เด็กที่พิการทางสมอง</p> <p>๔. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันตนเองให้พ้นจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เดินในที่เปลี่ยวคนเดียว</p> <p>ข. คบเพื่อนที่ติดสารเสพติด</p> <p>ค. ออกไปซื้อของเวลากลางคืน</p> <p>ง. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม</p> <p>๕. ข้อใดเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เก่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีจากพ่อแม่</p> <p>ข. บอยไม่ได้รับการรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย</p> <p>ค. แดงร่วมเดินรณรงค์เพื่อต่อต้านสารเสพติด</p> <p>ง. แฉงถูกบังคับให้เรียนพิเศษวันอาทิตย์</p>	<p>๖. สิทธิพื้นฐานตามอนุสัญญาเด็ก เป็นข้อตกลงขององค์การใด</p> <p>ก. องค์การการค้าโลก</p> <p>ข. องค์การอนามัยโลก</p> <p>ค. องค์การสหประชาชาติ</p> <p>ง. องค์การอาหารและยา</p> <p>๗. ข้อใดเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้แก่เด็ก</p> <p>ก. อาหาร</p> <p>ข. การศึกษา</p> <p>ค. การเดินทาง</p> <p>ง. ของเล่นของใช้</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการคุ้มครองสิทธิเด็ก</p> <p>ข. สนับสนุนการใช้แรงงานเด็กเพื่อให้เด็กมีรายได้</p> <p>ค. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก</p> <p>ง. จัดกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๙. ข้อใดเป็นการทารุณกรรมเด็ก</p> <p>ก. น้องถูกบุหรี่ป้ตามตัวเพราะทำงานช้า</p> <p>ข. น้องถูกบังคับให้กินผัก</p> <p>ค. น้องถูกตักเตือนเมื่อพูดจากร้าวร้าว</p> <p>ง. น้องถูกตำหนิเพราะไม่ทำการบ้าน</p> <p>๑๐. นักเรียนควรเลือกคบผู้ที่ปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะปลอดภัยจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p> <p>ข. เกเรชอบหนีเรียน</p> <p>ค. ชอบขโมยของเพื่อน</p> <p>ง. ชอบชกต่อยกับเพื่อน</p>
--	---

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๒ ลิทธิเด็กไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ข้อใดคือการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม</p> <p>ก. อ่านหนังสือที่บ้าน</p> <p>ข. ดูข่าวสารบ้านเมือง</p> <p>ค. เก็บกวาดขยะบริเวณวัด</p> <p>ง. ทำบุญตักบาตรในวันเกิด</p> <p>๒. ถ้านักเรียนได้รับคัดเลือกเป็นหัวหน้าห้อง นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>ก. ออกกฎบังคับเพื่อนในห้อง</p> <p>ข. วางตัวให้เหมาะสมกับหน้าที่</p> <p>ค. ทำตัวสนุกสนานกว่าเดิม</p> <p>ง. ให้เพื่อนๆ ทำตัวตามสบาย</p> <p>๓. ข้อใดเป็นเสรีภาพที่ถูกต้อง</p> <p>ก. ทุกคนควรมีทรัพย์สินเท่าเทียมกัน</p> <p>ข. นักศึกษาเดินขบวนเรียกร้องสิทธิ</p> <p>ค. ทุกคนควรได้รับการศึกษาเท่ากัน</p> <p>ง. ใครจะนับถือศาสนาใดก็ได้</p> <p>๔. บุคคลใดปฏิบัติตนตามหน้าที่และบทบาทที่เหมาะสมมากที่สุด</p> <p>ก. จริยารัตน์ทำงานบ้านแทนน้องเพราะต้องการเงินค่าจ้าง</p> <p>ข. อ้อมชวนน้องไปเล่นเกมส่ในร้านอินเทอร์เน็ตเพื่อคลายเครียด</p> <p>ค. ออมช่วยคุณพ่อล้างรถเพื่อจะขอไปเที่ยวกลางคืน</p> <p>ง. ออยดูแลคุณย่าเมื่อเจ็บป่วย</p> <p>๕. ใครใช้สิทธิเสรีภาพไม่เหมาะสม</p> <p>ก. เอ้ใช้โทรศัพท์สาธารณะนาน</p> <p>ข. หนุ่ยเปิดเพลงเบาๆ ในบ้าน</p> <p>ค. แดงตัดต้นไม้ในสวนหลังบ้าน</p> <p>ง. โกไม่ยอมให้ผู้อื่นมาจอดรถวางประตูบ้านตน</p>	<p>๖. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันตนเองให้พ้นจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เดินในที่เปลี่ยวคนเดียว</p> <p>ข. คบเพื่อนที่ติดสารเสพติด</p> <p>ค. ออกไปซื้อของเวลากลางคืน</p> <p>ง. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม</p> <p>๗. สิทธิพื้นฐานตามอนุสัญญาเด็ก เป็นข้อตกลงขององค์การใด</p> <p>ก. องค์การการค้าโลก</p> <p>ข. องค์การอนามัยโลก</p> <p>ค. องค์การสหประชาชาติ</p> <p>ง. องค์การอาหารและยา</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่วิธีการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. สนับสนุนการใช้แรงงานเด็กเพื่อให้เด็กมีรายได้</p> <p>ข. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการคุ้มครองสิทธิเด็ก</p> <p>ค. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก</p> <p>ง. จัดกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน</p> <p>๙. นักเรียนควรเลือกคบผู้ที่ปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะปลอดภัยจากการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>ก. เกเรชอบหนีเรียน</p> <p>ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p> <p>ค. ชอบขโมยของเพื่อน</p> <p>ง. ชอบชกต่อยกับเพื่อน</p> <p>๑๐. สิทธิในข้อใดที่ผู้มีสิทธิจะต้องใช้สิทธินั้นด้วยตนเอง มอบให้ผู้อื่นใช้แทนไม่ได้</p> <p>ก. สิทธิในการรับเงิน</p> <p>ข. สิทธิในการฝากเงิน</p> <p>ค. สิทธิในการเลือกตั้ง</p> <p>ง. สิทธิในการรับพัสดุไปรษณีย์</p>
--	---

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๒ ลิทธิเด็กไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. การปฏิบัติตนตามกฎหมายก่อให้เกิดผลดีอย่างไร</p> <p>ก. ทำให้ผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม</p> <p>ข. ทำให้ได้รับคำชมเชยจากบุคคลอื่น</p> <p>ค. ทำให้สังคมมีระเบียบและสงบสุข</p> <p>ง. ทำให้เป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน</p> <p>๒. การกระทำของใคร ไม่ถือว่าผิดกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก</p> <p>ก. มีนาข้ามถนนบนทางม้าลาย</p> <p>ข. สิงหาคมขับรถฝ่าไฟแดงเป็นประจำ</p> <p>ค. กันยาชอบวิ่งตัดหน้ารถที่เล่นอยู่บนถนน</p> <p>ง. ตุลาไม่สวมหมวกกันน็อกเมื่อขี่รถจักรยานยนต์</p> <p>๓. ทะเบียนราษฎรมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. กำหนดอาชีพให้ประชากรทำงายขึ้น</p> <p>ข. เป็นฐานข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการ</p> <p>ค. เป็นข้อมูลเอาไว้สำหรับอพยพประชากร</p> <p>ง. ทำให้ทราบข้อมูลแต่ละวันว่าประชากรทำอะไร</p> <p>๔. ข้อใดกล่าวถึงกฎหมายไม่ถูกต้อง</p> <p>ก. ข้อบังคับหรือข้อห้ามมิให้กระทำความผิด</p> <p>ข. ระเบียบหรือข้อบังคับให้บุคคลปฏิบัติตาม</p> <p>ค. กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐได้ตราขึ้น</p> <p>ง. กฎที่มีผู้มีอิทธิพลได้ตั้งขึ้น เพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง</p> <p>๕. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของกฎหมาย</p> <p>ก. ช่วยให้คุณคนปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม</p> <p>ข. ช่วยให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม</p> <p>ค. ช่วยให้ผู้สังคมสงบสุขมีความเป็นระเบียบ</p> <p>ง. ช่วยให้มีผู้มีรายได้จากค่าปรับของผู้กระทำความผิด</p>	<p>๖. กฎหมายเทศบัญญัติออกโดยคณะบุคคลใด</p> <p>ก. รัฐมนตรี</p> <p>ข. สมาชิกวุฒิสภา</p> <p>ค. สภาเทศบาล</p> <p>ง. สภากลางการบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๗. กฎหมายที่เป็นข้อบัญญัติ ออกโดยหน่วยงานใด</p> <p>ก. รัฐสภา</p> <p>ข. วุฒิสภา</p> <p>ค. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ง. สภากลางการบริหารส่วนตำบล</p> <p>๘. หากลูกมีอายุถึงเกณฑ์เข้าเรียน แต่พ่อแม่ไม่ให้เข้าเรียน จะมีผลอย่างไร</p> <p>ก. ลูกจะต้องไปอยู่สถานสงเคราะห์</p> <p>ข. พ่อแม่มีความผิดตามกฎหมาย</p> <p>ค. ไม่มีผลใดๆ ตามกฎหมาย</p> <p>ง. พ่อแม่จะหมดสิทธิ์เลี้ยงลูก</p> <p>๙. การแจ้งตายจะต้องแจ้งภายในกี่วัน</p> <p>ก. ภายใน ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>ข. ภายใน ๗ วัน</p> <p>ค. ภายใน ๑๕ วัน</p> <p>ง. ภายใน ๓๐ วัน</p> <p>๑๐. ข้อใดจัดเป็นยาเสพติดชนิดร้ายแรงที่สุด</p> <p>ก. ยาอี</p> <p>ข. เฮโรอีน</p> <p>ค. กัญชา</p> <p>ง. กระท่อม</p>
---	---

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยย่อยที่ ๒ สิทธิเด็กไทย

เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. ข	๑. ค	๑. ค
๒. ง	๒. ข	๒. ก
๓. ก	๓. ง	๓. ข
๔. ง	๔. ง	๔. ง
๕. ข	๕. ก	๕. ง
๖. ค	๖. ง	๖. ค
๗. ข	๗. ค	๗. ง
๘. ข	๘. ก	๘. ข
๙. ก	๙. ข	๙. ก
๑๐. ก	๑๐. ค	๑๐. ข

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ระดับคะแนน	พฤติกรรม															สรุป			
	ความสนใจ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			การยอมรับฟังผู้อื่น			ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย			รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓				๑๕
ชื่อ - สกุล																			

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน ๓ = ทุกครั้ง

หมายความว่า สังเกตทุกครั้งพบพฤติกรรมนั้น

คะแนน ๒ = บางครั้ง

หมายความว่า สังเกตนานๆ ครั้งพบพฤติกรรมนั้น

คะแนน ๑ = น้อยครั้งที่สุด

หมายความว่า สังเกตนานมากจึงจะพบพฤติกรรมนั้น

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน ๑๑ - ๑๕ ระดับคุณภาพดี

คะแนน ๖ - ๑๐ ระดับพอใช้

คะแนน ๐ - ๕ ระดับปรับปรุง

ตั้งแต่ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕- ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง:ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
มุ่งมั่นในการทำงาน	๑. ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด				
	๒. รู้จักแบ่งงานกันทำภายในกลุ่มของตนเอง				
	๓. เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
	๔. แก้ไขงานที่บกพร่องให้ดียิ่งขึ้น				
	๕. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
	๖. มีความขยัน อดทนในการทำงานจนงานสำเร็จ				
	๗. หมั่นหาความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง				
	๘. ชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อน				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๐ - ๒๔ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๕ - ๑๙ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๐ - ๑๔ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๙ คะแนน

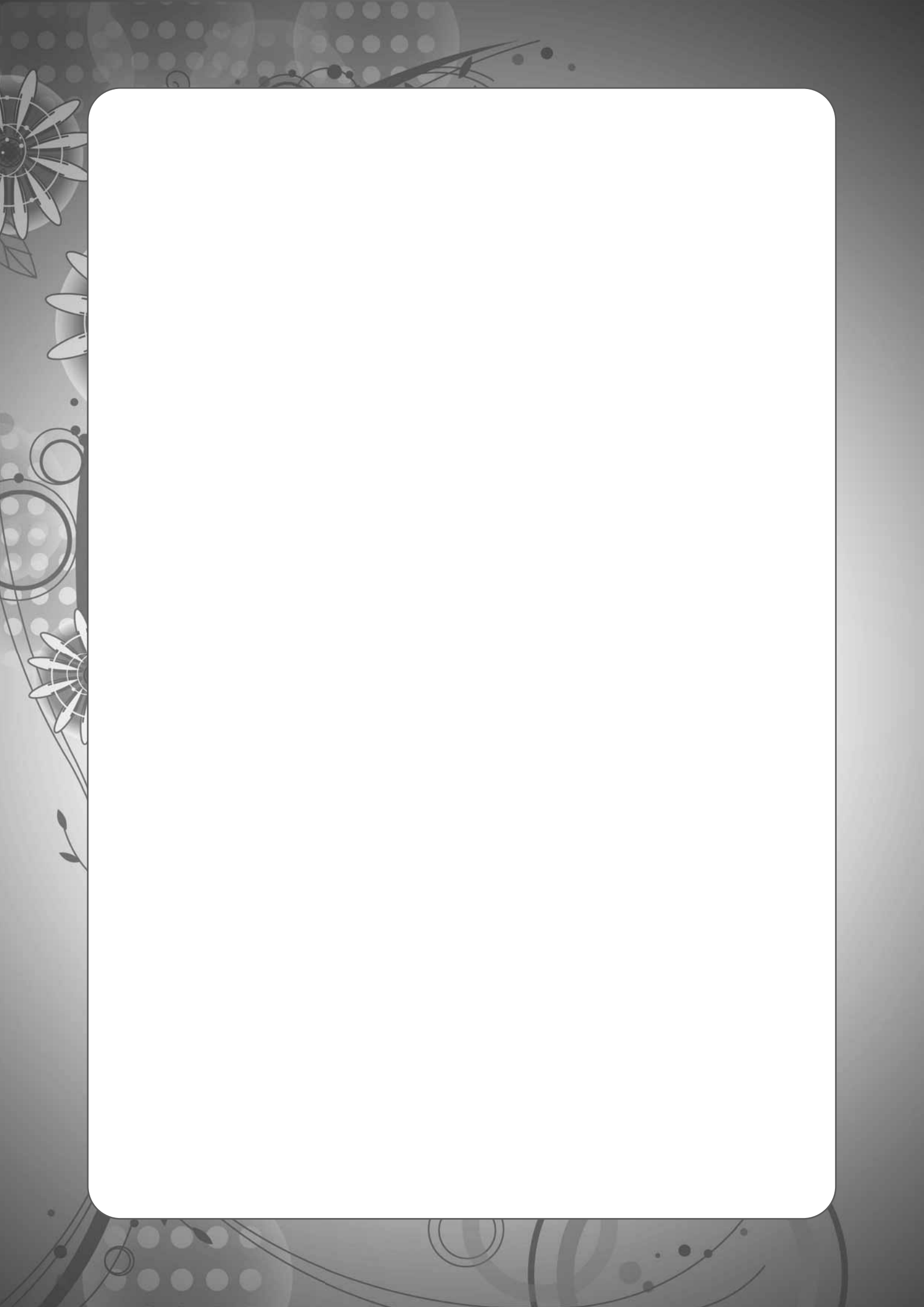

แบบประเมินแผนผังความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวบ่งชี้
๑. เนื้อหา	๔	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์
	๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
	๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง
	๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. รูปแบบ	๔	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ แตกต่างจากผู้อื่น
	๓	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ
	๒	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ
	๑	ออกแบบแผนผังความคิดได้
๓. ความสะอาด สวยงาม	๔	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
	๓	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด
	๒	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ
	๑	ผลงานขาดความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
๔. ความ รับผิดชอบ	๔	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด
	๓	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด
	๒	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด
	๑	ผลงานไม่สำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด

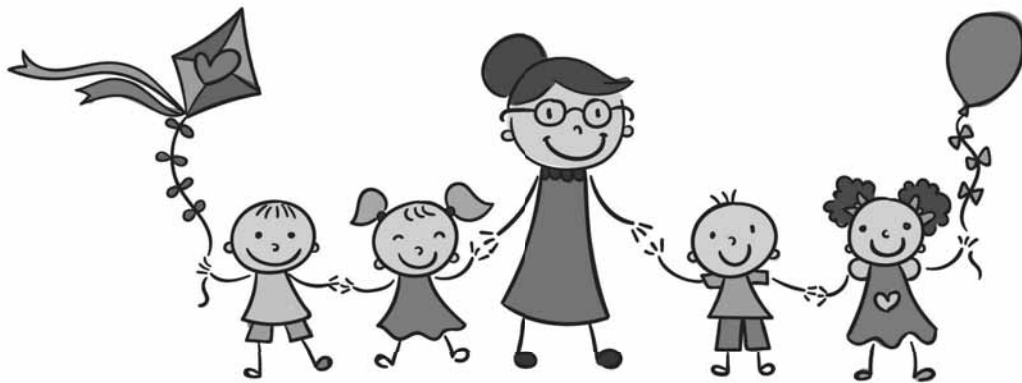
เกณฑ์การประเมินผลรวม

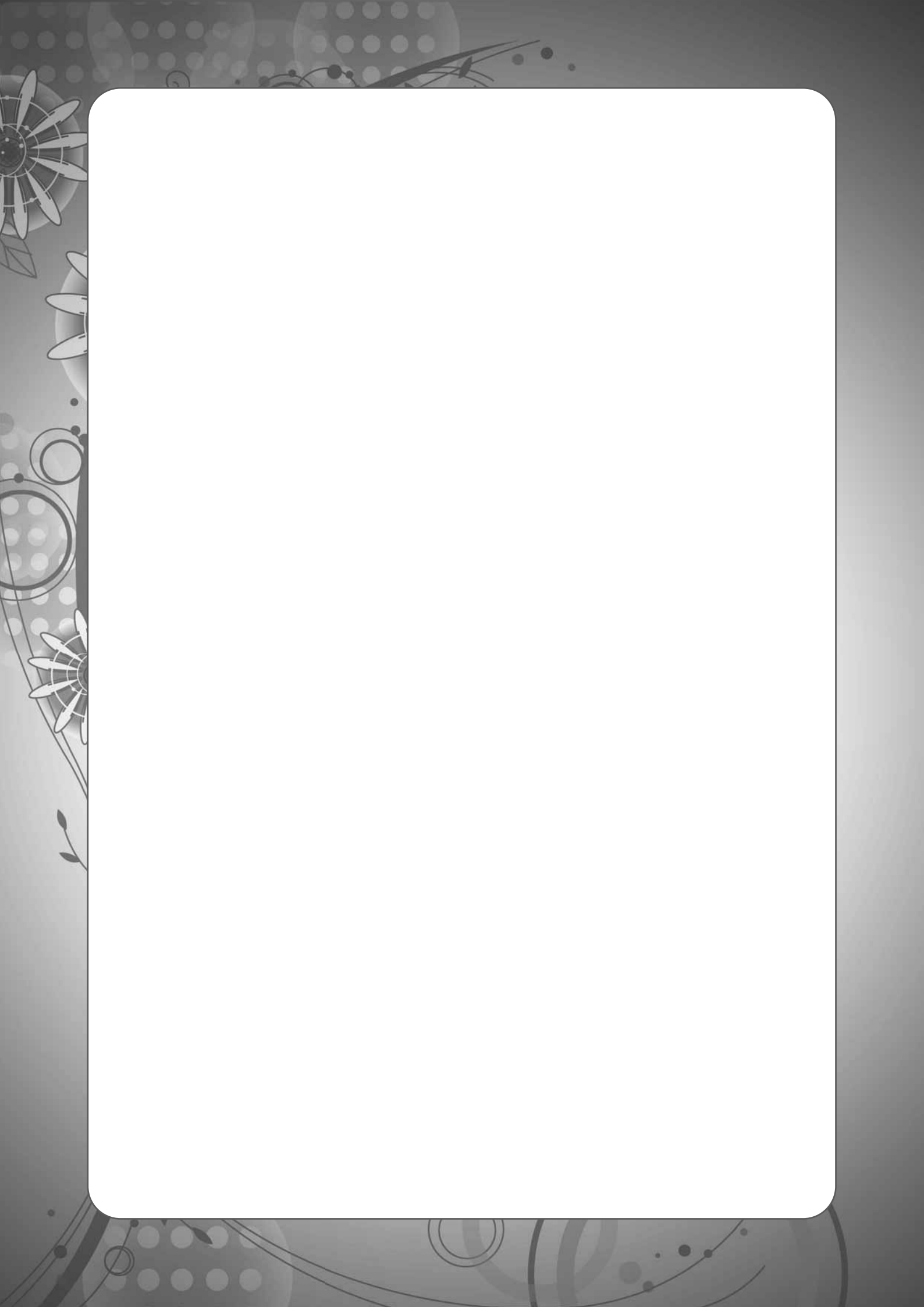
ได้คะแนนรวม	๑๒ - ๑๖	คะแนน	อยู่ในระดับ ๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ได้คะแนนรวม	๙ - ๑๑	คะแนน	อยู่ในระดับ ๓	หมายถึง	ดี
ได้คะแนนรวม	๖ - ๘	คะแนน	อยู่ในระดับ ๒	หมายถึง	พอใช้
ได้คะแนนรวม	๐ - ๕	คะแนน	อยู่ในระดับ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

หน่วยย่อยที่ ๓

วิถีประชาธิปไตย

ใบปะหน้าหน่วยย่อย

หน่วยย่อยที่ ๓ ชื่อหน่วยย่อย วิธีประชาธิปไตย

จำนวนเวลาเรียน ๑๒ ชั่วโมง

จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ ๔ แผน

สาระสำคัญของหน่วย

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี อำนาจอธิปไตย ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยโครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น อำนาจหน้าที่และ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาท หน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณสุขประโยชน์ในชุมชน บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มฐ. ส ๒.๑ ตัวชี้วัด ป.๔/๑,๒

มฐ. ส ๒.๒ ตัวชี้วัด ป.๔/๑,ป.๔/๒ ,ป.๔/๓ ,ป.๕/๑ ,ป.๕/๒ ,ป.๕/๓ ,ป.๖/๑ ,ป.๖/๒ ,ป.๖/๓

มฐ. ท ๓.๑ ตัวชี้วัด ป.๔/๓ , ป.๕/๑, ๖/๑

มฐ. ศ ๒.๑ ตัวชี้วัด ป.๔/๑ ,ป.๕/๕

มฐ. ศ ๓.๑ ตัวชี้วัด ป.๔/๓ ,ป.๕/๒

ลำดับการเสนอแนวคิดหลัก

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี จะทำให้ชุมชนและประเทศชาติเจริญก้าวหน้า และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล ต่างก็มีบทบาทเป็นของตนเอง ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้ในทุกระดับชั้นตอน ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

วิถีประชาธิปไตย

กิจกรรมประชาธิปไตย๑

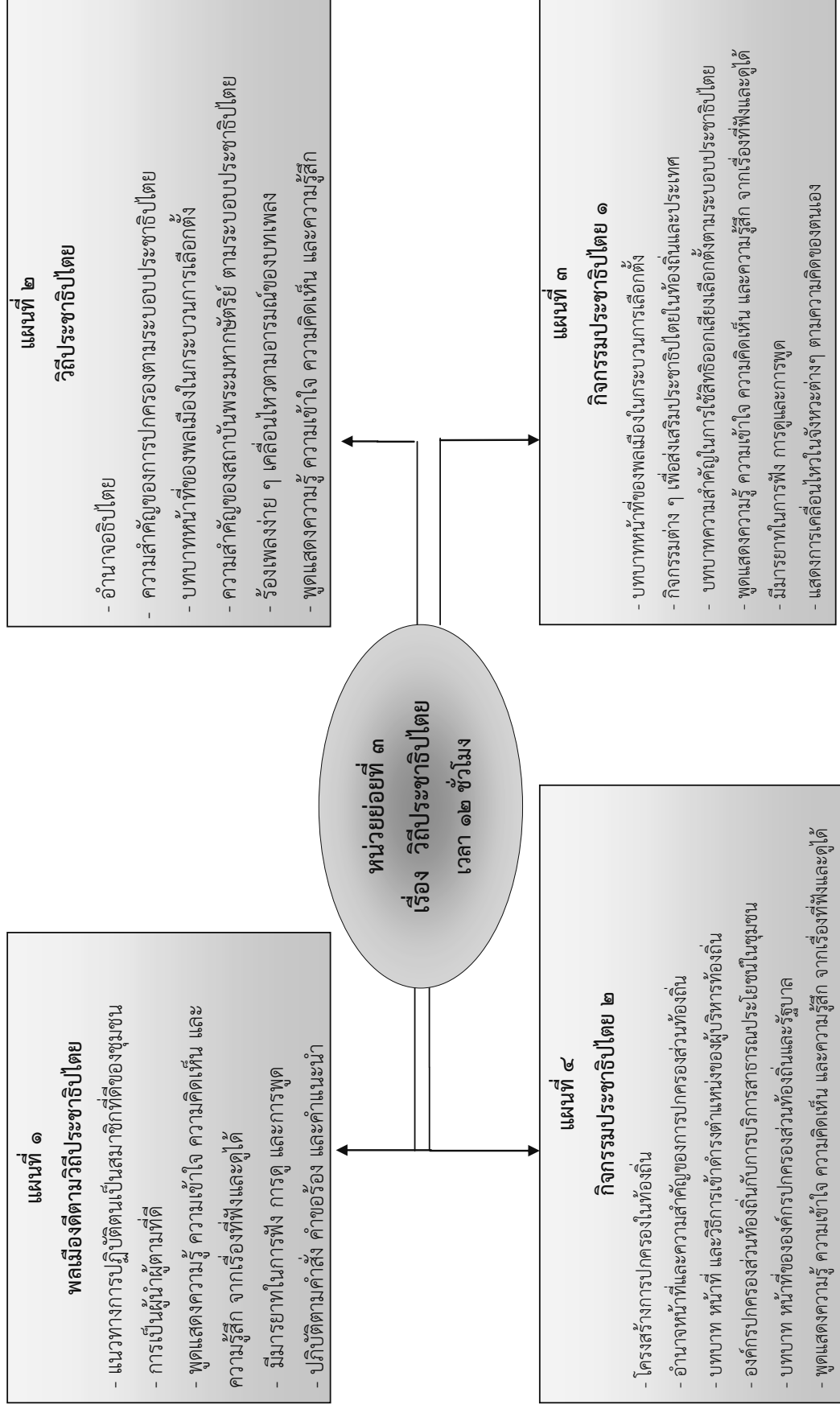

กิจกรรมประชาธิปไตย๒

โครงสร้างของหน่วย

แผนที่	ชื่อแผน	เวลา	หมายเหตุ
๑	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	๓ ชม.	
๒	วิถีประชาธิปไตย	๓ ชม.	
๓	กิจกรรมประชาธิปไตย๑	๓ ชม.	
๔	กิจกรรมประชาธิปไตย๒	๓ ชม.	

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน หน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง วิถีประชาธิปไตย

แนวการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
ขั้นนำ	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชุมชนในชีวิตประจำวันให้นักเรียนสามารถพบเห็นได้ทั่วไป เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรักษาสถาบันสมัชชาของชุมชน การพัฒนาชุมชน ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพในประเด็นต่าง ๆ เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) นักเรียนเคยทำหรือปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ๒) นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับภาพที่ได้รับชม ๓) เพราะเหตุใดการปฏิบัติดังกล่าวจึงถือเป็นการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย <p>ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น : แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่ม เพื่อศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย นักเรียนเล่นเกมค้นหาผู้นำ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการเล่นเกม นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี</p> <p>ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานำชั้นเรียน</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ตัวแทนนักเรียนเล่าประสบการณ์ในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีที่ตามวิถีประชาธิปไตย</p>
ขั้นสรุป	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีที่ตามวิถีประชาธิปไตย จะช่วยให้สังคมมีความสงบสุข ผู้นำที่ดีต้องมีความรับผิดชอบ และเป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าผู้นำและผู้ตามปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ งานที่ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การทำงานกลุ่มให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกจากจะอาศัยผู้นำและผู้ตามแล้วผู้ตามก็ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารกัน มีการร่วมมือกัน มีการตัดสินใจร่วมกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีที่ตามวิถีประชาธิปไตย จะช่วยให้สังคมมีความสงบสุข ผู้นำที่ดีต้องมีความรับผิดชอบ และเป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าผู้นำและผู้ตามปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ งานที่ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การทำงานกลุ่มให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกจากจะอาศัยผู้นำและผู้ตามแล้วผู้ตามก็ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารกัน มีการร่วมมือกัน มีการตัดสินใจร่วมกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีที่ตามวิถีประชาธิปไตย จะช่วยให้สังคมมีความสงบสุข ผู้นำที่ดีต้องมีความรับผิดชอบ และเป็นแบบอย่างที่ดี ถ้าผู้นำและผู้ตามปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ งานที่ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี การทำงานกลุ่มให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกจากจะอาศัยผู้นำและผู้ตามแล้วผู้ตามก็ต้องมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารกัน มีการร่วมมือกัน มีการตัดสินใจร่วมกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน</p>
วัดและประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมลักษณะอันพึงประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมลักษณะอันพึงประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมลักษณะอันพึงประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นครศิครันแดนดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน การเป็นผู้มีผู้ตามที่ดี - พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึ จากเรื่องที่ฟังและดูได้ - มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>นักเรียน ป.๔-๖ ทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยย่อยที่ ๓ เรื่อง วิถีประชาธิปไตย</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๑. ครูให้นักเรียนดูบัตรภาพเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชุมชน ในชีวิตประจำวันให้นักเรียนสามารถพบเห็นได้ทั่วไป เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรักษาสถาบันสมมติของชุมชน การพัฒนาชุมชน</p> <p>๒. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพในประเด็นต่าง ๆ เช่น</p> <p>๑) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้างหรือไม่</p> <p>๒) นักเรียนเคยทำอะไรเกี่ยวกับภาพที่ได้รับชม</p> <p>๓) เพราะเหตุใดการปฏิบัติตนอย่างดีจึงเป็นการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บัตรภาพการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ๒. ใบความรู้ ที่ ๑, ใบความรู้ที่ ๒ ๓. เกมค้นหาผู้นำ ๔. หนังสือเรื่องชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ๕. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ๖. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน และผู้ตามที่ดี</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แผนผังความคิด ๒. การนำเสนอผลการศึกษา
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนได้ (ป.๔ - ๖) ๒. อธิบายความหมาย บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ผู้นำและผู้ตามได้ (ป.๔ - ๖) ๓. ปฏิบัติตนในการเป็นผู้ผู้นำผู้ตามที่ดีได้อย่างเหมาะสม (ป.๔ - ๖) <p>ทักษะ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔. พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึ จากเรื่องที่ฟังและดูได้ (ป.๔ - ๖) ๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด (ป.๔ - ๖) 	<p>ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง</p> <p>ขั้นตอน กิจกรรมกลุ่มย่อยคณะชั้น</p> <p>๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่ม เพื่อศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย</p> <p>๔. นักเรียนเล่นเกมค้นหาผู้นำ</p> <p>๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการเล่นเกม การทำงานกลุ่มให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการมีผู้นำ ผู้ตามที่ดี จะต้องมีสมาธิร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน และที่สำคัญ</p> <p>๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้ผู้นำและผู้ตามที่ดี แล้วร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้ผู้นำและผู้ตามที่ดี</p> <p>๗. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษานำชั้นเรียน</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้ เรื่องแนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน การเป็นผู้ผู้นำผู้ตามที่ดี ๒. ประเมินทักษะ กระบวนการทำงาน ๓. ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>- รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์</p> <p>- ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>- มีวินัย</p> <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินผลงานจากใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบทดสอบก่อนเรียน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดใบงาน ๒. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าหลักธรรมที่สัมพันธ์กับภาพ แล้วตอบคำถาม

๑. การกระทำของนักเรียนในภาพสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- คารวธรรม
- สามัคคีธรรม
- ปัญญาธรรม

๒. การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

๓. การกระทำของนักเรียนในภาพสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- คารวธรรม
- สามัคคีธรรม
- ปัญญาธรรม

๔. การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

๕. การกระทำของนักเรียนในภาพสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- คารวธรรม
- สามัคคีธรรม
- ปัญญาธรรม

๖. การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

เฉลย ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าหลักธรรมที่สัมพันธ์กับภาพ แล้วตอบคำถาม

๑. การกระทำของนักเรียนในภาพสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- คารวธรรม
- สามัคคีธรรม
- ปัญญาธรรม

๒. การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

๓. การกระทำของนักเรียนในภาพสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- คารวธรรม
- สามัคคีธรรม
- ปัญญาธรรม

๔. การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

๕. การกระทำของนักเรียนในภาพสอดคล้องกับหลักธรรมใด

- คารวธรรม
- สามัคคีธรรม
- ปัญญาธรรม

๖. การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี แล้วร่วมกันเสนอแนวทางการปฏิบัติตนในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีแล้วบันทึกลงในใบงาน

๒. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑. แนวทางการปฏิบัติตนในฐานะผู้นำที่ดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. แนวทางการปฏิบัติตนในฐานะผู้ตามที่ดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในชุมชน

พลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้เป็นสังคมและประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริงตามหลักการทางประชาธิปไตย

๑. คุณธรรมในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ควรยึดหลักคุณธรรม ๓ ประการ ดังนี้

๑) ความเคารพ หมายถึง การมีความเคารพซึ่งกันและกัน เช่น เคารพสิทธิของผู้อื่น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

๒) สามัคคีธรรม หมายถึง การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ช่วยกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยกันคิดวางแผนทำงาน ช่วยกันติดตามประเมินผลงาน ช่วยกันปรับปรุงแก้ไขงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน

๓) ปัญญาธรรม หมายถึง การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เช่น ใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล

๒. การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน นักเรียนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง โดยสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

๑) ชักชวนผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๒) ติดป้ายรณรงค์ให้คนในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๓. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน จะทำให้ชุมชนสงบสุข สมาชิกในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีแนวทางในการปฏิบัติตน ดังนี้

๑) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน

๒) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของชุมชน

๓) การพัฒนาชุมชน

.....

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

๑. ลักษณะของผู้นำที่ดี

ผู้นำ คือ บุคคลที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่น ให้ปฏิบัติงาน สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้นำที่ดีควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง
๒. มีความยุติธรรม
๓. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. มีความโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว
๕. วางตัวเสมอต้นเสมอปลาย ไม่เย่อหยิ่ง
๖. ยกย่องชมเชยและให้เกียรติลูกน้อง
๗. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๘. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
๙. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
๑๐. ฉลาด รอบรู้ มีไหวพริบ

๒. ลักษณะของผู้ตามที่ดี

ผู้ตาม คือ ผู้ที่มีส่วนร่วมการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ผู้นำได้ให้คำแนะนำ เพื่อให้กิจกรรม ต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยผู้ตามที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. ยกย่องและให้เกียรติผู้นำ
๒. มีความรับผิดชอบในหน้าที่
๓. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อย
๔. สุภาพอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ
๕. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง
๖. กระตือรือร้น มุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงาน
๗. อุตุน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

๓. การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ

๑. ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
๒. ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
๓. มีความมุ่งมั่นและตั้งใจทำงาน
๔. มีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน
๕. สมาชิกในกลุ่มต้องมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน

กิจกรรม พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตย
๒. เพื่ออธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

จำนวนนักเรียน ครั้งละ ๑ คน

วัสดุอุปกรณ์

๑. แผนภาพต้นไม้ (ไม่มีใบ ดอก และผล)
๒. บัตรคำ “ปัญหาธรรม” “คารวธรรม” และ “สามัคคีธรรม”
๓. กระดาษโปสเตอร์สี
๔. ปากกาเคมี

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. แผนภาพต้นไม้ จำนวน ๓ ต้น “ปัญหาธรรม” “คารวธรรม” และ “สามัคคีธรรม”
๒. ใบไม้ ดอกไม้ ผลไม้ (เขียนคำ/ประโยคในประเด็นหลัก “ปัญหาธรรม” “คารวธรรม” และ “สามัคคีธรรม”)
๓. ผู้จัดกิจกรรมติดภาพต้นไม้ไว้ที่ผนัง
๔. แจกใบไม้หรือดอกไม้หรือผลไม้ที่ตัดไว้ให้นักเรียน เขียนข้อความเกี่ยวกับประชาธิปไตย
๕. นำข้อความที่เขียนไปติดแปะในภาพต้นไม้ ให้เข้าหมวดหมู่ ได้แก่
ต้นที่ ๑ สามัคคีธรรม
ต้นที่ ๒ คารวธรรม
ต้นที่ ๓ ปัญหาธรรม
๖. คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาความถูกต้อง

คำถามสะท้อนคิด

๑. สิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย คืออะไร
๒. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนตามระบอบประชาธิปไตย ก่อให้เกิดผลดีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างไร
๓. ตัวอย่างกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในท้องถิ่น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ

.....

ที่มา : การส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยผ่านกิจกรรมค่าย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๔

เกมค้นหาผู้นำ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

วิธีเล่น

ให้ผู้เล่นนั่งเป็นวงกลม ให้ผู้เล่นคนหนึ่งออกไปข้างนอก ส่วนผู้เล่นที่อยู่ในวง ให้แต่งตั้งใครขึ้นมา ๑ คน เป็นผู้นำ แล้วเริ่มปรบมือจนกระทั่งผู้เล่นคนที่ออกไปข้างนอกกลับเข้ามา ให้ผู้ที่ถูกแต่งตั้ง เป็นผู้นำเปลี่ยนท่าทาง เช่น เปลี่ยนจากปรบมือ เป็นแคะหู หรือเกาคาง นั่งลงจาม ฯลฯ แล้วผู้เล่นคนอื่น ๆ ก็ทำตาม โดยผู้เล่นที่ออกไปนอกรวงนั้น จะต้องหาให้พบว่าใครเป็นผู้นำ เมื่อผู้นำถูกจับได้ ผู้นำคนนั้นจะต้องออกไปข้างนอกแล้วแต่งตั้งผู้นำในกลุ่มคนใหม่แทน

.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

.....

คำชี้แจงนักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ข้อใดหมายถึงการมีคารวะธรรม</p> <p>ก. การเคารพสิทธิของผู้อื่น</p> <p>ข. ใช้เหตุผลในการแก้ไข้ปัญหา</p> <p>ค. เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม</p> <p>ง. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง</p>	<p>๖. ใครอยู่ในฐานะผู้ตามที่ดี</p> <p>ก. แก้วไม่เชื่อผู้นำ</p> <p>ข. ก้องให้ความเคารพต่อผู้นำ</p> <p>ค. กล้าชอบทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น</p> <p>ง. เก่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม</p>
<p>๒. ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะ นักเรียนควรใช้วิธีการใดแก้ไข้ปัญหา</p> <p>ก. ใช้ความรู้สึ่กและความต้องการ</p> <p>ข. ใช้เหตุผลและปัญญา</p> <p>ค. ใช้ความเป็นหัวหน้า</p> <p>ง. ใช้อารมณ์</p>	<p>๗. ข้อใดคือความหมายของอำนาจอธิปไตย</p> <p>ก. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ</p> <p>ข. อำนาจของพระมหากษัตริย์</p> <p>ค. อำนาจที่ใช้ปกครองทาส</p> <p>ง. อำนาจตามกฎหมาย</p>
<p>๓. ข้อใดเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>ก. ให้เพื่อนลอกการบ้าน</p> <p>ข. ทำความสะอาดโต๊ะเรียนของตน</p> <p>ค. ช่วยบริจาคสิ่งของและอาหารให้ผู้ประสบภัย</p> <p>ง. นำแจกันอันใหม่มาเปลี่ยนแทนของเดิมที่ทำแตก</p>	<p>๘. อำนาจอธิปไตยประกอบด้วยอำนาจใดบ้าง</p> <p>ก. อำนาจนิติบัญญัติ</p> <p>ข. อำนาจบริหาร</p> <p>ค. อำนาจตุลาการ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>
<p>๔. ข้อความใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>ก. ทรงเป็นพุทธมามกะ</p> <p>ข. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจ</p> <p>ค. ทรงอยู่ในฐานะเทพ</p> <p>ง. ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก</p>	<p>๙. พระมหากษัตริย์ไทยทรงมีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยอย่างไร</p> <p>ก. ทรงเป็นประมุขของชาติ</p> <p>ข. ทรงใช้อำนาจอธิปไตย</p> <p>ค. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>
<p>๕. ผู้นำที่ดีควรมีลักษณะตามข้อใด</p> <p>ก. มีร่างกายแข็งแรง</p> <p>ข. มีฐานะร่ำรวย</p> <p>ค. มีคนรู้จักมาก</p> <p>ง. มีความเสียสละ</p>	<p>๑๐. ประชาชนใช้อำนาจการปกครองของตนโดยวิธีใด</p> <p>ก. การอภิปรายไม่ไว้วางใจ</p> <p>ข. การเลือกตั้ง</p> <p>ค. การชุมนุมประท้วง</p> <p>ง. การเสียภาษีอากร</p>

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจงนักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ข้อใดเป็นฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ก. นายกเทศมนตรี</p> <p>ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>ค. สภากองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ง. นายกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๒. ข้อใดเป็นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. ทำให้ประชาชนเชื่อฟังรัฐ</p> <p>ข. เป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง</p> <p>ค. ทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง</p> <p>ง. ช่วยตอบสนองความต้องการของผู้นำทางการเมือง</p> <p>๓. นายกเทศมนตรีมีบทบาท หน้าที่อย่างไร</p> <p>ก. ออกเทศบัญญัติ</p> <p>ข. บริหารงานของเทศบาล</p> <p>ค. ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภาเทศบาล</p> <p>ง. ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารเทศบาล</p> <p>๔. นายกเมืองพัทยาที่มีมาอย่างไร</p> <p>ก. การเลือกตั้ง</p> <p>ข. การสรรหาจากสมาชิกสภาเมืองพัทยา</p> <p>ค. การคัดเลือกจากกำนันในเขตเมืองพัทยา</p> <p>ง. การคัดเลือกจากข้าราชการในเขตเมืองพัทยา</p> <p>๕. บริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ท้องถิ่นดำเนินการ มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อใคร</p> <p>ก. ประชาชนทั้งประเทศ</p> <p>ข. ประชาชนในท้องถิ่นนั้น</p> <p>ค. ประชาชนที่อยู่ภายนอกท้องถิ่น</p> <p>ง. ประชาชนที่เสียภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น</p>	<p>๖. บริการสาธารณะใดไม่ใช่สิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำเพื่อบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>ก. การจัดให้มีตลาด</p> <p>ข. การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>ค. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>ง. การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <p>๗. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. ท้องถิ่นมีความสะอาด</p> <p>ข. คนในท้องถิ่นมีฐานะร่ำรวยกันทุกคน</p> <p>ค. คนในท้องถิ่นมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>ง. คนในท้องถิ่นได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมกัน</p> <p>๘. เพราะอะไรการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>ก. บุคลากรมีความสามารถสูง</p> <p>ข. มีงบประมาณมากกว่ารัฐบาล</p> <p>ค. มีเครื่องมือที่ทันสมัยกว่าของรัฐบาล</p> <p>ง. รับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชน</p> <p>๙. หน่วยงานใดไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. เทศบาล</p> <p>ข. องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>ค. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ง. กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๑๐. ข้อใดเป็นการปกครองที่แตกต่างจากข้ออื่น</p> <p>ก. เชียงใหม่</p> <p>ข. อุตรธานี</p> <p>ค. พัทยา</p> <p>ง. นครสวรรค์</p>
---	---

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. หน่วยงานใดไม่ใช่ของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. เทศบาล</p> <p>ข. องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>ค. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ง. กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือข้อใด</p> <p>ก. ทำให้ประชาชนมีอำนาจในประชาธิปไตยมากขึ้น</p> <p>ข. ประชาชนสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารมากยิ่งขึ้น</p> <p>ค. ประชาชนได้รับการดูแลและได้รับการบริการสาธารณสุข-ประโยชน์ต่าง ๆ</p> <p>ง. ประชาชนได้มีพลังเสียงในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ จากรัฐบาล</p> <p>๓. กิจกรรมของชุมชนในข้อใดเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย</p> <p>ก. สันสรวด์กับเพื่อนบ้าน</p> <p>ข. ร่วมงานขึ้นบ้านใหม่ของคนในชุมชน</p> <p>ค. ร่วมวิจารณ์เพื่อนบ้านกับคนในชุมชน</p> <p>ง. เสียภาษีโรงเรียนและที่ดินแก่องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้อย่างไร</p> <p>ก. ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง</p> <p>ข. ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>ค. เข้าชื่อกันเสนอกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อรัฐสภา</p> <p>ง. ติดตามความเคลื่อนไหวของนักการเมืองและพรรคการเมือง</p> <p>๕. ใครปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย</p> <p>ก. แป้งช่วยน้องทำการบ้าน</p> <p>ข. ปอนชวนเพื่อนเล่นฟุตบอล</p> <p>ค. ปูนดูถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา</p> <p>ง. ปองกำลังออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่</p>	<p>๖. การเลือกตั้งคืออะไร</p> <p>ก. การเลือกตัวแทนเพื่อไปใช้อำนาจแทนตน</p> <p>ข. การบังคับให้บุคคลดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม</p> <p>ค. การปลดบุคคลออกจากตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง</p> <p>ง. การสอบแข่งขันเพื่อดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง</p> <p>๗. เมื่อพบเห็นการทำผิดกฎหมายเลือกตั้งเราควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ไม่ต้องใส่ใจ</p> <p>ข. แจ้งเจ้าหน้าที่</p> <p>ค. แอบดูอยู่ห่าง</p> <p>ง. เข้าไปต่อว่าผู้ที่ทำ</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ก. พัฒนาเส้นทางคมนาคมในชุมชน</p> <p>ข. จัดการด้านสาธารณสุขโรคแก่ชุมชน</p> <p>ค. ดูแลความมั่นคงปลอดภัยภายในชุมชน</p> <p>ง. ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาในท้องถิ่น</p> <p>๙. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในการส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยได้อย่างไร</p> <p>ก. ร่วมหาเสียงกับผู้สมัคร</p> <p>ข. รวมกลุ่มชุมนุมแสดงความคิดเห็น</p> <p>ค. นำเสนอนโยบายของพรรค</p> <p>ง. การรณรงค์ให้ผู้ปกครองไปใช้สิทธิ</p> <p>๑๐. ใครปฏิบัติตนตามพื้นฐานของประชาธิปไตย</p> <p>ก. แจ้วพูดสุภาพกับเพื่อนๆทุกครั้ง</p> <p>ข. เจมส์แบ่งขนมให้เพื่อนๆที่ไม่มีเงิน</p> <p>ค. จุ่มรีบนาเงินไปคืนแม่ค้าที่ทอนเงินเกินมา</p> <p>ง. แจ่มแต่งกายตามกฎระเบียบของโรงเรียน</p>
--	---

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยย่อยที่ ๓วิถีประชาธิปไตย

เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. ก	๑. ง	๑. ง
๒. ข	๒. ค	๒. ค
๓. ค	๓. ข	๓. ง
๔. ค	๔. ก	๔. ค
๕. ง	๕. ข	๕. ค
๖. ข	๖. ง	๖. ก
๗. ก	๗. ข	๗. ข
๘. ง	๘. ง	๘. ค
๙. ง	๙. ง	๙. ง
๑๐. ข	๑๐. ค	๑๐. ง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕- ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี				
	๒. ช่วยเหลือคนอื่นและช่วยเหลือส่วนร่วม				
	๓. ประพฤติตนตามหน้าที่ของการเป็นนักเรียน				
	๔. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๕. ไม่ยึดถือสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง				
	๖. แสดงความจริงใจโดยไม่พูดเท็จและให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง				
	๗. แยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย	๘. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน				
	๙. ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนด				
	๑๐. รับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๔ - ๓๐ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๘ - ๒๓ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๑ - ๑๗ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน

แบบประเมินแผนผังความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวบ่งชี้
๑. เนื้อหา	๔	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์
	๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
	๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง
	๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. รูปแบบ	๔	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ แตกต่างจากผู้อื่น
	๓	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ
	๒	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ
	๑	ออกแบบแผนผังความคิดได้
๓. ความสะอาด สวยงาม	๔	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
	๓	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด
	๒	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ
	๑	ผลงานขาดความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
๔. ความ รับผิดชอบ	๔	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด
	๓	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด
	๒	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด
	๑	ผลงานไม่สำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินผลรวม

ได้คะแนนรวม	๑๒ - ๑๖	คะแนน	อยู่ในระดับ ๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ได้คะแนนรวม	๙ - ๑๑	คะแนน	อยู่ในระดับ ๓	หมายถึง	ดี
ได้คะแนนรวม	๖ - ๘	คะแนน	อยู่ในระดับ ๒	หมายถึง	พอใช้
ได้คะแนนรวม	๐ - ๕	คะแนน	อยู่ในระดับ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

บัตรภาพการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

.....

บรรยากาศการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

.....

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนศิรัแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีชีวิตไทย แผนการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วิถีชีวิตไทย
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย และศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวทางการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
<p>ชั้นนำ</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนร่วมกันร้องเพลง ภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหาราชฯ ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาสาระของเพลง ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละชั้น กลุ่มละ ๓ - ๔ คน ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย และร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยแต่ละชั้น แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละชั้น กลุ่มละ ๓ - ๔ คน ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย และร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย</p>
<p>ชั้นสอน</p>	<p>ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น ครูเล่านิทานเรื่อง “เผ่าพันธุ์มนุษย์” ให้นักเรียนฟังเมื่อเล่าจบครูถามนักเรียนว่าใครคือผู้มีอำนาจสูงสุดในเผ่าหัวหน้าเผ่าหัวหน้าเผ่ามีหน้าที่สำคัญอย่างไรนักเรียนเป็นคนในเผ่าจะเลือกหัวหน้าเผ่าที่มีบุคลิกภาพอย่างไร ครูช่วยสรุปและเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการเลือกหัวหน้าเผ่าเปรียบเสมือนเราเลือกผู้นำประเทศเพื่อใช้อำนาจในการบริหารประเทศ ครูให้นักเรียนเล่นเกม “หมวกแห่งอำนาจ” ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมของผู้สวมหมวกอำนาจแต่ละสี นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่องอำนาจอิทธิพลและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงอำนาจอิทธิพล ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความหมายของคำสำคัญและองค์ประกอบของอำนาจอิทธิพลนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อำนาจอิทธิพล</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น:ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปเป็นองค์ความรู้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อมด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนมีส่วนสำคัญในการเลือกผู้นำประเทศซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศเป็นผู้ออกกฎหมายและกำกับการกฎหมายที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามสำหรับผู้นำท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนจะเป็นผู้บริหารชุมชนเพื่อพัฒนาให้มีความเจริญ</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น:ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปเป็นองค์ความรู้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อมด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนมีส่วนสำคัญในการเลือกผู้นำประเทศซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศเป็นผู้ออกกฎหมายและกำกับการกฎหมายที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามสำหรับผู้นำท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนจะเป็นผู้บริหารชุมชนเพื่อพัฒนาให้มีความเจริญ</p>
<p>วัดและประเมินผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการสนทนาถึงประเด็นที่ประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการสนทนาถึงประเด็นที่ประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการสนทนาถึงประเด็นที่ประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการการเรียนรู้ที่ ๔ คนตีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิชาภาษาไทย และศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วิถีประชาธิปไตย

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำนาจอธิปไตย ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข - พุทธแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึกรู้สึกจากเรื่องที่ฟัง และดูได้ - ร้องเพลงง่าย ๆ เคลื่อนไหวตามอารมณ์ของบทเพลง 	<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยได้ (ป.๔ - ๖) 2. อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งได้(ป.๔ - ๖) 3. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขได้ (ป.๔ - ๖) 4. พุทธแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึกรู้สึกจากเรื่องที่ฟัง และดูได้ (ป.๔ - ๖) ๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด (ป.๔ - ๖) ๖. ร้องเพลงและเคลื่อนไหวตามอารมณ์ของบทเพลงได้ (ป.๔ - ๖) <p>ทักษะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการทำงาน <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ซื่อสัตย์สุจริต
---	--

<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นำเรียนร่วมกันร้องเพลง ภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหาราชชา ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาสาระของเพลง ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย <p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยคละชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคละชั้น กลุ่มละ ๓ - ๔ คน ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย และร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ๔. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น ๕. ครูเล่านิทานเรื่อง “เผ่าพันธุ์มนุษย์” ให้นักเรียนฟังเมื่อเล่านักเรียนคิดว่าใครคือผู้มีอำนาจสูงสุดใฝ่เผ่าเผ่าไหนที่มีหน้าที่สำคัญอย่างไรบ้างนักเรียนเป็นคนในเผ่าจะเลือกหัวหน้าเผ่าที่มีบุคลิกภาพอย่างไร ๖. ครูช่วยสรุปและเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการเลือกหัวหน้าเผ่าเปรียบเหมือนเราเลือกผู้นำประเทศเพื่อใช้อำนาจในการบริหารประเทศโดยมีอำนาจสูงสุดเรียกว่าอำนาจอธิปไตยดังนั้นการเลือกผู้นำเพื่อใช้อำนาจในการบริหารประเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ๗. ครูให้นักเรียนเล่นเกม “หมวกแห่งอำนาจ” ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้สวมหมวกอำนาจแต่ละสี ๘. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่องอำนาจอธิปไตยครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงอำนาจอธิปไตยครูเชื่อมโยงให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความหมายตามความสำคัญและองค์ประกอบของอำนาจอธิปไตย ๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อำนาจอธิปไตย <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑๐. ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยอ้อมด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนมีส่วนร่วมสำคัญไปในการเลือกผู้นำประเทศซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศเป็นผู้ออกกฎหมายและกลั่นกรองกฎหมายที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามสำหรับผู้นำท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนจะเป็นผู้บริหารชุมชนเพื่อพัฒนาให้มีความเจริญ 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เพลง ภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหาราชชา ๒. ใบความรู้ป. ๔ - ป. ๖ ๓. นิทาน เรื่องเผ่าพันธุ์มนุษย์ ๔. เกมหมวกแห่งอำนาจ ๕. หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ๖. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ๗. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง อำนาจอธิปไตย <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แผนผังความคิด ๒. แผนผังโครงสร้างอำนาจอธิปไตย <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้เรื่องอำนาจอธิปไตยตามลำดับขั้นของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยบทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๒. ประเมินทักษะ - กระบวนการทำงาน ๓. ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, ซื่อสัตย์สุจริต, มีวินัย <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินผลงานจากใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผลงานนักเรียน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ๒. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป
---	---

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย แล้วร่วมกันจัดทำแผนผังความคิดสรุปความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

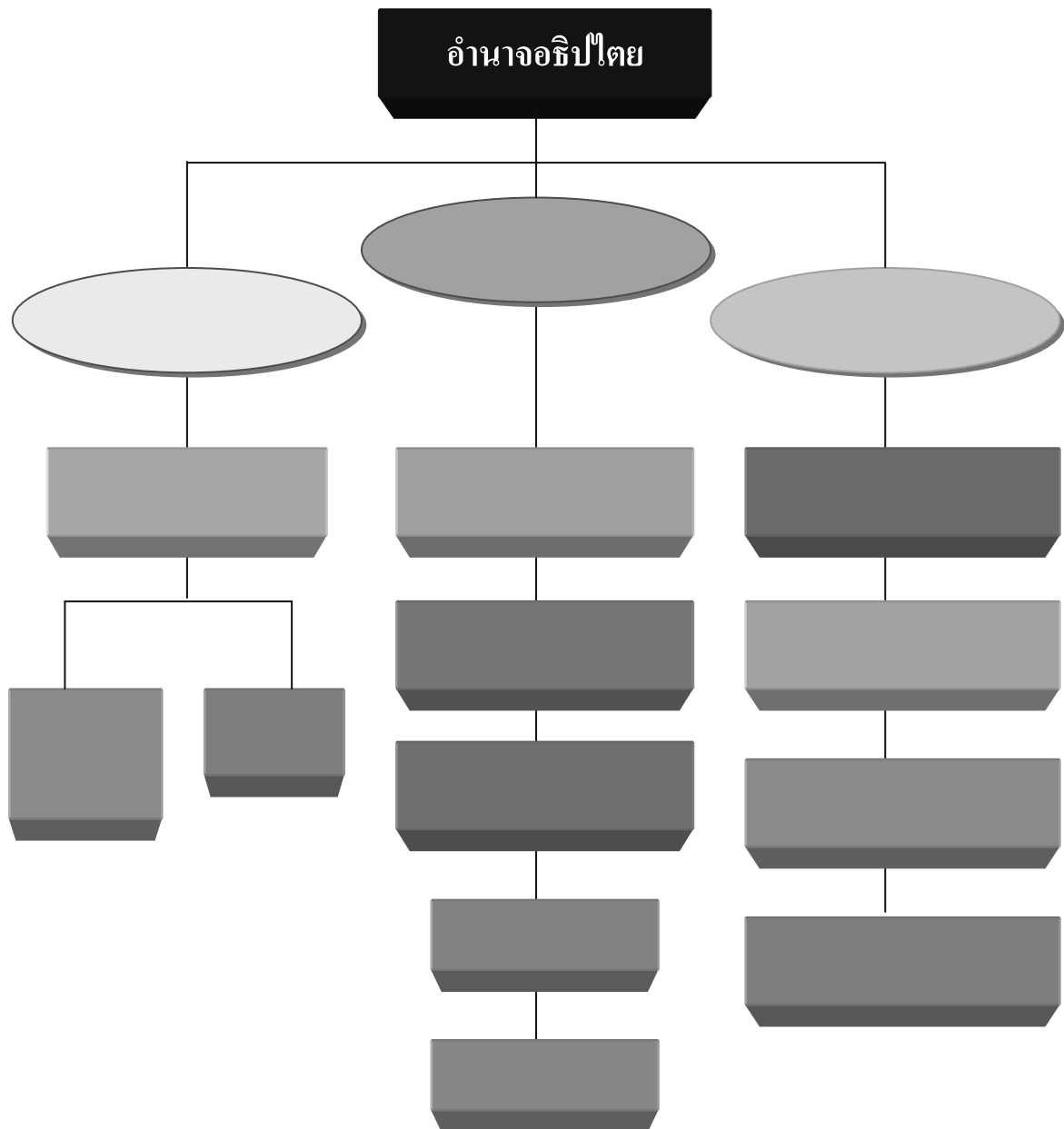
๒. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง อำนาจอธิปไตย

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำสั่ง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่องอำนาจอธิปไตย แล้วร่วมกันเขียนแผนผังโครงสร้างอำนาจอธิปไตย

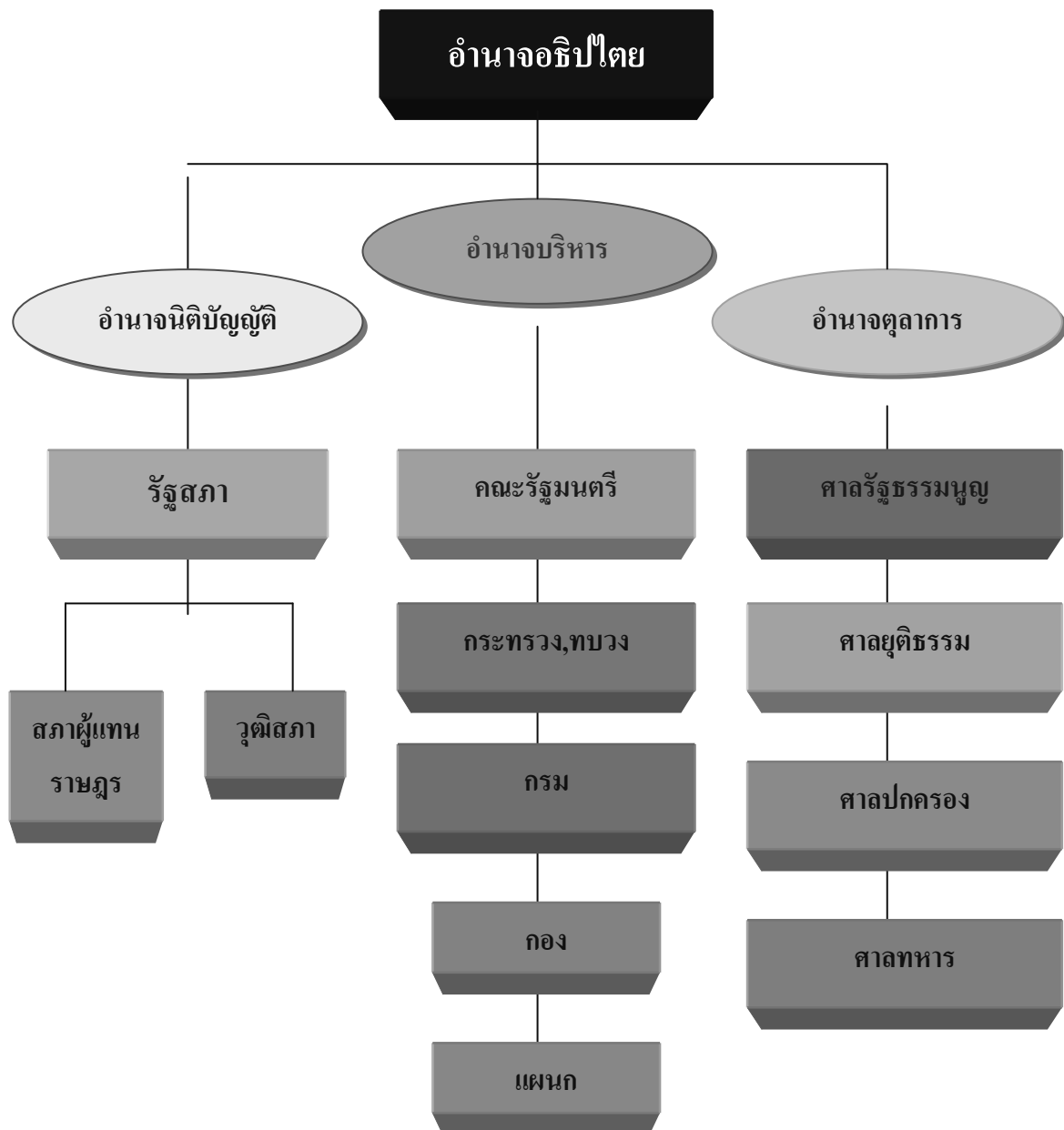

เฉลย ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง อำนาจอธิปไตย

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำสั่ง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังโครงสร้างอำนาจอธิปไตย

เพลง ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา (สำหรับนักเรียน ป.๔ - ๖)

เพลง ภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา

ประพันธ์ทำนองโดย

สง่า อารัมภีร์, นคร ถนอมทรัพย์, แมนรัตน์ ศรีกรานนท์, ประสิทธิ์พะยอมยงค์

ประพันธ์คำร้องโดย

ชาติ อินทรวิจิตร, อาจินต์ ปัญจพรรค์, สุรพลโทณะวณิก, เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์,
คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวงบันดาลให้ ที่ในยังฉางมีข้าว
น้ำรินดินดีใครเล่า ทุกข์ใดเห็นไปบรรเทา ด้วยพระบาท
เกือบศตวรรษ ๖ นำไทยทั้งชาติ พันภัย
แผ่นดินถิ่นเมืองทอง ผ่านพันโศภภัยเนืองนอง พระทรงคุ้มครองไทยไว้
๘ เป็นพลังแผ่นดิน สมานพลังชีวินของชนชาวไทย
อุ่นใจไพร่ฟ้าพระบุญญาเกริกไกร ภูมิพลมหาราชา
** อ้าองค์สุริย์ศรี มีธรรมส่อง ปกครองอย่างทรงพระเมตตา
ดุจบิดรเหล่าประชา ทุกข์ร้อนใดใดกรายมา โอ้อฟ้าเป็นดั่งฝนดับไฟ
ภูมิใจไทย ร่วมร้อยหัวใจร่วมไฝร่วมหวัง ภูมิพลัง แผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่
ภูมิประวัติ ประชาชาติภูมิไผท ภาคภูมิประชาชัย ภูมิพลังแผ่นดิน
เทิดไท้ นบน์อมเทิดทูน ๘ เหนือเกล้า สราญนานเนา ท้ายสุขล้ำสมจินต์
เพชรแพรว พิพัฒน์ เกทภัยพ่ายแพ้สิ้น นวมินทร์มหาราชา ภูมิพล

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทย อยู่คู่กับแผ่นดินไทยตั้งแต่สุโขทัยจนถึงปัจจุบัน มีบทบาทสำคัญรวมสังคมไทยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นที่เคารพเทิดทูนของประชาชน เป็นที่พึ่ง เป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นที่เคารพสักการะ เป็นมิ่งขวัญของชาติทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต พระมหากษัตริย์ คือ ประมุขหรือผู้ปกครองสูงสุดของประเทศ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขปกครองประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจะได้ระบุบทบาทของพระมหากษัตริย์ว่าแม้จะถูกจำกัดพระราชอำนาจภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญก็กำหนดชัดว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้

ในสังคมไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ยังคงเป็นสถาบันที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพรักอย่างสูงสุด ประชาชนชาวไทยต่างถวายความจงรักภักดี และยึดมั่นพระมหากษัตริย์เสมือนเจ้าเหนือหัว ทั้งนี้เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงมีความใกล้ชิดกับประชาชน ทรงร่วมทุกข์ร่วมสุข เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกับประชาชน ทรงมีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนมาตลอด จากกรณีที่พระองค์ทรงเสด็จเยี่ยมประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ทำให้ทรงทราบถึงความทุกข์ยากของประชาชน และทรงพยายามแก้ไขช่วยเหลือ และทรงจัดทำและสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชาติ ประชาชน ความรู้สึกผูกพัน และยึดถือนี้เกิดขึ้นและสืบทอดกันมานานตั้งแต่สมัยโบราณจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

ดังนั้นสถาบันพระมหากษัตริย์จึงอยู่คู่กับสังคมไทย ในความสำนึกของประชาชนว่าจะขาดมิได้ เป็นเสมือนสัญลักษณ์ของประเทศ

ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญกับสังคมไทยเป็นอย่างมาก เพราะสถาบันพระมหากษัตริย์ก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมหาศาลต่อประเทศชาติตั้งแต่อดีตจากระทั่งถึงปัจจุบัน คนไทยทุกคนควรเทิดทูนและเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะสถาบันพระมหากษัตริย์มีบทบาทสำคัญต่อสังคมไทย ดังนี้

๑. บทบาทในฐานะเป็นสัญลักษณ์ของชาติ ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจและความสามัคคี ของประชาชน ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ

๒. บทบาทตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ทรงเป็นประมุขของประเทศ ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ทรงเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก ทรงเป็นจอมทัพไทย และทรงใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล

๓. บทบาทที่เกี่ยวกับประชาธิปไตย ทรงวางพระองค์อยู่เหนือการเมือง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทรงให้ข้อคิดและคำแนะนำด้านการปกครองแก่รัฐบาลและข้าราชการ ทรงช่วยแก้ไขวิกฤติทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายในประเทศ

๔. บทบาทที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ทรงวางแนวคิดและการปฏิบัติโครงการต่างๆ ให้แก่ทางราชการ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชน และสร้างความเจริญให้กับประชาชน ได้แก่ โครงการพัฒนาในด้านการศึกษา วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรกรรม สังคม เป็นต้น

๕. บทบาทในการดูแลทุกข์สุขของประชาชน ทรงเสด็จเยี่ยมเยียนประชาชนในทุกท้องถิ่นเพื่อทรงรับทราบทุกข์สุขของราษฎร ทรงมีเมตตากรุณาต่อประชาชนทุกหมู่เหล่าเสมอหน้ากัน

๖. บทบาทด้านศิลปวัฒนธรรม ทรงสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของชาติในด้านต่างๆ ทรงเป็นองค์อัครศิลปินแห่งชาติในด้านดนตรี และการถ่ายภาพ

๗. บทบาทด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ทรงสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติ ทำให้ไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลก

การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ปัจจุบันประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์

พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีดังนี้

๑. พระราชอำนาจในการยับยั้งพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติ หรือกฎหมายที่นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อลงพระปรมาภิไธย

๒. พระราชอำนาจในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทน

๓. พระราชอำนาจในการแต่งตั้งคณะองคมนตรี ทำหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา

๔. พระราชอำนาจในการสถาปนาฐานันดรและพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

.....

นิทานเรื่อง “เผ่าพันธุ์มนุษย์” ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

นิทานเรื่อง “เผ่าพันธุ์มนุษย์”

หลายล้านปีที่ผ่านมา เมื่อโลกอุบัติขึ้นไม่มีสิ่งมีชีวิตในโลก จนกระทั่งเกิดฝนตกทำให้ยูสิ่งมีชีวิตเกิดขึ้นบนโลก เกิดการพัฒนาการของสิ่งมีชีวิตจากยุคสัตว์เซลล์เดียวสู่ยุคไดโนเสาร์ จนกระทั่งถึงยุคสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมรวมทั้งมนุษย์เกิดขึ้นหลากหลายเผ่าพันธุ์ทั้งผิวขาว ผิวดำ ผิวเหลือง อยู่ในส่วนต่าง ๆ ของโลก รวมตัวกันเป็นชนเผ่าต่างๆเมื่อแต่ละเผ่ามีจำนวนมากขึ้น เกิดปัญหาการขัดแย้งและแบ่งพื้นที่หากินกันมากขึ้น ทำให้มนุษย์ไม่เร่ร่อนจับจองพื้นที่เพื่อสร้างอาณาบริเวณของเผ่าตนเองขึ้น เนื่องจากมีประชากรเผ่ามากขึ้น ต้องขยายดินแดนทำให้มีการต่อสู้เกิดขึ้น จึงเกิดการยอมรับผู้ที่ต่อสู้ชนะเผ่าอื่นเป็นหัวหน้าเผ่า เพื่อปกป้องสมาชิกในเผ่า หัวหน้าเผ่ามีหน้าที่ฝึกซ้อมการต่อสู้ให้กับสมาชิกในเผ่าที่เป็นผู้ชาย และมอบหน้าที่การหุงหาอาหารแก่ผู้หญิง เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในเผ่า หัวหน้าเผ่าจะเป็นผู้ตัดสินทั้งหมด ถือเป็นอำนาจสูงสุดที่ได้รับจากสมาชิกเผ่า เมื่อหัวหน้าเผ่าแก่ลงหรือสุขภาพไม่แข็งแรง จะมีการเลือกหัวหน้าเผ่าคนใหม่ โดยจัดให้มีการต่อสู้กันระหว่างผู้ที่อยากเป็นหัวหน้า ใครเป็นผู้ชนะเลิศจะได้รับตำแหน่งหัวหน้าเผ่าคนใหม่ ให้มีอำนาจในการตัดสินลงโทษให้รางวัลและออกกฎต่าง ๆ ภายในเผ่า บางครั้งหัวหน้าเผ่าใช้อำนาจมากไม่ฟังความเห็นของคนในเผ่า ส่งผลให้สมาชิกเผ่าเกิดความเดือดร้อนโดนกดขี่ข่มเหงไม่ได้รับความยุติธรรมแต่ต้องยอมทุกอย่างเพราะกลัวในอำนาจของหัวหน้าเผ่า แล้วมนุษย์จะแก้ไขอย่างไรดีละ

เกมหมวกแห่งอำนาจ(สำหรับนักเรียน ป.๔ - ๖)

.....

กติกา

๑. ครูนำหมวกแต่ละใบมาสาธิตให้นักเรียนได้เข้าใจถึงอำนาจของผู้ที่ได้สวมหมวกแต่ละสีได้แก่ (อำนาจนิติบัญญัติได้แก่รัฐสภา) **หมวกสีแดง**มีอำนาจในการออกกฎหมายให้ทุกคนในห้องต้องปฏิบัติตาม(อำนาจบริหารได้แก่คณะรัฐมนตรี) **หมวกสีเหลือง**มีอำนาจในการบริหารดูแลประเทศและควบคุมให้ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่หมวกสีแดงกำหนดขึ้น(อำนาจตุลาการได้แก่ศาล) **หมวกสีเขียว**มีอำนาจในการตัดสินลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่หมวกสีแดงกำหนดขึ้น

๒. ให้นักเรียนเลือกตัวแทน๒คนเพื่อสวมหมวกสีแดงสีเหลือง

๓. ครูแต่งตั้งนักเรียน๑คนเพื่อสวมหมวกสีเขียว

๔. ให้ผู้สวมหมวกสีแดงออกกฎหมายให้ทุกคนทำตามเช่น (ออกคำสั่งให้ทุกคนนำมือซ้ายมาจับหูขวาฯฯ)

๕. ผู้สวมหมวกเหลืองทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้ทุกคนทำตามคำสั่งของผู้สวมหมวกสีแดงถ้าใครไม่ทำตามให้บอกผู้สวมหมวกสีเขียวเป็นผู้ตัดสินลงโทษผู้ละเมิดกฎหมายซึ่งมีหน้าที่เช่นเดินเปิด, ทำหน้าลิง เป็นต้น

บทสรุปของครูหลังเล่นเกม

เมื่อมนุษย์มีพัฒนาการและมีอารยธรรมสูงขึ้นเกิดความคิดที่จะให้มีผู้ถ่วงดุลอำนาจจึงเสนอให้มีการแบ่งอำนาจออกเป็น๓ฝ่ายคือฝ่ายบริหารมีหน้าที่ให้พลเมืองอยู่ดีกินดีมีความสุขและดูแลให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายนิติบัญญัติมีหน้าที่ออกกฎหมายให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติฝ่ายตุลาการมีหน้าที่ตัดสินลงโทษผู้ทำผิดกฎหมายให้เกิดความยุติธรรม

.....

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง อำนาจอธิปไตย

อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดที่ใช้ในการบริหารดูแลประเทศถ้าจะเปรียบเทียบกับประเทศกับบ้าน อำนาจอธิปไตย คืออำนาจในการจัดการดูแลบ้านที่เราอยู่อาศัยนั่นเอง ในระบอบประชาธิปไตยใช้อำนาจอธิปไตยใน ๓ ลักษณะคือ

อำนาจนิติบัญญัติ คืออำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชน

อำนาจบริหาร คืออำนาจในการดำเนินการจัดการดูแล เพื่อพัฒนาประเทศการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประชาชน รวมทั้งดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

อำนาจตุลาการ คืออำนาจในการพิจารณาและตัดสินพิพากษาคดีต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย เนื่องจาก “อธิปไตย” เป็นอำนาจซึ่งผู้มีอำนาจอาจใช้ในทางที่ถูกหรือผิดได้ ดังนั้นหากอำนาจไปอยู่ที่บุคคลคณะบุคคลหรือองค์กรใดเพียงหนึ่งเดียว โดยไม่มีบุคคลหรือองค์กรอื่น ๆ มาตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ อาจมีโอกาที่จะเกิดการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดมิชอบหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายมอบให้ ด้วยเหตุนี้หลักการใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ จึงต้องมีการถ่วงดุลและคานอำนาจระหว่างกัน โดยไม่มีอำนาจใดอำนาจหนึ่งมีสถานะเหนือกว่าอีกอำนาจหนึ่งอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจเป็นไปอย่างถูกต้องตามครรลองธรรมไม่ไปละเมิดหรือลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕- ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ- สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี				
	๒. ช่วยเหลือคนอื่นและช่วยเหลือส่วนร่วม				
	๓. ประพฤติตนตามหน้าที่ของการเป็นนักเรียน				
	๔. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๕. ไม่ยึดถือสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง				
	๖. แสดงความจริงใจโดยไม่พูดเท็จและให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง				
	๗. แยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย	๘. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน				
	๙. ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนด				
	๑๐. รับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๔ - ๓๐ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๘ - ๒๓ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๑ - ๑๗ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน

แบบประเมินแผนผังความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวบ่งชี้
๑. เนื้อหา	๔	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์
	๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
	๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง
	๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. รูปแบบ	๔	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ แตกต่างจากผู้อื่น
	๓	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ
	๒	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ
	๑	ออกแบบแผนผังความคิดได้
๓. ความสะอาด สวยงาม	๔	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
	๓	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด
	๒	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ
	๑	ผลงานขาดความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
๔. ความ รับผิดชอบ	๔	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด
	๓	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด
	๒	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด
	๑	ผลงานไม่สำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินผลรวม

ได้คะแนนรวม	๑๒ - ๑๖	คะแนน	อยู่ในระดับ ๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ได้คะแนนรวม	๙ - ๑๑	คะแนน	อยู่ในระดับ ๓	หมายถึง	ดี
ได้คะแนนรวม	๖ - ๘	คะแนน	อยู่ในระดับ ๒	หมายถึง	พอใช้
ได้คะแนนรวม	๐ - ๕	คะแนน	อยู่ในระดับ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หนว่ยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ๑
 บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย และศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
ชั้นนำ	<p>กิจกรรมรวมชั้น : นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ทักทาย สร้างความคุ้นเคย และเตรียมความพร้อมด้วยการปรบมือ “We Love Thailand”</p> <p>ครูนำบัตรภาพการเดินรถมาแสดงให้นักเรียนดูและเลือกตั้งให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนระดมความคิดเห็น มีกิจกรรมใดบ้างที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศที่นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมหรือผู้ปกครองเคยร่วมกิจกรรม</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคณะชั้น:แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคณะชั้น กลุ่มละ ๓ - ๔ คน ศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย แล้วร่วมกันอภิปราย สรุป จัดทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตยนักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติ กิจกรรม The Star ประชาธิปไตยนักเรียนแต่ละกลุ่ม ศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง และร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้น</p> <p>นักเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมทางกิจกรรมที่เมาะสมกับสถานภาพและบทบาทของตนเองเช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ติดตามข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองและพูดคุยกับผู้ปกครอง - ร่วมณรงค์การเลือกตั้งในช่วงที่มีการเลือกตั้ง <p>นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างชิ้นงานรณรงค์การเลือกตั้งตามความสนใจของกลุ่มเช่นการเชิญชวนไปเลือกตั้งและละครแล้วจัดแสดงผลงานที่หน้าชั้นเรียน</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อมด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนมีส่วนร่วมสำคัญในการเลือกผู้นำประเทศซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศเป็นผู้ออกกฎหมาย และกลั่นกรองกฎหมายที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตาม</p>
วัดและประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการกลุ่มอันพึงประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการกลุ่มอันพึงประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการกลุ่มอันพึงประสงค์ - ประเมินผลงานจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ๑
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาไทย และศิลปะ เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย - พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก จากเรื่องที่ฟัง และดู - มีการยกย่องในกาารฟัง การดูและการพูด - แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตาม 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่ทักทาย สร้างความคุ้นเคย และเตรียมความพร้อมด้วยการปรบมือ “We Love Thailand” ดังนี้ Thailand one : ปรบมือ ๕ ครั้ง Thailand Two : ตบตัก ๔ ครั้ง Thailand Three : ปรบมือ ๒ ครั้งตบตัก ๓ ครั้ง Thailand four : ตบตัก ๒ ครั้งปรบมือ ๓ ครั้ง <p>We Love Thailand: ปรบแบบ ๑ - ๔ แล้วทำมือที่หัวใจและยกขึ้น พร้อมกับพูดว่า “We Love Thailand”</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูนำบัตรภาพการเดินรถของรถไฟฟ้าชานเมืองที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนระดมความคิดเห็น มีกิจกรรมต่อบ้างที่เป็นกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศที่นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมหรือผู้ปกครองเคยร่วมกิจกรรม 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย กิจกรรม The Star ประชาธิปไตย บัตรภาพเกี่ยวกับกาารเลือกตั้ง ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง
<p>จุดประสงค์</p> <p>ความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งได้(ป.๔ - ๖) บอกวิธีการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม(ป.๔ - ๖) มีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม(ป.๔ - ๖) พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก จากเรื่องที่ฟัง และดูได้(ป.๔ -๖) มีการยกย่องในกาารฟัง การดู และการพูด(ป.๔ - ๖) แสดงกาารเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง(ป.๔ - ๖) <p>ทักษะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการทำงาน <p>คุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินความรู้ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในกระบวนการเลือกตั้ง กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาทความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ประเมินทักษะ - กระบวนการทำงาน ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์,ซื่อสัตย์สุจริต ,มีวินัย <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินผลงานจากใบงาน สังเกตพฤติกรรมการทำงาน <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> แบบประเมินผลงาน แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในใบงาน 	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย กิจกรรม The Star ประชาธิปไตย บัตรภาพเกี่ยวกับกาารเลือกตั้ง ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย

รายชื่อสมาชิก ๑. .... ๒. ....
 ๓. .... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย แล้วร่วมกันวาดภาพพร้อมเขียนบรรยายภาพกิจกรรมประชาธิปไตยที่นักเรียนเคยเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น

๒. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ภาพกิจกรรมประชาธิปไตย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมือง
 ในกระบวนการเลือกตั้ง แล้วร่วมกันจัดทำแผนผังความคิดสรุปบทบาทหน้าที่ของพลเมืองใน
 กระบวนการเลือกตั้ง

๒. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย

กิจกรรมที่ส่งเสริมประชาธิปไตยนั้นมีมากมายหลายอย่าง เช่น

๑. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีและมีคุณธรรม เข้าไปเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศในระดับต่าง ๆ
๒. การร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แสดงถึงความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ รู้จักเสนอความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๓. ร่วมมือกับสมาชิกในชุมชนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยยึดหลักเหตุผลและความถูกต้อง
๔. เข้าร่วมชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ เพื่อแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนและประเทศชาติ
๕. ประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์ให้ประชาชนทั่วไป เห็นความสำคัญและไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาหรือผู้นำระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
๖. ร่วมกิจกรรมในการสืบสานวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการสืบทอดมรดกสำคัญของท้องถิ่นและประเทศชาติ
๗. ร่วมมือกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ช่วยกันประหยัดพลังงานธรรมชาติ และรู้จักใช้วัสดุธรรมชาติอย่างคุ้มค่า
๘. ร่วมมือกันรักษาสาธารณสุขสมบัติ รักษาความสะอาดของถนนหนทางและสวนสาธารณะ

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของประชาชนในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ถ้าประชาชนเลือกคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถ เข้าไปเป็นผู้แทนของตน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ย่อมทำให้ผู้แทนซึ่งได้รับคัดเลือกไปแล้ว ทำหน้าที่ในส่วนที่รับผิดชอบ ในแต่ละด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และตามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ก่อนวันเลือกตั้ง มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ให้ความสนใจ และติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- ๒) รับฟังนโยบาย แนวคิด ของผู้สมัครแต่ละคน หรือของพรรคการเมืองแต่ละพรรคว่ามีข้อดีอะไรบ้าง และมีความเป็นไปได้หรือไม่
- ๓) ศึกษาประวัติและผลงานของผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถ มีผลงานเป็นที่ปรากฏ มีอาชีพมั่นคงและสุจริตหรือไม่
- ๔) ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของตนและสมาชิกในครอบครัวก่อนการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ถ้าพบว่ามีความผิดพลาดให้แจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง
- ๕) สอดส่องดูแลเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในการเลือกตั้ง

ขั้นที่ ๒ ในวันเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) เดินทางไปสถานที่เลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งคูหาเลือกตั้งทั่วประเทศจะเปิดพร้อมกัน ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. และปิดพร้อมกันในเวลา ๑๕.๐๐ น.
- ๒) ตรวจสอบรายชื่อของตน และหมายเลขของตน เพื่อแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง
- ๓) ตรวจสอบหมายเลขของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำไว้เพื่อนำไปลงคะแนนเลือกตั้งให้กับคนที่

เราต้องการเลือก

๔) แจ้งเลขที่ของตนให้กับเจ้าหน้าที่ พร้อมกับแสดงบัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานที่ทางราชการออกให้

๕) ลงชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาไว้เป็นหลักฐาน พร้อมรับบัตรเลือกตั้งที่จะลงคะแนน

- ๖) เข้าช่องทางฯ ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่อง หมายเลขที่ตนต้องการเลือกตามจำนวนที่มีสิทธิเลือกได้
- ๗) พบบัตรที่ลงคะแนนแล้ว และนำไปหย่อนใส่ลงใน หีบบัตรเลือกตั้งต่อหน้ากรรมการด้วยตนเอง แล้ว ออก จากช่องลงคะแนน

ขั้นที่ ๓ ในวันเลือกตั้ง มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ติดตามข้อมูลการนับคะแนน และการประกาศคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน
- ๒) แสดงความคิดเห็นผ่านผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง เพื่อนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขในการบริหารประเทศ
- ๓) ติดตามการปฏิบัติงานของผู้แทนว่าทำตามนโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประชาชนมากน้อยเพียงใด เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

.....

กิจกรรม The Star ประชาธิปไตย (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ๑

กิจกรรม The Star ประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวิถีประชาธิปไตย
๒. เพื่อฝึกปฏิบัติการเลือกตั้ง

จำนวนนักเรียน ครั้งละ ๕ - ๖ คน

วัสดุอุปกรณ์

๑. จัดเตรียมสถานที่
๒. กล้องทำหีบเลือกตั้ง
๓. กระดาษการ์ดสี
๔. กระดาษเอ๔
๕. ปากกาสีเมจิก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. เตรียมสถานที่เลือกตั้ง
๒. จัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งได้แก่บัตรเลือกตั้งหีบบัตรบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและโปสเตอร์ภาพพร้อมหมายเลขผู้สมัคร
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหีบบัตรสำหรับการเลือกตั้ง
๔. นักเรียนแสดงตนเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงตรวจสอบรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
๕. นักเรียนลงลายมือชื่อรับบัตรเลือกตั้ง
๖. นักเรียนพิจารณาเลือกผู้สมัครจากโปสเตอร์ภาพและหมายเลขผู้สมัคร
๗. นักเรียนหย่อนบัตรลงในหีบบัตรเลือกตั้ง
๘. คณะกรรมการดำเนินการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

สรุป/ประเด็นสะท้อน

๑. สิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรม The Star ประชาธิปไตยคืออะไร
๒. สิทธิและหน้าที่ในวิถีประชาธิปไตยมีความสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตยอย่างไร
๓. การใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยมีความสำคัญอย่างไร
๔. บทบาทหน้าที่ของพลเมืองทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตวิถีประชาธิปไตยเพราะเหตุใด

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕- ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี				
	๒. ช่วยเหลือคนอื่นและช่วยเหลือส่วนร่วม				
	๓. ประพฤติตนตามหน้าที่ของการเป็นนักเรียน				
	๔. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๕. ไม่ยึดถือสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง				
	๖. แสดงความจริงใจโดยไม่พูดเท็จและให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง				
	๗. แยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย	๘. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน				
	๙. ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนด				
	๑๐. รับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน   ผลการประเมิน ผ่าน   ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ   ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง   ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง   ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๔ - ๓๐ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๘ - ๒๓ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๑ - ๑๗ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน

แบบประเมินแผนผังความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวบ่งชี้
๑. เนื้อหา	๔	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์
	๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
	๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง
	๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. รูปแบบ	๔	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ แตกต่างจากผู้อื่น
	๓	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ
	๒	ออกแบบแผนผังความคิดได้น่าสนใจ
	๑	ออกแบบแผนผังความคิดได้
๓. ความสะอาด สวยงาม	๔	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
	๓	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด
	๒	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ
	๑	ผลงานขาดความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
๔. ความ รับผิดชอบ	๔	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด
	๓	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด
	๒	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด
	๑	ผลงานไม่สำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินผลรวม

ได้คะแนนรวม	๑๒ - ๑๖	คะแนน	อยู่ในระดับ ๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ได้คะแนนรวม	๙ - ๑๑	คะแนน	อยู่ในระดับ ๓	หมายถึง	ดี
ได้คะแนนรวม	๖ - ๘	คะแนน	อยู่ในระดับ ๒	หมายถึง	พอใช้
ได้คะแนนรวม	๐ - ๕	คะแนน	อยู่ในระดับ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คณิตศาสตร์แผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย แผนการเรียนรู้อื่นที่ ๔ เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย ๒
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

แนวการจัดการเรียนรู้	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
<p>ผู้นำ</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูนำภาพผู้นำระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนรู้จักผู้แทนเหล่านี้หรือไม่ (ถ้ารู้จัก) ชื่ออะไรบ้าง - ผู้นำที่นักเรียนรู้จักมีใครบ้างเป็นผู้มีระดับใด - ผู้ปกครองของนักเรียนได้ไปร่วมใช้สิทธิเลือกผู้นำหรือไม่ นักเรียนเคยไปกับผู้ปกครองหรือไม่ <p>ครูนำภาพผู้นำประเทศหลายคนที่ผ่านมาให้นักเรียนดูและสนทนาถึงเหตุการณ์บ้านเมืองช่วงที่ผู้นำเหล่านี้บริหารประเทศ ส่งผลต่อประเทศชาติอย่างไรบ้างแล้วร่วมกันอภิปรายให้ได้อธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชน บทบาท หน้าที่ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล</p>		
<p>ขั้นตอน</p>	<p>กิจกรรมกลุ่มย่อยคล้อยชั้น: แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยคล้อยชั้น ๔ กลุ่ม เพื่อศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล รวมถึงบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น โดยแบ่งกลุ่ม สืบค้นข้อมูล ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ บทบาทหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น - กลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล <p>นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย สรุปข้อมูลในรูปแบบแผนผังความคิดลงในกระดาษชาร์ต ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนนักเรียนเล่นเกมแปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล</p>		
<p>ขั้นสรุป</p>	<p>กิจกรรมรวมชั้น : ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลเป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่ปกครองและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ปกครองและจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นตน ส่วนรัฐบาลมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารและปกครองประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั้งประเทศ</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว : นักเรียนทำใบงานที่ ๐๒ โดยจัดทำแผนผังเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่อประชาชน</p>		
<p>วัดและประเมินผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการค้นคว้าอิสระ - ประเมินผลงานจากใบงาน

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ คนดีศรีแผ่นดิน : หน่วยย่อยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กิจกรรรมประชาธิปไตย ๒
บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและภาษาไทย เวลา ๓ ชั่วโมง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

<p>ขอบเขตเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณะประโยชน์ในชุมชน บทบาทหน้าที่ที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐพล - พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึกร จากเรื่องทั้งฟังและดูได้ - มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด 	<p>กิจกรรม (เวลา ๓ ชั่วโมง)</p> <p>ขั้นนำ กิจกรรมรวมชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูนำภาพผู้นำระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศให้นักเรียนดูแล้วสนทนาซักถามดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนรู้จักผู้แทนเหล่านี้หรือไม่ (ถ้ารู้จัก) ชื่ออะไรบ้าง - ผู้นำที่นักเรียนรู้จักมีใครบ้างเป็นผู้มีระดับใด - ผู้ปกครองของนักเรียนได้ไปร่วมใช้สิทธิเลือกผู้นำเหล่านี้บ้างหรือไม่ นักเรียนเคยไปกับผู้ปกครองหรือไม่ ครูนำภาพผู้นำประเทศหลายคนที่นำมาให้นักเรียนดูและสนทนาถึงเหตุการณ์บ้านเมืองช่วงที่ผู้นำเหล่านั้นบริหารประเทศสลับต่อประเทศคืออย่างไรบ้างแล้วร่วมกันอภิปรายให้ได้อธิบายถึงที่มาของประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อมด้วยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนส่วนสำคัญในการเลือกผู้นำประเทศซึ่งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศเป็นผู้ออกกฎหมายที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามสำหรับผู้นำท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนจะเป็นผู้บริหารชุมชนเพื่อพัฒนาให้มีความเจริญ <p>ขั้นสอน กิจกรรมกลุ่มย่อยคณะชั้น</p> <p>๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยคณะชั้น ๔ กลุ่ม เพื่อศึกษาไปความรู้เกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล รวมถึงบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นจากใบความรู้ ที่ ๑ และใบความรู้ที่ ๒ โดยแบ่งกลุ่มสืบค้นข้อมูล ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ บทบาทหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น - กลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล <p>๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำใบงานที่ ๑๑ โดยร่วมกันอภิปราย สรุปข้อมูลในรูปแบบแผนผังความคิดลงในกระดาษฟิลิปปา</p> <p>๕. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน</p> <p>๖. นักเรียนเล่นเกมเปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล</p> <p>ขั้นสรุป กิจกรรมรวมชั้น</p> <p>๗. ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายสรุปเป็นองค์ความรู้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลเป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่ปกครองและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ปกครองและจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นตน ส่วนรัฐบาลมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารและปกครองประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั้งประเทศ</p> <p>กิจกรรมเดี่ยว</p> <p>๘. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒ โดยจัดทำแผนผังเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่อประชาชน</p>	<p>สื่อ / แหล่งเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัดรภาพผู้นำ 2. ใบความรู้เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล ๓. หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ๔. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล ๕. เกมเปรียบเทียบบทบาท ๑ <p>ภาระงาน / ชิ้นงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แผนผังความคิด ๒. การนำเสนอผลงาน ๓. แผนพับ 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินความรู้ เรื่อง โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณะประโยชน์ในชุมชน บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล ๒. ประเมินทักษะ กระบวนการทำงาน ๓. ประเมินคุณธรรม จริยธรรม /คุณลักษณะอันพึงประสงค์รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, ซื่อสัตย์สุจริต, มีวินัย <p>วิธีการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประเมินผลงานจากใบงาน ๒. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แบบประเมินผลงาน ๒. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ๓. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำใบงานได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ใบงาน
---	--	--	---

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

รายชื่อสมาชิก ๑ ..... ๒. ....
 ๓ ..... ๔. ....

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๔ กลุ่ม เพื่อสืบค้นข้อมูล เกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล รวมถึงบทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น โดย

- กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ บทบาทหน้าที่ของการปกครองส่วนท้องถิ่น
- กลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย สรุปข้อมูลในรูปแบบแผนผังความคิดลงในกระดาษฟลิปชาร์ต

๓. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่อประชาชน
๒. ตกแต่งแผ่นพับให้สวยงาม และนำไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

ใบความรู้ที่ ๑ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในท้องถิ่น มีผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนในท้องถิ่น เข้ามาทำหน้าที่บริหารงานภายในพื้นที่ มีอำนาจในการบริหารการเงินหรือการคลัง และกำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งมีหน้าที่ดำเนินกิจการภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
  ๒. เทศบาล
  ๓. องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)
  ๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
- โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) รับผิดชอบงานจัดบริการสาธารณะในระดับจังหวัด รับผิดชอบงานจัดบริการสาธารณะขนาดใหญ่หรือมีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าความสามารถของเทศบาลหรือ อบต. และมีหน้าที่ประสานงานจัดบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆภายในจังหวัด

๒. เทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีความเจริญหรือมีความหนาแน่นของประชากรสูง

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะในระดับตำบลที่เป็นพื้นที่ชนบทหรือมีความเจริญไม่มากนัก

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานครมีบทบาทเหมือนกับ อบจ. และเทศบาล เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด อีกทั้งมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะโดยตรง **เมืองพัทยา** เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่ทั้งเทศบาล อบจ. หรือ อบต. แต่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ การดำเนินงานของเมืองพัทยาคลายกับระบบเทศบาล แต่ทว่ามีระบบเทศบาลแบบผู้จัดการเมือง และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นนายกเมืองพัทยา มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในปัจจุบัน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐

หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

๑. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
๒. จัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ
๓. สร้างสิ่งก่อสร้างสาธารณะในท้องถิ่น เช่น ถนน ทางเท้า ประปาท้องถิ่น และดูแลรักษาที่สาธารณะ
๔. ส่งเสริมให้มีการลงทุนในท้องถิ่น
๕. ส่งเสริมการฝึก และการประกอบอาชีพ
๖. ส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ท้องถิ่น

๗. ส่งเสริมด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๘. ดูแลและบำรุงรักษาศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
๙. จัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๑๐. ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น
๑๑. ป้องกันโรคติดต่อและระงับโรคติดต่อ
๑๒. ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
๑๓. ดูแลรักษาความสงบและความเป็นระเบียบในท้องถิ่น
๑๔. ดูแลรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๕. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น

.....

ใบความรู้ที่ ๒ (สำหรับนักเรียน ป.๔-๖)

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของรัฐบาล

ประเทศไทย มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

รัฐบาล คือ องค์กรที่มีคณะบุคคลที่ใช้อำนาจบริหารและปกครองประเทศที่มีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ บทบาทหน้าที่ที่สำคัญของรัฐบาลที่สำคัญ คือ

๑. บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด โดยเฉพาะเรื่องการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ
๒. รักษาเอกราชของประเทศ ดูแลรักษาความมั่นคงของประเทศและความปลอดภัยของประชาชน
๓. พัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน โดยมีคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลดูแล และรับผิดชอบการทำงานของกระทรวงต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. จัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน ในด้านการบริการต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง เช่น การจัดการศึกษาโดยไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าจ่าย การรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย
๕. ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิ เสรีภาพ และปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย
๖. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาประเทศ โดยมีความสัมพันธ์กันทั้งด้านการทูต การศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
๗. ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม โดยประพฤติปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือซึ่งจะส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข
๘. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรัก ความสามัคคีปรองดองกัน และร่วมมือกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นมรดกของท้องถิ่นและของชาติ

เกมเปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

วิธีการเล่น

๑. แบ่งผู้เรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ คือกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มที่ ๒ คือกลุ่มรัฐบาล
๒. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ ๑ คน เขียนบทบาท หน้าที่ของกลุ่มที่ตนเองรับผิดชอบลงในตาราง
๓. กลุ่มใดเขียนบทบาท หน้าที่ได้มากที่สุด กลุ่มนั้นเป็นกลุ่มชนะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	รัฐบาล
๑. จัดทำแผนพัฒนาเฉพาะในท้องถิ่นของตนเอง	๑. จัดทำแผนพัฒนาครอบคลุมทั้งประเทศ
๒. พื้นที่ของการดำเนินงานจะอยู่เฉพาะในท้องถิ่นของตนเองเท่านั้น	๒. พื้นที่ของการดำเนินงานจะครอบคลุมทั้งประเทศ
๓. หน้าที่ที่ต้องทำจำกัดอยู่เฉพาะในท้องถิ่นของตนเองเท่านั้น	๓. หน้าที่ที่ต้องทำจะครอบคลุมทั้งประเทศ
๔. ไม่มีทหารเพื่อทำหน้าที่รักษาความมั่นคง และไม่มีตำรวจเพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย	๔. มีทหารเพื่อทำหน้าที่รักษาความมั่นคง และมีตำรวจเพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย
๕. ส่งเสริมการลงทุนเฉพาะในท้องถิ่นของตนเอง	๕. ส่งเสริมการลงทุนในระดับประเทศ
๖. ไม่สามารถทำสัญญากับรัฐบาลต่างประเทศได้	๖. สามารถทำสัญญากับรัฐบาลต่างประเทศได้

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะ นักเรียนควรใช้วิธีการใดแก้ไขปัญห</p> <p>ก. ใช้ความรู้สึกและความต้องการ</p> <p>ข. ใช้เหตุผลและปัญญา</p> <p>ค. ใช้ความเป็นหัวหน้า</p> <p>ง. ใช้อารมณ์</p>	<p>๖. ใครอยู่ในฐานะผู้ตามที่ดี</p> <p>ก. แก้วไม่เชื่อผู้นำ</p> <p>ข. ก้องให้ความเคารพต่อผู้นำ</p> <p>ค. กล้าชอบทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น</p> <p>ง. เก่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม</p>
<p>๒. ข้อใดเป็นการเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>ก. ให้เพื่อนลอกการบ้าน</p> <p>ข. ทำความสะอาดโต๊ะเรียนของตน</p> <p>ค. ช่วยบริจาคสิ่งของและอาหารให้ผู้ประสบภัย</p> <p>ง. นำแจกันอันใหม่มาเปลี่ยนแทนของเดิมที่ทำแตก</p>	<p>๗. ข้อใดคือความหมายของอำนาจอธิปไตย</p> <p>ก. อำนาจของพระมหากษัตริย์</p> <p>ข. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ</p> <p>ค. อำนาจที่ใช้ปกครองทาส</p> <p>ง. อำนาจตามกฎหมาย</p>
<p>๓. ข้อใดหมายถึงการมีคารวะธรรม</p> <p>ก. การเคารพสิทธิของผู้อื่น</p> <p>ข. ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญห</p> <p>ค. เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม</p> <p>ง. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง</p>	<p>๘. อำนาจอธิปไตยประกอบด้วยอำนาจใดบ้าง</p> <p>ก. อำนาจนิติบัญญัติ</p> <p>ข. อำนาจบริหาร</p> <p>ค. อำนาจตุลาการ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>
<p>๔. ผู้นำที่ดีควรมีลักษณะตามข้อใด</p> <p>ก. มีร่างกายแข็งแรง</p> <p>ข. มีฐานะร่ำรวย</p> <p>ค. มีคนรู้จักมาก</p> <p>ง. มีความเสียสละ</p>	<p>๙. ประชาชนใช้อำนาจการปกครองของตนโดยวิธีใด</p> <p>ก. การเลือกตั้ง</p> <p>ข. การอภิปรายไม่ไว้วางใจ</p> <p>ค. การชุมนุมประท้วง</p> <p>ง. การเสียภาษีอากร</p>
<p>๕. พระมหากษัตริย์ไทยทรงมีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยอย่างไร</p> <p>ก. ทรงเป็นประมุขของชาติ</p> <p>ข. ทรงใช้อำนาจอธิปไตย</p> <p>ค. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>๑๐. ข้อความใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>ก. ทรงเป็นพุทธมามกะ</p> <p>ข. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจ</p> <p>ค. ทรงอยู่ในฐานะเทพ</p> <p>ง. ทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก</p>

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. ข้อใดเป็นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. ทำให้ประชาชนเชื่อฟังรัฐ</p> <p>ข. เป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง</p> <p>ค. ทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง</p> <p>ง. ช่วยตอบสนองความต้องการของผู้นำทางการเมือง</p> <p>๒. ข้อใดเป็นฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ก. นายกเทศมนตรี</p> <p>ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>ค. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ง. นายกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๓. นายกเทศมนตรีมีบทบาท หน้าที่อย่างไร</p> <p>ก. ออกเทศบัญญัติ</p> <p>ข. บริหารงานของเทศบาล</p> <p>ค. ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภาเทศบาล</p> <p>ง. ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารเทศบาล</p> <p>๔. นายกเมืองพัทยา มีที่มาอย่างไร</p> <p>ก. การเลือกตั้ง</p> <p>ข. การสรรหาจากสมาชิกสภาเมืองพัทยา</p> <p>ค. การคัดเลือกจากกำนันในเขตเมืองพัทยา</p> <p>ง. การคัดเลือกจากข้าราชการในเขตเมืองพัทยา</p> <p>๕. บริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ท้องถิ่นดำเนินการ มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อใคร</p> <p>ก. ประชาชนทั้งประเทศ</p> <p>ข. ประชาชนในท้องถิ่นนั้น</p> <p>ค. ประชาชนที่อยู่ภายนอกท้องถิ่น</p> <p>ง. ประชาชนที่เสียภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น</p>	<p>๖. เพราะอะไรการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว</p> <p>ก. บุคลากรมีความสามารถสูง</p> <p>ข. มีงบประมาณมากกว่ารัฐบาล</p> <p>ค. มีเครื่องมือที่ทันสมัยกว่าของรัฐบาล</p> <p>ง. รับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชน</p> <p>๗. บริการสาธารณะใดไม่ใช่สิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำเพื่อบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>ก. การจัดให้มีตลาด</p> <p>ข. การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>ค. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>ง. การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. ท้องถิ่นมีความสะอาด</p> <p>ข. คนในท้องถิ่นมีฐานะร่ำรวยกันทุกคน</p> <p>ค. คนในท้องถิ่นมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>ง. คนในท้องถิ่นได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมกัน</p> <p>๙. หน่วยงานใดไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. เทศบาล</p> <p>ข. องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>ค. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ง. กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๑๐. ข้อใดเป็นการปกครองที่แตกต่างจากข้ออื่น</p> <p>ก. เชียงใหม่</p> <p>ข. อุทยานี่</p> <p>ค. พัทยา</p> <p>ง. นครสวรรค์</p>
--	---

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

<p>๑. หน่วยงานใดไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ก. เทศบาล</p> <p>ข. องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>ค. องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ง. กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือข้อใด</p> <p>ก. ทำให้ประชาชนมีอำนาจในประชาธิปไตยมากขึ้น</p> <p>ข. ประชาชนสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารมากยิ่งขึ้น</p> <p>ค. ประชาชนได้รับการดูแลและได้รับบริการสาธารณูปโภคต่างๆ</p> <p>ง. ประชาชนได้มีพลังเสียงในการเรียกร้องสิทธิต่างๆจากรัฐบาล</p> <p>๓. กิจกรรมของชุมชนในข้อใดเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย</p> <p>ก. สันสรวด์กับเพื่อนบ้าน</p> <p>ข. ร่วมงานขึ้นบ้านใหม่ของคนในชุมชน</p> <p>ค. ร่วมวิจารณ์เพื่อนบ้านกับคนในชุมชน</p> <p>ง. เสียภาษีโรงเรียนและที่ดินแก่องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้อย่างไร</p> <p>ก. ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง</p> <p>ข. ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>ค. เข้าชื่อกันเสนอกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อรัฐสภา</p> <p>ง. ติดตามความเคลื่อนไหวของนักการเมืองและพรรคการเมือง</p> <p>๕. ใครปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย</p> <p>ก. แบ่งช่วยน้องทำการบ้าน</p> <p>ข. ปอนชวนเพื่อนเล่นฟุตบอล</p> <p>ค. ปูนดูถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา</p> <p>ง. ปองกำลังออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่</p>	<p>๖. การเลือกตั้งคืออะไร</p> <p>ก. การเลือกตัวแทนเพื่อไปใช้อำนาจแทนตน</p> <p>ข. การบังคับให้บุคคลดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม</p> <p>ค. การปลดบุคคลออกจากตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง</p> <p>ง. การสอบแข่งขันเพื่อดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง</p> <p>๗. เมื่อพบเห็นการทำผิดกฎหมายเลือกตั้งเราควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ไม่ต้องใส่ใจ</p> <p>ข. แจ้งเจ้าหน้าที่</p> <p>ค. แอบดูอยู่ห่าง ๆ</p> <p>ง. เข้าไปต่อว่าผู้ที่ทำ</p> <p>๘. ข้อใดไม่ใช่ใช้อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>ก. พัฒนาเส้นทางคมนาคมในชุมชน</p> <p>ข. ดูแลความมั่นคงปลอดภัยภายในชุมชน</p> <p>ค. จัดการด้านสาธารณูปโภคแก่ชุมชน</p> <p>ง. ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาในท้องถิ่น</p> <p>๙. ข้อใดเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐสภา</p> <p>ก. การไปรษณีย์</p> <p>ข. การจัดตั้งตลาด</p> <p>ค. การกำจัดขยะมูลฝอย</p> <p>ง. การจัดตั้งศูนย์เยาวชน</p> <p>๑๐. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในการส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยได้อย่างไร</p> <p>ก. ร่วมหาเสียงกับผู้สมัคร</p> <p>ข. รวมกลุ่มชุมนุมแสดงความคิดเห็น</p> <p>ค. นำเสนอนโยบายของพรรค</p> <p>ง. การรณรงค์ให้ผู้ปกครองไปใช้สิทธิ</p>
--	--

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยย่อยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย

เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	เฉลยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๑. ข	๑. ค	๑. ง
๒. ค	๒. ง	๒. ค
๓. ก	๓. ข	๓. ง
๔. ง	๔. ก	๔. ค
๕. ง	๕. ข	๕. ค
๖. ข	๖. ง	๖. ก
๗. ข	๗. ง	๗. ข
๘. ง	๘. ข	๘. ข
๙. ก	๙. ง	๙. ก
๑๐. ค	๑๐. ค	๑๐. ง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		๔	๓	๒	๑
๑	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
๒	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓	ความเหมาะสมกับเวลา				
๔	ความกล้าแสดงออก				
๕	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติงานสมบูรณ์ ชัดเจน	=	๔	คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	=	๓	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	=	๒	คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	=	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๕- ๘	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง:ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	ระดับการปฏิบัติ			
		๓	๒	๑	๐
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๑. ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี				
	๒. ช่วยเหลือคนอื่นและช่วยเหลือส่วนร่วม				
	๓. ประพฤติตนตามหน้าที่ของการเป็นนักเรียน				
	๔. เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
๒. ซื่อสัตย์สุจริต	๕. ไม่ยึดถือสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง				
	๖. แสดงความจริงใจโดยไม่พูดเท็จและให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง				
	๗. แยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดไม่ถูกต้อง				
๓. มีวินัย	๘. ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงของโรงเรียน				
	๙. ส่งงานตรงตามเวลาที่ครูกำหนด				
	๑๐. รับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				

คะแนนรวมเฉลี่ย.....คะแนน ผลการประเมิน ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
- พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๒๔ - ๓๐ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๒ คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๘ - ๒๓ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๑๑ - ๑๗ คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า ๐ คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง ๐ - ๑๐ คะแนน

แบบประเมินแผนผังความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวบ่งชี้
๑. เนื้อหา	๔	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนสมบูรณ์
	๓	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
	๒	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้อง
	๑	มีเนื้อหาตรงตามหัวข้อ ถูกต้องบางส่วน
๒. รูปแบบ	๔	ออกแบบแผนผังความคิดที่น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ แตกต่างจากผู้อื่น
	๓	ออกแบบแผนผังความคิดที่น่าสนใจ มีความสวยงามเป็นระเบียบ
	๒	ออกแบบแผนผังความคิดที่น่าสนใจ
	๑	ออกแบบแผนผังความคิดได้
๓. ความสะอาด สวยงาม	๔	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
	๓	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ สะอาด
	๒	ผลงานความสำเร็จ เป็นระเบียบ
	๑	ผลงานขาดความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม
๔. ความ รับผิดชอบ	๔	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ก่อนเวลาที่กำหนด
	๓	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ ตามเวลาที่กำหนด
	๒	ผลงานสำเร็จ สมบูรณ์ เกินเวลาที่กำหนด
	๑	ผลงานไม่สำเร็จ ตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การประเมินผลรวม

ได้คะแนนรวม	๑๒ - ๑๖	คะแนน	อยู่ในระดับ ๔	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ได้คะแนนรวม	๙ - ๑๑	คะแนน	อยู่ในระดับ ๓	หมายถึง	ดี
ได้คะแนนรวม	๖ - ๘	คะแนน	อยู่ในระดับ ๒	หมายถึง	พอใช้
ได้คะแนนรวม	๐ - ๕	คะแนน	อยู่ในระดับ ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

บัตรภาพผู้นำระดับประเทศ
เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

.....
ภาพอดีตนายกรัฐมนตรีนองประเทศไทย

บันทึก

A series of horizontal dotted lines for writing.

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายการุณ	สกุลประดิษฐ์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายพะโยม	ชินวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายบุญรักษ์	ยอดเพชร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางวัฒนาพร	ระงับทุกข์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายพีระ	รัตนวิจิตร	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา
นายอำนาจ	วิษยานุวัติ	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายสมเกียรติ	ชอบผล	สำนักพระราชวัง
นายสุชาติ	วงศ์สุวรรณ	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
นางพรพรรณ	ไวทยางกูร	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
นายเพชรรัตน์	นิ่มพันธุ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางนิรมล	ตุ๋จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
----------	----------	---

คณะทำงานวิชาภาษาไทย

นางนิรมล	ตุ๋จินดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้
นางจรรยา	เรืองมาลัย	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑
นางวาลิรินทร์	รัตนมาลี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครนายก
นางจารุณี	ปานแดง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

คณะทำงานวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

นางยุวดี	อยู่สบาย	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาอังกฤษ
นายสมยศ	ฝูงชมเชย	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวกัญญิกา	วังเปรม	ครูโรงเรียนบ้านสระเตย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓

คณะทำงานวิชาบูรณาการ

นายปรีชา	เดือนนิล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓
นางประภัสสร	โกศลวัฒน์	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑
นางวิไลวรรณ	เหมือนชาติ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๓

คณะทำงานวิชาคณิตศาสตร์

นายสมเกียรติ	เพ็ญทอง	ผู้อำนวยการสาขาวิชาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวภัทรวดี	หาดแก้ว	ผู้อำนวยการ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.
นางณัตตยา	มังคลาสิริ	นักวิชาการ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สสวท.

คณะทำงานวิชาวิทยาศาสตร์

นางสาวกุศลิน	มุสิกุล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)
นางสาวพจนา	ดอกตาลยงค์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ สสวท.
นางสาวเบญจวรรณ	หาญพิพัฒน์	นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ สสวท.